

15 FEESTSTOFFEN

PREDIKATIES VOOR BIJZONDERE TIJDEN

Door

Ds. J. FRAANJE

Predikant van de Gereformeerde Gemeente te Barneveld

N.V. UITGEVERIJ "DE BANIER" – UTRECHT, 1950

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG
2016**

INHOUD

4 preken op Kerstpredicatie — 25 December 1948 te Barneveld

1. De kroon op Gods soevereine majesteit. Tekst Lucas 2: 20.
En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
2. De kroon op het Goddelijk majestueuze werk. Tekst Lucas 2: 20:
En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
3. De kroon op Gods soevereine majesteit. Tekst Lucas 2: 20.
En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
4. De kroon op Gods soevereine majesteit. Tekst Lucas 2: 20.
En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.
5. Christus en Zijn gemeente
Jeremia 30 : 19. Waar Gods woord aldus luidt:
"En van hen zal dankzegging uitgaan, en een stem der spelenden, en Ik zal hen vermeerderen en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken en zij zullen niet gering worden"
6. Een verklaring van een grote verborgenheid, wijzende op het onkruid des akkers.
"De Zoon des mensen zal Zijn Engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen alle de ergernissen, en degenen die de ongerechtigheid doen. En zullen dezelve in de vurige oven werpen daar zal wening zijn en knersing der tanden. Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in 't koninkrijk huns Vaders. Die oren heeft om te horen, die hore." Mattheüs vers 41, 42 en 43
7. Een wonderbaarlijke blijdschap. Oudejaarsavondpredicatie — 31 December 1948 te Barneveld. 2 Korinthe 7: 9:
"Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt".
8. Een ernstige vermaning uit liefde. Nieuwjaarspredicatie — 1 januari 1949 te Barneveld. Kolossensen 2: 7:
"Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging."

DRIE BIDDAGSPREDICATIES

9. Het verbrijzelde Broodkoren en de roem van 't Kruisevangelie (1)

"Het broodkoren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende, noch hij breekt het met het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijne paarden. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad". Jesaja 28: 28 en 29

10. Het verbrijzelde Broodkoren en de roem van 't Kruisevangelie (2)

11. De eer en de leer der waarheid, of 't Kruisevangelie waarin Paulus roemt.

"En zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods.

Voorts, niemand doe mij moeite aan, want ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam". Galaten 6: 16 en 17

12. De Opstanding. Mattheüs 28 vers 1. **PAASPREEK**

"En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen de eerste dag der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria, om het graf te bezien."

Drietal Dankdagpredicaties

13. De luister van het soevereine Evangelie Gods

Dankdagpredicatie — 24 November 1948 te Goes. Galaten 1: 4 en 5:

"Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar de wil van onze God en Vader; Dewelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen."

14. De luister van Gods soevereine ware, zaligmakende genade

Dankdagpredicatie — 24 November 1948 te Goes. Titus 2: 12:

"En onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld."

15. In Zijn tempel

Dankdagpredicatie — 24 November 1948 te Goes. Psalm 29, vers 9b

Maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer.

VOORWOORD

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

De wonderbaarlijke genade Gods, gegrond, geopenbaard, verklaard en bevestigd, volgens Zijn wil en raad, woord en werk, eer en gunst, op een wonderlijke wijze, is voor mij, de grootste der zondaren en de minste der heiligen, bereid in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid, terwijl er nog geen goed of kwaad was bedreven, dus uit soevereine eeuwig liefde verkoren.

De vaststelling toch van de eeuwig staat des mensen, die Gods soevereine eer raakt, bepaalt de zaligheid van al de uitverkorenen en dus ook de mijne. Want de verkiezing en de verwerping bepaalt wie er zalig wordt en wie niet.

Maar het verbond der verlossing of genade raakt de wijze hoe God Zichzelf verheerlijkt in verlossing, bewaring en verheerlijking, in de Zoon Zijner liefde, door Zijn Geest en Zijn Woord; en hoe Hij door waarachtige wederbarende genade, van kinderen (les toorns tot kinderen des lichts, in de echtheid en oprechtheid ze wil leren en waarachtig bekeren, terwijl de trap en mate in toepassing zo vrij valt als de verkiezing zelf is.

Maar van God om Christus wille worden ze door Zijn dierbare Geest geleid en geweid; hetzij kort of lang bewaard vóór haar wederbarende genade, zelfs in hun natuurstaat en ook in de angsten der wedergeboorte en ook na ontvangen genade en doende hen in hun sterven de zaligheid beërven en in de jongste dag met ziel en lichaam aan Christus gelijkvormig zijn.

O, kinderen Gods, God in dat wonder te bewonderen en nooit uit te wonderen, dat is te waarderen.

Maar hoe arm zulk een kind Gods zelf is, aan zijn armoe ontdekt wordt en hoe arm het blijft, niets in zichzelf, maar alles in Christus; dat met ledige handen voor de troon te verkeren en achteraf blij te zijn met zijn armmakend leven, om uit en door dat geloof te leven en dat hart verwijd te hebben en door de poort des levens, der waarheid en klaarheid, door de macht van de boom des levens in die geboden te wandelen en in Zijn heiligheid te handelen, in die luister alles te verteren en dat wel uitgeteerd, maar dat uitgeteerde niet te verteren, maar in een onveranderlijk God te triomferen, dat is niet in woorden te brengen.

Voor die triomf zal de eeuwigheid nodig zijn; die zal niet te kort zijn of te lang, te hoog of te laag, maar elk der gezaligden zal daar eeuwig vervuld zijn en verzadigd aanschouwen, genieten, prijzen en loven en eeuwig alles te boven zijn.

Wat zonde, druk en ellende betreft, laat mij daarvan iets mogen zeggen, ook in deze opgetekende preken, hoewel ze met veel zwakheden en gebreken gesproken zijn.

God mocht ze willen zegenen tot verheerlijking van Zichzelf, tot nut van Zijn volk, tot zaligheid van onbekeerde mensen, tot ontdekking van die zichzelf zouden bedriegen en tot onderscheidend vermogen.

Daartoe stel ik u als toetssteen Jesaja 50: 10, en 11 "Wie is er onder ulieden, die de Heere vreest, die naar de stem zijns knechts hoort? Als hij in de duisternissen wandelt en geen licht heeft, dat hij betrouw op de naam des Heeren en steune op zijn God. Ziet, gij allen, die een vuur aansteekt, die u met spranken omgordt, wandelt in de vlam van uw vuur, en in de spranken, die gij ontstoken hebt. Dat geschiedt u van mijn hand, in de smart zult gijlieden liggen."

Want de mens reist naar de eeuwigheid en dat is God ontmoeten. O, land, O, land, hoor nog des Heeren Woord. De wereld is in nood, Europa in nood en Nederland in nood. De zonden staan als bergen God te tergen en de oordelen hangen laag.

Op Gods tijd breken ze los en wie zal dan bestaan.

O, jeugd, O, jeugd, klein en groot, zo niet te kunnen leven en zo niet te kunnen

sterven en zo God niet te kunnen ontmoeten. O, leger van Nederland, overheden en onderdanen, wat zal het eens wezen, rekenschap voor God te moeten geven. En dwaze maagden en dwaze bouwers tezamen, hoe hoog gij dan staat, hoe ver gij dan ook gaat en lastert wat ge niet verstaat. Waar zult gij u dan bergen, eeuwig te laat, te laat. Kraken en beven, vluchten en sneven, kermen, God en elkander lasteren.

Vaders, moeders, kinderen en ouderen, nog een woord ter vermaning.

Prediker 12: 1 "En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer de kwade dagen komen en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult: Ik heb geen lust in dezelve".

*"Waarmede zal de jongeling zijn pad,
Door ijdelheén omsingeld, rein bewaren?
Gewis, als hij het houdt naar 't heilig blad.
U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren
Laat mij van 't spoor, in Uw geboón vervat,
Niet dwalen, Heer, laat mij niet hulp'loos varen."* Psalm 119: 5:

*"Vraagt naar de Heer en Zijne sterkte,
Naar Hem, die al uw heil bewerkte;
Zoekt dagelijks Zijn aangezicht;
Gedenkt aan 't geen Hij heeft verricht,
Aan Zijn doorluchte wonderdaán;
En wilt Zijn straffen gadeslaan."* Psalm 105: 3:

Wij bidden en vermanen u, alsof God door ons bade "Laat u met God verzoenen".

O dat rechtvaardig om eigen schuld verloren gaan, te laat, te laat.

Onder de prediking van het evangelie geleefd te hebben en Christus gekomen; nu zult ge geen voorwendsel meer hebben. God gedenke ook, als ik zo spreken mag, een deel van de bloem onzer natie, in het leger in Indië.

Hij mocht ook de gewonden gedenken en de gezonden die daar zijn en hen die daar nog heen gaan, met hun ouders en familie die zuchten en bezwaard zijn.

Ook hen die er onder mochten zijn, die verenigd zijn met God en Zijn raad, Zijn wil en Zijn daad, in het midden van een wereld in zijn schrikwekkende ondergang

De Heere mocht ook gedenken Zijn levende kerk en knechten en behulpzels. Zo verre af van de practicale godzaligheid.

In de gemeenschap des levens heb ik wel eens iets bij mijzelf en ook bij anderen bemerkt, soms liever te zijn dè dominee dan een dominee en liever dè bekeerde dan een bekeerde, maar wat zou het nuttig zijn daar voor God en elkander eens af te raken en om God en elkander verlegen te zijn.

O die breuk, als God ze eens opentrekt en dan te zien zoals het is, te belijden, te bewenen, en soms niet meer te kunnen komen waar men wel eens geweest is, nog veel minder waar God hem eigenlijk zou willen hebben, maar in beginsel te begeren, daar met die kerk nog eens te mogen komen, dat bukken, dat vlakke, dat alles te verliezen, dat onvoorwaardelijke, in de heilige wandel der godzaligheid te wezen.

O, nu slaat het direct weer over in mijn hart: 2 Cor. 5: 9 "Daarom zijn wij ook zeer begerig, hetzij uitwonende om Hem welbehaaglijk te zijn".

Mijn medereizigers, dat wint het weer in mijn hart en doet mij zuchten en vragen om God te behagen in Christus de Zoon Zijner liefde en door Zijn Geest en Woord gedreven. Nu ga ik eindigen. God zegene de arbeid, vergeve mijn dwaasheid en krone Zijn werk. Dat is de wens van uw onwaardige dienaar in Christus.

Mei 1949 Ds. J. FRAANJE

1. De kroon op Gods soevereine majesteit

Kerstpredicatie — 25 December 1948 te Barneveld

Psalm 132: 11

Lezen: Luc. 2: 1-24 Psalm 105: 5.

Psalm 8: 4 en 5

Lofzang van Maria: 1

Psalm 98: 1

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,

Wij lezen zeer opmerkelijk in Micha 5: 1: "En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda? Uit u zal Mij voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël, en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid".

Micha, één van de twaalf kleine profeten was door de Geest van Christus geleid en door die Geest kende hij die Christus; profeteerde hij van die Christus, Zijn Persoon en Zijn bediening. Wat zien wij nu in dat genoemde eerste versje van Micha 5?

Ten eerste: Een besluitend God.

Ten tweede: Een belovend God.

Ten derde: Een vervullend God.

Hebt u het opgemerkt?

Wat zien wij ten tweede?

- Een verkoren Messias,
- een geroepen Middelaar, en
- een gezonden Middelaar.

Dat zijn er weer drie.

Ten derde nog drie. Ten eerste: Zijn uitgangen zijn van eeuwigheid.

Ten tweede: Zijn uitgangen zijn vanouds. (Het O.T. getuigt er van).

Ten derde: Zijn uitgangen zijn uit Bethlehem. Niet uit Bethlehem in Zebulon, maar uit Bethlehem in Juda. Is het klein of groot, niets staat God in de weg. Ons toch ook niet?

Het is vandaag de eerste herinneringsdag van de Kerstdag. Nu zegt Micha: Denkt eraan, medereizigers, wat is daar in Bethlehem geschied? Wel, de burgers van Bethlehem sloten voor Maria en Jozef hun harten, maar ook voor het Kindeke Jezus. Geen plaats voor Christus; de huizen waren vol, dus geen plaats, en hun beurzen hadden zij er ook niet voor over. Wij noemen de zonde van de burgers van Bethlehem: Snode miskennen van dat grote feit des heils. Sta er eens bij stil.

Wat zegt onze tekst? Een besluitend God; en dat besluit t' Zijner ere, zal zonder hindering voortgaan, al sluit Bethlehem alles toe. Wie zal de hand des Heeren kunnen keren? Dat besluit baart de tijd en plek, en eerstgeboren Zoon. God neemt Zijn besluiten niet om Maria, maar openbaart ze; hun grondslag ligt in de eeuwigheid.

Medereizigers, kent u iets van die besluitende God? Was het een ruimte? Is Hij uw Vader? In welke verhouding staat u? Noch engelen, noch kribbe, noch Maria, noch Jozef kunnen u redden, maar alleen de Middelaar. Want de verhouding was niet goed. God is beledigd, en wij hebben beledigd. Nu moet Christus in Borgtochtelijke

gerechtigheid Zijn Vader verheerlijken, Zijn deugden opluisteren, en zondaars zaligen. Dat ligt in het besluit t' Zijner ere.

In de tweede plaats, God heeft dat Zelf beloofd in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. In Zijn raadsvermogen ligt de belofte voor Christus ogen, en die van Christus aan. Zijnen Vader gedaan, welke God door Zijn Geest in de tijd aan de Kerk heeft gedaan. Daar hebt u Gen. 3: 15. Dat ziet u straks schitteren en fonkelen. Vier duizend jaren reist de Kerk door stormen en winden op die vaste standaard, n.l. die Christus, Die beloofd was.

Is Hij ook aan u en mij beloofd in Verbond en Evangelie, maar ook in Zijn Persoon? Zit u uit te kijken met Anna en Simeon? Hebt u waarachtige kennis daarvan?

Wat is nu het derde? Hij is gekomen. Wanneer? In de volheid des tijds. De wet kon niet anders dan vloeken en eisen, en de belofte kon niet verder dan beloven, maar als de volheid des tijds gekomen is zendt de Vader Zijn Zoon; Die Zoon wordt uit een vrouw, onder de wet; de Heilige Geest bereidde Hem het lichaam toe.

Het scheen een afgesneden zaak; niets meer dan een afgehouden tronk was nog overig. Nochtans, als de baarmoeder in Sara verstorven is komt Izak. (Ismaël kwam in de natuur). Zo is het ook met Christus. Daar komt Hij.

Geliefden, is het een afgesneden zaak voor u geworden? Of zit u nog in de doeken van gestalten en kentekenen? Het zijn allemaal doekjes, kribbetjes zonder Christus. Wat zien wij nog meer in Bethlehem?

Ten eerste. Een uitverkoren Middelaar. De Vader zegt in Jesaja 42: "Ziet, Mijn Knecht, Dien IK ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft. IK heb Mijn Geest op Hem gegeven; Hij zal het recht de heidenen voortbrengen". Alle ceremoniën moeten wijken.

*Brandofferen, noch offer voor de, schuld
Voldeden aan Uw eis, noch eer,
Toen zeid' IK: zie, IK kom, o Heer';*

Volk, hebt u Hem ook zo leren kennen? Bent u met alles verloren gegaan? De ceremoniële bediening was ter verdoemenis.

Daar komt de van God Verkorene. Laat de tempelbouwers dat Steentje maar verachten, Hij zal van God ten hoofd des hoeks gelegd worden.

In de tweede plaats zegt de Vader: "IK heb Hem geroepen". Hij roept Hem in gerechtigheid. Hij, Die gezegende des Vaders, vol van genade en waarheid, is de Geroepene of Uitverkorene.

Ten derde: Hij is de Gezondene. De Vader verkiest Hem, roept Hem, en zendt Hem in de wereld.

Hebt u Hem leren kennen als voor u verkoren, geroepen en gezonden? Denk er eens over na wat het inhoudt, dat een verloren zondaar, die met de ganse wereld onder het recht van Gods wet ligt, weer in Christus met God verzoend kan worden. Kent t er iets van?

Ten eerste. De uitgangen van de Messias zijn van eeuwigheid. Hij speelde in de schoot Zijns Vaders en was Zijn troetelkind.

Is het voor u en mij al eens eeuwigheid geworden? Bent u met al uw godsdienst al

eens de eeuwige vijand van God geworden? Het kunnen eigenschappen van het leven zijn, maar niet het leven zelf.

Nee, als u bij de kribbe komt en u ziet Hem komen uit de eeuwigheid, dan wordt het pas een wonder. Wij gaan met alle dogmatiek als grond verloren in de bevestigde en toegepaste Waarheid.

In de tweede plaats: Hij gaat uit van de dagen vanouds. Petrus zegt: "Wij hebben het profetisch woord, dat zeer vast is, en gij doet wel, dat gij daarop acht hebt, als op een licht, schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in uwe harten".

Gemeente, is het sterretje al eens opgegaan in uw donkere harten? Het is groot, dat u aan de Waarheid verbonden zijt, ja, misschien ambten bekleedt in Gods Kerk, maar dat is geen Zaligmaker.

Zijt u buiten die Zaligmaker bekeerd? Zijt u een hebbend of een missend mens? God de Vader rust alleen in de gerechtigheid van Christus. Breng er niets bij en doe er niets af.

Ten derde: Zijn uitgang van Bethlehem. Keizer Augustus zwaait de scepter en schrijft een gebod uit. Elk moet naar zijn geboorteplaats om beschreven te worden. In het stadje Nazareth woont een arme timmerman, ondertrouwd met een erfdochter uit het huis van David.

Tegen de natuur. Mensen, weg met alle eigengerechtigheid; u gaat er eeuwig mee verloren.

Jozef en Maria gaan naar Bethlehem; daar wordt de Messias geboren. Wat zeggen wij dan? O, Hij gaat uit voor ons, tot ons, onder ons en in ons.

Heeft God Zijn Zoon in u en mij geopenbaard als het enige Middelpunt van wijsheid, gerechtigheid en heiligheid?

Gaat u daaronder verloren, Nederland? De hele wereld staat in brand; de zonden staan als bergen, maar de oordelen hangen als wolken over ons. God gedenke onze arme zonen in Indië. Buiten Christus raakt alles in de war en het wordt een chaos. Hij kwam in de kribbe, Hij kwam in het Evangelie, doch straks komt Hij op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden.

Gemeente, zult gij met de dwaze maagden van Zijn aangezicht weggezonden worden omdat gij geen olie in uw vaten hebt? Hebt gij met die dwaze bouwer uw huis op het zand gebouwd?

Jong en oud, het mocht eens Kerstdag voor u worden. God mocht in u Zichzelf verheerlijken, en uw ziel zaligen. Bouw toch niet naast het enig vaste fundament Jezus Christus. Hier hebt u de Messias. O, dat eeuwig wonder. Daar gaat de deur van de Goddelijke genade in Christus voor een verloren mens wijd open. Weet u een weg buiten Hem? De herders in Efrata's velden niet; zij zagen naar Hem uit.

Komt, beluisteren wij in deze eerste Kerstdag hoe zij Hem vonden en terugkeerden, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Tekst Lucas 2: 20.

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,

Wij zouden op deze Kerstdag op aarde boven deze tekst willen plaatsen:

De kroon op Gods soevereine majesteit.

1. In wijsheid, de vinding.
 2. In liefde, de openbaring.
 3. In waarheid, de verklaring.
 4. In heerlijkheid, de Leraar.
- Om met een enkel woord van toepassing te eindigen.

O doorluchtige Goddelijke Majesteit, laat in het spreken en in het horen een zegen ten leven vallen, die blijft tot in het eeuwige leven, om Jezus' wil. Amen.

Ten eerste zouden wij vandaag en morgen willen zeggen: *Buiten alle twijfel de verborgenheid der godzaligheid is groot, God is geopenbaard in het vlees.* En wij zouden willen aanvullen: *Geworden uit een vrouw, zonder 's mans toedoen, zonder werkverbond.* Dat zegt niet, dat het huwelijk niet eerlijk is, maar Hij is niet uit de huwelijke staat geboren, want het was een maagd, die zwanger werd. Dat zegt ook niet, dat er geen werkverbond was, maar Hij was niet onder dat werkverbond, want Hij was Middelaar en geen zondaar; Borg en geen martelaar

Wij zien hier het besluit Gods of de besluitende God. Dat is de ruimte, die ik liever kies. En dat besluit of die besluitende God bepaalt de tijd, de plek en het middel. Alles loopt samen. Maar wat is het feit?

Het Kind ligt in de kribbe. Het besluit baart. En de burgers van Bethlehem beleven een doorluchtig feit, maar zij waren snode miskenners. Zij hadden er niets voor over, want hun hart verlangde er niet naar. Hun beurs bleef gesloten; geen plekje in hun huis, geen plekje in de herberg voor Hem.

Voor U geen plaats! Zo zijn wij.

Nu gaan wij een stapje verder. God besluit om Maria Zijn besluiten niet, ook belooft Hij om Maria Zijn beloften niet en ook is het niet om haar, dat het besluit baart, maar de tijd is er en het Kind wordt geboren.

Zij baart haar eerstgeboren Zoon, zij windt Hem in de doeken (niet enkelvoudig, maar meervoudig); zij legt Hem in de kribbe, niet uit vuiligheid, maar omdat er ergens anders geen plaats was.

In de tweede plaats zien wij in de historie der Waarheid hoe de hemel getuigd heeft van hetgeen op aarde gebeurd is. God zendt Zijn heilige engel. Hij verscheen in de nacht in het veld aan de herders en het was zo licht als de dag; *de heerlijkheid des Heeren omscheen hen.* Daar staat de heraut des hemels in de uitroepende daad, die u straks horen zult. De herders zien wat zij nog nooit zagen. Zij zijn bevreesd en verslagen, maar wegllopen doen ze toch niet.

Die vrees was en is een vrucht van de val. Voor de val behoefde Adam niet te vrezen. Vrees is een uitvloeisel van het werkverbond.

De engel neemt nota van de vrees van die herders en zegt: vreest niet, (dat kwaad moet er uit) ik ben geen moordenaar of dief; ik kom om geen schapen, ik kom om geen mensen, er valt niets te vrezen. Wat dan? Ik verkondig of ik evangeliseer u grote blijdschap, die al den volke wezen zal. "Die al de uitverkorenen wezen zal", zegt de overzetting.

Wat is er dan aan de hand? Namelijk dat u "heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids".

Denk er om, armen wordt het Evangelie verkondigd. Denk er om, dit zal u het teken zijn, gij zult het Kindeke niet vinden in een keizers- of koningspaleis, liggend in een gouden wieg, maar gij zult Het vinden in doeken gewonden, liggende in de kribbe.

O, welk een diepe vernedering.

Maar wat gebeurde er verder in de velden van Efratha? Van stonde aan sloot zich bij de engel, die deze doorluchtige predicatie verkondigde, een menigte des hemelsen heirlegers aan. Zij prediken niet, maar zij zingen. En zij beginnen op de goede plaats. Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.

Maar wat zien wij daarna?

Die engelen zijn gehoorzaam, hier horen zij niet altijd, zij gaan terug naar de hemel. Dat is hun plaats. Zij waren verkoren engelen. "Ik betuig voor God en Zijn uitverkoren engelen". "Die Zijn engelen maakt geesten, en Zijn dienaars een vlam des vuurs".

Ten andere, het waren rechtvaardige en verheerlijkte engelen. Zij waren stille uitvoerders van de wil Gods. Zij zijn gediensstige geesten en vertolkers van de majesteit Gods.

Wat ziet u nu? De vrees bij de herders is weg. Zij zal nog wel eens teruggekomen zijn, maar nu is zij weg.

Zij zeggen niet: Wie zal er bij de schapen blijven? Dat hoefde niet. Het was een extra ordinaar feit. Zij zeggen: *Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de engel ons verkondigd heeft.*

Zeggen zij dat? Neen, het woord, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd. Zij zien door het woord van de engel naar Gods Woord. En zij laten de schapen de schapen.

Maar dan was de boel zeker verzekerd? Neen: "Wentel uw weg op de Heere, Hij zal het maken".

Zij zeggen: laat ons gaan zien. Werkelijk, ze hoefden niet gelijk Luther, hun voeten in koud water te steken om wakker te blijven, en de vrees was weg. Liefde tot dat Kind doortintelde hun hart. Zij komen behouden in Bethlehem, hetwelk "Broodhuis" betekent. Het was niet Bethlehem in Zebulon, maar Bethlehem in Juda, zoals wij reeds opmerkten.

Daar komen zij in de stad, zij vinden de plaats, zij vinden Maria. en Jozef en het Kindeke liggende in de kribbe. Zij hebben zich niet geërgerd. Wat denkt u dat zij vonden? Zij vonden het Kindeke en daar ging het om. Zij vonden de kribbe met de doeken. Hier zie ik een besluitend God, een belovend God en een vervullend God.

Nu moet ik naar mijn tekst terug. Hebt u ook een nieuw hart? Kent u iets van een besluitend God?

Dat Hij eens besluit t' Zijner ere Zal zonder hindering voortgaan.

Kent u ook een belovend God?

Maria zegt tot de engel: "Zie de dienstmaagd des Heeren; mij geschiede naar Uw woord". Hebt u zich ook al aan God overgegeven?

Nu ziet en hoort Maria de herders en zij kijkt naar het Kindeke en overlegt alles in haar hart. Wat zal dat toch voor Gods Kerk zijn, een besluitend, een belovend en een vervullend God te mogen aanschouwen.

Daar staan de herders, de engelen zijn terug naar de hemel en de herders keren terug naar hun schapen. Zij zeggen niet: Nu worden we domino, of: Nu worden we apostel.

O neen. Zij keren terug tot hun beroep. En in hun terugkeren hebben zij niet blind en stom gestaan, maar zij hebben God gedankt voor de Borgstelling.

Hebt u de Vader ook wel eens mogen danken voor het stellen van de Borg? "Dankende God en de Vader, Die ons gesteld heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht".

Die herders keren terug, ze zijn dus gehoorzaam. Genot en plicht zijn twee dingen.

Als een christen altijd zijn genot laat voorgaan maakt hij daarvan een regel, terwijl hij soms beter thuis kon zitten.

Die herders vrezen God. Voor hen is dat Kind de weg, de waarheid en het leven. Lof zij de God van Israël. Nu gaan zij Hem prijzen. Want wat zegt de Schrift? "En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Nu moet ik weer naar mijn tekst. Wat plaatste ik daar boven?

De kroon op het werk der verkiezing.

De Heere werkoor engelen en mensen. Christus is verkoren tot Middelaar. De uitverkoren engelen zijn niet gevallen, zij zijn in hun staat staande gebleven, maar de mens is gevallen.

O, die kroon op het werk der verkiezing. Hij verkiest Zijn volk en Hij verkiest de erfenis. Hij krijgt de kroon en Zijn volk de erfenis. En dan de kroon op het werk des Kopers. Hij heeft ons vlees en bloed aangenomen, verheerlijkende God in ziel en lichaam.

Daar ligt de Verlosser. "De Verlosser zal uit Sion komen". Jeremia 30, zegt: "En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser zal uit het midden van hem voortkomen".

O, die kroon op het werk der verlossing! Lees Psalm 28: 9: "Verlos Uw volk, en zegen Uw erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid". En dan de kroon op het werk der bewaring. Hij is hun Bewaarder, Hij heeft hen in Zijn beide handpalmen gegraveerd. Zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid.

En dan de kroon op het werk der verheerlijking.

De verheerlijking in ons bij de aanvang, de verheerlijking van de ziel als wij sterven en de verheerlijking van de Kerk als wij eeuwig met ziel en lichaam Hem gelijkvormig zullen zijn. Wij noemen dat: de Kroon Gods op het werk van Zijn soevereine majesteit. "Zijn majesteit ten top gestegen".

Rutherford schrijft: De Vader zegt: "Dat is nu uw loon, het vuil der maatschappij".

Een zeker prediker moest eens voor een kring van edellieden een predatie houden en sprak hen aan als "adderengebroed". Toen zeiden die mannen van adel: Iets dergelijks moet u in de gevangenis prediken, maar niet voor ons.

Nee, antwoordde de onverschrokken prediker, in de gevangenis predik Ik: *Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.*

Denk het eens in, Christus kwam in de wereld voor het vuil der maatschappij. Echter niet, om daarop te zondigen.

Daar ligt Immanuël. De vijand zegt, dat ik de deur op een kier open zet, maar dat is een leugen, wij zetten hem wijd open, maar niet voor de valse belijders en verleiders. Ik waarschuw u voor hen, die uw ziel verleiden. Gij moet met God verzoend worden. Zijt u blind, kreupel of verminkt? Daar is een weg en leven, arm volk, als gij niets meer hebt; als alle deuren dicht zijn, dan moogt ge als een kreupele ingaan in het Koninkrijk Gods, om het eeuwige bloed van Jezus Christus.

Wat is nu mijn tekst in de harmonie van de bediening?

Dat is de kroon van God op dat werk. Nu spreek ik oneigenlijk, want God is van eeuwigheid.

Daar ziet u mijn eerste punt. Daar staan de herders, zij prediken het woord, dat hun van het Kindeke gezegd was, en dan gaan zij weer terug.

Wij zouden voor onze eerste Kerstpredatie acht punten willen kiezen.

Ten eerste: De wijsheid Gods; de verkiezing zegt wie er zalig worden en wie niet. Het Verbond der verlossing zegt: Hoe zal God Zichzelf verheerlijken, want dat is het hoogste punt.

Hoe komt God aan Zijn eer, dat is het eerste; en het tweede is: Hoe komt de zondaar aan de zaligheid. Gods eer gaat steeds voorop.

Wat zijn nu mijn vier eerste puntjes?

(1) Daar in de stilte, der nooit begonnen eeuwigheid noem ik het oneigenlijke woord: *De eeuwige wijsheid*.

Dat was de vinding. Dat predik ik vanmorgen wat God betreft, en ten tweede wat ons betreft. En in Hem, uit Hem is de wijsheid, want Hij is de alleen wijze God. En uit Hem heeft die oneigenlijke wijsheid het middel gevonden. Dat is de eerste Oorzaak. Die eeuwige wijsheid vond het middel tot Zijn eer en tot onze zaligheid. Dat middel is niet uit engelen, noch uit mensen, maar uit God. O, dat zalige. Daar val ik weg en u ook. Daar reken ik mijzelf niet meer mee, daar valt al mijn hebben en houden weg.

Alles uit Hem als de eerste eeuwige wijze bewegende oorzaak. *O, zoete dierbare God. De zaligheid ligt alleen in U.*

(2) Wat is nu het tweede? Dat is: *Door Hem*. Door Hem, door Zijn wijsheid, dat middel gevonden. En door Hem dat middel geopenbaard. O welk een wijsheid. Daar ligt Hij. O, dat door Hem, dat is het doorgangsvermogen als eerste werkende oorzaak. Hier is de volle zaligheid. Gooi uw kerstboom maar weg, het is een spotten met de autoriteit Gods. Ge verleidt uw kinderen.

(3) Wat is nu het derde? Dat is: *Tot Hem*. Let wel, wat zouden wij Hem met onze deugden kunnen geven? Niets. En met onze zonden schaden wij Hem niet. Maar Hij verheerlijkt Zichzelf uit Zichzelf, door Zichzelf, tot Zichzelf. *Uit Hem, door Hem, tot Hem, Hem zij de heerlijkheid*.

Daar hebt u de Kerstdag.

Daar staan de herders, zij zijn naar de kribbe gekomen en nu gaan zij weer terug. Zij hebben door het geloof, dat Kind dat daar ligt, de Borg des Verbonds, gesteld door des Vaders eeuwige wijsheid, mogen aanschouwen. En door Zijn willend vermogen, zonder 's mans vermogen, ligt Hij daar zonder zonde, als Middelaar, bekleedend onze plaats. Lees Zondag 14 maar. Ik dweep niet met mensen, maar de Catechismus van Ds. Kersten is de moeite waard om te lezen, hij vat het ook zo op.

Wat zeggen nu die herders? *Uit Hem, door Hem en tot Hem*. Daar ligt de vertolkende majesteit van de Heilige Geest.

(4) Wat is nu het vierde punt? "Hem zij de heerlijkheid" zegt Paulus.

Dat is waar, zeggen die herders.

Hebt u nu die vier puntjes meegemaakt?

Wat zet ik boven mijn eerste punt? O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen.

Maria staat er bij, Jozef denkt. Wat zullen straks Simeon en Anna zeggen?

De verhouding, die tussen God en de mens lag was nu goed, want de geboorte van Christus predikt ons de Borgtochtelijke gerechtigheid. Wij kunnen met God verzoend worden.

Is de afstand tussen u en God wel eens weggenomen? Of denkt u nog, date het uit u, door u en tot u is?

Het wezen Gods is geen Borg geworden, de Vader niet en de Heilige Geest niet,

maar de Zoon. Door Hem is alles. De herders prijzen God. Zij keren terug. Voelt u wel, zij waren er met alles uitgezet.

Nu heb ik nog vier andere punten, die bij de eerste vier aansluiten. Eerst was het: *Uit, door en tot Hem*. Voor Zijn volk is hij Borg en Middelaar uit God, door God, tot Gods eer. O dat voor ons! Dat is het eerste.

Wat is nu het tweede? *Tot ons*. Zijn komst was tot ons.

Wat is nu het derde? *Onder ons*.

Nu begrijpt u het vierde wel. Een kleine jongen op de catechisatie zeide: Dat vierde weet ik wel. Wat denkt u dat hij zei? *In ons*. Daar hebt u het.

Denk er eens over na. Daar hebt u de vinding, ik heb het u zuiver voorgesteld. Het is uit God, door God en tot God, Hem zij de heerlijkheid.

Dit onderschrijft Maria voor honderd procent. U ook? Begenadigde zielen, waar komt u vandaan? Zijt gij een verloren mens voor God geworden? Hebt gij mogen bukken voor God en heeft Hij dat Kind aan u geopenbaard? Dat zegt wat.

Daar in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid, was het eerste in de orde des heils: God Zichzelf verheerlijkende, en ten tweede: Zijn uitverkorenen zaligend.

Nu moet Christus Zijn Vader verheerlijken en Zijn uitverkorenen zaligen. Maar nu moet het eerst uit Hem zijn eer het door Hem kan zijn, en eerst door Hem eer het tot Hem kan zijn.

Wat is nu de openbaring van mijn tekst? De kroon op dat werk is niet voor de mens. In de stille eeuwigheid was er geen goed of geen kwaad. Het was een soevereine verkiezing. "Mijn God, U zal ik eeuwig loven, verhogen Uwe majesteit". Dat is de glorie der hemelingen. Zij staat vast in de bediening Gods. *'k Zal van de deugd der milde goedheid zingen*.

O dat Kind ligt in de Kribbe, de herders loven en prijzen en gaan weg. O, dat in mensen een welbehagen en vrede op aarde. Dat wil wat zeggen, verwaardigd te worden om te zien, dat dit ganse beleid voor Zijn uitverkorenen is.

Daar ligt Hij, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren verlossen zou. Is het u om Hem te doen?

Mijn geliefden, denkt eens door, het schoonste werk des Vaders voor ons. De diepe vernedering des Zoons voor ons, Hij nam ons vlees en bloed aan. Het kostelijke werk des Heiligen Geestes, Hij geeft Hem in ons hart. Zo God voor ons is, wie zal dan tegen ons zijn? Alle dingen moeten medewerken ten goede, naar Zijn eeuwig voornemen. Het lijkt wel eens anders, het is soms niet uit te drukken, maar mocht u nu zo eens Kerstdag houden, dat alles uit Hem, door Hem, tot God is. Dan zorgt God voor Zijn eer en ook voor Zijn kerk.

Voor ons, dat zegt wat, mijn toehoorders.

Is Hij dat ook voor u en mij? Is die Zaligmaker ook voor U geboren? Zijt u al over boord gegaan met uw hebben en houden? Met doeken en kribbetjes, tranen en voorkomingen? Dat alles is geen Middelaar, de verhouding moet weggenomen worden. God werd beledigd en wij hebben beledigd.

O arm volk, daar ligt Hij voor u. *O lieve Heer Jezus, hebt U dat voor mij gedaan?*

Volk, hebt u dat al eens bewonderd in een hoek of schuur? Dat is wat, opdat vele eersten de laatsten zullen zijn. Is Christus voor u en mij? Zijt gij met God verzoend? Was dat voor ons? Ja, het was voor ons, het wordt voor ons en het blijft voor ons in de verschillende gangen van de openbaring van het feit.

Ten tweede: *tot ons*.

"Geloofd zij Hij, die tot ons komt in 's Heeren Naam". Hij komt tot ons in de gelijkenis van een dienstknecht. Hij komt voor ons in de Raad des vredes, Hij komt voor ons in de belofte, Hij komt voor ons in het vlees, Hij komt voor ons in de Geest. Waar zal ik beginnen en waar zal ik eindigen. Hebt u Hem zien komen voor ons, tot ons, tot ons behoud, tot Gods eer? Vrouwen en mannen, waar is de tijd toen u niemendal van Hem hebben moest? Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Het was slechts een wortel of afgehouden tronk, want God doet een afgesneden zaak op de aarde.

Koningin Wilhelmina deed afstand van de troon en naar de grondwet volgde Haar Dochter Haar op, maar zo was het bij Jezus niet. Zij waren wel van de Koninklijke stam van Juda, maar van die koninklijke heerlijkheid was niets meer te zien. Het was een afgesneden zaak, doch dan komt Hij, en dat tot ons.

Is Hij tot u gekomen met Zijn Borgtochtelijke gerechtigheid? Daar komt Hij in onze natuur. O liefde des Vaders, o liefde des Zoons, o liefde des Heiligen Geestes! Hij kwam tot ons, om Zijn Vader te verheerlijken.

Wat is nu het derde punt?

Daar staan die herders, zij hebben gehoord en gezien, dat Hij *voor* ons komt, dat Hij *tot* ons komt, maar ook, dat Hij *onder* ons komt. Dat is het derde punt.

Hij moest de broederen in alles gelijk worden, uitgenomen de zonde. "Houdt in gedachtenis, dat Jezus Christus uit de doden opgewekt is".

Luther, die grote ketter, heeft met zijn goddeloze troep beweerd, dat er ook nog andere mensen geschapen waren buiten Adam, maar Gods Woord getuigt, *dat God uit enen bloede het ganse menselijke geslacht geschapen heeft*. En zo zullen wij het ook leren.

O arme jeugd in Nederland. Staat u standvastig? Geworteld en gebouwd op het allerheiligst geloof?

Hij is onder ons, Hij neemt het zaad Davids aan. Hij is uit de Joden. Hij was God, maar Hij bracht Zijn Goddelijkheid in de wereld. Hij kwam voor ons, tot ons en onder ons. Dat is wat. Hij woont onder de lofzangen Israëls.

Doch Heer', Gij zijt die Heilig' evenwel

Die daar woont onder Uw volk Israël.

Daar klinkt zijn lof. Geliefden, is hij ook onder u? Vorstin en. vaderland, Nederlands zonen in Indië en in Nederland, is Hij ook onder u? De zonden staan als bergen, Christus moet overal uit. Maar o, dat onder ons! O, die Goddelijke gangen van die Christus.

Dat zal wat zijn als u daaronder verloren gaat. Waar zult u zich bergen? Wij bidden en vermanen van Christuswege: *Jong en oud, laat u met God verzoenen*. Denkt u nog, God wat en ik wat? Het zal niet gaan. De Heere vernedert en verootmoedigt u.

Wat is nu het vierde punt? Daar ligt de Zaligmaker. Door Hem heeft God *in ons* behagen. De grondslag ligt in de stille eeuwigheid. Is Christus in u geopenbaard? Dat zegt wat. Zijt gij overtuigd van zonde, gerechtigheid en oordeel? Graaf dieper, o mensenkind, en gij zult meer gruwelen vinden. Is het openbaar geworden, dat u in Adam dood was?

Mensen, het is voor honderd procent waar, dat het niet uit ons is. Tranen en werkzaamheden zijn geen Middelaar, maar God wordt verzoend in het Borgwerk van Christus. Hij heeft onze schuld op Zich genomen, en is ons van de Vader

gegeven tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. De herders danken God en de Vader voor de Borgstelling, zij prijzen die God. Wat is nu noodzakelijk? Dat Christus aan u en in u Zich openbaart. Het is noodzakelijk, dat Hij Zich in uw ziel openbaart als het einde der wet tot gerechtigheid Gods. En dan zegt Simeon als hij met het Kindeke Jezus in de armen staat: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw Woord, want Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien". O, die gezegende Borg en Middelaar.

Zingen wij nu het eerste versje van de lofzang van Maria.

Toepassing.

Nog een enkel woord en wij zullen eindigen. Gemeente, de zon gaat nog op, de hemel dekt nog en de aarde draagt nog. Vele slagen zijn er dit jaar gevallen. Kinderen en knechten Gods zijn gestorven en heengegaan. Zij juichen voor Zijn troon. Hij zij wezen en weduwen genadig.

Geliefden, hebt u Lucas twee beluisterd? Dat grote heilsfeit, dat grote wonder? Hebt u beluisterd de eeuwige liefde des Vaders in dat schone werk, het zenden van Zijn Zoon? Want toen de volheid des tijds daar was, "zond God Zijn Zoon in de wereld tot Zaligmaker in de genade.

O, diepe vernedering van Christus. Hij verliet troon en kroon en kwam op deze lage aarde. Hij lag in doeken in een kribbe.

O, liefde van Christus, die deze kennis te boven gaat. "En die Hij liefgehad heeft, heeft Hij lief tot in der eeuwigheid".

Arm volk, God leide u door Zijn Geest en Raad en neme u op in heerlijkheid. Hebt u er wel eens bij stil gestaan hoe Zacharias in de daad van ongelooft kwam en met stomheid geslagen werd, maar dat Maria vraagt: Hoe zal dat zijn, dewijl ik geen man beken? Dat was geen ongelooft, maar kuis zijn. Maar de engel getuigde: "Dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden".

O, dierbare Vader, Zoon en Heilige Geest, verheerlijkend God. God verheerlijkt Zichzelf en Hij zaligt de zondaar met uitvoering van Zijn wil en raad en opluistering van Zijn deugden. Gemeente, hebt u het gehoord, daar staan de herders, zij prijzen God, niet bij een kerstboom, maar bij de waarachtige bediening Gods.

God zegene deze Waarheid tot zaligheid uwer zielen. Hij zegene deze predication tot waarachtige bekeering van onbekeerde mensen. Vaders en moeders, u leeft nog onder de middelen. Zo k tint u niet sterven, zo kunt u God niet ontmoeten. Wij bidden van Christuswege: *Laat u met God verzoenen*. God verheerlijkt Zichzelf. Hij heeft Zijn Zoon gegeven voor mensen, ook voor mij. Dat zegt wat. Een stervende oude moeder zei eens tegen mij: "O dominee, voor mij, voor mij!"

Dat zal wat zijn, voor ons, tot ons, onder ons, in ons en wij eeuwig met Hem.

Gaat u nu daaronder verloren?

De Heere zegene en heilige het gesprokene om Christus wil. Het is maar een korte predication, maar draag mij in mijn ouderdom, want ik moet nog drukke arbeid verrichten. Bidt voor ons. De Heere hore en verhoor ons om Christus wil. Amen.

Slotzang Psalm 98: 1.

*Zingt, zingt een nieuw gezang de Heere,
Die grote God, Die wond'ren deed;
Zijn rechterhand, vol sterkt' en ere,*

*Zijn heilig' arm wrocht heil na leed.
Dat heil heeft God nu doen verkonden;
Nu heeft Hij Zijn gerechtigheid,
Zo vlekkeloos en ongeschonden,
Voor 't heidendom ten toon gespreid.*

2. De kroon op Gods soevereine majesteit

Kerstpredicatie — 26 December 1948 te Barneveld

Psalm 66: 1.

Lezen: Jesaja 7.

Lofzang van Zacharias: 2

Psalm 89: 3

Lofzang van Maria: 2 en 3

Psalm 2: 7

Mijn Geliefden,

U is voorgelezen uit Jesaja 7: 14: "Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn Naam Immanuël heten".

Wij zouden naar aanleiding van dit veertiende vers kunnen zeggen: *Het teken dat Jehovah geven zal is van Goddelijke oorsprong.*

Ten tweede: dat teken Zelf is wonderbaarlijk en de naam van dat teken is IMMANUËL. Hebt u het gehoord?

De strijd was zwaar en de nood was groot. En wat doet de mens? Zijn wil buigt niet, maar zijn raad bestaat niet, zijn woord geldt niet, zijn werk valt weg, zijn eer bekomt hij niet, en gunst verkrijgt hij niet door zichzelf.

De koning weigert een teken te nemen. Maar wat zien wij dan? Er is een daarom en een waarom in de Goddelijke oorsprong. Zijn Goddelijke wil maakt het stil. Gods wil is de beste, al kiezen wij hem het leste. De wil des Heeren bestaat, het teken komt. "Mijn raad zal bestaan en IK zal al Mijn welbehagen doen".

Ten derde, Gods Woord wordt te allen tijde vervuld. "Zou IK het zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?"

Ten vierde, IK zal werken, wie zal het keren? Al is Mijn werk wonderlijk en wonderbaarlijk, wie der schepselen zal het keren?

Ten vijfde, "IK zal Mijn eer aan geen anderen geven, noch Mijn lof de gesneden beelden". Hij zal Zichzelf verheerlijken wat u ook zegt of denkt van de Goddelijke oorsprong. Die gunst, al is zij voor u niet, dan is zij toch voor Gods Kerk. "Die gunst heeft God Zijn volk bewezen".

Kent u iets van deze puntjes voor uzelf op deze dag waarop wij de gedachtenis vieren van de geboorte van dat Kind?

Daar staat koning Achaz in zijn goddeloosheid.

Wat is nu het tweede? Dat teken, dat God geven zal is het teken van Boven, Zijn Zoon wordt Mens. "Ziet, een maagd zal zwanger worden". Dat teken is dus wonderbaarlijk.

Mijne geliefden, hoort wat Paulus zegt: "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees".

Bij monde van Jesaja zegt de Heere: Ziet, een maagd zal zwanger worden. "Ziet", dat is een opwekkend woord. Er is wat te zien, er komt wat te zien, en er blijft wat te zien. Hoort, mijne geliefden, dat teken zal wonderbaarlijk zijn, want geen getrouwde vrouw, maar een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren. Het is alles wonderlijk en wonderbaarlijk, want van het teken zelf zegt de dichter in Psalm 118: 11:

Het is een wonder in onz' ogen;

Wij zien het, maar doorgronden 't niet.

Het kan nooit doorgrond worden, want het is een oneindig wonder. Sta er eens bij stil.

Dat teken was de van God verkoren Steen, waarvan David een voorbeeldige steen was; van God verkoren, verordineerd, gezalfd en gekroond. God kroont Hem. Hij was bij de tempelbouwers veracht, maar Hij zou de sluit- of hoeksteen zijn. O, dat wonder, het is een eeuwig en enig wonder, het is een volmaakt wonder, het is een God verheerlijkend wonder, het is een hartontdekkend wonder en het is een zielverzadigend wonder. Daar ziet u het teken Zelf.

Hebt u er deel aan? Hij is bij de engelen niet klein geacht en bij God ook niet.

Wat zegt de engel in de Bijbel: "En dit zal u het teken zijn: Gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe".

Daar ligt Hij; erger u er niet aan. Als gij er iets van in uw hart moogt ondervinden, dat dit voor u is, dan zult gij uitroepen:

*Weg wereld, weg schatten,
Gij kunt niet bevatten
Hoe rijk dat ik ben.*

Ik spreek niet verachtend, maar vergelijkend; de wereld zinkt in het niet in vergelijking met dat Kind, dat voor Zijn volk op aarde kwam.

Wat hebben die herders verwonderd staan kijken; daar in Bethlehem zullen zij vinden het grootste teken aller tekenen; het Teken van Boven en beneden waarin Gods majesteit, liefde en glorie uitblinkt.

Simeon met het Teken in zijn armen, zegt: *Nu, laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord.*

En tot Maria zeide hij: *Zie, Deze wordt gezet tot een val en opstanding veler in Israël, en tot een teken, dat wedersproken zal worden.*

Wat is nu het derde? De Naam van dat Kind. Het is een heerlijke Naam, een doorluchtige Naam. "Die Naam zo groot, zo heilig t' achten". "De Naam des Heeren is een sterke toren; de rechtvaardige zal daar henen lopen, en in een hoog vertrek gesteld worden".

Weet u wat Zijn Naam betekent? Ik zal u vertellen van een kleine jongen, die op een grote fabriek werkte. De volgende dag zou het Kerstdag zijn; zijn patroon zei tegen hem: Morgen preken ze zeker bij jullie over die geboren Koning Immanuël, dat betekent: *Ons met God*. De jongen antwoordde: Ja mijnheer, maar Zijn Naam betekent niet: *Ons met God*, maar: *God met ons*.

Wat, zou jij het beter weten dan ik? Maak dat je wegkomt. Het spijt me meneer, maar ik verloothen mijn God niet voor u. Bedroefd ging de jongen heen, hoewel hij overtuigd was, dat hij niet anders had kunnen handelen.

Na enige tijd liet zijn heer hem terughalen. Verheugd, maar enigszins bevreesd kwam de jongen, maar zijn vrees verdween toen zijn patroon sprak: Jongen, geef me een hand, en neem dat voor je moeder en meteen stopte hij hem een bankbiljet in de hand. Je blijft bij mij, want je hebt je God en je belijdenis niet verloochend; was ik ook zo gelukkig.

Ja maar, mijnheer, zei de jongen, dat is het geluk van Gods volk als ik dat zeg, maar ik moet het zelf nog missen.

Praat daar nu niet verder over, was het antwoord, jij blijft bij mij.

Jongens en meisjes, hebben jullie het gehoord? "Die Mij eren, zal IK eren". O, die Naam zo groot, zo heilig t' achten. Het is, met recht Immanuël: *God met ons*.

Jong en oud, dat zegt wat, de heerlijkheid van het Wezen Gods aanschouwd in de Zoon, want: "Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien". Immanuël is geen

schepsel of creatuur, maar Hij is Gods Zoon. Het is de Naam van de Middelaar Gods en der mensen; het is de Naam van de Borg des Verbonds; het is de Naam van het Hoofd van het Genade-Verbond. Twee naturen in één Persoon. Die ene Naam klinkt door hemel en aarde, en het hart des Vaders rust in de Persoon des Middelaars. In Hem is de wet volbracht, zijn de deugden Gods verheerlijkt, en is de Kerk gezaligd. Jong en oud, kent u die Naam? Hoe staat het met uw kostelijke ziel? De Heere ontferme Zich over u, om zo te mogen sterven:

*Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar Woord
Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord;
'k Vertrouw op God door gene vrees gestoord.*

U zit nog onder de bediening van het Evangelie van vrije genade; als u daaronder verloren gaat, zal dat Teken tegen u getuigen in de hel.

Arm volk, de velden van Bethlehem hebben weerklonken: *Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.*

Zijn Zoon is mens geworden; een hemel op aarde, want de Middelaar is op de aarde gekomen.

God moge deze inleiding zegenen.

Wij worden deze dag geroepen voor een Kerstpredicatie, om dat wonder te bewonderen, dat nooit uit te wonderen is. Wij wensen uw aandacht te bepalen bij Lucas 2: 20:

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Vragen wij vooraf des Heeren onmisbare zegen. Zingen Psalm 89: 3.

Op deze Kerstdag schrijven wij boven onze tekst: *De kroon op het Goddelijk majestueuze werk.*

1. In wijsheid, de vinding.
2. In liefde, de openbaring.
3. In waarheid, de verklaring.
4. In heerlijkheid, de Leraar.

Het tweede punt is aan de beurt.

Heere, God des hemels en der aarde, verleen Gij een mond om te spreken, oren om te horen en harten om op te merken, en geef Gij de toepassing van Uw Woord, opdat een zegen ten leven mocht vallen, om Christus wil. Amen.

Lucas twee plaatst ons in de tijd van keizer Augustus. De hele Romeinse wereld staat onder hem; hij heeft zijn boeken vol namen, zijn hart vol hoogmoed en zijn steden vol mensen, maar God heeft hem in Zijn hand en zal hem Zijn raad doen uitvoeren.

Ten tweede, Herodes, de kindermoorder van Bethlehem, was koning; en Cyrenius was stadhouder over Syrië. In die tijd ging er een gebod uit van de Keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden. Zo gaan ook Jozef en Maria op naar Bethlehem, de stad Davids (omdat hij uit het huis en geslacht van David was), om beschreven te worden.

"En het geschiedde, als zij daar waren, dat haar dagen vervuld werden, dat zij baren zou."

Het was Gods tijd. Er is geen misdracht geboren en het Kind is ook niet te vroeg of

te laat geboren. God was met haar voor haar baren, in haar baren en na haar baren, en verlost haar van alle bezwaren. Door vrije genade geleid, verlost van alle strijd. Zij windt het Kind in doeken en legt Hem in de kribbe, niet omdat zij schooiers waren, maar omdat voor hen geen plaats was in de herberg. Daar ligt het Teken, dat God op aarde geven zou. Daar ligt de Zaligmaker van Wiens komst de engelen luide zongen, daar het hun vermaak en lust is de taak, hen door God opgedragen, uit te voeren.

De herders hielden de nachtwacht bij de kudde, maar op Gods bevel komt een engel des Heeren met Gods Woord in het veld, en de heerlijkheid des Heeren omschijnt hen. Iets van de heerlijkheid des hemels werd op aarde aanschouwd. De herders waren bevreesd; zij hebben niet veel gezegd. Maar de engel zegt tot hen: "Vreest niet, want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al den volke wezen zal. Namelijk, dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids. En dit zal u het teken zijn: Gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe".

Dit is de predicatie van de engel tot de herders, en als hij geëindigd is wordt een hemels gezang gehoord in volle harmonie door een menigte des hemelsen heirlegers: "Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen".

Ere zij God, dat is der Engelen spijs en vermaak, maar ook dat van Gods volk. Of ik iets of niets ben, als God maar verheerlijkt wordt.

De engelen gaan weer terug naar de hemel, en de herders gaan naar Bethlehem. Een engel heeft gepredikt en zij hebben gehoord; de engelen hebben gezongen en zij zijn verwonderd geweest. De engelen zijn weggegaan naar de hemel, daar is hun plaats; straks ook de onze, volk des Heeren. Nog slechts een ogenblik; de Heere laat Zijn volk niet eeuwig in 't verdriet. Daar komen de herders in de stal, en zij vinden Maria, en Jozef, en het Kindeke, liggende in de kribbe. Het is hun een wonder geweest. De tekst zegt: "En als zij Het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeke gezegd was".

De herders zijn een poosje leraar geweest. Er zijn mensen, die vol houden, dat ze dominee moeten worden, maar het gebeurt nooit. Dat is maar eigen werk. Doch hier is het Gods werk; de herders geven uiting aan hun zielsvreugde. Zij zijn vertolkers van al wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was. Zij verheerlijken God, die het middel uitvond om zonder krenking van Zijn deugden Zijn kerk te zaligen. "Uit Hem, door Hem, tot Hem zijn alle dingen, Hem zij de heerlijkheid tot in alle eeuwigheid". De glorie der Goddelijke majesteit ligt daar.

O, die Goddelijke wijsheid in haar vindend vermogen.

Ten eerste: Voor ons; ten tweede: Tot ons; ten derde: Onder ons; en ten vierde: In ons. *Geloofd zij God met diep ontzag.*

Maar ten tweede zegt mijn tekst: ***Uit liefde of in liefde geopenbaard.***

Johannes zegt: "Hierin is de liefde, niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons lief heeft gehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden".

Nu ga ik naar mijn tweede punt, weer verdeeld in vier andere punten, namelijk:

- Waarachtige liefde,
- was liefde,
- wordt liefde, en

- blijft liefde.
- Dat raakt God en daarin bestaat de kerk.

God is liefde; dat is de glorie van het Wezen Gods. Maar in het Goddelijk Wezen zijn Drie Personen: Vader, Zoon en Heilige Geest; en deze Drie zijn één. Maar het Goddelijk Wezen ligt daar niet als Middelaar, en toch ligt de Middelaar niet buiten het wezen Gods, want Hij is de Man van Gods Metgezel. Met andere woorden, hier ziet u Vader, Zoon en Heilige Geest. De Vader is liefde, dit bewijst Hij in het zenden van Zijn eniggeboren Zoon. "Als de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou".

Ten tweede, Christus is liefde. "En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat". Hij is geworden uit een vrouw; Hij nam geen lichaam voor een poosje aan, maar Hij is uit haar waarachtig en rechtvaardig mens geworden, de broederen in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Dus hier ziet u Zijn diepe vernedering. Hij boog onder de Joodse, maar ook onder de Romeinse wetten, want als de Joden Hem vragen of het geoorloofd is de keizer schatting te geven of niet, zegt Hij: "Brengt mij een penning". En als zij op Zijn vraag wiens beeltenis zij draagt, antwoorden: "Des keizers"; dan zegt Hij: "Geeft dan de keizer wat des keizers is". Hij boog dus onder de Romeinse heerschappij. Welk een diepe vernedering. Hij was, is en blijft liefde.

Ten derde. Wat doet de Heilige Geest? Zonder 's mans toedoen, zonder huwelijk, buiten het verbond der werken heeft Hij Hem het lichaam toebereid. God is liefde, Vader, Zoon en Heilige Geest. O Kerstdag van verwondering.

In de tweede plaats: *Was liefde*.

Hij is het en was het. Er was en is maar één Wezen Gods, namelijk, Vader, Zoon en Heilige Geest. In de volste zin des woords waren zij liefde, maar in de engere zin ziet u in dit liefdesvermogen een arbeidsvermogen. Dus wat zeg ik?

Ik ga met de herders mee. Dan loop ik niet vooruit, maar dan mag ik misschien de minste eens wezen. De arbeid des Vaders was liefde, de arbeid des Zoons was liefde en de arbeid des Heiligen Geestes was liefde. *O lieve Abba Vader, was U in arbeid om Uw liefde voor mij ten toon te spreiden?*

"Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend". Hoe meer u in de eeuwigheid mag blikken, hoe minder u wordt. Ik wens alle predikanten en studenten, dat zij veel in de eeuwigheid mogen komen, dan wordt men zo dwaas. Daar wordt u pas klein; anders kunt u nog wel praten, dan kunnen wij nog wel ouderling en dominé zijn, maar dat moet er af. Hebt u er wat van? Er is niets van ons bij. Er zijn mensen, die beweren, dat er verschil van gevoelens kan zijn; maar Paulus zegt: *Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was*.

Dan is er geen verschil in gevoelen, wel in menselijke idealen, maar voor de Goddelijke gevoelens moeten wij vallen. Hebt u het gevoelen van Christus? Dan breekt u de nek, want het is al uit Hem, door Hem en tot Hem. Ik wens als de minste aller heiligen niet anders te gevoelen. Prijst u nog uw eigen gevoelens, of prijst u de toepassing van de arbeid der Waarheid?

Wat is nu het derde puntje? Dat is: *Wordt liefde*.

O, dat zegt wat, de liefde wordt geopenbaard in Zichzelf, door Zichzelf, tot Zichzelf. In de stilte der nooit begonnen eeuwigheid, in de Raad des Vredes is dat Teken van Gods eeuwige liefde geopenbaard als het Middelpunt van die Raad; in de tijd werd het van God geopenbaard terstond na de val, en vierduizend jaar daarna,

toen alles afgesneden scheen, maar de volheid des tijds gekomen was, heeft God Zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren verlossen zou. Dat mogen die herders aanschouwen. Is het ook voor u en mij geopenbaard? Het is voor elk een persoonlijke vraag: Is het ook in mij door God geopenbaard? Wij kunnen de Bijbel van buiten leren en ik veracht het niet, maar de Bijbel in ons hart is wat anders. "Als ik alles wist en Jezus niet kende, was ik een winkel vol ellende".

O, wat is en wat was daar geopenbaard; zij zien het Kind in de kribbe, maar in Hem zien zij God, en zij danken God voor de Borgstelling. Drie maal in mijn leven heb ik God mogen danken voor de Borgstelling, maar o wat ben ik arm, wat ben ik arm, om daarvan iets te zeggen. Niets in ons, maar alles in Hem, zo gaan we naar Jeruzalem.

Ten vierde: *God blijft liefde.*

"IK, de Heere, wordt niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs, niet verteerd". God blijft altoos" Dezelfde voor Zijn volk. Zij worden in de kracht Gods bewaard, door het geloof tot de zaligheid.

Dus komen de herders naar de kribbe, zij staan er bij en gaan weer weg, en zij prijzen God, Die is, was, wordt en eeuwig blijft. Zij hebben gezien en gehoord en ervan getuigd. Arm volk, dat is een stuk; bent u daar al werkelijk?

Mijn arme onbekeerde medemens, gaat u onder zulk een Evangelie van vrije genade verloren? Dan gaat u rechtvaardig verloren. Wij wensen van harte dat God door Zijn Geest in u mocht werken en u bekeren.

Volk des Heeren, zij die zalig worden, worden niet voor een poosje zalig, maar voor eeuwig. En het grootste genot en vermaak in de hemel zal wezen, *dat God is, was, Zich openbaart, en blijft.*

Die God is onze zaligheid;

Wie zou die hoogste Majesteit

Dan niet met eerbied prijzen?

In de hemel zal geen wanklank wezen; vermoeid zullen wij niet worden, en schor ook niet. De citers zullen klinken; volk, wat zult gij u vermaken, dat die God uw God is.

Ten andere, de herders, die daar staan, zij zijn de geliefden; Gods Kerk is geliefd. "IK heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb IK u getrokken met koorden der liefde en een eeuwige barmhartigheid".

Dat is één, maar ten tweede, degenen, die van God geliefd zijn krijgen liefde van God in hun hart, omdat God Zijn liefde uitvoert in ons hart. V

Volk, u bent geliefd, en u hebt liefde gekregen. Als geliefden des Vaders hebt u liefde van die Vader. Het grootste teken van liefde dat Gods volk krijgt is Christus naar de uitlatingen van God in hun hart. Zij krijgen niet te weinig en niet te veel. Wij zeggen wel eens: Het is te weinig, of: Het is te veel; maar het is de Heere toe- vertrouwd.

Ten derde: Zij zijn geliefd, krijgen liefde, en die liefde blijft in hun hart in haar wonderbaarlijke oorsprong en vermogen, maar de vrucht moeten zij wel eens missen. Zij moeten wel eens zuchten en klagen. Doch allen oefenen zij als geliefden Gods, in afhankelijkheid, liefde tot God en de naaste door God. Daar ziet u de leiding. Kijk eens naar de herders, naar Maria en Jozef. Dat zijn nu de door de Vader in de Zoon door de Geest geliefden; Zijn beminden.

Zijt u ook een geliefde van God? In de gevoelens omtrent de wijze hoe God Zijn volk dat bekend maakt kunnen wij niet verschillen, wel in de toepassing. Want er zijn kinderen, jongelingen, mannen en vaders in de genade.

Hebt u wel eens een Kerstdag mogen houden bij de kribbe? Bent u een kind en een geliefde van de Vader? "Geliefden nu zijn wij kinderen Gods, en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen. Maar wij weten, dat als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem zullen gelijk wezen; want wij zullen Hem zien gelijk Hij is".

Bekend gemaakt te worden, dat u een geliefde van de Vader zijt, dat maakt u klein en verwonderd. Daar gaat u God prijzen. Hebt u dat mogen zien en horen? O geliefden Gods, daar komt het op aan, voorwerp te zijn van Zijn liefde in de eeuwigheid, onderwerp van Zijn liefde in de tijd, en voorwerp in de eindeloze eeuwigheid. In de liefde gevallen, gekocht en verlost, in de liefde bewaard, en straks in de eeuwige liefde verheerlijkt.

Moab zit stil op zijn heffe, maar Gods Kerk wordt van vat in vat ontledigd, om plaats te maken voor de Zaligmaker van zondaren. Tobia moet er aan.

Daar staan de herders bij de kribbe, zij mogen door het geloof omhelzen dat zij van de vader in de Zoon geliefd zijn. Zij zijn door de Heilige Geest geleerd en onderwezen op de school van Koning Jezus. Het is een Godsgeheim, de wijzen en verstandigen verborgen, maar de kinderkens geopenbaard.

Maar soms is de vrucht zo donker, dat Petrus zijn Meester verloochent, en David uitroept: *Ik zal nog een der dagen omkomen in de hand van Saul*. Maar zij worden in de kracht Gods bewaard tot zaligheid. Christus heeft Zijn uitverkorenen van eeuwigheid opgenomen in Zijn voorbidding, en niet één zal er uit vallen, (hoewel zij dit soms door ongeloof en moedeloosheid denken), want dat is remonstrants. Maar de kracht bewaart, en de vrucht versiert. Petrus miste de vrucht, anders had hij niet kunnen liegen.

Arme volk, zit u wel eens te tobben? Denkt u wel eens, dat u er uit gevallen bent? Brengt toch geen remonstrantse dingen naar voren. Maar mag u aan de andere zijde wel eens ontwaren door de uitlatende liefde Gods dat u opgenomen zijt in de voorbidding van die enige en eeuwige Hogepriester Jezus Christus?

Die van God geliefd zijn blijven voor eeuwig geliefd, en zij krijgen liefde in hun hart jegens God en hun naaste. Ziet het in de herders; de liefde in hun hart is geen stilstaand water, want dat stinkt. Ze zijn ook niet als de goddelozen, die als een voortgedreven zee zijn, die slijk en modder opwerpt, en niet rusten kan. Nee, zij gaan de liefde Gods, in hun harten uitgestort, beoefenen. Zij prijzen God en prediken de naaste.

Laat ons, voor wij verder gaan, zingen uit de Lofzang van Maria, het tweede en derde vers.

*Want ziet, om 's Heeren daán,
Zal elk geslacht voortaan
Alom mij zalig spreken;
Wijl God na ramp en leed,
Mij grote dingen deed;
Nu is Zijn macht gebleken.*

*Hoe heilig is Zijn Naam!
Laat volk bij volk te zaám
Barmhartigheid verwachten;*

*Nu Hij de zaligheid,
Voor die Hem vreest, bereidt,
Door al de nageslachten.*

Toepassing.

Jong en oud, rijk en arm, klein en groot, bijna een jaar levenstijd ligt weer achter ons. Veel kan er echter nog gebeuren eer het geëindigd is.

In de tweede plaats, wij gedenken op deze heugelijke dag, de tweede Kerstdag, het grote heilsfeit, dat de Zaligmaker der wereld geboren is. Hij is dat teken waarvan Jes. 7: 14 ons spreekt: *Ziet, een maagd zal zwanger worden en een Zoon baren, en Zijn Naam Immanuël heten.* God beloofde dat teken en hoe de hel ook woedde, dat teken is gekomen. De duivel en zijn leger ten spijt, Hij is gekomen! Hij is gekomen in de raad des Vredes, Hij is gekomen in de volheid des tijds, en zit nu aan des Vaders rechterhand om altijd voor Zijn volk te bidden en zal eenmaal wederkomen op de wolken des hemels. Maar Hij komt ook door Zijn Woord en Geest.

Is Hij ook in uw hart gekomen? Jongens en meisjes, is Hij ook in u geopenbaard? Hebt u het gehoord? "Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven". O, het Goddelijke oogmerk, het wonderbaarlijke teken en die doorluchtige Naam!

Ik verkondig u de drievoudige dood in Adam. Hebt u kennis gemaakt met uzelf en met God? Met Zijn deugden en uw schuld? Bent u de grootste van alle zondaren geworden? Heeft God in Christus de luister van Zijn deugden verheerlijkt in het zaligen van uw ziel? Hij is het Middelpunt, die Goddelijke Heere Jezus. Ook voor u? Of houdt u nog krampachtig vast aan uw doen en laten? Alles wat buiten Christus is houdt geen stand voor de eeuwigheid. God zegene deze woorden tot uw waarachtige bekering en uwer zielen zaligheid.

Arm volk, kent u Immanuël? Is Hij uw rust en vrede? Hebt u het van God mogen leren, dat u een geliefde van God zijt? Zijt u een vat waarin God Zijn genade verheerlijkte? Dat werd u ook ontdekt, dat in dat vat geen liefde was, maar haat en nijd. Want van nature zijn we geneigd God en onze naaste te haten. Heeft God in uw hart plaats gemaakt voor Zijn liefde? Is zij zuiver en klaar? Schenkt u daar reine wijn? O, die zuivere liefde van God in u. Mensen, dan moet u er zelf aan.

O dat eeuwige wonder, (niet om er op te zondigen), maar te mogen geloven, dat die liefde in ons is en blijft in haar karakter, hoe donker het ook moge zijn en hoe diep het ook mocht gaan. Dan heeft die liefde een weerkaatsing; dan prijzen wij God in Christus. Dan prijzen wij God en de Heilige Geest, niet onszelf. Niet die zichzelf prijst, maar die de Heere prijst is beproefd. Loop niet zo ver weg met uzelf, goede wijn behoeft geen krans; het komt wel in de vruchten uit.

God heilige en zegene de Waarheid, om het eeuwig Verbond. Amen.

Slotzang Psalm 2: 7.

*Welzalig zij, die, naar Zijn reine leer,
In Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen;
Die Sions Vorst erkennen voor hun HEER!
Welzalig zij, die vast op Hem betrouwen.*

3. De kroon op Gods soevereine majesteit

Kerstpredicatie — 26 December 1948 te Barneveld

Psalm 103: 4.

Lezen: Jesaja 11.

Lofzang van Zacharias: 3

Psalm 118: 10, en 11

Lofzang van Maria: 4 en 5

Psalm 150: 1

Mijn Geliefden,

U is voorgelezen uit Jesaja 11: 1: "Want er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isai, en een Scheut uit zijn wortelen zal vrucht voortbrengen". Laten wij even op het verband letten. In Jesaja 10: 27 staat: "En het zal geschieden ten zelfden dage, dat zijn last zal afwijken van uw schouder en zijn juk van uw hals en het juk zal verdorven worden, om des Gezalfden wil". Dat is om Christus' wil. Daar ziet u een besluitend en een belovend God. Hoofdstuk 11 wijst terug.

En hoe zal dat juk wijken en weggaan? Om des Gezalfden wil. Wie is die Gezalfde? Dat zegt onze tekst: *Een Rijsje*.

God gaat daar de blijdschap van Jesaja vervullen in de verdere belofte van wat Hij in het vorige hoofdstuk beloofd heeft.

Hoe moeten wij nu het eerste vers van Jesaja 11 bekijken? Het begint met een redengevend woord "Want". Die reden is ten eerste gegrond in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. Komt hij daar onder de jukken voort? Wie zal hem ervan verlossen? (En dat gaat over de verheerlijking van Gods deugden en de zaligheid van Zijn volk).

Dus mijn tekst is ten eerste een redengevend woord, gegrond in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. Daar ligt het model van dat Rijsje dat komen zal. Dus die reden predikt een Goddelijk vermogen, dat is één.

Ten tweede worden wij bepaald bij een geopenbaarde en beloofde reden. De stam van Juda zal vallen; van het huis van Isai, waaruit het Rijsje voortkomen zal, zal niets meer over zijn dan een afgehouden tronk. Van rondom zal het donker zijn om de jukken te verbreken en af te breken, maar het Rijsje zal komen. En op Hem zal de Geest des Heeren rusten, de Geest der wijsheid en des verstands, de Geest des raads en der sterkte, de Geest der kennis en der vreze des Heeren. Hij zal komen.

Ten derde: Wat doet de vijand? Hij wordt onder de toelating Gods groot en verwaand; hij pocht en roemt, veracht en bespot. Maar kijkt u eens verder, de mens wordt het niet gewoon onder de jukken, die op zijn hals liggen. Hij wordt, ten vierde: Verwachter, zoeker en vrager door God naar God.

Hoe worden wij van dat juk verlost? Wij zitten onder de wet, onder haar vloek en eis. Het is besloten, het wordt verwacht, en toch schijnt alle verwachting ijdel te zijn. God doet een afgesneden zaak op aarde. Als Izak komt is de baarmoeder in Sara verstorven.

Als Koningin Wilhelmina van de troon stapt, staat Haar Dochter gereed om hem te bestijgen, maar zo was het bij Christus niet. Het was een afgehouden tronk, waaruit Hij als een Scheutje of Rijsje zou voortkomen.

Hoe zien wij nu die reden? Zijn Goddelijke oorsprong lag in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. Gods Zoon is van eeuwigheid, maar op aarde is Zijn aanvang

nederig, een scheutje uit Maria, uit een dorre afgehouden tronk. Maar nochtans, Hij zal daaruit voortkomen. De Geest des Heeren rust op Hem; Hij is van God gezalfd tot Profeet, Priester en Koning. Hij zal Zijn kerk verlossen van dat juk, dat op hun schouders ligt; Hij zal haar verlossen van de eis en vloek der wet. Hijzelf zal hen daarvan bevrijden.

Mijn geliefden, op Gods tijd zal het besluit baren, en het Kind wordt geboren. Dan is de belofte vervuld en het hart vervuld, en het juk van de hals verbroken. Daar ziet u de kinderen spelen op de straten van Jeruzalem. *Een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van een basilisk. Men zal nergens leed doen noch verderven op de ganse berg Mijner heiligheid; want de aarde zal vol van de kennis des Heeren zijn, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken.*

Er zijn veel mensen, die krampachtig vasthouden, maar nooit zijn zij statelijk afgesneden en verloren gegaan. Zij hebben wat van Christus en wat van Mozes, maar zitten nooit met lege handen.

Maar geliefden, als u dit hoofdstuk nagaat, dan wordt' u afgesneden; dan is het u als met de baarmoeder van Sara. Alles dood wat buiten Christus is. Men zet geen nieuwe lap op een oud kleed, ook doet men geen nieuwe wijn in oude lederen zakken. Alles wat van onszelf is zullen wij moeten verliezen. "Laat los, en gij zult losgelaten worden". Dat betekent in de grondtekst: *Vergeven en vergeven worden*. Zit u nog met uw handen vol gebedjes, met dit en dat? Het kunnen eigenschappen zijn, maar het kan de zaligheid niet zijn. Zou de Heere een welgevallen hebben aan duizenden van rammen, aan tienduizenden van oliebekken?

Hebt u dat Scheutje in uw hoofd, maar mist u Hem in uw hart? Maar geliefden, het kan niet in uw hoofd en mond blijven, in uw hart moet voor Hem plaats gemaakt worden. Daar hapert het u. Kruist Hem, zo zegt de Jood. "Zijn wij dan ook blind?" Jezus zeide tot hen: *Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben; maar nu zegt gij: Wij zien, zo blijft dan in uwe zonden.*

De Joden in Jesaja's tijd konden het niet geloven, dat zij nog ooit van des vijands juk verlost zouden worden. Ze zien er niets van, want de wortels van de afgehouden tronk van Isaï zitten onder de aarde. Zo kan het ook met Gods bedrukte volk zijn, alles weg, en het juk wordt zo zwaar, want met uw hebben en houden maakt u het niet beter. Dat is niets dan vijandschap tegen het naakte Scheutje, uit alles een soort bekering maken, en van bevinding en uitredding een Scheutje maken. En als u daarin geen rust kunt vinden zou u stad en land omlopen om u te laten betoveren. Maar o, welk een voorrecht te mogen staan bij de kribbe van Bethlehem, en daar te mogen zien een besluitend-, een belovend-, en een volbrengend God in het Scheutje, dat daar neerligt.

O dat Kindeke Jezus. In Hem aanschouwen zij de Vader, want: "Die de Zoon gezien heeft, heeft de Vader gezien", en de Geest is het, die het hun verklaart. Daar gaat de Kerk, die het krijgt, God prijzen en danken voor het schenken van dat Scheutje.

Komt, laten wij voor de derde maal Lucas 2: 20, beluisteren:

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Gebed.

Zingen Psalm 118: 10, en 11.

Voor de derde maal schrijven wij boven deze tekst: *De kroon op Gods soevereine*

majesteit.

1. In wijsheid: de vinding.
2. In liefde: de openbaring.
3. In waarheid: de verklaring.
4. In heerlijkheid: de leraar.

Met de hulp des Heeren hopen wij u in deze ure het derde stuk te verklaren.

Grote, aanbiddenswaardig Heere Jezus, laat in het spreken van u, door de Heilige Geest, een alles verbeurde zegen vallen tot Gods eer en onze zaligheid. Amen.

Wij hebben reeds gezien: De herders naar de kribbe, de herders bij de kribbe, en zij gaan hem weer verlaten. Maar wat zegt de Waarheid? "Zij verheerlijken en prijzen God over alles, wat zij gehoord en gezien hebben, gelijk tot hen gesproken was". Wat hebben wij boven deze tekst laten schrijven? *De majesteit van de soevereine Goddelijke vermogens.* Wij hebben reeds gezegd in een korte overdenking:

1. In wijsheid: De vinding. Toen hebben wij u laten zien in korte woorden: *Uit Hem, door Hem, tot Hem, Hem zij de heerlijkheid.*

Toen hebben wij gezegd in de voortzetting van die orde der Goddelijke waarheid: Voor ons, met ons, onder ons en in ons. Daar hebt u het eerste preekje.

Wij hebben daarna gezien: De wijsheid in de vinding, maar ook de liefde in de openbaring. En wel in de volgende punten: *Is liefde; was liefde; wordt liefde; blijft liefde.*

Daar hebt u kunnen zien: De geliefde uitverkorene. Dat is het vat wat God heft. Ten tweede hebt u kunnen zien: De liefde in dat vat. Ten derde: De bewaring, en ten vierde: De oefening.

Nu gaan wij naar ons derde hoofdpunt: In waarheid verklaard.

- De Vader gaf in waarheid Zijn Zoon. Daar ligt Hij.
- En de Zoon gaf Zichzelf in waarheid. Daar ligt Hij.
- Ten derde, de Heilige Geest verklaart Hem in waarheid. Daar ligt het Kindeke Jezus.
- Ten vierde, de engel uit de hemel predikt Hem. Hij weet de plek wel, hij ziet het kribbetje wel, maar hij predikt het Kindeke Jezus. Dat is het teken. Meer niet en minder ook niet.

Wat doen de herders? Zij gaan naar de stad, zij verlaten de stad, en zij praten met elkaar. Waarom is het te doen? Om dat Kindeke. Zij hebben het gezien en aanschouwd en toen eindigden zij met de Gift in de Gever, en danken de Vader voor het stellen van de Borg. Is het u ook zo gegaan? Kunt u het met iets minder doen dan met het Kindeke Jezus? Kunt u het doen met het kribbetje, Maria, doeken of engelen? Raapt u alles bij elkaar wat u ondervonden hebt? U moogt het rekenen en erkennen, maar het is geen grond voor de zaligheid. Loop niet overal rond om iets te vinden buiten dat Kind als grond, want het is alles valse munt.

Nu zullen wij tot onze tekst gaan.

Zij zegt ten eerste in waarheid: *Op Zijn tijd, op Zijn plek, uit Zijn stam, uit de maagd.* Is Hij Degene, Die komen zou? Ja, Hij is het. In Hem is alles vervuld wat van Hem gesproken was.

Is in u alles vervuld, of staat de wagen stil bij het begin? Zijn alle andere dingen nul

geworden in verdienende oorzaak?

Mijn eerste punt zegt in de tweede plaats, dat de Vader in gerechtigheid eist, dat de Zoon gerechtigheid verwierf, en dat de Heilig Geest die gerechtigheid toepast en de Kerk krijgt het. "Men zal van Mij zeggen: In de Heere Heere zijn gerechtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen". Dat is één punt.

In de tweede plaats: Daar ligt dat heilige Kind Jezus. "Dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden." Hij, Die blijft, en zij, die het krijgen. Daar ligt Hij, Die in waarheid en klaarheid tot onze heiligmaking is gegeven. Zonder heiligmaking zal niemand God zien.

In de derde plaats: In heerlijkheid. Daar ligt nu de heerlijkheid des Vaders, want Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid. Wij noemen dit punt slechts in verband. Daar ligt nu de heerlijkheid des Heeren. Hebt uzelf nog heerlijkheid? Het is niet te vergelijken bij de heerlijkheid van Koning Jezus. "Voor één kus van Jezus' mond", zegt Ledeboer, "geef ik al die zwarte grond". Die Oosterse mannen hebben het Kindeke aanbeden. Jullie ook?

Ten vierde: In majesteit. "Zijn majesteit ten top gestegen; Hij slaat toch, schoon oneindig hoog, op hen het oog, die need'rig knielen". Wie bukt er lager, de Heere Jezus of de Kerk? Hij, want Hij is het fundament, en zij zijn de stenen.

Is het u om Christus te doen in de predicatie of om bijzaken? O die vijandschap tegen dat Kindeke Jezus. De herders zoeken Jezus. Hier hebt u de vier stukjes.

Nu vraagt u misschien: Wat zullen de anderen zijn?

In waarheid verklaard; dat hebben de herders *in waarheid geloofd*. Er zijn mensen, die denken wat en voelen wat, en daar gaan ze over praten. Maar Paulus zei: "Toen ik geloofd had, sprak ik".

Dat is mijn vijfde punt.

Zij gaan er naar toe, komen er, en gaan weer weg; zij hebben het geloofd, het was waarheid buiten hun hart en in hun hart. Nu geloven zij het, en verheerlijken en prijzen God.

Hecht u nog waarde aan uw gevoelens; hebt u nog waarde in uzelf, bent u nog niet waardeloos geworden voor God? Van nature zoeken wij het altijd in onszelf. Maar de herders hebben door genade God leren zoeken en zichzelf mogen verliezen. Waar zijn nu hun schapen? Zeker verzekerd? O neen, maar zij werden bedeed met dat wereldoverwinnend geloof.

Hebt u wel eens genoeg gehad aan dat Kindeke Jezus? Moest er niets meer bij?

Wat is nu het zesde punt? Dat is hun hoop.

Zij waren wedergeboren tot een levende hoop, en de hoop beschaamde niet, want de liefde Gods was in hun harten. Daar staan zij met uitgestrekte hoop.

Ten zevende: De liefde. Zij hebben gevreesd, want de engel zeide: "Vreest niet". En zij zijn zonder vrees op de wereld, want de volmaakte liefde drijft de vrees buiten.

Ten achtste: Majesteit. Zij prijzen God. Zie die herders daar bij de kribbe. Denken zij aan hun schapen? Denken zij aan hun bevinding? Denken zij over iets wat van hen is? Waar gaat het om? Om het middelpunt van Gods Raad, om het Middelpunt van Gods vermogen, om het Middelpunt van Gods Woord en beloften.

Is dat ook het Middelpunt van uw ziel? Hebt u dat Kind leren kennen? Is het voor u en mij een afgesneden zaak geworden? Zijn de kerstboompjes verbrand, dat heidense gedoe? Wij moeten niet wijzer willen zijn dan God; Hij wil Zijn volk slechts leren door de verkondiging van Zijn lieve Woord.

Caspar Olérianus en Zacharias Ursinus, deze twee van God geleerde jongemannen, slechts zes en twintig en zeven en twintig jaar oud toen zij de Heidelbergse Catechismus opstelden, geven het juiste antwoord op de vraag of men de beelden in de kerken niet als boeken der leken zou mogen gebruiken: Neen, want wij moeten niet wijzer zijn dan God, dewelke Zijn Christenen niet door stomme beelden, maar door de levende verkondiging Zijns Woords wil onderwezen hebben.

Volk des Heeren, zie de genade van onze Heere Jezus Christus. Hij was rijk, maar Hij werd om uwentwil arm, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden.

Geliefden, God wil, dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede, hetzij door ons of door een ander. Kan wat anders dan de gerechtigheid van Christus u redden? Zal God bevredigd zijn buiten de kus van vrede en waarheid? Zult gij voor God kunnen bestaan zonder Hem, Die Zich gaf in de stilte der eeuwigheid? Toen de vader zeide: Wie zal met zijn hart borg worden? Toen zei die dierbare Heere Jezus: *Zie IK kom; in de rol des boeks is van Mij geschreven. IK heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.*

De Vader eiste gerechtigheid, de Zoon brengt haar op, de Geest zal haar verklaren en de Kerk zal ze ontvangen.

Weg met alles buiten Christus, 't is slechts vijandschap. Terstond na de val, in de moederbelofte, Gen. 3: 15, predikt de God der Waarheid: Gerechtigheid zal van de hemel neerzien. Het Vrouwenzaad zal het slangenzaad overwinnen.

Vierduizend jaar later zendt God Zijn Zoon. Daar ligt Hij; daar staan de herders. Mensen, daar gaat ge met uw hebben en houden verloren. Het is in waarheid verklaard; daar ligt Hij. Dit zal u het teken zijn; daar komen de herders, zij vinden het teken, geloven het teken en prijzen het teken. "Loof de Heere, mijne ziel, en al wat in mij is Zijn Heilige Naam".

Daar hebt u de gerechtigheid; die gerechtigheid, die in waarheid verklaard is. Zijn hier arme, bekommerde en bevestigde kinderen Gods, die buiten de Waarheid en buiten de gerechtigheid geen Kerstdag kunnen houden?

O, de tronk was afgehouden, en de baarmoeder gesloten; daar gaat Gods Kerk recht verloren. Maar daar staat die Borg op met Zijn gerechtigheid. Zijn gerechtigheid redt van de dood, want zij is overvloediger dan die der farizeeërs en schriftgeleerden. Dat Kind is het middelpunt van de zaligheid. Ere zij God in de hoogste hemelen. Mijn tong is te arm om die vrije gunst te roemen. Zitten er hier nog van die arme zielen, van die arme herders? "Ziet het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt". Niets van ons, maar alles door Hem.

O, had ik een tong als een Serafijn om het u aan te zeggen. Hij zal het gekrookte riet niet verbreken, en het rokende lemmet niet uitblussen. Maar bent u in uzelf nog rijk, hebt u nog uw zakken vol, dan kunt u met dat Kind niets doen.

O mijn Zaligmaker in de hemel, Hij is mijn gerechtigheid. Daar ligt dat heilige Kind Jezus in Bethlehems kribbe neer. Hij was veracht en wij hebben Hem niet geacht. Het was maar een afgehouden tronk, maar daar zit nog een Scheutje. Wat zegt de Schrift? Daarom zal de Heere Zelf ulieden een teken geven; ziet, een maagd zal zwanger worden, en zij zal een Zoon baren, en Zijn Naam Immanuël heten. Daarom: Niet getrouwd; daarom: Niet onder het verbond der werken; daarom: Opdat het in waarheid verklaard zou zijn, dat Hij dat Heilige Kind Jezus is, Dat ons van God gegeven is tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en volkomen verlossing.

Kunt u heilig worden buiten dat Kind? Een goede gestalte, makkelijk gesteld zijn, wat vertellen tegen elkaar, het is geen heiligmaking als dat Kind niet het middelpunt is.

Daar ligt mijn Heere Jezus; o mijn ziel, prijs God, dank God, loof God.

Daar ligt de Heilige Gods voor de Kerk, opdat zij door het geloof en heiligmaking in en door en met Christus dat zouden uitleven en leren zouden de volmaking na te jagen.

Ziet, mijn geliefden, die herders waren geen antichristen, ook geen farizeeërs, maar het waren kinderen Gods, en zij prijzen God als zij terug gaan. Kent u daar ook wat van? Leeft u zuiver van de markt der vrije genade?

Komt, daar hebben wij ons derde punt: ***In waarheid, in klaarheid, dat Heilige Kind Jezus voor u en mij in de kribbe.*** O Vader, Zoon en Heilige Geest, Drieënig God u zij al d' eer.

De herders hebben van Hem gehoord en hebben Hem gezien. Daar ligt Hij veracht; een worm en geen man maar zij hebben in Hem de heerlijkheid Gods aanschouwd. Daar staat een engel in de velden van Efratha en de heerlijkheid des Heeren omschijnt hen, maar nu zien zij meer heerlijkheid, want Hij ligt daar achter het voorhangsel van Zijn vlees, maar Zijn kinderen mogen achter het masker kijken en zien Zijn heerlijkheid. Hebt u er ook wat van gezien? Weg dan wereld, weg schatten. Niet in verachting, maar als grond. Mist u bij de poort des doods dat Kindeke Jezus, dan zijt u niet vatbaar voor de heerlijkheid. Wie Christus' gerechtigheid mist, moet Zijn heerlijkheid ontberen. O die heerlijkheid. Johannes getuigt: "Wij hebben Zijn heerlijkheid aanschouwd, een heerlijkheid als des Eniggeborenen van de Vader, vol van genade en waarheid".

O majestueus Goddelijk Wezen, Vader, Zoon en Heilige Geest, Majestueuze Heere Jezus in de staat van verheerlijking.

Medereizigers naar de eeuwigheid, bent u ook met de herders bij de kribbe geweest? O, zo eens Kerstdag te mogen houden. Dat is wat! de engel, de gerechtigheid, heiligheid, heerlijkheid en majesteit. Daar staan nu die herders. Wat hebben zij er aan en wat krijgen zij er van? Het geloof is niet aller "er geloofden er zovelen als er tot de zaligheid geordineerd waren". Het geloven is een daad der ziel, het voorwerp is God verzoend in Christus.

Het was een boze tijd, Augustus en Herodes zwaaiden de scepter, maar het geloof in die herders dreef de vrees buiten. Zo waren zij alle dagen niet gesteld, maar nu hadden zij geen koud water nodig om wakker te blijven. Ze gaan eens kijken naar de stad, en zeggen niet: Wie zal de schapen bewaren? Daar gaan zij, en als zij alles gehoord en gezien hebben gaan zij hun plicht betrachten, maar eer zij dat doen uiten zij hun ziel in het prijzen en verheerlijken van God. Zij spreken door het geloof. Dat geloof kent God, stemt toe, en vertrouwt. Daar hebt u de waarheid, de gerechtigheid van Christus.

Wij moeten kort zijn, want we zouden er eeuwig van kunnen getuigen. Dat geloof blijft en overwint de wereld. Jong en oud, kent u er ook wat van? Hebt u dat geloof, dat door de liefde werkende is, beoefend? Is die gerechtigheid u beloofd, is zij door u gekend? Is het u daarom te doen? Zijt u in die gerechtigheid voor God in Christus gerechtvaardigd en geheiligd, om een thuiskomen te krijgen in het Vaderhart Gods? Is die God, die door de herders wordt geprezen, ook uw God? Bent u al verlost van uw eigen webben, tranen en zuchten? Of klimt u naar boven met uw eigen idealen?

O wedergeboren tot een levende hoop. Daar ligt nu de verwachting en hope Israëls. Is Christus ook bij u het Voorwerp van uw uitgestrekte hoop? De herders hebben

hun schapen verlaten, zij zijn naar de stad gegaan en hebben gezien het Voorwerp van hun hoop, namelijk Christus. O die hoop beschaamt niet. "Beschaam door Mij", zegt de Middelaar, "de stille hope niet".

Die hoop ligt vast in de gerechtigheid van Christus. En die gerechtigheid verhoogt de zondaar. Die hoop ligt gehecht in het Model, in de menswording van Christus, om de afstand van alles weg te nemen.

O geliefde toehoorders, wij hebben in ons eerste stukje al gezegd, dat de liefde in die herders de vrees buiten dreef. Zij zijn gekomen om het Kindeke Jezus te aanschouwen, en als zij teruggaan danken en loven zij de Heere. De liefdevlammen sloegen in. En waar de Goddelijke liefdevlammen naar binnen slaan verzengt al het onze; daar worden wij niet anders dan een hoopje as. Doch daar krijgen wij van de Heere sieraad voor as.

Hebben de vlammen van de Goddelijke deugden alles al uitgebrand bij u? Dan zal de liefdevlam naar buiten slaan. Smytegelt zegt: Weet uw vrouw er ook van? Weten uw burens het?

O die liefde. Hoor eens naar de herders, de liefdevlammen slaan uit; zij prijzen God en prediken hun naaste.

Nu komen wij tot ons laatste punt: Zijn majesteit.

Daar ligt de Vader der eeuwigheid; daar ligt de Vredenvorst. Hemel en aarde kunnen Hem niet bevatten. Daar zien wij de majesteit van de vernederde Christus; lijdend tot verwerving, voldoening en verzoening; tot Gods eer en eeuwige zaligheid van Zijn kerk.

Zingen wij nu uit de lofzang van Maria 't vierde en vijfde vers:

*Des Heeren arm is sterk;
Hij deed een krachtig werk;
Die hoog zijn van gevoelen,
Heeft Hij verstrooid, verward,
Met alles, wat het hart
Dier trotsen mocht bedoelen.*

*Die stout zijn op hun macht,
Heeft Hij versmaad, veracht,
Gestoten van de tronen;
Maar Hij verhoogt en hoedt
Het nederig gemoed,
Waarin Zijn Geest wil wonen.*

Toepassing.

Jong en oud, de Waarheid heeft ons weer geleerd en onderwezen. Leest Jesaja 10: 27 nog eens na. Ik preekte eens over die tekst in Kruiningen, waar een ouderling uit Yerseke in de kerk was. Hij zei tegen me: Dominé, als mij dat nog eens mocht gebeuren, dat die jukken om des Gezalfden wil bedorven worden, wat zou er blijdschap in mijn ziel zijn.

Ik vroeg, of hij er nog hoop op had, en kreeg ten antwoord: *Wel op God, maar er buiten niet meer.* Hij was al zijn verwachting buiten de Heere kwijt. Maar wat zegt dan de Kerk? "En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop die is op U".

Vergelijk Jesaja 11: 1 nu eens bij dit zeven en twintigste vers.

Niettegenstaande de vijand pocht en roemt en er van Juda's stam zo goed als niets

meer te zien is, toch, er zit nog een afgehouden tronk in de aarde. Uit hem zal de Heere het teken dat Hij beloofd heeft doen voortkomen. Het is boven de natuur, maar toch zegt de profeet: Er zal een Rijsje voortkomen uit de afgehouden tronk van Isaï, en een Scheut uit zijn wortelen zal Vrucht voortbrengen. Ziet Zijn nederige aanvang, maar ook Zijn Goddelijke oorsprong, want de Geest des Heeren zal op Hem rusten, om voor dat verloren, arme en ellendige volk de jukken te verbreken, die op hun schouderen liggen.

Mijn toehoorders, kent u de jukken? Mocht u wel eens bukken? Hebt u gegronde hoop, dat God om des Gezalfden wil uw jukken verbreken zal? O, Die Gezalfde. Daar ligt Hij.

*Lof zij de God van Israël,
De Heer', die aan Zijn erfvolk dacht,
En door Zijn liefderijk bestel,
Verlossing heeft teweeg gebracht.*

Denk er om, Gods kinderen zijn geen gebogen rietjes, maar gekrookte rietjes. Zij kunnen zichzelf niet meer helpen, maar moeten geholpen worden. Voor die gekrookte rietjes, die onder de jukken zuchten, kwam de Zaligmaker in de wereld. Hebt u wel eens over dat juk mogen heenzien in dat gezegende Kind dat daar ligt?

Vaders, moeders en kinderen, op deze Kerstdag vragen wij u: Hebt u geen last van uw juk? Drukt en knelt de zonde u niet? Gaat u met uw doop en belijdenis, en eigengerechtigheid maar gerust door? Denkt u: Het kan wel wat minder dan die dominé zegt. Is de bekering voor u bijzaak? Denkt u God te kunnen ontmoeten buiten Christus?

Zo is het niet. Daarom: *Heden, indien gij Zijn stem hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden.* Christus staat nog op de markt van vrije genade. Mijne geliefden, waar zult gij u bergen buiten dat Kindeke Jezus? Het is voor eeuwig verloren.

Volk des Heeren, hebt u voor God mogen bukken, en hebt ia mogen geloven, dat God de jukken verbreken zal in Hem, Die geworden is onder de Wet? Daar ligt Hij. Dierbare. Jezus, beminnelijk Vorst, aanvaardde U dat werk, openbaarde U dat werk, en volbracht U dat werk? Zijt U het Middelpunt van gerechtigheid, heiligheid, heerlijkheid en majesteit? Mag ik dat geloven?

Mijne toehoorders, God zegene de Waarheid, en bekere u eer het voor eeuwig te laat is. Wat zegt de dichter?

*Gij zijt toch mijn Koning van oude tijd;
Die mij wilt en openlijk kunt bewaren.
Als mij zware nood hier is wedervaren;
Gij hebt mij duizendmaal daarvan bevrijd.*

Dit mocht ook uw deel zijn of worden. O, God is goed en dat in Christus met behoud van Zijn deugden. God heilige Zijn Woord aan uw harten, om Zijns Naams wil. Amen.

Slotzang Psalm 150: 1.

*Looft God, looft Zijn Naam alom,
Looft Hem in Zijn heiligdom,
Looft des Heeren grote macht
In de hemel Zijner kracht,
Looft Hem om Zijn mogendheden.
Looft Hem naar zo menig blijk
Van Zijn heerlijk koninkrijk,
Voor Zijn troon en hier beneden.*

4. De kroon op Gods soevereine majesteit

Kerstpredicatie — 26 December 1948 te Barneveld

Psalm 98: 2.

Lezen: Jer. 30.

Lofzang van Zach.: 4 en 5

Psalm 68: 1 en 2

Psalm 84: 5 en 6

Mijn toehoorders,

U is voorgelezen uit Jeremia 30: 21: "En zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser uit het midden van hem voortkomen; en hij zal tot Mij genaken; want wie is hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken? spreekt de Heere."

Dit woord van Jeremia wijst ons op de luister van Gods soevereine gedachten, op Zijn soevereine wil, en op Zijn soevereine daden, die getuigt in Zijn raad en getuigt door Zijn Geest in Zijn woord en in de harten van Zijn volk.

Wat zegt God door de mond van de profeet? Hij zegt: *Zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en zijn Heerser uit het midden van hem voortkomen.* Wie zal die Heerlijke en Heerser zijn? Jezus Christus de Zoon des Vaders, Die naar het vlees zal voortkomen uit de lendenen van Abraham, Izak, Jacob, Juda en David. Dus, Hij zal God zijn en blijven, maar worden wat Hij niet was, namelijk waarachtig en rechtvaardig mens.

Ten tweede, die Heerlijke en die Heerser, die uit het midden van hem zal zijn naar Zijn wil, raad, woord en werk, Die zal tot Mij genaken, spreekt de Heere.

Dit wil zeggen: Hij zal naderen als Middelaar en Berg des Verbonds tot een beledigd God. Hij nadert als God en mens om God te verheerlijken en de kerk te zaligen. Met menselijke woorden oneigenlijk uitgedrukt: Hij zou Zijn hand leggen op de beledigde partij, en zeggen: *Vader, IK heb U verheerlijkt op de aarde; IK heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen.* Maar Hij zou ook Zijn hand leggen op de schuldige partij. Wat zegt de Waarheid?

Zwaard ontwaak. Tegen wie? Tegen de Herder, de Man van Gods metgezel. Hij staat in het midden van de beledigde Godheid, nochtans wordt Hij mens. Wie behalve die Heerlijke, wie behalve die Heerser, wie zal behalve Jezus Christus met Zijn hart borg worden? spreekt de Heere. Breng het eens naar voren. Niemand behalve Hij.

Daar ziet u de bediening Gods. Op grond van dit getuigenis kunt u bemerken dat Jezus Christus naar Zijn Goddelijke natuur de tweede Persoon is in het Goddelijk Wezen, maar dat Hij Zijn menselijke natuur niet meebracht uit de hemel, maar haar aangenomen heeft uit de maagd Maria door de werking des Heiligen Geestes, en dat die Heerlijke en die Heerser uit het midden van Hem zal zijn. Hij is in waarheid geroepen en gezonden om met Zijn hart te naderen, tot Zijn Vader voor Zijn Kerk. Welk een doorluchtig Borgtochtelijk werk. En dat *voor* ons, maar ook *in* ons, opdat Hij eeuwig het Middelpunt zou zijn. Wie behalve Hij, zal waarlijk tot God kunnen naken? Niet één.

Wij hebben dus heden ons vierde punt in *de luister van zulk een doorluchtige Waarheid.*

Geliefde medereizigers, hebt u die Heerlijke en Heerser al leren kennen met bijzondere waarzaligmakende kennis? "Zij zullen Mij allen kennen", zegt de Heere van Zijn volk "kleinen en groten". Het gaat niet over grote kennis, maar over de

echte kennis. Is die Heerlijke u en mij noodzakelijk, gepast en dierbaar geworden? Dan is het buiten die Persoon onhoudbaar geworden, want er is geen Middelaar behalve Hij, die dierbare Christus. Wat zegt Paulus? Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het die veroemt? (Waar blijft God met Zijn recht en met mijn schuld? met Zijn deugden en mijn ondeugden?). Paulus zegt: "Christus is het, Die gestorven is". Hij voor mensen kon, mocht, moest sterven.

"Moest de Christus niet al deze dingen lijden, en alzo in Zijn heerlijkheid ingaan?" "Ja", laat hij volgen, "wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt". Buiten die Borg zal het niet gaan; dat is de vrije gunst.

Wat ziet u in Jeremia 30? Dat de toorn van God, het onweder van Gods toorn of het donderen van Gods wet, blijven zal op de kop der goddelozen. Wat zegt Jehovah? Dat Hij een voleinding maken zal, maar niet met Zijn kerk. Hij zegt: "IK zal ze kastijden met mate." O, die toorn Gods tegen de zonde, die voor de kerk door het Hoofd der gemeente gedragen wordt. David zegt:

*Al de grote waterstromen
Zijn, Heer', over mij gegaan.
En mij over 't hoofd gekomen;
Maar Gij hebt mij bijgestaan.*

Hij zit wel eens onder water, maar hij blijft er niet onder. Als de Heere Zijn kerk overtuigt en wederbaart, zegt Hij: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, om dat te doen."

Hebt u het al voor God mogen verliezen en Hem mogen kiezen?

O, die dierbare Borgstelling! De Vader stelt Zijn Zoon en de, Kerk krijgt die Zoon. Daar hebt u die Heerlijke, die volle Jezus.

Gaat u daaronder verloren? Dan zal het zonnetje in de natuur ook nog ondergaan.

Arm en ellendig volk, hoe staat het met u? Want denkt er om, niemand zal iets kunnen geven tot rantsoen voor zijn ziel. God zal zijn als een leeuw en een beer, die van jongen beroofd is. Alles buiten Christus zal fiasco lijden. O, die Heerlijke en Heerser, Die met Zijn hart Borg wordt, om voor Zijn kerk tot de Vader als Rechter te naderen. O Goddelijk wonder, om G6d te verheerlijken, Zijn deugden niet te buigen, maar in Hem voldaan in de majesteit van waarachtige barmhartigheid. *Hij vindt in gunst en niet in wraak Zijn lust; de hitte van Zijn gramschap is geblust.*

O, God te mogen ontmoeten in Christus als een verzoend God en Vader. Nooit meer toornig op ons. "Bergen zullen wijken; en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermer".

Wat zeggen wij dus heden in de Kerstpredicatie als wij daaraan gedenken? Jeremia 30, is de glans van die Borg des verbonds.

Dan gaan wij even naar Bethlehem. Daar ligt die Heerlijke, Hij zal naderen tot de Vader voor u en mij.

Roepen wij nu voor de laatste maal uw Christelijke aandacht om te beluisteren Lucas 2: 20:

"En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was."

Wij spreken nu nogmaals over:

1. In wijsheid: de vinding.
2. In liefde: de openbaring.
3. In waarheid: de verklaring.
4. In heerlijkheid: de leraar.

Het laatste is aan de orde.

Aanbiddelijk God, laat in spreken en horen naar Uw Goddelijk welbehagen een alles verbeurde zegen vallen ten leven. Amen.

Lucas, de Medicijnmeester, uitverkorene Gods en dienaar Gods, wedergeboren, gerechtvaardigd, geheiligd en nu eeuwig verheerlijkt, wijst ons op het doorluchtig feit dat in Gods raad besloten lag, in de Schriften beschreven en op Zijn tijd gegeven is. Hij beschrijft ons wat de keizer en de koning doen, maar wat meer is, hij beschrijft ons ook wat God doet.

God gaat Zijn besluiten vervullen en laat daartoe vorsten en overheden medewerken, al zijn ze onbekeerd. Hij spreekt en het is er; Hij gebiedt en het staat er.

Keizer Augustus laat een gebod uitvaardigen, dat de gehele wereld beschreven zal worden. Daar gaat Jozef met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was. Zij gaan naar Bethlehem, omdat hij uit het huis en geslacht van David was. Het is een hele reis in zulk een toestand, maar zij kwamen er niet te vroeg en niet te laat, precies op tijd en plaats.

De dagen werden vervuld (niet één meer of minder) dat zij baren zou. "En zij baarde haar eerstgeboren Zoon." "Buiten alle twijfel, de verborgenheid der godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees." Daar ligt het vleesgeworden Woord. Waar moet u ermee naartoe? Het is een benauwd ogenblik. Ziet, zij legt Hem in de kribbe, omdat voor hen geen plaats was in de herberg.

Wat is er gebeurd?

In de hemel nemen zij nota van dat feit, en de God der engelen, zendt één van die engelen; u ziet hem in de velden van Efratha. En de heerlijkheid des Heeren omschijnt de herders. Zij zullen het op aarde ook weten, wat er gebeurd is. De herders worden het gewaar, maar het kwaad is er nog niet uit, zij vrezen. Doch de engel zegt: "Vreest niet, want ziet, ik verkondig u grote blijdschap, die al de volken wezen zal; namelijk dat u heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids. En dit zal u het teken zijn, gij zult het Kindeke vinden in doeken gewonden en liggende in de kribbe".

En van stonde aan was er met de engel een menigte des hemelsen heirlegers. Zij zingen! O, dat engelenlied, die hemelpoort, dat heilige woord in dat Goddelijke akkoord: Vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. De engelen gaan weer terug naar de hemel, daar horen zij thuis tot de wereld vergaat; dan krijgen zij rust op een nieuwe aarde en in een nieuwe hemel. Dan worden wij hen gelijk, toch blijven wij mensen.

De herders vrezen niet meer, zij zoeken elkaar op en beoefenen de gemeenschap der heiligen. Zij sporen elkaar aan: "Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd".

God sprak tot hen door het engelenwoord en zij geloven dat woord. Zij hebben het teken gevonden, het grootste aller tekenen, de doeken en de kribbe, Maria en Jozef. Nu kom ik bij de tekst. Wat zien wij daar? De engelen zijn naar de hemel en de herders keren weer terug naar hun schapen, doch het zijn geen stillen in den lande meer. Het liefdesvuur slaat er uit; zij verheerlijken en prijzen God over alles wat zij gezien en gehoord hadden.

Daar ziet u de glans van het Evangelie en het *kroontje op Gods soevereine majesteit*.

Daar ziet u ten eerste:

1. In wijsheid: De vinding.
2. In liefde: De openbaring;
3. ten derde: In waarheid verklaard.

4. En thans zijn wij aan het vierde stuk gekomen: *De heerlijkheid geleerd en gepredikt.*

God in Zijn Wezen, Naturen, Personen en Eigenschappen is, was en blijft heerlijkheid. Wat kunt u met uw deugden God geven? Heeft Hij met u raad gehouden? Immers neen. Wat zult u met uw ondeugden God afnemen? (Niet om de zonde te prijzen!) Immers niets. Hij blijft wat Hij was, Hij is volmaakt verheerlijkt. Maar dat Goddelijke Wezen wil Zichzelf verheerlijken in de uitlatingen van Zichzelf, door toe te laten, dat Hij door de zonde beledigd wordt en de mens verdoemelijk gemaakt, opdat de genade, die miljoenen maal meer is dan de zonde, (niet om er op te zondigen) zich ontwikkelen zou door de rollen der eeuwen heen in het zaligen van Zijn uitverkorenen.

Ten eerste: De Vader verheerlijkt Zichzelf in alles. Hij verkiest Zijn Zoon, Hij roept Zijn Zoon, Hij zendt Zijn Zoon en Hij openbaart Zijn Zoon. Opdat Hij in die Zoon en door die Zoon al Zijn deugden verheerlijken zou in al Zijn volk. Heb ik daar bewijzen voor? Ja. Als de volheid des tijds gekomen is heeft God Zijn Zoon uitgezonden. Herders, hier hebt u meer dan schapen of wolven. God heeft Zijn Zoon gezonden, dat schoonste werk Zijner heerlijkheid, dat Hij verheerlijkt heeft. Hij heeft Zijn Zoon gezonden; het oogmerk is Zijn eer. Abba, Vader, wij loven en prijzen u in de glans van Uw Goddelijke eer.

Ten tweede: De Vader verheerlijkt Zijn Zoon. O, die Christus in de glans van dat werk. Daar ligt Hij. Hij is niet uit Maria geboren als God, maar als mens. Hij had wel twee naturen, maar bestond niet uit twee personen. Zijn Goddelijke natuur was dadelijk, Zijn menselijke natuur was lijdelijk. Zijn Goddelijke natuur had bestaan, Zijn menselijke natuur niet. Nu loopt de cirkel langs de stroom van het Goddelijke Woord. Het gaat er van uit en keert er naar toe. O, die blijdschap en die zalige verheerlijking. Die herders hebben er wat van. Jullie ook?

Wat is nu het derde? Het is de verheerlijking van de Zoon. Hij verheerlijkt Zichzelf in de staat der vernedering. Nu zijn in de staat der vernedering de trappen tot verheerlijking, maar niet de heerlijkheid zelf, want langs die weg moet Hij tot heerlijkheid komen. Hij behoefde het geen roef te achten Gode even gelijk te zijn, nochtans vernedert Hij Zichzelf, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is de broederen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. "Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en de zoon des mensen, dat Gij hem bezoekt?" Daar ligt de Christus, de Gezalfde Gods; Hij gaat Zichzelf vernederen om Zijn Vader en Zijn kerk te verheerlijken. Ziet de genade van onze Heere Jezus Christus, Hij is om uwentwil arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden. Hij heeft Zichzelf niet behaagd, maar Gode en Zijn kerk, zeggende: "De versmadingen dergenen die U smaden, zijn op Mij gevallen".

Ik ben een versmader, God is gesmaad, en het valt op Christus. De Goddelijke natuur is niet gekruisigd, nochtans hebben zij de Heere der heerlijkheid gekruisigd.

Als een Kind werd Hij geboren in Bethlehems stal, toch is Hij de Vader der eeuwigheid, de Vredevorst.

Daar ziet u dus de heerlijkheid geleerd en gepredikt. Die Christus gaat daar in de staat Zijner vernedering, gaf Zichzelf Borgtochtelijk en plaatsbekledend, opdat Zijn heerlijkheid zou schitteren. De heerlijkheid des hemels straalde af van de engel zodat de schaapherders bevreesd waren, maar nooit was zulk een heerlijkheid aan hen verschenen. O, wij dachten, dat Hij van God versmaad was, maar daar ligt de Heerlijke. En het geloof kijkt achter het voorhangsel en ziet Hem.

Pilatus zegt: Wat zal ik dan met Jezus doen? Maar de moordenaar aan het kruis mocht achter het voorhangsel kijken en zag Zijn heerlijkheid. "Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn", klinkt het van zijn lippen. Ik vraag u in stikdonkere nacht: "Wie is het, die de stem des Heeren hoort? Als hij in de duisternis wandelt en geen licht heeft, dat hij op de Naam des Heeren betrouwe, en steune op Zijn God."

O, in een vernederde Christus de Heerlijke te zien! O, Hem eens met Simeon te mogen omarmen!

Daar ligt die vernederde Christus; wij hadden geen geboorterecht, wij zijn waard om bij onze geboorte te sterven; maar Christus had geboorterecht. Ons recht ligt in de hel. Wij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods. Daar ligt die Borg plaatsbekledend. O, de heerlijkheid wordt geleerd en gepredikt van een besluitend God, van een belovend God, van de voederbak in Bethlehems stal. Nooit is die glans zo schitterend geweest. Nu gaat die Christus Zich in de staat van Zijn vernedering verheerlijken.

Volk, kent u Hem? Komt dan, en laat ons met de herders Hem prijzen en verheerlijken. De wereld is zo arm.

Mijn arme onbekeerde medemens, (ik veracht u niet, want wat heb ik, dat ik niet heb ontvangen), dat kan ik u zeggen, dat goud en zilver niet is bij die zalige Verbonds-God, die Christus, die Heerlijke, Die daar neerligt in de kribbe.

Gemeente, daar ligt het uitgedrukte beeld van des Vaders zelfstandigheid en het afschijnsel Zijner heerlijkheid. O, lieve Heere Jezus Hij, schepsel, voor arme verloren mensen. O, de glans van die Borg. Johannes zegt: Zie het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt. In Hem zien wij de volheid der Godheid. Hoe zal ik, dwaze tobber op aarde, van Christus spreken? Volk, ziet u Hem daar liggen? Nu gaat Hij Zich verheerlijken in de hemel en in ons. Christus in mij en ik in Hem, zo gaan wij naar Jeruzalem.

O, dat Goddelijke Wezen, Die Vader en Die Zoon, maar ook die lieve Heilige Geest. Die doorluchtige derde Persoon. Hij is geen kracht of gave, zoals die ketter Pelagius leert; nee, Hij gaat uit van de Vader en de Zoon; en de Vader verheerlijkt Zichzelf door Zichzelf, door Christus en door de Geest. En de Vader verheerlijkt de Zoon en de Heilige Geest; en de Zoon verheerlijkt de Vader, Zichzelf en de Geest. En de Geest komt en verheerlijkt Zichzelf, de Vader en de Zoon; en neemt het uit de verdienste van Christus.

Dat Heilige Kind, dat daar ligt is Gods Zoon, ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit een maagd. Nu zeg ik: *Eeuwige God, Abba Vader, verzoend God in de openbaring van de Heerlijke, wat U in de schepping niet kwijt kon, dat kon U na de val kwijt.*

O, die vrije gunst des Vaders in die eeuwig geliefde Zoon. *Lieve Heere Jezus, ligt U daar arm en klein, voor mij in de kribbe?* Nochtans straalt Gij als die Zon der Gerechtigheid in des zondaars verdoemelijk hart door die lieve Heilige Geest, Die

met mijn Geest getuigt. "En de Geest en de Bruid zeggen: Kom. En die het hoort, zegge: Kom! En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet".

Wij zien in het vierde punt de verheerlijking van het Goddelijke Wezen, Vader, Zoon en Heilige Geest. En dat in zulk een diepe weg.

Nu zie ik Vader, Zoon en Heilige Geest, engelen en mensen. Straks ziet u in de hel duivelen en mensen; dat zijn twee partijen, die daar samen voor eeuwig zullen moeten verkeren. Het gezelschap in de hel zal niet mooi zijn; het werk en de plaats ook niet.

Mijn arme onbekeerde medemens, indien u zo blijft, daar gaat u naar toe; naar die duivel, die een leugenaar is en een mensenmoorder van den beginne. Kiest u God wat en de wereld wat? 't Zal eeuwig mis zijn. Maar straks voor Gods volk een nieuwe hemel en een nieuwe aarde waarop gerechtigheid woont. O, Goddelijke majesteit, Vader, Zoon en Heilige Geest; straks alle engelen en alle uitverkorenen niet bij de kribbe, maar dan in volle verzoening bij U. "De zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam". "Gij Lam Gods hebt ons Gode gekocht met Uw bloed". O, dan voor eeuwig van het juk der dienstbaarheid ontslagen!

Denkt er om, jongens en meisjes, die herders hebben in beginsel wat van die zaak gehoord en gezien gelijk van die Christus voorzegd was door God, profeten, engelen en bediening. Nu staan zij daar stom van verwondering; niet koud of lauw, maar warm. Zij leren en prediken.

Nu gaan wij naar de overstap van de tekst; ik zal misschien ruim zijn in de punten. Nu moeten Gods kinderen ten eerste de Heere Jezus gelijk worden in de staat der vernedering; zij moeten zelfs met Hem in de dood. Ten tweede zullen zij één plant met Hem zijn in de gelijkmaking Zijner opstanding. Ten derde zullen zij Hem in Zijn heerlijkheid gelijkvormig zijn. Dat is de cirkel van drie woorden; Christus gelijk, één plant met Hem, kent u er wat van?

Bent u al zo arm geworden als uw Borg?

Sommigen zeggen, dat Hij gestorven is als martelaar, niet als Borg. Maar dat is niet waar, want als dat waar was zou Hij geen veldteken hebben als Hij op de wolken des hemels zal komen. Christus komt echter op de wolken met Zijn veldteken bij Zich. Zij zullen Hem zien, ook die Hem doorstoken hebben. Maar de martelaren hebben geen vlek of rimpel, zij komen niet met een gebrand gezicht; Lodensteyn is daarin mis.

Zijn wij ook herders, hebben wij zorg voor de schapen? Hebben wij de grote Herder der schapen leren kennen? Zullen wij één plant met Hem zijn in Zijn dood, maar ook in Zijn opstanding en heerlijkheid? Hebt u er hoop op?

Christus heeft Zichzelf vernederd; Hij verliet de heerlijkheid, die Hij bij Zijn Vader had, doch in Wezen bleef Hij de Heerlijke, maar Hij verborg Zijn heerlijkheid achter het voorhangsel Zijns vleses.

Hij verheerlijkte de Vader, Joh. 17: 4: "Vader, IK heb U verheerlijkt op de aarde; IK heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen." Maar de heerlijkheid verwierf Hij door lijdelijke en dadelijke gehoorzaamheid, want met Zijn onschuld bedekt Hij mijn schuld.

Zie het in de laatste vraag met antwoord van Zondag 14: "Wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus?

Antwoord.: Dat Hij onze Middelaar is, en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid

mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt".

O, bedekking. O, vrije genade!

Zie, daar ligt Hij. Hij verwierf de heerlijkheid, maar Hij eist ook de heerlijkheid. De Vader sprak: "Eis van Mij, en IK zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting".

Maar wat zegt de Heere Jezus, Die daar ligt? "Vader, IK wil dat waar IK ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt."

Al Gods arme kinderen zullen eeuwig Zijn heerlijkheid aanschouwen.

Zie, gemeente, daar hebt u mijn stukje; zo oud als ik ben nog van God gedragen in zonde en ellende; maar o, de rijkdom van die Heerlijke. Het zal wat zijn om straks eeuwig met Hem verheerlijkt in de eeuwige zaligheid te mogen zijn!

Voor wij nog een ogenblik met het gesprokene tot onszelf inkeren willen wij zingen Psalm 68: 1 en 2.

*De Heer zal opstaan tot de strijd;
Hij zal Zijn haters wijd en zijd,
Verjaagd, verstrooid doen zuchten;
Hoe trots Zijn vijand wezen moog',
Hij zal voor Zijn ontzagg'lijk oog
Al sidderende vluchten.
Gij zult hen, daar G' in glans verschijnt,
Als rook en damp die ras verdwijnt,
Verdrijven en doen dolen,
't Godd'loze volk wordt haast tot as;
't Zal voor Uw oog vergaan als was,
Dat smelt voor gloënde kolen.*

*Maar 't vrome volk in u verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen;
Hun blijdschap zal dan onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Bereidt de weg in Hem verblijd,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn Naam is Heer' der Heeren.*

Toepassing.

Geliefde Gemeente,

Wij beluisterden in deze Kerstpredicatie een inleiding uit Jeremia 30. Lees dat hoofdstuk eens uit. Arme wereldling, arme vaders en moeders, arme kinderen, zal God een voleinding met u maken? U leeft nog onder de middelen der genade, maar verhardt gij u daaronder, zo gaat u om uw eigen schuld verloren. Jezus Christus, de Zaligmaker van verloren zondaren, wordt u nog gepredikt; u hebt geen voorwendsel. Waar zult gij u bergen als gij moet sterven? De tijd uit, de wereld uit, de kerk uit, de middelen weg, een bekeerde vader of moeder gehad te hebben, maar zelf buiten te

staan; o dat zal wat zijn, om met de rijke man geen droppel water meer te hebben tot verkoeling van onze tong. Het zal wat zijn, de genademiddelen veracht te hebben; het zal op onze consciëntie branden zonder enige verademing. Straks komt de jongste dag, dan zal Christus gezien worden niet in de kribbe, niet aan het kruis, maar op de wolken des hemels. En dan zonder einde, eeuwig onder die onweersbuien van Gods oneindige toom.

Arme, onbekeerde medereizigers, wij bidden en vermanen u van Christuswege: *Laat u met God verzoenen*. Eens is het, wordt het ook voor u, eeuwigheid; wie weet hoe spoedig. God legge beslag op uw harten. Hij zegene de Waarheid. Jongens en meisjes, denkt er om, zo kunt ge God niet ontmoeten. God bekere u. Gemeente, denk eens aan onze militairen. God zij hen genadig. Wij mochten verwaardigd worden hen op te dragen aan de troon van Zijn genade. Hij mocht nog velen toedoen tot de gemeente, die zalig wordt.

Volk des Heeren, kunt u niet naderen tot God, en kunt u niets vinden? *Zijn Heerlijke zal uit hem zijn, en Zijn Heerser zal uit het midden van hem voortkomen*. Uit Abraham, Izak, Jacob, Juda, David. Wonderbaarlijke komst. Hij zal tot Mij genaken. De Vader verkiest Hem, roept Hem, en doet Hem tot Zich naderen. Hij komt voor mij bij de Rechter en bij de Vader. De Rechter voldoet Hij, de Vader bidt Hij. Als Rechter spreekt de Vader in Christus mij vrij. Volk des Heeren, bent u het wel eens met God eens geworden? Hebt u Zijn deugden mogen lieven, en is Christus u ontdekt als het einde der wet? Zijt u een arm en verloren zondaar geworden? O, wie zal buiten Christus tot de Vader naderen? Gemeente, God staat nog dag en nacht te roepen. Hij gedenke Zijn verbond. Daar staan de herders bij die grote Zielenherder; zij hebben Hem aanschouwd en de Vader gedankt voor het stellen van de Borg, voor het krijgen van die Borg, en voor het hebben van die Borg. O, in wijsheid, de vinding; in liefde, de openbaring; in waarheid, de verklaring en in heerlijkheid geleerd en gepredikt. God zegene en heilige Zijn Woord en doe ons Hem aanschouwen, om Zijns Naam wil. Amen.

Slotzang Psalm 84: 5 en 6.

*O, God, die ons ten schilde zijt,
En ons voor alle ramp bevrijdt,
Aanschouw toch Uw gezalfde Koning,
Een dag is in Uw huis mij meer,
Dan duizend, waar ik U ontbeer;
'k Waar liever in mijns Bondsgods woning
Een dorpelwachter, dan gewend
Aan d' ijdele vreugd in 's bozen tent.*

*Want God, de Heer, zo goed, zo mild,
Is t' allen tijd een zon en schild;
Hij zal genaad' en ere geven;
Hij zal hun 't goede niet in nood
Onthouden, zelfs niet in de dood,
Die in oprechtheid voor Hem leven.*

*Welzalig Heer, die op U bouwt,
En zich geheel aan u vertrouwt.*

5. Christus en Zijn gemeente¹

Zingen : Psalm 39 : 3

Lezen : Jeremia 30

Zingen : Psalm 119: 88

Zingen : Psalm 68 : 1 en 2

Zingen : Psalm 138 : 2 en 3

De waarheid leert ons in Psalm 119 "Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond Uw trouwe hulp".

De waarheid leert ons, dat er is een tijdelijk leven, dat er is een geestelijk leven en dat er is een eeuwig leven.

En David, Gods knecht en David Gods kind, kwam hier door leven om leven vragen. Dat is wonderlijk. Dus de dood vraagt niet om leven, maar het leven vraagt om leven. En waarom? Waarom? Het leven vraagt om te loven. Dat is het leven van het leven, om de God van het leven te loven.

Dus, om daar niet te ver in te gaan vanmorgen gemeente, wij zijn nu aan de laatste sabbat van het jaar. Velen zijn er uit het tijdelijke in het eeuwige gegaan. Sommigen zijn eeuwig gaan leven, om eeuwig te loven. Wat zal dat een loven zijn. Een loven buiten de tijd en buiten de schuld en zonde en het zal een eeuwig loven zijn. Maar anderen zijn gestorven, zonder geestelijk leven. Daar zal de worm niet sterven en daar zal het vuur niet uitgeblust worden. Dat is geen leven om te loven, maar eeuwig God te missen. Mochten wij te samen verwaardigd worden om in deze morgen met David op alles wat buiten God is en op alles wat buiten Christus is de dood te schrijven, dat is met ons zelf aan het eind komen. Dan zegt David: "Gun leven aan mijn ziel, dan looft mijn mond Uw trouwe hulp".

Ik heb gedacht om met de hulp des Heeren deze sabbat te willen handelen over *Christus en over Zijn gemeente*. Wat er van uitgaat. Wat er van in komt en wat er van gezegd wordt. Dat vindt ge opgetekend in Jeremia 30 : 19. Waar Gods woord aldus luidt:

"En van hen zal dankzegging uitgaan, en een stem der spelenden, en Ik zal hen vermeerderen en zij zullen niet verminderd worden, en Ik zal hen verheerlijken en zij zullen niet gering worden"

Doch zingen we vooraf Psalm 68 :1 en 2

*De Heer zal opstaan tot den strijd;
Hij zal Zijn haters, wijd en zijd,
Verjaagd, verstrooid doen zuchten;
Hoe trots Zijn vijand wezen moog',
Hij zal voor Zijn ontzagg'lijk oog,
Al sidderende vluchten.
Gij zult hen, daar G' in glans verschijnt,
Als rook en damp, die ras verdwijnt,
Verdrijven en doen dolen.
't Godd'looze volk wordt haast tot as;
't Zal voor Uw oog vergaan, als was,
Dat smelt voor gloëinde kolen.*

¹ Uitgeverij "CEDEE" Ridderkerk-1997. Gepreikt te Barneveld

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
 Zal huppelen van ziele vreugd.
 Daar zij hun wens verkrijgen;
 Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
 Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
 Ten hoogsten toppunt stijgen.
 Heft Gode blijde psalmen aan;
 Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
 Laat al wat leeft, Hem eren;
 Bereidt den weg, in Hem verblijd,
 Die door de vlakke velden rijdt;
 Zijn Naam is HEER der heeren.*

Wij zouden onze tekst willen noemen: *Christus en Zijn gemeente*.

1. Wat er van uit zal gaan
2. Wat er in zal komen
3. Wat er van worden zal

Om dan ten 4e met een enkel woord van toepassing te willen eindigen.

Geve de Heere in het spreken en in het horen, om het bloed van Christus een verbeurde zegen. Amen.

Wij zouden deze stof willen behandelen naar aanleiding van ons tezamen zijn op de laatste sabbat van het jaar.

Maar ook in de tweede plaats, wij hebben al eens gezegd met de hulp des Heeren van Genesis tot Openbaring elk boek te zullen doorwandelen, door uit elk derzelve een predicaatie te doen. Wij waren dan zover gekomen tot aan Jeremia, de tweede van de grote profeten onder Israël.

Jeremia, heeft in zijn gehele werk in Christus kerk twee bijzondere hoofdstukken nagelaten. Wel meer hoofdstukken, maar twee bijzondere. Welke zijn dat? Hoofdstuk 30 en 31.

Daarin behandelt die man een stoffelijk feit, dat in de verlossing van Israël uit Babel en een geestelijk, dat in de geestelijkheid van de verlossing der kerk door Christus ligt en dan trekt hij een lijn van uit de eindeloze eeuwigheid, waar die ganse kerk zalig wordt en verheerlijkt wordt in God Drieëinig.

In de derde plaats:

In Jeremia 30 daar zegt de Heere tegen Jeremia: Schrijf deze woorden in een boek. En dat 30ste hoofdstuk, het handelt van de verlossing van Juda uit Babel. Het handelt ook van de geestelijke en de eeuwige verlossing door Christus van Zijn gemeente.

Wij hebben onze tekst gekozen of gesteld: "Christus en Zijn gemeente".

Christus is het Hoofd, en de kerk is het lichaam. En gelijk Christus de behouder van dat lichaam is en het Hoofd van de gemeente, zo is Hij evenals een man van zijn vrouw.

Zo zien we in de tweede plaats: Die gemeente van Christus ligt van eeuwigheid door de Vader in Christus uitverkoren, maar van haar zijde ligt ze in Adam schuldig, ligt ze in Adam strafwaardig en heeft ze het recht van God geschonden. Maar Christus, het Hoofd, Christus de Middelaar, komt in de plaats van die gemeente. En die zal met Zijn hart borg worden om tot God te naderen. Dus "Christus en Zijn gemeente" is de inhoud van mijn tekst. Ik zal hem verklaren.

Wat is God buiten Christus voor die gemeente? Een recht vaardige Rechter en een grimmige Wreker en een eeuwige gloed. En wat is die gemeente buiten Christus voor God? Jakobs zaad, het zijn verdoemelijke mensen. En wat is de wet Gods buiten Christus voor de gemeente? Een vloekende wet.

Daar liggen die drie zaken. Het is de laatste sabbat van het jaar. Hebt u God wel eens leren kennen wat Hij buiten Christus is? O, hebt u uzelf wel eens leren kennen, wat u zijt buiten Christus bij God? Hebt u de wet wel eens leren kennen, wat die buiten Christus voor u is?

Volk, dan komt u op een plekje waar u niet zo gemakkelijk oud en nieuw jaar kunt vieren. Maar om kortelijk voort te wandelen. Dan zegt de Heere: Zij zeggen: "Het is Sion, niemand vraagt naar haar. Want uw plagen zijn dodelijk." Uw smart en krankheid.

Volk! Als u die drie zaken leert kennen, dan ligt u in het ziekenhuis van de dood. Verdoemelijk voor God! Maar wat zegt de waarheid: "Zijn heerlijkheid zal uit Hem zijn". Dat is Christus naar Zijn menselijke natuur, die komt uit Jakobs zaad en die zal met Zijn hart borg worden en tot God genaken. Dus volk, hoe staat die Christus tegenover God, Zijn Vader, tegenover Zijn volk, Zijn gemeente, tegenover de heilige wet? Hoe handelt Hij met Zijn Vader? Hij nadert tot Hem. Hij herstelt Zijn beledigende deugden en luistert Zijn eer op. En hoe handelt dan God met Christus en Zijn gemeente? God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. *Ik zal de gezondheid en de genezing doen rijzen.* Dit is: "God in Christus een verzoend God en Vader voor die gemeente in Christus"

Ten tweede.

Hoe handelt Christus met die gemeente, en wat zegt Hij: "Met de heidenen zal Ik een voleinding maken, maar met u niet, doch Ik zal u kastijden met mate, want uw breuk is zo groot en uw plaag is zo schrikkelijk. Zie de Heere vraagt of een manspersoon baren zal? "Hoe zijn dan eens iegelijken mans handen op zijn lendenen, als van een barend vrouw? Of hoe handelt Christus met Zijn gemeen te? Hij zal de gezondheid en de genezing doen rijzen en Hij zal de stad herbouwen."

O, dat wil zeggen opruimen. Dus God is machtig om een mooie stad uit een puinhoop te laten verrijzen.

Wat zal er van Christus en wat zal er van die gemeente uitgaan? De Heere is ook machtig om een vervallen stad op te bouwen. Dus wat wordt die gemeente in Christus voor God? "Mijn lust is aan haar; het is Sion".

Maar hoe handelt Hij met de wet? Hij zegt: "Uw wet is in het binnenste van mijn ingewand". Ik heb lust om ze te doen en dan is Hij geworden uit een vrouw onder de wet, opdat hij zou zijn het einde der wet tot rechtvaardigheid voor een iegelijk die gelooft. Houdt dat even vast.

Mijn toehoorders, vraagt uw ziel nu eens af. O, zijt gij nog buiten Christus en tegen Christus. Wat is dan God voor u en wat zijt gij dan voor God en wat is dan de wet voor u? Het zijn drie zaken, die de eeuwigheid zullen raken. Wat zijt gij in Christus, wat is God in Christus voor u, wat zijt gij voor God in Christus en wat is de wet voor u als liefdewet?

Nu heb ik de grondslagen van mijn tekst even neergelegd. Nu zal ik hem verdelen.

Er zullen dankzegging en een stem der spelenden uitgaan. Dus wat gaat er van Christus en van Zijn gemeente uit? Dankzegging en een stem der spelenden.

Het is drieledig.

1. Naar de letter

Jeruzalem, Judea, dat wordt door Christus verlost uit Babel. Het wordt weer gebracht

in Israël en het wordt als de zon op haar hoogte. En op de straten van Jeruzalem zullen de knechtjes en de meisjes zitten en spelen en elkaar toeroepen. Ja van dat Jeruzalem, ja van dat Sion zal als het terug komt uit Babel en herbouwd zal worden, uitgaan een stem, dat het God danken en speelliederen der vrolijkheid zingen zal. De kerk zal zeggen in Jesaja 12: "Ik dank U Heere, dat Gij toornig op mij geweest zijt, Uw toorn is afgekeerd en Gij troost mij". Daar hebt u het al; en wat zegt de kerk? Als zij in Babel zitten, dan hangen zij haar harpen aan de wilgen, en dan wenen zij. Ik heb gelezen van Lodensteyn, een Godzalig man, waarvan men zegt dat hij maar weinig gelachen heeft, maar toen men hem vertelde dat de dood kwam, toen kwam er een glimlach op zijn aangezicht en begon hij te lachen. Zo blij was Lodensteyn met de dood. Maar dat daargelaten.

Die zelfde kerk, die verwoest was, die in Babel zat, die de harpen aan de wilgen hing en weende en waarvan men zeide: "Het is Sion, niemand vraagt er naar; als die gevangenen weer kwamen uit Babel, toen was de mond vervuld met lachen en de tong met gejuich, toen zeiden zij: "De Heere heeft grote dingen gedaan, dies zijn wij verblijd". O, daar zal een stem van dankzegging en een stem der spelenden uitgaan. Zij zullen weer sabbat houden. Zij zullen weer feesten. Zij zullen weer mogen lofofferen. Dat is letterlijk vervuld. Dat is de letter der waarheid. "Wie zijt gij o, grote berg? Voor het aangezicht van Zerubbabel zult gij worden tot een vlak veld, want hij zal de hoofdsteen voortbrengen met toeroepingen: Genade, genade zij dezelve".

Dus Christus en Zijn gemeente. Ik ga een stapje verder.

Eerst, wat er van uit zal gaan.

Dankzegging en een stem der spelenden. Dat zijn psalmen, lofliederen en feesten onder Israël. Wij zullen nu letten wat er van hen uit zal gaan. Een geestelijke ellende en een tijdelijke. En hoe kent gij uw ellendigheid? *Uit de wet Gods.* En als de gemeente haar ellendigheid leert kennen en Christus niet, dan staat zij voor eigen rekening op de aarde en dan ligt de kerk eveneens in het stuk van haar ellendigheid te blikken. De breuk is dodelijk, de krankheid is ongeneeslijk. Het is Sion, niemand vraagt er naar.

Maar hoe wordt Christus in die gemeente ontdekt en hoe ontdekt die gemeente Christus? Christus wordt ontdekt, als de gezondene des Vaders die ons van God geworden is wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en verlossing. Daar wordt Christus aan die gemeente ontdekt en zal die gemeente Christus ontdekken. "Vader zijt gij waren de Uwe, maar Gij hebt ze Mij gegeven en Ik geef hun het eeuwige leven". Als nu de gemeente één bij één en elk voor zichzelf komt. "Ik zal ze aanbrengen en zij zullen komen van het noorden," daar is het toch wel koud. Gods kinderen komen dus van het noorden. Zijt u ook van het noorden gekomen? En als dan de zuidenwind komt en de zon, dan worden de kleren warm. Dus de koudheid van de kerk, maar de gloed van Christusbloed in de stromen van het evangelie.

Een tweede stap. Zuiver verlost te worden van schuld en smaad en van ellende. In de rechtvaardigmaking wordt Sion door recht verlost van de schuld der zonde, in de heerlijkmaking voor eeuwig van alles verlost. Christus en Zijn gemeente. Hij is de Verlosser en zij zijn de verlost.

Wat zal er van uitgaan? *Dankzegging en een stem der spelenden.* De ganse gemeente, van Abel tot de jongste dag is door één Drieënig God verlost. Door Christus gezaligd. Dan komt het stuk van de dankbaarheid. Hoe zal ik God voor zulk een verlossing dankbaar zijn? In Lukas 10 staat er van de Heere Jezus: "En te dier ure verheugde zich Jezus in de geest, en zeide: Ik dank U Vader! Heere des hemels

en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard. Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U."

En de kerk zegt: "Ik dank U Heere, dat Gij toornig zijt geweest." Ja ze zullen zeggen: dat ze God in Christus zullen loven en danken en prijzen. Hier aanvankelijk in het stuk van de dankbaarheid, dankt ze de Vader die hen bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht.

Dus wat zal er van Christus gemeente uitgaan?

Dankzegging en een stem der spelenden. Dus dan krijgt de kerk haar geestelijk spel, dat is een onschuldig spel. Kent u dat spel van de geestelijke kerk? Ik zeg, dat is een onschuldig spel. *Een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder; en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van de basilisk.* "Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning?" God te danken, die ons de overwinning geeft. Ik heb eens gelezen over de dood, waar gezegd werd: Als u een grote wesp ziet die zijn angel kwijt is, dat beest is dan nog niet dood. Loopt dat beest over een handje van een klein kind, dan zou die wesp dat handje niet kunnen steken, maar als de wesp met zijn angel over de handen loopt van een sterke man, al had hij nog zulk dik vel, zij zal hem kwaad doen. De dood loopt over de handen, over de ziel, maar de angel is er uit, de prikkel is hij kwijt. Hel waar is uw overwinning?

Ten tweede gemeente. Eerst letterlijk een stem van dankzegging en een stem der spelenden, maar dan geestelijk zoals de apostel zegt: indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel: het oude is voorbij gegaan, ziet het is al nieuw geworden. Zijt u er dan ook eentje van? Dan is het onmogelijk, dat gij geen vruchten der ware dankbaarheid voort zou brengen.

Ten derde. Wat zal er van haar uitgaan als ze terugkomen uit Babel in Kanaän? En wat zal er van haar uitgaan als ze hersteld wordt in de gemeenschap met de Vader, Zoon en Heilige Geest. O, dan wordt Gods volk klein, ootmoedig, nederig, dan wordt het in een dierbare gang geleid.

Ten anderen.

Wat zal er van haar uitgaan? Zo zeker als Israël uit Babel terug kwam in Jeruzalem en zo zeker als de ganse kerk en elk kind van God terug komt uit het geestelijk Babel en hersteld wordt in de genadestaat door de Middelaar Christus Jezus, zo zeker zal de ganse kerk hersteld en verlost in het nieuwe Jeruzalem uitkomen.

Dan zal er van haar uitgaan eeuwige dankzegging, vreugde en blijdschap.

*Hun blijdschap zal dan onbepaald,
door het licht dat van Zijn aanzicht straalt,
ten hoogsten toppunt stijgen.*

Wat zal er van Christus en Zijn gemeente uit gaan?

Dankzegging en een stem der spelenden. Daar moeten wij nog een ogenblik bij stil staan.

Ten eerste. Wat is het geweest voor Israël toen het terug kwam uit Babel?

God danken en feesten houden! Wat moet dat zijn voor Gods kind, verlost te zijn. God heeft u welgedaan. O, wat moet dat wel zijn, hersteld met het beeld van God en in de zalige verlossing. Maar wat zal het toch uitmaken voor elk kind van God, naar de ziel en naar het lichaam. Maar wat zal het uitmaken voor de ganse kerk, eeuwig verlost te zijn. Een stem van dankzegging gaat er van uit. Het is Christus niet zonder Zijn gemeente, want dan is het een koning zonder rijk en een mens zonder huis en een herder zonder schapen. Verstaat u dat? Maar het is ook de gemeente niet zonder

Christus, dan is het een lichaam zonder hoofd, een huis zonder fundament en zijn het schapen zonder herder. Dus Christus en Zijn gemeente behoren bij elkaar. Ik durf te zeggen, Christus kan niet buiten Zijn kerk, en de kerk niet buiten Christus.

Dus van Christus en van Zijn gemeente gaat uit *de stem van dankzegging en der spelenden*. "Vader, zij waren de Uwe, Vader, Gij hebt ze Mij gegeven."

Wat zal ik er aan toevoegen gemeente van Barneveld. "Rechtvaardige Vader, de wereld heeft u niet gekend; maar Ik heb U gekend en deze hebben bekend dat Gij Mij gezonden hebt." Dankzegging zal van Christus en Zijn gemeente uitgaan. Engelen en mensen zullen de Vader, Zoon en Heilige Geest, de Drieënige God, opluisteren in het zaligen van een zondaar.

Nu zal ik mijn tekst een weinig oordeelkundig laten zien. Vanmorgen, het eerste punt. *Christus en Zijn gemeente*. Wat zal er van uitgaan? *Dankzegging en een stem der spelenden*.

Ten eerste. God heeft een volstrekt recht op de mens. Dus Hij kan tegen de mens zeggen: *dank Mij en verheerlijk Mij; loof Mij en prijs Mij!* Dat recht heeft God op de mens. Hij heeft hem zo gemaakt, dat hij dat kon doen.

Ten tweede. De mens is het verplicht, en dat hij het niet kan is zijn eigen schuld en ontslaat hem niet van zijn plicht en ontrooft God niet van Zijn recht om te eisen. Is God onrechtvaardig, dat Hij van ons eist wat wij niet kunnen doen?

Nee mensen, Hij heeft een volstrekt recht op de mens en de mens heeft een dure verplichting. Maar hetgeen nu God van u eist, en gij verplicht zijt, dat kunt gij niet meer volbrengen en gij wilt het niet meer; het willen niet kunnen, en het kunnen niet willen. De onmacht is een vrucht van de onwil. Dood in zonde en misdaden. Maar nu: Christus en Zijn gemeente. Wat dan?

Wat God in de wet van de mens eist, dat gaat God in het Evangelie in Christus de mens geven. Dus nu heeft Christus voor die kerk aan het Goddelijke recht voldaan, de Goddelijke wet volbracht en de schuld verzoend en een eeuwige gerechtigheid teweeg gebracht. Dus wat God van hem eist in Zijn wet, dat gaat Christus in het Evangelie geven. Daarin geeft Christus hem genade om te kunnen danken en te kunnen spelen. Dat spel, dat God verheerlijkt. Dus nu ziet u de luister van de wet en ziet u de luister van het Evangelie.

Er staat: van haar zal uitgaan dankzegging en een stem der spelenden. Daar komt eerst in en dan uit. *Want uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Hem zij de eer en de heerlijkheid tot in eeuwigheid*. Gode zij dank.

Ten eerste. Dat wij onze zaligheid niet gronden op onze eigen gerechtigheid.

Ten tweede. Niet op onze plichten en deugden.

Ten derde. Niet op onze goede werken.

Ten vierde. Ook niet op ons geloof zelf.

Verstaat u dat volk? Ik spreek fundamenteel. Als wij onze zaligheid gronden op ons geloof zelf. Ons geloof is gedurig net als een kind, dat de Engelse ziekte heeft, soms zo onmachtig en soms weer sterk. Wij gronden onze zaligheid niet op ons geloof, neen maar.

Ten vijfde. Wij gronden onze zaligheid niet luister! - niet alleen op de lijdelijke gehoorzaamheid van Christus, maar wij gronden onze zaligheid door het geloof op de Persoon Christus en op Zijn lijdelijke en op Zijn dadelijke gehoorzaamheid. Waar Hij de straf wegneemt en waar Hij een eeuwige gerechtigheid teweeg brengt, gaat van Christus en van Zijn gemeente, Zijn kerk, uit een stem der spelenden en een stem van dankzegging. Zalig te geloven in de gerechtigheid van Christus. Wat zal er van die kerk uitgaan, dat arme Sion, dat groot gaat leven op de persoon Christus?

Want Zijn heerlijkheid zal uit Hem zijn, en Zijn Heerser uit het midden van Hem voortkomen. Waarom zitten er velen van Gods kinderen gedurig zo in de hoogte en dan weer in de laagte? Omdat ze te weinig onderscheid maken tussen geloof als een daad Gods in hen en het geloof der ziel terug tot God. Te weinig onderscheid tussen geloof en voorwerp van het geloof. De zaligheid gronden op geloof en niet op Christus. Soms zit Gods volk zo in het donker. Dan zit men de zaligheid te gronden op het geloofsleven en te weinig op Christus en daarom hebben dan die wisselingen, dat op en neer gaan, plaats. Dus Gods kerk moet uit haar zelf uit genade de zaligheid gronden op Christus in de Drieënige God.

Laten wij nog, voordat wij met een enkel woord van toepassing zullen eindigen, zingen Psalm 138: 2 en 3.

*Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw woord
En trouw verheven.
Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,
Verhoord, gered,
Haar kracht gegeven,
Al aardrijks vorsten zullen, Heer,
Uw lof en eer
Alom doen ho-ren;
Wanneer de rede van Uw mond,
Op 't wereldrond,
Hun klinkt in d' oren.*

*Dan zingen zij, in God verblijd,
Aan Hem gewijd,
Van 's Heeren wegen;
Want groot is 's Heeren heerlijkheid,
Zijn majesteit
Ten top gestegen;
Hij slaat toch, schoon oneindig hoog,
Op hen het oog,
Die need'rig knie-len;
Maar ziet van ver met gramschap aan
Den ijd'len waan Der trotse zielen.*

Toepassing

Wij hebben tezamen beluisterd: *Christus en Zijn gemeente*. Een stem van dankzegging gaat er van Christus uit en gaat er ook van Zijn gemeente uit.

Letterlijk uit Babel verlost, hersteld in Kanaän, in de stad en tempel haar feesten weer houden. Geestelijk door een Drieënig God in de tijd krachtig en onweerstandelijk uit Babel verlost. Dat werk der verlossing leidt tot een werk der dankzegging, maar ook zal het zo zijn in de eeuwigheid. Voor eeuwig verlost, voor eeuwig verblijd.

Nu is het de laatste sabbat van het vervlogen jaar. Nu, slaat u dan uw ogen eens op, wat er in de gehele wereld te aanschouwen is. In Europa, in Nederland, dorpen en steden, geslachten en families. Dan zou ik uit mijn tekst kunnen afleiden: Hoe is de Nederlandse kerk, hoe is het Europese volk uit het Babel van het pausdom verlost. Verlost van het heidendom en van het pausdom. Daarmede heeft men nu ruim 400

jaar gebroken. De waarheid kwam tot zijn recht. God ging werken en ging mensen bekeren. Wat ging er een stem uit van dankzegging en van speelliederen. Denk aan de Reformatie; *uit 's lands historie blaân met diep ontzag te melden.*

Maar wat gaat er nu uit van Europa en van de wereld, van onze dorpen, huizen, geslachten, hart en tong, wat gaat er nu van uit? O, stank voor dank, spotten, vloeken, sabbatschending, eigengerechtigheid, eigenwillige godsdienst. Wat zou dat dan zijn, land en volk, jong en oud, nu is er weer een dag en een jaar voorbij. U krijgt met God te doen. Wat gaat er van uit? Zonde, wereld, eigengerechtigheid. Nog dood? Wee u jong en oud. Wij krijgen met God te doen. En wat zal dat zijn als u onbekeerd leeft en onbekeerd sterft.

Ten anderen. Hoevelen zijn er in dit jaar in de grote wereld, in Europa, Nederland, dorpen, steden en in uw geslachten, naar de eeuwigheid gegaan. Daar zie ik de plaats van een zoon, een vrouw, een man, een vader, een moeder, een kind, die nooit weer door hen kan worden bezet. Wat is in het jaar in uw huis gebeurd? Deze week zagen wij, Dinsdag, een vader gestorven, weggedragen. Gisteren de oudste zuster van die man, die daar zit! De dood, de dood, die gaat door de steden.

Land, land, land, hoort des Heeren woord! Heb barensweeën, banden der ellende. Ontzetting heeft mij aangegrepen. Als u onbekeerd sterft, dan zo in de rampzaligheid. Kom, dan zal er van u uitgaan, rook. De rook gaat in u op in alle eeuwigheid. Nooit meer in de hel horen van Christus en Zijn gemeente. Wat zal het zijn jong en oud! Heden verkondigen wij u nog Christus. Christus het Hoofd van Zijn kerk, de zaligheid van Zijn volk.

Jong en oud, klein en groot en gemeente in bijzonder de jeugd. God heeft de sacramenten hoog. Gods volk! God heeft ook de sacramenten hoog, veracht ze niet, laat uw onderlinge bijeenkomsten niet na, gelijk sommige de gewoonte hebben.

Gemeente: De Heere beware u en zegene en lere u en bekere u door het bloed Zijns Zoons, uit de kracht Zijner liefde. Wat zal het zijn aan de andere zijde. Wat zal er van Christus en Zijn gemeente uitgaan? Dankzegging en een stem der spelenden.

Ik gedenk, gemeente van Barneveld, Lunteren, Ede, Scherpenzeel en Woudenberg. Wat is er uitgegaan van die oude leraar, **Ds. Roelofsen**,² in het midden van u geboren, wedergeboren, knecht geweest en die dit jaar is uitgegaan en ingegaan in de eeuwige heerlijkheid, een stem van dankzegging. O, volk van God. Er zijn ook dit jaar enige kinderen uit de grote verdrukking en benauwdheid ingegaan in de gewesten der eeuwigheid.

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
Zal huppelen van zielevreugd,
Daar zij hun wens verkrijgen,
Hun blijdschap zal dan, onbepaald,
Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
Ten hoogsten toppunt stijgen.
Heft Gode blijde psalmen aan;
Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan;
Laat al wat leeft Hem eren;
Breidt de weg, in Hem verblijdt,
Die door de vlakke velden rijdt;
Zijn Naam is HEER der heren.*

God mocht Zijn waarheid nog zegenen tot heil van Zijn gemeente.

² Overleden 01-10-1930 in de leeftijd van 77 jaar

Maar arm volk Gods: Zijt gij uit Babel uitgeleid en is uw ziel bereid tot de zaligheid, die in Christus Jezus is? God zegene de waarheid in het midden der gemeente tot de heerlijkheid des Vaders tot de prijs van Zijn bloed. De Heere geve Zijn volk met David te zingen:

Maar ('t blij vooruitzicht, dat mij streelt!)
Ik zal, ontwaakt, Uw lof ontvouwen,
U in gerechtigheid aanschouwen,
Verzadigd met Uw Goddelijk beeld.

Zalig de hongerigen en de dorstigen, want zij zullen verzadigd worden; in de zalige gewesten der eeuwigheid. God zegene, om het bloed des Zoons, deze waarheid ten goede. Amen.

6. Een grote verborgenheid, wijzende op het onkruid des akkers

Voorzang Psalm 90: 1.

Lezen: Mattheüs 13.

Zingen: Psalm 77 : 7.

Psalm 89 : 19 en 20.

Psalm 36 : 3.

Psalm 118 : 10.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid!

Het is de laatste avond van een jaar. Het is aan de avond van deze dag, dat wij verwaardigd worden om het voorliggende te erkennen, het tegenwoordige met eerbied te doorleven en het toekomstige met geloof en hoop tegemoet te gaan.

Wij vinden in 2 Kor. 1:10 van Paulus: *"Die ons uit zo groten dood verlost heeft en nog verlost, op welken wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal"*.

Die grote Apostel, die erkende het voorliggende feit. De drie-enige Verbonds God geeft ons tijdelijke en geestelijke, met betrekking op de eeuwigheid, hoop als mens, genade als kind van God en heeft Gods kerk uit zoveel nood en dood verlost. Dat voorliggende erkende de Apostel tot eer van God, tot spijt van de vijanden, tot troost van de kerk Gods en tot verloochening van zichzelf.

Ten tweede zegt hij: *"en nog verlost"*. Dus: God is er nog dagelijks mee bezig. Zo min als ik in het voorliggende buiten God kon, zo min kan ik er nu nog buiten.

Het is oudejaarsavond. Terwijl u daar zit is God bezig om u en mij te bewaren. Beleef u dat tegenwoordige leven ook zo om dat werkelijk te erkennen? Dus het tegenwoordige werd door Paulus beleefd en erkend.

Ten derde zegt hij : *"op welken wij hopen"*. Wat hoopte hij? *"dat Hij ons ook nog verlossen zal"*. Dus, hij had een zuivere hoop op een levende God. Hebt u dat ook ?

Mogen wij eens tezamen jong en oud, rijk en arm, kerkenraad en gemeente, verwaardigd worden om hetgeen dat achter ons ligt eerbiedig te erkennen en het tegenwoordige ootmoedig te beleven en het toekomstige zuiver te hopen.

Hoe staat het met u?

Wij hadden gedacht aan de avond van deze dag een klein gedeelte van de Heilige Schrift, waarin de Zoon des mensen op gebiedende wijze voorkomt en waarin Zijn dienaren werkzaam gesteld worden en waarin ons het geluk der rechtvaardigen zo helder beschreven staat, met u na te gaan en wel naar aanleiding van Mattheüs 13 en nader de verzen 41, 42 en 43.

"De Zoon des mensen zal Zijn Engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen alle de ergernissen, en degenen die de ongerechtigheid doen. En zullen dezelve in de vurige oven werpen daar zal wening zijn en knersing der tanden. Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in 't koninkrijk huns Vaders. Die oren heeft om te horen, die hore."

Wij zouden onze tekst willen noemen:

Een verklaring van een grote verborgenheid, wijzende op het onkruid des akkers.

1. Ten eerste staan wij stil bij de Zoon des mensen en Zijn werk.
2. Ten tweede bij de engelen des Heeren en hun arbeid.
3. Ten derde bij de schrikkelijke uitwerking, die zij uit moeten werken.
4. Ten vierde bij de rechtvaardigen en hun volle heerlijkheid"
5. om ten slotte met een enkel woord van toepassing te eindigen.

Verlene ons de Heere in het spreken en in het horen, om Jezus wil, uit Zijn Woord en door Zijn Geest, een nuttige zegen. Amen.

Naar aanleiding van ons teksthoofdstuk. Jezus zat bij de zee en Hij sprak tot de schare vele gelijkenissen. Jezus vervulde de Schriften "*opdat vervuld zoude worden wat gesproken is door den Profeet zeggende: Ik zal mijnen mond opendoen door gelijkenissen*". Een van die gelijkenissen is: het onkruid in de tarwe, gezaaid door de vijand. Door de discipelen wordt Jezus gevraagd: "Verklaar ons de gelijkenis van het onkruid des akkers". Jezus verklaarde hun die gelijkenis. In vers 41, 42 en 43 trekt gij uit de verklaring een gevolg wat daarmede in verband staat.

Ten eerste hebben wij gezegd stil te zullen staan bij den Zoon des mensen en Zijn arbeid of werk. De waarheid leert ons: "De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden".

Wat verstaan wij door "de Zoon des mensen?"

Daar verstaan wij hier de Middelaar door, daar verstaan wij de Christus door. Verder staat er: "zal Zijn engelen uitzenden". Wat verstaan wij door Zijn engelen? Gediensstige geesten, niet die in de hel liggen, maar de dienaren, die voor Hem staan. Wat verklaart die tekst verder? De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden.

Dus, wie zendt ze uit? "Hij" en wie worden er uitgezonden? "zij". Dus, Zijn autoriteit. Hij spreekt en het is er; Hij gebiedt en het staat er; Hij roept de dingen die niet zijn alsof ze waren.

Ten tweede hebben wij gezegd stil te staan bij de dienaren.

Wie worden er uitgezonden? De engelen. Hij zal Zijn engelen gebieden.

Eerst een verklaring.

Soms wordt in de Heilige Schrift gezegd: Hij maakt Zijn engelen geesten. En daar wordt onder verstaan de goede engelen, dat zijn dus de dienaren. Soms wordt er onder engelen verstaan, ambtelijk, Zijn knechten of Zijn dienaren. Wij zullen hierop niet verder ingaan, doch bij het onderwerp blijven. Hij zal Zijn engelen uitzenden.

Nu letten wij op het derde punt. Dat zegt ons hun werk "en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen en degenen, die de ongerechtigheid doen". Dan wordt er verklaard: "en zullen dezelve in de vurigere oven werpen: daar zal weinig zijn en knersing der tanden". Dus die engelen krijgen een bevel van den Zoon des mensen. Die engelen moeten uit het koninkrijk van de Zoon van God vergaderen al de ergernissen en degenen, die de ongerechtigheid doen, dus de goddelozen. Die engelen moeten het kaf van het koren scheiden en de bokken van de schapen en ze uitwerpen in de vurige oven.

Dan staat er zo nadrukkelijk: "Daar zal weinig zijn en knersing der tanden". Dus degenen die ergernissen en goddeloosheden gedaan hebben, die komen op die plaats. Dan komt het slot van de waarheid en zegt: "Dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in het koninkrijk huns Vaders'.

Dus de rechtvaardigen, de uitverkorenen, de begenadigden, die zullen in 'trap en mate' naar Daniël 12, blinken als de zon in het koninkrijk huns Vaders. En als Jezus

dat verklaard heeft, dan roept Hij zo nadrukkelijk met een kort woord uit, zeggende: *"Die oren heeft om te horen, die hore"*. Dat wordt ook u vanavond toegeroepen, die oren heeft om te horen, die hore".

Wij hebben zo kort mogelijk en eenvoudig u een kleine schets gegeven van de waarheid.

Daar wordt dus verklaard een grote verborgenheid van het grote feit waarmee mijn tekst in verband staat, namelijk met het voorafgaande over het onkruid in de akker. Jezus verklaart dus die verborgenheid, zeggende: *"De Zoon des mensen zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen, die de ongerechtigheid doen. En zullen dezelve in de vurige oven werpen: daar zal weinig zijn en knersing der tanden"*.

Gemeente, ik heb nu een gelegenheidswoord.

Daar is een eeuwig Goddelijk Wezen. Er zijn drie Goddelijke personen: *Vader, Zoon en Heilige Geest. Drie zijn er die getuigen in de hemel: de Vader, het Woord en de Heilige Geest en deze drie zijn één*. Houdt dat altijd vast!

In de tweede plaats, dat Wezen Gods noemen wij volstrekt niet "de Zoon des mensen". De Vader niet, de Heilige Geest niet en al de deugden Gods tezamen ook niet, maar de tweede Persoon en die blijft in het Wezen Gods, maar is geworden uit een vrouw onder de wet. En de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken wat verloren was...

O, wat een feit!

Ik doe een vraag vanavond.

Ouderlingen, diakenen, kerkenraad, gemeente, jong en oud, hebt u die Zoon des mensen al leren kennen? Wie Hij is en wat Hij is, en wat Hij blijft voor u zelf; en noem dat niet door u zelf, maar uit genade door het geloof. Hebt u Hem leren kennen eer u sterft, hebt u Hem leren kennen eer dat Hij op de wolken komt als de Waarachtige God en het Eeuwige leven? Zal Hij voor u een Rechter wezen of zal Hij voor u een waarachtige Middelaar zijn? Uw doop, uw belijdenis, uw wandel, uw ambt en uw tranen en gebeden, dat is niet genoeg. Al bent u leraar, ouderling of diaken; mensen, dat is niet genoeg om zalig te worden. *Dit is het eeuwige leven; dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt.*

Hebt u al 10, 20, 40 jaren met de wereld gebroken, enige uitreddingen ondervonden, enige gaven bekomen en hebt u een voorbeeldig leven? maar daarmee kunt u niet sterven en leven en daarmee kunt u God niet ontmoeten.

Nogmaals, *de Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken, wat verloren is.*

Heeft Hij u ook al gezocht en gevonden? Bent u door Hem met God verzoend? O volk, onderzoek uzelf zeer nauw. Gij kunt met uw gebeden, met uw ambten, met uw belijdenis en meelevens God in de eeuwigheid niet ontmoeten.

Mijn toehoorders: Deze vraag: De Zoon des mensen zal Zijn engelen gebieden of bevelen. Kent u die Zoon des mensen nog niet? Jong en oud! Het is oudejaarsavond. De laatste van een jaar. Dan wens ik u, dat deze dag niet eindigt met een schot in de lucht of met zingen of spelletjes, of met waken om de klok te passeren die 12 uur slaat, maar dat u de schuldbrief vóór 12 uur nog eens thuis krijgt; en dat, van het oude jaar het nieuwe ingaande, een ziel gered werd door Hem, die de Zoon des mensen is. O, de noodzakelijkheid, de noodzakelijkheid, gemeente! Dat wens ik u jong en oud toe.

In de tweede plaats. Volk, maak van uw tranen, van uw gebeden, van uw werkzaamheden, van uw welwillendheid, van uw welgemeendheid, van enige gemoedelijkheid den Zoon des mensen niet. Want u zult u schrikkelijk bedriegen wanneer de Zoon des mensen op de wolken zal komen, en u dacht Hem te kennen, omdat u dit liet en dát deed en dát was en dát had, maar u had Hém nog nooit leren kennen en nodig gehad. Och, dat u door Hem met God verzoend werd. Want God was in Hem, de wereld met Zichzelf verzoenende: hun zonden hun niet toerekenende.

O volk, bedrieg u niet voor de eeuwigheid. Vele mensen zullen zich schrikkelijk bedriegen met hetgeen zij zijn, doen en laten, met enige werkzaamheden om daarop hun zaligheid te gronden, en een hebbelijkheid (niet waarzalmakend) tot Christus, maar nooit de Zoon des mensen waarachtig van God leren kennen. Och, dat u Hem kende, dat wens ik u nog van harte toe.

O volk des Heeren, hebt u de Zoon des mensen leren kennen als een gift des Vaders, als een geschenk uit de eeuwigheid, als een schat in de akker, als de parel van grote waarde? Hebt u met Hem voor het oordeel Gods gestaan in de vierschaar, toen de waarheid en de gerechtigheid geëist werd en dat er aan de Goddelijke gerechtigheid genoeg gedaan moest worden? Met uw tranen en met uw bidden en zoeken en kermen wordt Gods wet niet voldaan en de waarheid niet verklaard.

Hebt u met Hem in het oordeel gestaan en bleef er toen niets anders over dan schuld en recht en is Hij u van de Vader ontdekt tot wijsheid, tot rechtvaardigheid, tot heiligmaking, en tot een volkomen verlossing?

Uw vrome vaders, waar zijn ze? Uw vrome moeders zullen u niet kunnen zaligen met haar voorspraak. Nee, mensen, u krijgt met God te doen!

Hebt u die Zoon des mensen leren kennen, in het evangelie geopenbaard aan uw ziel tot zaligheid?

Wij zullen geen trap of maat aangeven, maar kort daarin voortgaan.

Als dit jaar eindigt, dan staat er een nieuw jaar op. Hebt u hier voor het oordeel gestaan? Mensen, u kunt niet voor Hem staan dan met gescheurde klederen; en al draagt u een andere kleding, zoals de vromen bij wijze van spreken wel eens gezegd hebben, daar zult u God niet mee kunnen ontmoeten. Het is goed als een vrucht van de bekering en niet als de bekering zelf. Zijn al die dingen, die u laat en doet, vruchten van uw waarachtige bekering? Maar, moeten zij uw bekering uitmaken of moeten zij er een stukje van zijn, dan is het een gebroken afgod, waar u Christus mee beledigt. Is het eerste waar, uw wandel zij in alle Godzaligheid en wordt de wereld niet gelijkvormig.

Gemeente, bent u met die Zoon des mensen in en voor het oordeel geweest en in dat oordeel met God in Hem bevredigt. Zal dan het oude jaar verdwijnen en het nieuwe verschijnen? Zo gaat het ook met uw leven. U zult moeten sterven. En zo gaat het ook met de oordelen in de wereld, en dan komt straks de Zoon Gods op de wolken. En de engelen, die zullen vaardig staan als Hij komt, en zij komen door en met Hem en zijn werkzaam voor Hem. Nu wordt er aangegeven, dat Hij de engelen uitzenden zal, gebieden of bevelen zal tot dat grote werk, waar zij dan worden toe aangezet.

Een vraag bij mijn tweede punt.

Volk, nu zijn er tweeërlei soorten van engelen: kwade en goede. Bent u nog onbekeerd, onverzoend? Jong en oud, sta je nog buiten Christus? Sta je nog buiten de gemeenschap der heiligen en de vergeving der zonden? Dan ben je geen vriend van die heilige engelen. Dan ben je niet in gemeenschap met die troongeesten, maar dan behoort jij nog tot de duivel en zijn engelen.

Wat een schrikkelijke gemeenschap: de boze geesten in de lucht. O, vervreemd van de Heilige Goddelijke majesteit en van Zijn heilige troongeesten. De engel des Heeren legert zich rondom degenen die Hem vrezen. Sta daar eens bij stil.

Kinderen, jongelingen en jongedochters, vaders en moeders, o, als Christus Zijn engelen gebiedt of beveelt. O, draagt u dat teken der verzoening niet? Draagt u dat teken van Gods lieve Naam niet? Wat zal het dan straks voor u uitmaken wat u zal horen. Maar volk des Heeren, eenmaal zult u de engelen Gods gelijk zijn. Dan zijn ze kinderen der opstanding. Dan trouwen ze niet en worden ze ten huwelijk niet uitgegeven. Nu nog op een afstand van de engelen te leven, maar straks zult u met hen in volle gemeenschap der heerlijkheid leven.

Volk, heeft u in uw leven werkelijk de Zoon des mensen waarachtig van God leren kennen? Een verbeeldende kracht zal u schrikkelijk bedriegen. Bij de wisseling van het jaar en bij de komst van uw dood en oordeel zeg ik u aan: *dan zullen de rechtvaardigen blinken gelijk de zon in het koninkrijk huns Vaders.*

Nog eens, bent u met God verzoend? Mijn eerste overdenking ordentelijk aan uw gedachten neergelegd.

Ziende op de noodzakelijkheid van zalig worden, willen wij dat in de tweede plaats gaan zien.

Die Zoon des mensen is in de stilte der eeuwigheid gekomen om borg te worden. Die is in de moederbelofte voorgesteld. Die is in de kribbe neergelegd... Die heeft het kruis gepresenteerd. Die is gezeten aan de rechterhand der majesteit Gods in de hoogste hemelen. Die gekomen is in het Evangelie vrede te verkondigen beide die ver en die nabij waren. Maar deze Zoon des mensen is ook komende op de wolken en met de wolken. O, gelijk een jaar, gelijk ons leven, alzo ook de gehele tijd, snelt vliegend naar de eeuwigheid en dan zal die Zoon des mensen verschijnen in de glans Zijner majesteit op de wolken des hemels.

Mijn toehoorders, de akker is de wereld; het goede zaad, door Christus gezaaid, zijn de kinderen Gods; die het onkruid zaait, is de duivel en het onkruid zijn de kinderen der ongerechtigheid en de voleinding der wereld is de oogst, en de engelen de maaiers.

Dan zegt mijn tekst: *"Hij zal Zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit Zijn koninkrijk vergaderen al de ergernissen, en degenen die de ongerechtigheid doen, en zullen dezelve in de vurige oven werpen, daar zal wening zijn en knersing der tanden".*

Hij zal Zijn dienaren bevelen geven en wat dan?? Soms kan daarop gezinspeeld worden Zijn knechten de profeten die gezonden zijn of de apostelen en de leraars. Maar Hij zal Zijn heilige dienaren zenden en gebieden en dat zijn gediensstige geesten, dat zijn vaardige geesten, dat zijn bekwame en gewillige geesten. Dan zullen uit het koninkrijk der hemelen vergaderd worden alle hypocrieten, alle geveinsden, alle naam- en mondchristenen, alle ergerlijke mensen die onverzoend en onbekeerd leven. Dat zegt wat, gemeente, dat die afgescheiden worden. O, al waren zij als joden vanouds besneden, al waren zij als Christenen gedoopt, en al leefden zij als de dwaze maagden; o, die zullen zij uit dat rijk en uit die gemeente en uit dat koninkrijk afscheiden, die zullen ze daaruit doen. Sta daarbij eens stil wat dat uitmaken zal.

Met een kort woord iets hierover.

Zij zullen ze afscheiden van Gods kerk, zij zullen ze afscheiden van Christus' gemeente, zij zullen ze afscheiden van Christus' volk, en zij zullen ze bijeen vergaderen en ze werpen in de gloeiende oven, in de brandende oven, in de poel die

brand van vuur en sulver. Gelijk het onkruid in busselen gebonden én vergaderd wordt, zo zullen de engelen ze vergaderen van de wereld, van onder de hemel, van uit het koninkrijk en zij zullen weggeslagen of weggedreven worden en weggevoerd, gelijk een jaar wegvliegt, gelijk een eeuw wegvliegt, en gelijk wij aan het einde van de dag, of van een jaar staan, staan wij aan het einde van de wereld. En als dan het einde komen zal, zal de wereld door vuur en vlammen vergaan, en de elementen zullen branden, en de Zoon des mensen zal de engelen uitzenden als dienaren van Zijn majesteit.

O, arme kinderen, arme mensen, vaders en moeders! Een ontzagelijke eeuwigheid! Zij zullen hun tongen kauwen van pijn! En de rook van hun pijniging gaat op tot in alle eeuwigheid!

De Heere moge deze ernstige overdenking nog aan uwe zielen komen te heiligen.

...*"Dan zullen de rechtvaardigen..."*. Niet de rechtvaardigen: Vader, Zoon en Heilige Geest. Die blinken van eeuwigheid tot eeuwigheid. En ook niet de heilige en rechtvaardige engelen, want die glans is van de schepping tot in de eeuwigheid. Maar Gods rechtvaardige volk, Gods uitverkoren volk. Van de Vader gekend, van de Vader verkoren en met een eeuwige liefde heeft Hij ze liefgehad, en daarom heeft Hij ze getrokken uit deze boze tegenwoordige wereld. Hier ligt dat arme volk Gods als in zak en as. Ik heb straks uitgedrukt: onze bekering moet geen vrucht van de vorm zijn, maar de vorm moet een vrucht van de bekering zijn en de bekering is een werk Gods. En als dan die rechtvaardigen hier liggen te wenen: o arm land, o arm volk, zij zien de gehele wereld, zij zien Europa, zij zien de landen, dorpen en steden, dan liggen ze soms in diepe verootmoediging voor Gods aangezicht te wenen, dan gaan ze in het zwart en dan gaan ze als in tranen over de aarde. Dat zijn de rechtvaardigen die hier geroepen en wedergeboren worden tot een levende hoop, door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, die leren het verstaan en zien met hoe grote liefde de Vader ons heeft liefgehad, dat Hij Zijn Zoon gegeven heeft.

En geliefden, nu zijn wij kinderen Gods, maar het is nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, maar dan zullen de rechtvaardigen die hier door het geloof leven en dan in aanschouwing met hun ziel en dan met ziel en lichaam tezamen in de jongste dag, dan zullen ze *blinken gelijk de zon in het koninkrijk huns Vaders*. Dan zullen ze de nieuwe hemel en de nieuwe aarde, in dewelke de gerechtigheid wonen zal, eeuwig erven. Daar zegt Daniël van dat zij *zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren*, altijd en. eeuwig.

Met korte woorden. Jezus wil zeggen: dan zult u zien het onderscheid tussen de gemeente die God dient en niet dient. Jezus wil zeggen, dat als de Zoon des mensen op de wolken komt, dan zal Hij u onderscheid laten zien. Want dan zullen de heilige engelen al de ergerlijke mensen, al de goddeloze mensen uit dat koninkrijk doen, en zal ze verplaatsen buiten de hemel, buiten de wereld, de tijd en de gemeente, buiten de genade, buiten de rechtvaardigen, buiten de liefde, buiten de tegenwoordige vrede, gerechtigheid en heiligheid en ze zullen ze werpen in de vurige oven. Dan zullen ze zijn in de eeuwige rampzaligheid en zullen onder de toorn Gods eeuwig vergaan en niet vergaan. Schrikkelijk zal het wezen. Maar dan zullen de rechtvaardigen blinken. Die rechtvaardigen zullen in en om het bloed van Christus en door het geloof gerechtvaardigd worden. Die zullen in dat koninkrijk buiten de tijd, zonder de tijd, buiten de zonde, zonder de zonde, eeuwig verlost van de zonde, eeuwig met elkaar en zonder elkaar, niet tegen elkaar, eeuwig verheerlijkt blinken in gerechtigheid, rechtvaardigheid en heiligheid. Gelijk de zon haar weerkaatsende stralen neer doet dalen, also zullen zij in het koninkrijk van de Vader, van de Zoon

en van de Heilige Geest eeuwig blinken.

Dus gemeente, wat roept deze avond en al de tijden der eeuwen ons toe? Dit, dat het arme volk Gods daar eeuwig in dat koninkrijk zal blinken.

En dan zegt de Heere Jezus zo eigenaardig: *"Die oren heeft om te horen die hore"*.

Dus gemeente, het wordt ons vanavond nog aangekondigd de laatste dag van een jaar, dat God u nog toeroept: *Heden, heden, terwijl gij Zijn stem hoort, verhardt uw harten niet, maar laat u leiden!* Want de Zoon des mensen komt en Hij maakt scheiding middellijk en onmiddellijk, tussen kaf en koren, tussen al de ergernissen en de kinderen van Zijn koninkrijk. Daar zal dan dat gedrukte volk, dat met tranen zaait, met gejuich maaien. Daar zal het gedrukte volk, die hier buiten een Drie-enige God nooit kan leven, maar dat het omzwerven en afzwerven moe wordt en uit zit te kijken naar de komst van de Heere Jezus eeuwig verheerlijkt wezen.

Dan wordt u toegeroepen: *wie oren heeft om te horen, die hore*.

Dus gemeente, als gelegenheidswoord bij de wisseling van het jaar leggen wij het ijzer voor uw voeten. Elk ga met deze predatie naar huis. Mijn ziel, in welke betrekking staat u tussen God en uw ziel voor tijd en eeuwigheid? Nog onverzoend? Zo moge God u nog bekeren en u met God verzoend worden en moge er een levende gemeenschap, verlangend vereniging en verenigend omhelzen zijn. Dat is mijn wens en bede.

TOEPASSING.

Het voorliggende is voorbijgegaan. Het heeft niet stil gestaan. Het gaat alles als met arendsvleugelen snel voorbij. Mozes zegt: *"wij vliegen daarheen"*. De snelheid van dat woord "vliegen", de snelheid van de tijd; de snelheid van ons leven. Wij vliegen daarheen. Dat voorliggende is voorbij en de snelheid van ons genot in de wereld, het is voorbij.

Jong en oud, hebt u geen ander genot dan nog te leven onverzoend buiten God? Dan vliegt een genot zo snel als de tijd en wie weet hoe spoedig in de eeuwigheid. Maar de snelheid van een verdrukking. Paulus zegt het ons: *"Die uit zo grote nood en dood verlost heeft en nog verlossen zal"*. Wij hebben een verdrukking van tien dagen. Een lichte verdrukking die zeer haast voorbij gaat. Dit werkt een gans zeer uitnemend gewicht der eeuwige heerlijkheid. Dus arme kinderen, jong en oud, hebt u geen ander genot als datgene wat uw ogen ziet en uw oren hoort en wat uw boze hart begeert en wat uw handen tast en wat uw zinnen streelt? Dan moet ik u aanzeggen, wat onze tekst leert, dat al degenen die deze dingen doen, geworpen zullen worden in de vurige oven.

Wat het volk des Heeren zijn, in zichzelf een nul, die uit genade zalig zijn geworden, niet uit u, het is Gods gave door het geloof in Hem, die de Middelaar is.

Gemeente, daar ligt het jaar 1930, één van de jaren, die achter ons liggen. Wat is er al in die grote wereld afgespeeld, op zee, op land en in de lucht, door Gods rechtvaardige oordelen! En in Europa, en in ons Vaderland en in onze dorpen en in onze steden! O, wat zijn er velen gedagvaard, een krachtig jong leven en onverzoend om die Zoon des mensen te ontmoeten en die heilige engelen Gods en dan geworpen, geworpen met hun ziel in een poel, die brand van vuur en sulver en dat de rook hunner pijniging opgaat tot in alle eeuwigheid. Gestorven in dit jaar een vader, een moeder, vrouw, man, broer, zus of kind, ze zijn in de eeuwigheid gegaan. Leven wij nog, het zijn de goedertierenheden des Heeren, dat wij niet vernield zijn! Maar volk, zijn er in dit jaar hier en daar van de rechtvaardigen gaan blinken met hun ziel in het koninkrijk huns Vaders: die zijn daar om eeuwig zich te verlustigen, daar te

pralen en daar te blinken, daar te ontvangen het volle heil, wat de Zoon des mensen verworven heeft. O, driewerf gelukzalig zijn dezulken.

Wij gaan verder.

Het is aan de avond van dit jaar. Hier sta ik als een dwaas dienaar. Wat bent u voor mijzelf geweest en wat ben ik voor u geweest, gemeente? Waar reis ik zelf naar toe en waar reis ik met mijn kroost en gemeente naar toe? Naar de eeuwigheid en naar de komst van de Zoon van God. En onze schuld bekennen wij, die is groot en onze dwaasheden zijn velen. Wie is een dwaas als ik, en wie staat schuldig als ik, maar nochtans hebben wij u moeten aanzeggen wat wij van de Heere ontvangen en gehoord hebben. Wij hebben uw dodelijke dag nooit begeerd. Wij hebben niet aangedrongen meer als ons betamelijk was. Wij hebben aangedrongen om het kaf van het koren te scheiden in de waarheid. Waar reizen wij naar toe? Naar de eeuwigheid. Wat zal het zijn gemeente, om straks als de minste van de kinderen Gods in dat koninkrijk te blinken zonder schuld, gewassen in Zijn bloed, die daar rein voor de troon staat.

Ouderlingen en diakenen. Wij reizen met u en u met mij en u met ons gemeente, naar de eeuwigheid. O, kinderen, o, jongelingen, o, jonge dochters, vaders en moeders, bent u nog onverzoend? Eerlang staan wij met u voor de troon van God en dan zal Hij Zijn engelen gebieden en o, zult u dan weggeslagen worden van voor Zijn aangezicht? Wij bidden en wij vermanen u in de naam van Hem, Die leeft en Die roept van de troon der genade: *"Dit is de weg, wandel in dezelfde"*. O, waar zult gij u bergen, vaders en moeders, als u staat voor de rechterstoel van de Zoon des mensen. O, uw verzuimen van de middelen, menigmaal uw plaatsen leeg. O, de middelen, de middelen, de dag des Heeren, het Woord des Heeren en het volk des Heeren en de oordelen Gods en de roepstemmen, het zal alles tegen u getuigen tot in der eeuwigheid.

O, mocht God de waarheid nog eens zegenen om het bloed van Hem die leeft en op de aarde vonnis geeft. Heden, *heden dan terwijl gij Zijn stemme hoort, verhardt uw harten niet*. Rust niet op de valse gronden om met de dwaze maagden buitengesloten te worden. O, al blinkt u uit in verstandsleven, in gemoedsleven, in wettisch leven, in algemeen genadeleven, in eigengerechtigheidsleven, in de gaven des Geestes, in de kracht der toekomstige dingen en ja, in Gods woord, ja, in de hemelse gaven en u mist de wortel der zaak, dan zal het u een ontzaggelijke val baren voor de eeuwigheid; in het gezicht van de stad om te komen, met een gekoesterde zaligheid in de zon van uw eigen gerechtigheid! Is er op het land een handvol koren, het moet gekoesterd worden door de Zon der gerechtigheid en niet door de zon van uw licht, van uw eigen warmte, en van de sprankelen, die uit uw eigen vuur ontstaan.

O, wij bidden, wij dringen aan, wij zijn naarstig in het vermanen, in het toeroepen, dat u waarachtig met God verzoend moet worden.

Gij oprecht volk van God, waarheid in het binnenste, gerechtigheid en gericht zijn de vastigheden van Zijn troon. Is aan uw ziel ontdekt dat u buiten Jehovah staat en leeft en dat in al uw doen en laten in het aankleven van Zijn dag, van Zijn Woord, van Zijn volk en van Zijn genadetroon? En dat u aflegt het masker der wereld en dat u deze wereld niet gelijkvormig wordt, maar veranderd door de vernieuwing van uw gemoed, opdat u *mag beproeven, welke de goede en welbehaaglijke, en volmaakte wil van God is*.

O, wij zijn God kwijt, wij moeten met God verzoend worden, wij moeten hersteld worden in het oordeel Gods!

Moge de waarheid in het hart van de oprechte en van de begenadigde kinderen Gods in meer of mindere mate gezegend worden. Dat volk, die hier wel eens liggen voor Gods troon, de zware noden van land en volk en huis en hart en kerk aan God opdragende en zeggen: O God, o, waar gaat het met mij en ons volk heen! Zult u één van die gekochten en gekenden zijn, die straks waarlijk aan de rechterhand van de Heere Jezus staan, en dat u daar zult blinken als de Zon in haar volle glans, zo heilig vol, zo heerlijk vol, en zult zegepralen? Daar is geen nieuw of oud jaar, daar is geen tijd, geen dag en geen uur meer. Daar is het eeuwig zalig, eeuwig heerlijk. Die oren heeft om te horen, die hore.

Eerlang zult u staan in het oordeel van God. Moge de Heere deze waarheid zegenen, ook voor een *gekrookt riet en een rokende vlaswiek*, die daar liggen te klapwieken als de duif van Noach om de ark.

En u, oprechte kinderen van God, die met de noden van uw ziel uitziende zijn. Hij vervulle al uw noden en verblijde u door Zijn daden. De Heere richte en schrage uw stramme knieën en slappe handen. Hij zette u als de hinde in frisheid en klaarheid door het geloof om de waarheid te verstaan, om op die berg van de gerechtigheid en heiligheid uw ziel te vermaken en uw ziel te verblijden.

God zegene dat zwakke woord, uit liefde gesproken, tot eer van Zijn naam om het bloed van Jezus Christus.

AMEN

*Dit is, dit is de poort des Heeren;
Daar zal 't rechtvaardig volk door treén,
Om hunnen God ootmoedig t' eren,
Voor 't smaken Zijner zaligheén.
Ik zal Zijn naam en goedheid prijzen;
Gij hebt gehoord; Gij zijt mijn Geest,
Door Uw ontelb're gunstbewijzen,
Tot hulp, en heil en vreugd geweest.*

7. Een wonderbaarlijke blijdschap

Oudejaarsavondpredicatie — 31 December 1948 te Barneveld

Psalm 32: 1.

Psalm 72: 6 en 7

Lezen 2 Cor. 7.

Psalm 32: 3.

Psalm 25: 3 en 4

Psalm 79: 4 en 7

Mijn toehoorders,

Wij lezen zeer opmerkelijk in de Klaagliederen van Jeremia hoofdstuk 3: 40: "Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot de Heere".

Dat woord spreekt tot ons: Laat ons onze gedachten, onze woorden en onze werken onderzoeken en doorzoeken. Waar zijn onze gedachten dit jaar en deze laatste dag van het jaar geweest? Wat waren onze woorden en onze werken? Kunnen wij na des mensen val voor God en onszelf nog gewicht leggen op onze gedachten? Hebben zij nog waarde?

Ten tweede: Kunnen wij gewicht leggen op onze woorden?

Ten derde: Kunnen wij gewicht leggen op onze werken? Ga het eens even onderzoeken en doorzoeken. Laat ons eens een ogenblik letten op hetgeen de profeet zegt: Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken en laat ons wederkeren tot de Heere.

Wederkeren, dus wij zijn afkerig. En tot wie moeten zij wederkeren? Tot de HEERE, JEHOVAH. Hier hebt u de twee punten waarvan de profeet spreekt.

Gemeente, laten wij eens even letten op de gangen van de God der waarheid. In de staat der rechtheid, voor de val, zeide JEHOVAH: "Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis". En God schiep de mens naar Zijn beeld.

Als er een huwelijk gesloten wordt staan er twee mensen naast elkaar, maar God stond, met menselijke woorden, als Schepper naast Zijn schepsel. Welk een majesteit. De Maker stond als het ware naast Zijn maaksel. Zie daar eens naar de gedachten van God en naar de gedachten van Adam; zie daar eens naar de woorden van God en naar de woorden van Adam; en naar de werken van God en naar de werken van Adam. Wat zal daar een doorluchtige harmonie tussen die twee partijen geweest zijn.

Wat zegt de Schrift daarvan? "En God zag al wat Hij gemaakt had, en ziet, het was zeer goed." Maar God eiste van de mens volmaakte gehoorzaamheid en gaf daarop de belofte van het eeuwige leven en bevestigde dit met Zijn Woord en verzegelde het met de boom des levens. Maar: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven."

En zie, de mens heeft vrijwillig en moedwillig het verbond verbroken, hij heeft zijn hand uitgestoken en van de verboden vrucht gegeten.

Nu hebben wij allen gelijk Adam het verbond verbroken. Daar ligt de ganse wereld, "Zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods".

Wat zijn nu onze gedachten, woorden en werken? Is daar gewicht op te leggen om weer in de gemeenschap en gunste Gods te komen? Sta er eens bij stil.

Wij zijn weggelopen, wij zijn zelfverzorgers geworden en hebben onszelf schorten gemaakt, maar wij zitten in de gevangenis en wij weten het niet. O, wat zijn wij diep gevallen!

Maar evenwel, God laat Zich niet onbetuigd, dit zien wij nog tot op dit ogenblik. Daar komt God en openbaart Zich in de standaard van het Evangelie van het Genade-Verbond. Hij openbaart de gevallen mens wat in de eeuwigheid gegrond lag en hoe God Zich verheerlijkt in het zaligen van Zijn volk. Nu doen wij een stapje in de eerste wereld: Adam, Seth, Enos enz. Noach was de tiende waarin God Zijn genade verheerlijkte.

Ga maar naar de zondvloed: Sem, Cham en Jafeth. Zie hoe God Zich openbaart aan Abraham, Izak en Jacob, ja, aan het ganse geslacht van het Joodse volk. "Welk is dan het voordeel van de Jood? Of welke is de nuttigheid der besnijdenis? Vele in alle manier; want dit is wel het eerste, dat hun de woorden Gods zijn toebetrouwd."

Ziet de opkomst van Abraham; ziet de twaalf patriarchen. Ziet de Kerk komen uit Egypte en in Kanaän.

Ziet hen weggevoerd naar Babel. Jeruzalem is cijnsbaar en daar liggen zij. Wat zegt nu de profeet? "Laat ons onze wegen, onze gedachten, onze woorden en onze werken eens onderzoeken en doorzoeken". Leven wij nog buiten Christus in Adam? Leven wij nog in het vlees? Die in het vlees zijn (hoe zullen zij over gedachten, woorden en werken oordelen?) kunnen God niet behagen. Zij willen het ook niet, dat is onmogelijk.

Maar geliefden, zijt u nu één van dat volk, dat God in eeuwigheid verloor, in de tijd geroepen en wedergeboren heeft? En zijt u uit genade zalig geworden? Onderzoekt het eens. Vaders, moeders, jong en oud, onderzoekt het eens. Mocht u door God aan God eerlijk en oprecht met David betuigen: *'k Bekend', o Heer, aan U oprecht mijn zonden*. O, God! onderzoek en doorzoek mijn gedachten, woorden en werken.

Al wat ik spreken zal,

En mijn gedachten al,

Laat U, Heer, wel behagen.

Mensen, onderzoekt uzelf; tegenwoordig spreekt men van een onbewuste wedergeboorte en men zet de doden aan het werk. Het zijn allemaal vleeselijke idealen. De mens tracht God te bevredigen met zijn doen en laten, maar buiten dat dierbaar bloed van Jezus Christus is er geen bevrediging van de levende God. O mens! hoe zullen uw werken God aangenaam kunnen zijn? Jong en oud, God van de hemel moge u bij de verwisseling des jaars door Zijn Geest levend maken. De letter doodt, maar de Geest maakt levend.

O, wat worden de klaagliederen van Jeremia soms onder Gods volk gehoord, maar Ezechiël zegt: "Wat klaagt dan een levend mens, een ieder klage vanwege zijn zonde". Wij hebben tegen God gezondigd en nu kunnen wij met onze gedachten, woorden en werken niet voor God bestaan. Mochten wij er eens toe verwaardigd worden om een verloren mens voor God te worden, maar ook bij de voortgang er toe verwaardigd worden onszelf te leren kennen als een zondig mens, die buiten het bloed van Christus niet voor God kan bestaan. Mochten wij met David oprecht onze zonden voor God belijden: "Ik Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden".

Dat wij als een nieuw schepsel het oude jaar uit en het nieuwe jaar in mochten gaan. "Indien iemand in Jezus Christus is, die is een nieuw schepsel".

O, dat wij van vorstin tot bedelaar onze wegen mochten doorzoeken en onderzoeken, opdat wij schuldenaar voor God werden.

Zal er gewicht kunnen gelegd worden op onze gedachten, al zijn ze nog zo goed? Zal er gewicht kunnen gelegd worden op uw woorden, op uw werken buiten Christus? Zingt u mee in het koor van onze dagen, dat men onbewust van dood levend wordt?

Jong en oud, dat is mijn eerste woord in deze oudejaarsavond: *Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot de Heere*. Dat Gods Woord de toetssteen zij van ons leven, onze gedachten, woorden en werken. Is u dat al eens gebeurd, dat gij eerlijk en oprecht mocht zeggen: Heere, U kent mijn gedachten, woorden en werken? Zijt u wel eens hartelijk om God verlegen geweest en bent u er van overtuigd, dat God alles weet?

Mijn toehoorders, wie zal zijn hand in eigen boezem steken en deze er niet melaats uithalen? Wat heb ik dit jaar en wat hebt u dit jaar gedaan? Wat waren onze gedachten, woorden en werken? Kunnen wij zo Oud- en Nieuwjaar houden? Kunnen wij zo voor God verschijnen?

Dat zal buiten Christus niet gaan. Wij kunnen God niet bedriegen. Bent u er blij mee, dat God alles weet? Saul niet, maar het was Davids troost dat de Heere alles wist. God verwaardigde ons tot Hem weder te keren, om Hem te erkennen als onze Schepper, maar ook als ons leven. "Wij hebben God op het hoogst misdaan, wij zijn van 't heilspoor afgegaan". O, dat een waar berouw bij ons gevonden mocht worden om tot God weder te keren, dat is mijn wens en bede. Mensen, als dat niet gebeurt, hoe zal het dan gaan? De dood gaat door, wij hebben het vandaag weer gezien en we zien het elk ogenblik.

Maar wat zegt nu de Heere? "Keert weder, gij afkerige kinderen, en IK zal uwe afkeringen genezen." Kent u al dat waarachtige wederkeren en bekeren door God tot God? Zijt u al gezocht, gevonden en tot God bekeerd? Wat een blijdschap in hemel en op aarde over één verloren zondaar, die zich tot God bekeert. Wat een blijdschap zou er zijn als u zo de verwisseling van het jaar mocht beleven, om op zuivere rechtsgronden een nieuw schepsel in Christus Jezus te mogen worden. O, dat wij eens op dat plaatsje terecht mochten komen om uit genade zalig te worden. O, dat wij eens voor God en elkaar mochten bukken. Zou het geen kostelijke Oudejaarsavond zijn?

U zegt misschien: Man, ik ben bekeerd.

Gelukkig, maar bent u er wel eens mee omgekomen? Nu zegt u: Wees voorzichtig, dat u niets van mij zegt. Maar weet, o mensen, dat er een dagelijks wederkeren moet zijn, want wij zijn allen afkerigen. Het is geen gemoedswerk, maar een Goddelijk werk. Daarom: *Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken*. Hebt u daar geen behoefte aan? Het is wat, mensen, als God Zijn hand in het werk stelt, dan moet u er aan. En dat wens ik ons allen, Gods knechten, Gods kinderen en studenten van harte toe. Verdraag mij als ik er een weinig van zeg.

Mijn toehoorders, het is zo gelukkig als wij over boord gaan, anders klimmen wij zo hoog. Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot de Heere. O, dat hartelijke wederkeren. Wat zou het een lief plaatsje zijn.

Het is mijn wens en bede, dat onze arme jongens in Indië mochten wederkeren tot hun Vaderland, tot hun vaders en moeders, maar bovenal, dat ook zij mochten leren weder te keren tot de Heere. Gods genadedeur staat nog open voor de zondaar, niet voor de zonde. Onze natuurlijke zonden, onze hoofdzonden, alles gaat er aan, het kan de toetssteen van de Goddelijke deugden niet doorstaan, maar God maakt de zondaar eerlijk en oprecht. En als hij dan verwaardigd wordt te mogen horen: "Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en IK zal u rust geven."

Als dat gebeurt, welk een blijdschap.

Wij hadden gedacht uw christelijke aandacht vanavond even te willen bepalen bij zulk een woord, dat een wonderlijk woord is, n.l. 2 Korinthe 7: 9:

"Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest, maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering; want gij zijt bedroefd geweest naar God, zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt".

Vooraf vragen wij des Heeren zegen.
Zingen Psalm 72: 6 en 7:

*Ja elk der vorsten zal zich buigen,
En vallen voor Hem neer;
Al 't heidendom Zijn lof getuigen,
Dienstvaardig tot Zijn eer.
't Behoeftig volk in hunne noden,
In hun ellend' en pijn,
Gans hulpeloos tot Hem gevloeden,
Zal Hij ten redder zijn.*

*Nooddruftigen zal Hij verschonen;
Aan armen, uit gena,
Zijn hulpe ter verlossing tonen;
Hij slaat hun ziele gá,
Als hen geweld en list bestrijden,
Al gaat het nog zo hoog;
Hun bloed, hun tranen en hun lijden
Zijn dierbaar in Zijn oog.*

Wij schrijven boven deze tekst: *Een wonderbaarlijke blijdschap.*

1. Hoe zij verrijst;
2. Hoe zij is;
3. Welke reden zij heeft; Dat de Corinthiërs in geen ding schade geleden hebben;
4. Een enkel woord van toepassing.

Heere help ons, wij zijn oud en dwaas genoeg om alles verkeerd te doen; laat in het spreken en horen een alles verbeurde zegen vallen, om het bloed van Christus door Zijn Geest. Amen.

De apostel Paulus schrijft aan de gemeente van Korinthe zijn doorluchtige zendbrief. Achttien maanden heeft hij er mogen verkeren, maar moest haar toen weder naar 's Heeren welbehagen verlaten. Doch hij heeft die gemeente niet vergeten, in zijn zendbrief gaat hij haar waarschuwen en vermanen, maar in ons teksthoofdstuk wijst hij op, een practicale heiliging gegrond in de majesteit van de bediening tot heerlijkheid. Hij brengt de praktijk naar voren. In vers acht zegt hij: "Want hoewel ik u in de zendbrief bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft; want ik zie, dat deze zendbrief, hoewel voor een kleine tijd, u bedroefd heeft."

Vers acht staat boven onze tekst (waarbij wij uw christelijke aandacht een ogenblik wensen te bepalen), en vers tien staat er onder.

Daar lezen wij: Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid der wereld werkt de dood. Ons tekstvers zit er precies tussen. Waarover spreekt de apostel daar?

Over een wonderbaarlijke blijdschap. Ja, zij is zo wonderbaarlijk, dat ik ze in vier punten noem.

- a. *Nu verblijde ik mij, niet omdat gij bedroefd zijt geweest.* Zo is het niet, wil Paulus zeggen. De dokter onderzoekt een patiënt en vindt hem ernstig ziek en hij gebruikt een zwaar middel, doch het wordt gezegend. Dan is die dokter verblijd, niet omdat hij die patiënt zo zwaar heeft aangepakt, maar om de nuttigheid, die er uit voortvloeit. Zo is ook Paulus verblijd met de vrucht van de prediking des Evangelies.
- b. Maar omdat gij bedroefd geweest zijt tot bekering. Dus het had een goede uitwerking.
- c. Want gij zijt bedroefd geweest naar God. Niet naar de wereld.
- d. Zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.

Wat heeft die droefheid nu in de gemeente gewerkt? Verantwoording, onlust, vrees, ja, verlangen, ja, ijver, ja, wraak; het heeft uw gemeente goed gedaan. Niemand heeft er schade van geleden.

Nu gaan wij eens even kijken. Hoe noemen wij onze tekst? Oudejaarsavond. Wat is er in dit jaar gebeurd? Hebt u in dit jaar ook kennis gemaakt met een wonderbaarlijke droefheid en ook kennis gemaakt met een wonderbaarlijke blijdschap? Kent u de majesteit der Waarheid? Zijt u overtuigd geworden van zonde, gerechtigheid en oordeel? Hebt u met alles buiten Christus het eindpunt mogen bereiken? Ja? En hebt u een droefheid gekregen naar God? En is die droefheid in God opgelost in blijdschap? De oude dichter zegt: *Verblijdt u in God met ootmoed.*

Blijdschap komt na veel smarten

Alle oprechte harten.

Komt dan gij vromen rein,

Verblijdt u groot en klein;

In den Heer' u verheugt

En prijst (zijnde vol vreugd)

Zijn goedheid in 't gemein.

Mijn eerste punt was: **Hoe is die blijdschap ontstaan?** Haar oorsprong ligt in het Goddelijke Wezen.

God verheerlijkt Zich in Zijn eigen werk. Hij verkiest, verlost en bewaart Zijn kerk.

In de tweede plaats: Zij verrijst wonderbaarlijk. Het hart des Vaders is de bewegende oorzaak. Hij is de God der wijsheid. En daar is niets van ons bij.

In de derde plaats: Zij ontstaat door het bloed van Jezus Christus. "Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden". De Heilige Geest overtuigt en wederbaart en legt in des zondaars hart een droefheid naar God. Maar o, als de Heilige Geest de zondaar daar brengt. Mozes zegt in Psalm 90: 11: "Wie kent de sterkte Uws toorns, en Uw verbolgenheid, naardat Gij te vrezen zijt?"

Niemand der creaturen kan die tekst beantwoorden. Maar Christus zegt bij monde van Jesaja: "IK heb de pers alleen getreden". Hij alleen beantwoordt die vraag als de Heilige Geest zoveel van Gods toorn laat kennen als nódig is om de waarde van Christus lijden te kennen, maar ook de noodzakelijkheid, dat Christus moest lijden en kon lijden. Hebt u daarvan iets ondervonden? O, dat is zalig, want als de Heilige Geest de zondaar bearbeidt tot de waarachtige genade en Christus hem geopenbaard wordt, hetzij in Evangelie of Persoon, dan ontsteekt die Heilige Geest de blijdschap in het hart van de bedroefde zondaar. O, dat Evangeliewonder is andere taal dan Horebs donder. Daar verrijst de blijdschap in God door God tot God. Daar hebt u een zalige harmonie.

Kent u er iets van gemeente? Er zijn zonen der vertroosting, maar ook zonen des

donders. Paulus is voor de gemeente van Korinthe, als middel in de hand des Heiligen Geestes, beide geweest. Toen de Heere hem tot deze gemeente zond, sprak Hij tot Paulus: "Vrees niet, want ik heb veel volks in deze stad". Maar ter oorzaak van hun zonde moest hij naderhand die gemeente bedroeven. Dat moest, wilde en kon hij. En nu heeft hij zich niet verblijd, dat hij hen voor een ogenblik bedroeven moest, maar dat hij dat doen mocht en kon. En toen is in die bedroefde mensenharten de blijdschap in God verrezen. Niet omdat de droefheid een verdienende oorzaak is, maar God gaf blijdschap in droefheid.

O, dat wonder! Nu is die blijdschap verrezen, zuiver uit God, door God en zij keert weder tot God. Hebt u het gehoord? O, die wonderbaarlijke blijdschap. Denk het eens in, welk een vreugde als Paulus ziet wat die droefheid in de gemeente van Korinthe heeft uitgewerkt. Die droefheid was nodig en nuttig om hen rijp te maken voor de blijdschap, die er in God is.

Gemeente, hebt u dit jaar weer meegelopen? Hebt u nog wel eens werk voor God? Heeft God u middellijkerwijs of onmiddellijkerwijs bedroefd en is die droefheid nuttig geweest? Op zichzelf is zij geen oorzaak van vreugde, maar zijt gij bedroefd geweest naar God? Hebt u ook de blijdschap in Hem mogen vinden? O, die wonderbaarlijke blijdschap; zij is zuiver, zij is verrezen uit dat lieve Vaderhart Gods in het hart van de zondaar door het bloed van Jezus Christus door Zijn Geest en Woord. Zijt u ook rijp door God voor God? Gerijpt geworden door droefheid voor blijdschap? En heeft de golfslag van troost de golf van verdrukking weggespoeld? Heeft Christus ook tot u gezegd: "IK heb de pers alleen getreden?" Is dat voor u en mij? O, wonderbaarlijke God, Gij die zegt: "Want dat zal Mij zijn als de wateren van Noach, toen IK zwoer, dat de wateren van Noach niet meer over de aarde zouden gaan; also heb ik gezworen, dat IK niet meer op u toornen, noch u schelden zal." Hij ziet geen zonde in Zijn Jacob en geen overtreding in Zijn Israël.

Nu zegt mijn tweede tekstpunt zo nadrukkelijk: ***Maar omdat gij bedroefd zijt geweest tot bekering.***

Bekering betekent bij de Grieken: *weer wijs worden*. In de Bijbel staat: *Bekeert u*. Dat is Gods eis. Maar als God geeft wat Hij gebiedt, dan gebiedt Hij niet te vergeefs. Dan schenkt Hij de bekering ten leven. Judea was cijsbaar onder het Nieuwe Testament en toen God de heidenen ging bekeren waren die oude Joden, al waren zij bekeerd, er toch niet blij mee.

Ze zeiden tegen Paulus: U brengt heidenen in de tempel. En Paulus was zo dwaas, dat hij zich liet scheren en een gelofte deed, hij wilde ook nog eens de Jood spelen, maar het kwam slecht uit.

Het derde punt was: ***Want gij zijt bedroefd geweest naar God.***

Het was geen droefheid naar de wereld. Neen, want dan werkt zij de dood. Denkt er om, jong en oud, werkt die droefheid door Gods Geest, dan ontstaat zij uit God en krijgt de overwinning. De zulken worden door God bedroefd naar God.

Vaders, moeders, jong en oud, bent u wel eens bedroefd geweest? U zult misschien zeggen: Zo bedroefd, dat het niet uit te drukken is. Maar bent u wel eens bedroefd geweest tot waarachtige bekering? Heeft Gods Woord u al wijs gemaakt tot zaligheid? Of hebt u een vrije wil? Of wordt u zalig om een voorgezien geloof en goede werken?

Jong en oud, het is nog geen twaalf uur, het is nog niet te laat. *Zo gij Zijn stem dan heden hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Volk, heeft de Heere u door Zijn Woord en Geest bearbeid? U hebt misschien wel

eens gedacht door de droefheid verslonden te worden. O, dat hartelijke leedwezen. Kent u ook Psalm 32? Kent u ook dat afsterven van de oude mens en die opstanding van de nieuwe mens? Waarin bestaat zij? In een hartelijk leedwezen, dat wij God door onze zonden vertoornd hebben. O, dat is het ergste, dat wij God tot toom verwekt hebben. O, dat zegt wat. Als wij daarvan iets zien kan het niet anders of wij zullen de zonde haten en vlieden. Maar volk, kent u ook die hartelijke vreugde in God door Christus?

Ten eerste, hebt u het wel eens voor God mogen verliezen en Hem mogen kiezen? Bent u wel eens schuldenaar voor God mogen worden? O, dat gun ik u van harte. Straks is het twaalf uur en dan gaat u zo het Nieuwe jaar weer in. Luister eens wat God door de mond van de profeet tot ons spreekt: *Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken en laat ons wederkeren tot de Heere.*

Bent u wel eens blij geweest toen u bedroefd was, dat God alles wist? Is u een naam en plek gegeven beter dan der zonen en der dochteren? Of is het slechts gemoedswerk? Bent u opgeklommen tot Christus of is God door Zijn Woord en Geest afgedaald in uw ziel?

Paulus zegt: *Want gij zijt bedroefd geweest naar God.*

Door God, naar God, tot God. Dus een bedroefde zondaar door de levende God zuiver in het wijs worden, door God tot God bekeerd. En die droefheid verwekt blijdschap. Paulus gaat het bewijzen: Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid, maar de droefheid der wereld werkt de dood. De profetenjongens zeiden tot Elisa: "Man Gods, de dood is in de pot."

Jong en oud, kent u de droefheid naar God? Wij vragen niet, hoe hoog of hoe diep zij gaan kan, maar kent u iets van dat werk? Durft u zonder te liegen uw hart voor God bloot te leggen en te zeggen: Daar en daar heb ik een hartelijke droefheid gehad, dat ik U vertoornd had; daar heb ik de zonde leren haten uit kracht van de nieuwe natuur. Hebt u daar het donderen van de wet vernomen? Bent u daar waardeloos geworden? Vele mensen praten er over, maar zij missen het. O, dat hartelijke leedwezen, die zuivere waarachtige bekering, waarin God ter oorzaak van Zijn eer Zichzelf verheerlijkt. En dan de opstanding van die nieuwe mens en die hartelijke vreugde in God door Christus. Dat wens ik u van harte toe. Zitten er hier nog in de kerk, die mogen zeggen, dat God hen in dit jaar waarachtige, zuivere genade leerde kennen?

Als de mens daar verslagen en gewond terneder ligt, uit is het met hem, hij heeft geen waarde meer, maar God aanschouwt hem in Christus.

O, die vrije gunst. O, dierbare God in Christus. "Hij heeft de pers alleen getreden en niemand der volkeren was met Hem". O, door God uitverkoren. Nooit zal Hij meer op mij toornen of schelden. Alles uit, door en tot dat lieve Wezen. O, die zuivere genade der zuivere Evangelische genade.

Volk des Heeren, land en volk, jong en oud, het is mijn wens en bede, dat God genade mocht werken en versterken.

Ten vierde. Maar wat zegt Paulus nu verder? Hij sluit de tekst, en zegt: ***Zodat gij in geen ding schade van ons geleden hebt.***

En God zegt het, God werkt het, verheerlijkt Zichzelf en schenkt. Zijn volk de gunst. Was Paulus van Zijn volk? ja. Hebben zij schade van hem geleden? Ik geloof het niet. En dat durft Paulus ook vrijmoedig zeggen. Hij heeft hem alles buiten Christus ontnomen, maar toch getuigt hij voor God, dat zij in geen ding schade van hem geleden hebben. Sta er eens even bij stil; schade hebben wij onszelf berokkend maar

voordeel of genot krijgen wij van God. Lees ons teksthoofdstuk maar eens goed na. Wat lezen wij in het tiende vers? "Want de droefheid naar God werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid".

God zegene deze korte verklaring tot Zijn eer en roem en onze zaligheid. Laat ons zingen en met de Waarheid tot onszelf inkeren.

Psalm 25: 3 en 4:

*Denk aan 't Vaderlijk meedogen,
HEER', waarop ik biddend pleit;
Milde handen, vriend'lijk ogen,
Zijn bij U van eeuwigheid.
Sla de zonden nimmer ga,
Die mijn jonkheid heeft bedreven;
Denk aan mij toch in gena,
Om Uw goedheid eer te geven.*

*'s Heeren goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen,
Brenge in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des Heeren;
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem Zijn wegen leren.*

Toepassing

Gemeente, jong en oud, een enkele vraag bij de verwisseling van het Oude en Nieuwe jaar, die elk voor zichzelf te beantwoorden heeft: Hebt u een zuivere behoefte aan- en een zuivere betrekking op God gekregen? Niet om wat te wezen, maar een zuivere betrekking op Gods majesteit en eer? Hebt u een betrekking op de Goddelijke almacht en alwetendheid, om uw gedachten, woorden en werken, uw toestanden, uw ambten ten toets te stellen aan de Goddelijke toetssteen? Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken. Is u dat werkelijk niet onbekend?

Mijn geliefden, niet wat u van uzelf of een ander van u denkt of maakt, maar wat God van ons denkt, dat heeft waarde. O, die betrekking om daar met de dichter ons hart voor God bloot te leggen:

*Maar wat klaag ik,
Heer der heren?
Mijn begeren
Is voor U, in al mijn leed,
Met mijn zuchten, en mijn zorgen,
Niet verborgen;
Daar Gij alles ziet en weet.*

Zie daar is de band. Mocht Gods Kerk met land en volk, van Vorstin tot bedelaar eens op dat plaatsje komen. Dat wensen wij u allen toe. *Laat ons onze wegen onderzoeken en doorzoeken, en laat ons wederkeren tot de Heere.*

Wat denkt God van u? Gedachten des vredes en niet des kwaads. Denkt u dat van uzelf of denkt God dat van ons? Zijt u weggezakt in het Goddelijk wonder? Dan

moest u met alles over boord. Dan moest uw hoofd er helemaal af.
 Dat wens ik ook u toe, mijn arme onbekeerde medereizigers naar de grote en alles
 beslissende, eeuwigheid. Ik zal u niet verachten, maar ik zal u bidden en prediken,
 God mocht u nog bekeren.

Volk des Heeren, hebt u wel eens verder gekeken en gesproken dan u stond? Dat
 moet u dan weer teruggeven. Niet elk van Gods volk kan de dichter nazeggen:

*Maar ik beleed na ernstig overleg,
 Mijn boze daán; Gij naamt die gunstig weg.*

Wat zegt de profeet? Laat ons wederkeren tot de Heere. Wij zijn afkerigen. De
 toetssteen heeft hem op de plaats gebracht. Hij wijst in zijn prediking op het nut van
 de godzaligheid. Vaders, moeders, meesters, kinderen, elk in zijn werk, de Heere
 mocht ons verwaardigen tot Hem weder te keren. Misschien zijn er, die zeggen: Er
 valt niet weder te keren. Misschien tevreden met uzelf en uw bekering, maar hebt u
 ook betrekking op de godzaligheid? O, onderzoek en doorzoekt uw wegen. God
 zegene deze korte woorden tot Zijn eer en uw bekering, tot troost van Zijn Kerk.
 Hebt u de tekst gehoord? Paulus schrijft aan de gemeente van Korinthe zijn
 doorluchtige zendbrief. Hij heeft hen moeten bedroeven, maar nu ziet de apostel
 achteraf het profijt.

Jong en oud, het jaar is weer voorbij; God heeft nog bemoeienissen met u gehouden.
 Middellijk of onmiddellijk zijt gij bedroefd geworden. Heeft God met u gehandeld?
 Moest gij er aan? Kent gij dat? Zijn de plaatsen dichtbij of ver waar u het voor God
 op moest geven? Hebt gij een droefheid naar God leren kennen, maar ook een
 hartelijke vreugde in God door Christus? Heeft God het gewonnen en heeft de
 wereld het verloren?

Volk, daar ligt de tekst. Een wonderbaarlijke blijdschap. "Gij hebt vreugde in mijn
 hart gegeven meer dan ter tijde toen hun koren en most vermenigvuldigd werd."

Mijn arme onbekeerde medemens, gij waart nog nooit bedroefd naar God; "Hoor, o
 Dochter, en zie, en neig uw oor en vergeet uw volk en uws vaders huis.

Zo zal de Koning lust hebben aan uw schoonheid; dewijl Hij uw Heere is, zo buig u
 voor Hem neder."

O, dat gij met de bloedvloeiende vrouw uw ganse leeftocht eens kwijt mocht raken,
 opdat Jezus u genezen mocht. Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven; Die van de
 straf voor eeuwig is ontheven; Wiens wanbedrijf waardoor hij was bevlekt, voor 't
 heilig oog des Heeren is bedekt.

Kent u de vier punten? Is de blijdschap verrezen toen de droefheid op het hoogst was
 en niemand zorgde voor uw ziel? Heeft God het gewonnen? Is zonde, wereld en
 vlees eraan gemoeten? heeft die droefheid een waarachtige bekering door God tot
 God in u gewerkt? Zijt u in de waarachtige bekering met God in Christus verzoend?
 Hebt u geen schade geleden van Zijn bediening? Moogt ge uitroepen:

*Komt luistert toe, gij Godgezinden,
 Gij, die de Heer van harte vreest,
 Hoort, wat mij God deed ondervinden,
 Wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.*

O, wat zal dat straks toch zijn:

*Hun blijdschap zal dan onbepaald,
 Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
 Ten hoogste toppunt stijgen.*

Hier is het afwisselend droefheid en blijdschap, maar daar Boven zal hun blijdschap onbepaald zijn.

God zegene en heilige de Waarheid en passe haar toe. Hij verheerlijke de arbeid der liefde en gedenke Vorstin en Vaderland. Hij gedenke onze militairen. Hij beware u. De Heere geve ons met David te ervaren: En onze God ontfermt Zich op 't gebed. Amen.

Laat ons nu nog staande zingen ps. 79: 4 en 7.

*Gedenk niet meer aan 't kwaad, dat wij bedreven:
Onz' euveldaán word' ons uit gunst vergeven;
Waak op, o God, en wil van verder lijden
Ons klein getal door Uwe kracht bevrijden.
Help ons, barmhartig Heer',
Uw grote Naam ter eer;
Uw trouw koom' ons te stade;
Verzoen de zware schuld,
Die ons met schrik vervult;
Bewijs ons eens genade.*

*Zo zullen wij, de schapen Uwer weiden,
In eeuwigheid Uw lof, Uw eer verbreiden,
En zingen van geslachten tot geslachten
Uw trouw, Uw roem, Uw onverwinb're krachten.*

8. Een ernstige vermaning uit liefde

Nieuwjaarspredicatie — 1 januari 1949 te Barneveld

Psalm 119: 1

Lezen Col. 2

Psalm 122: 1

Psalm 73: 1 en 14 Psalm 119: 72

Mijn Geliefden,

Wij lezen zeer opmerkelijk in Eféze 3: 17 *Opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.*

Dat was de bede van Paulus, die als een gezant in een keten in Rome was, waar hij schrijft aan de gemeente van Christus in Eféze. Hij buigt zijn knieën tot de Vader van onze Heere Jezus Christus, en hij spreekt zijn zegen weer over de gemeente uit: Opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt.

Gemeente, wat zouden wij u in deze morgen anders toewensen? Het oude jaar is voorbijgegaan met al wat er in gebeurd is en wij staan weder voor een nieuw jaar. Zou er dan geen noodzakelijkheid bestaan om u zulk een bede toe te wensen?

Wij wensen u in het nieuw begonnen jaar in onze inleiding hij zes punten te bepalen.

Ten eerste: *Bij de diepte van des mensen hart.*

God zegt in Jer. 17:9 en 10, wat des mensen hart is: "Arglistig is het hart meer dan enig ding. Wie zal het kennen? Ik de Heere, doorgrondt het hart en proef de nieren; en dat, om een iegelijk te geven naar zijn wegen, naar de vrucht zijner handelingen." God kent het hart volmaakt, maar wij kennen er bij de aanvang en de voortgang iets van, doch het is een diepte, die niet te peilen is. Hoe dieper men daarin graaft, hoe meer gruwelen men zal vinden. Daar wil de mens van nature niets van weten, doch God zegt ons door Zijn Woord, dat het vol van slangenvensijn is.

Zou het dus niet nodig en onmisbaar zijn dat tegenover de diepte van uw hart Christus in uw hart woonde? Zou het niet noodzakelijk zijn, dat Hij daar als Proleet, Priester en Koning woonde?

Jong en oud, kent u iets van de diepte van uw hart? Of leeft u nog over uw hart heen? Hebt u nog uw stenen hart, uw onwijs hart? Denk om de diepte van uw hart. Als gij er iets van kent, dan zult gij moeten zeggen, dat het enkel modder en slijk naar boven werpt. Denk er maar niet te mooi over, want het zal u tegenvallen.

Wat is er nodig? Een nieuw hart.

Ten tweede: *De diepte van de satan.*

Kent u iets van de diepten des satans? Kent u zijn satanische aanvechtingen? Houd ze niet voor gering. Gelukkig dat de Heere tot troost van Zijn Kerk zegt: IK weet waar gij woont, namelijk daar de troon des Satans is. Maar denk niet, dat de duivel slaapt of dood is.

Leeft u nog in zijn rijk? O, welk een diepte als God het hem toelaat zijn aanslagen uit te voeren! Of zijt u één van hen, die hem als zijn prooi ontruikt zijn? Denk er om, dat hij niet slaapt. Hij is die helse briesende leeuw zoekende wie hij mocht verslinden of hij verandert zich of zijn dienaars in een engel des lichts. Kent u iets van die diepten? Hebt u er wel eens kennis mee gemaakt? Of leeft u maar in dodelijke gerustheid, dat u bekeerd bent? O, die satanas, hij is een moordenaar van den beginne en een beroerder van Gods Kerk. Maar Jezus Christus houdt hem in het

oog.

Ten derde: *De diepte van de hel.*

Wat is dieper dan de hel? God doet nederdalen en opklimmen. Kent u iets van die helse angsten in u, om u en tegen u?

Vorig jaar hebben wij jong en oud zien sterven. Kent u iets van de diepte van uw hart? Is de zonde u tot waarachtige smart? Kent u iets van de diepten des satans? Kent u iets van de diepte der hel? Denkt u dat dit jaar die dingen dood zullen zijn? Is het niet wenselijk om u toe te bidden wat Paulus de gemeente van Efése toewenste in de weg der Goddelijke Voorzienigheid?

Ik verzeker u op grond van Gods Getuigenis, als u kennis maakt met mijn drie eerstgenoemde punten, dat u niet slapen kunt. Ik heb schreiende met deze drie punten kennis gemaakt. Dan hebben we niet veel meer te zeggen. Hebt u geslapen? U hoeft niet te denken, dat het een dood zaakje is. Het zal wat zijn, mijn onbekeerde medemens, straks met dat hart vol gruwelen naar de hel te gaan, waar de diepten van de satan en de diepten der hel u zullen folteren.

Volk des Heeren, een nieuwe morgen, een nieuw jaar, een nieuw hart en van de diepten des satans verlost. Gaat u zo naar de eeuwigheid? Hebt u een nieuw hart, zijt u de satan ontnomen en zijt u van de angsten der hel (in hun verdoemelijke kracht) verlost?

Maar nu de strijdende Kerk in de praktijk der heiligmaking, o hoe leren zij, dat hun hart een onzalige bron is van zonde en ongerechtigheid. Hebt u geen last van dat onzalige hart? Komt u niet in aanraking met de diepten van de satan en met de angsten der hel, al zijn ze niet verdoemend voor u ontstoken? O, neen! Dood, waar is uw prikkel; hel, waar is uw overwinning? Nu heb ik ook nog wat anders. Wat is dat? Dan zullen wij het hebben over een andere diepte. De apostel Paulus zegt in Rom. 11: *O, diepte der wijsheid, der kennis en des verstands!* Van wie? Van God. Niet mijn wijsheid, doch van God, maar Gods wijsheid voor mij en in mij.

O, diepte der wijsheid. Kent u iets van de Goddelijke wijsheid? In Zijn Wezen, Namen, Naturen, Personen?

Toen ik dat zag openvallen, ik arme dwaas, o dat verse brood was uit de oven der Goddelijke liefde.

Hebt u er kennis mee gemaakt in de zaligmakende grondslag der genade? Dan verdwijnt al het uwe. Waar is dan de wijsheid dezer eeuw, waar is de onderzoeker? O, dat is een andere diepte, namelijk de wijsheid Gods. Zij werpt andere vruchten van zich af dan de diepte van ons hart, dan de diepte van de satan en de diepte van de hel.

Uit en van onszelf zoeken wij slechts dominé's, scholen en partijen. Dat is een grote factor in onze godsdienst, de goeden niet te na gesproken, maar wij mochten eens om God verlegen zijn. In de diepte van de oneindige wijsheid Gods dwaalt de dwaze niet. "O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen." O, die kennis van God in God door God. En Hij openbaart Zichzelf in Zijn Woord en Geest door Christus. *O, God, wil U mij nog dragen, zulk een monster?*

Zes puntjes zijn voor mij opengevallen, namelijk: De diepten van des mensen hart, de diepten van de satan en diepten van de hel, maar daar tegenover de diepte van de wijsheid en de kennis Gods in Zijn openbaring door Christus. Sommigen schakelen daar aan elkaar: "En des verstands."

Maar al ben ik een oude dwaas, toch sta ik op orde. O, niets van mij, maar alles van Hem, zo gaan wij naar Jeruzalem.

*Kom ga met ons, en doe als wij.
Jeruzalem, dat ik bemin,
Wij treden uwe poorten in.*

Bent u een inboorling van Jeruzalem? Ja? O, diepte der wijsheid, der kennis en des verstands. O, die drie vloeien uit één bron, het Goddelijk Wezen, maar drie in Personen in Zijn majesteit. Hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen.

Gemeente, Kerkenraad, vrouwen en kinderen, zo gaan wij het Nieuwe jaar weer in. Kent u iets van uw eigen hart, van satan en de helse diepten? Dan loopt u met uzelf niet zo ver weg. Dan wordt het een wonder, dat wij nog een plaats op de aarde hebben. O, de diepte van mijn arglistig hart, de diepten van de satan en de diepten van de hel, het is met geen woorden uit te drukken.

Moet u met een onvernieuwd hart, met zulk een satan en met zulk een hel het nieuwe jaar weer in? Zult u dansen, springen en zingen? Ik wens u een nieuw hart toe, waarin Christus door het geloof woont en gij in de liefde geworteld en gegrond moogt zijn.

Jong en oud, weduwen en wezen, u zegt wellicht: Ik mis mijn man, ik mis mijn vader, ik mis zijn wijsheid, zijn kennis en verstand; ik loop van tranen over.

Het is smartelijk, maar aan de andere zijde, wat zijn zulke wegen goed voor een mens, want daarin leert hij zijn eigen hart kennen. O, die diepte van des mensen hart, van de hel en de satan. Hij zal u niet sparen als God het hem toelaat.

Maar daartegenover staat de diepte van de rijkdom Gods. Dan kunt u nooit arm genoeg zijn. O, die rijkdom, die wijsheid en die kennis, dan moet ik met alles over boord. Welk een voorrecht als hij over boord gaat en behouden wordt naar de vrije bediening Gods. God zegene deze inleiding, want dat is waar: de rijkdom van de wijsheid en kennis Gods is ondoorzoekelijk. En dat in Christus door de Heilige Geest. Hij in mijn hart en ik in Zijn hart. Daar hebt u de zuivere wijn. Al het andere is roet, al is het voor de tijd zoet. Ik spreek niet verachtend, maar vergelijkend.

Hoe droevig is toch onze toestand, want van nature bedoelt de mens steeds zichzelf en niet God. Loop niet zo hard met uzelf weg. Kent u die drie onzalige bronnen? Ik ben er niet blij mee geweest, ik heb geschreid, maar achteraf dank ik God, dat Hij ze mij getoond heeft. Maar aan de andere zijde ben ik weggezakt in de diepte van de Goddelijke rijkdom, beide der wijsheid en der kennis. Jong en oud, God is niet arm. (Verdraag mij nog een ogenblik, draag mij voor God en Zijn troon).

Mochten wij allen tezamen in hart en huis, in land, kerk en school, die Bron van alle heil leren kennen. Kunt u het met minder dan met Christus, Die in de hemel is? Is het niet noodzakelijk, dat Hij in uw harten woont?

Is het niet noodzakelijk, dat Hij daarin geen vreemdeling zij, maar woont en gedurig daarin Zijn majesteit toont? "Verhef Gij over ons het licht Uws aanschijns, o Heere."

In aansluiting op deze zes punten wensen wij u te bepalen bij een liefdevolle vermaning, die Paulus tot de gemeente van Colosse richt. Namelijk Kolossensen 2: 7:

"Geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging."

Vooraf vragen wij des Heeren zegen. Zingen Psalm 73: 1 en 14.

Heden worden wij bepaald uit deze tekst bij: *Een ernstige vermaning uit liefde.*

Ten eerste: Gekend en verkoren.
 Ten tweede: In het geloof bevestigd.
 Ten derde: Geleerd en dankend.
 Ten vierde: Een enkel woord van toepassing.

Grote en aanbiddelijke God, laat in de glans van Uw Goddelijke deugden op deze Nieuwjaarsmorgen schepselen verstaan de zoete harmonie, in spreken en horen, om Christus wil. Amen.

Paulus was in Rome en schreef daar zijn doorluchtige zendbrief aan de Kolossensen. In kapittel twee getuigt hij, dat hij die gemeente niet had gesticht, noch dat zij zijn aangezicht in het vlees gezien hadden. Evenwel was hij niet los van haar, zij was op zijn hart gebonden, maar dan wijst hij op de dienaar, die door God was gebruikt tot hun stichting.

Nu gaat hij een kort getuigenis geven van twee dingen waarover hij verblijd was. En daarvan was het eerste: "Ziende uw ordening". Het was geen los zaakje, het was een zuivere geordende gemeente.

Ten tweede: Het was geen eigenwillige godsdienst, want Paulus zag de vastigheid van hun geloof. En omdat nu de ordening zuiver en de vastigheid compleet was, bestond er wel enig gevaar, dat de filosoof met zijn wijsheid een greep zou doen, en de jood met zijn fabelen: *Raak niet, en smaak niet, en roer niet aan*. Zouden ordening en geloof blijven? Daarom gaat Paulus hen waarschuwen, en zegt: Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, hebt aangenomen, wandelt also in Hem.

Daar hebt u het, want mijn geliefden, dat staat in het zesde vers.

Wat staat er in vers acht?

Ziet toe, dat niemand u als een roof vervoere door de filosofie en ijdele verleiding, naar de overlevering der mensen, naar de eerste beginselen der wereld, en niet naar Christus. Dus, gelijk gij Christus aangenomen hebt, also moet gij in Hem wandelen. Denk er om, er zijn rovers van binnen en van buiten. Daarom ontwikkelt hij door de inspiratie des Heiligen Geestes een vermaning, scherp, maar vol liefde en daarom was het hem een lichte last. Liefde tot God en Zijn deugden heeft Paulus van God gekregen. U ook? Dan heeft hij niet meer het oog op zichzelf, maar dan waagt hij alles om zich uit te leven als een dienaar van Jezus Christus.

Als hij hen vermaant doet hij dat zo: *Geworteld en opgebouwd in Hem*. Om zuiver te zijn in uw staat en ambt en om vast te blijven staan in druk en strijd is het nodig, dat u geworteld en gebouwd zijt in Hem, in Christus. Geen noodwoninkje, maar zuiver geworteld en opgebouwd in Hem.

Wat zegt hij ten tweede? "Bevestigd in het geloof, gelijkerwijs gij geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde." Het is alsof Paulus zeggen wil: God heeft jullie overvloedig bedeed met de zuivere leer door middel van Epafra. Het was geen druppeltje, maar een overvloeiende maat.

Tenslotte zegt hij: Zijn jullie zo geleerd, middellijk en onmiddellijk van God, dan geleerd en gedankt. Hij zegt zo nadrukkelijk: *Met dankzegging*.

Daar hebt u de loop van de tekst. Is het overbodig, is het nodig? Preekt Paulus zichzelf of zijn werk, of draagt hij de idealen uit van het Goddelijk vermogen, zuiver en doorluchtig?

Geliefden, wat zien wij nu uit de inhoud van deze tekst? Hier ziet u drie kleine puntjes.

Die *geworteld en opgebouwd worden in Hem* zijn de gekenden en verkorenen. Zij

waren in de eeuwigheid voorwerpen van het Goddelijk vermogen. Lees Romeinen 8. Hij heeft hen verordineerd, maar die gekenden en die verkorenen worden ook geworteld en opgebouwd in Hem, in Jezus Christus, in Wie zij verkoren zijn. Zij worden onderwerpen gemaakt voor de bediening van Christus. Door Zijn Geest worden zij geroepen en wedergeboren; Hij heiligt en bewaart hen.

Wat is nu het slot van mijn eerste punt? Zij zijn ook degenen, *die verheerlijkt zullen worden*. Die verheerlijking ontvangt hun ziel bij het sterven, en verkrijgen zij naar ziel en lichaam in de jongste dag in een nieuwe hemel en op een nieuwe aarde.

Zij zijn de gekenden. God zegt tegen Mozes: "Dewijl gij genade gevonden hebt in Mijn ogen, en IK u bij name ken."

En Christus zegt: "IK ken de Mijnen." God heeft in de stille eeuwigheid redenen uit Zichzelf genomen en heeft Zijn volk gekend als het lichaam, d.i. het verborgen lichaam van Christus. Hij is het Hoofd en zij zijn de leden van Zijn lichaam. O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen. Die diepte is nooit te peilen. Hij heeft ze niet alleen gekend, maar ook verkoren, opdat ze den beelde Zijns Zoons gelijkvormig zouden zijn.

U ziet in onze Nieuwjaars-overdenking de Kolossensen als gekenden en uitverkorenen Gods, hoewel zij met de ganse wereld in Adam vaten des toorns waren, maar: God, Die rijk is in barmhartigheid door Zijn grote liefde, waarmee Hij hen liefgehad heeft, ook toen zij dood waren door de zonden en de misdaden, heeft hen levend gemaakt met Christus. Daarvan was Paulus overtuigd. Hoe weet hij dat?

Hij zegt in het eerste hoofdstuk van zijn brief: "Wij danken de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, altijd voor u biddende; also wij van uw geloof in Christus Jezus gehoord hebben, en van de liefde, die gij hebt tot alle heiligen, om de hoop, die u weggelegd is in de hemelen, van welke gij tevoren gehoord hebt, door het Woord der waarheid, namelijk des Evangelies.

Hetwelk tot u gekomen is, gelijk ook in de gehele wereld, en het brengt vruchten voort, gelijk ook onder u, van die dag af, dat gij gehoord hebt en de genade Gods in waarheid bekend hebt. Gelijk gij ook geleerd hebt van Epafras, onze geliefde mededienstknecht, dewelke een getrouw dienaar van Christus is voor u. Die ons ook verklaard heeft uw liefde in de Geest."

Daar hebt u de gekenden en verkorenen, getrokken met de trekkende liefde Gods uit de macht der duisternis en overgezet in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde. Onderwezen en geroepen. De doden zullen horen de stem des Zoons van God. Wedergeboren tot een levende hoop. Nu worden zij dus in de ruimste zin gerechtvaardigd en medeburgers der heiligen; gebouwd op het fundament der apostelen en profeten.

Paulus ziet de gemeente van Collosse als een geordende gemeente van Christus. Hebt u daar wat tegen? Dan hebt u wat tegen God, want dat is Gods vermogen en de vastigheid van hun geloof.

Maar nu ziet Paulus tegen die gemeente een stroming van Grieken en Joden opkomen, die hen op verschillende wijze van het geloof zouden trachten af te keren. Daarom vermaant hij hen: "Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere hebt aangenomen, wandelt also in Hem."

Wij gaan het Nieuwjaar weer in; hebt u Christus Jezus de Heere, door het geloof mogen aannemen? Wandelt also in Hem. Is Hij uw Borg? Of mist u het bewustzijn nog, dat gij een gekende en verkorene van God zijt? Evenwel zijt u overvloedig in de kennis, dat dit een waarheid is, dat God Zijn volk kent en zij Hem kennen? Of is

dat voor u de doodsteek? Waar blijft u met uw kennis en verstandswerk?

Zegt u nog in de dogmatische kennis dat dit de waarheid is, of zegt u in de beginselen van de ware zaligmakende overtuiging en overbuiging: Dat is zo, ik geloof dat God Zijn volk gekend heeft, maar of Hij mij gekend heeft, dat is een oorzaak, die mij bestreden wordt. Ik mis de toepassing en oplossing; terwijl anderen uit de roeping hun verkiezing vast maken en niet struikelen.

Sommige leraars en andere mensen rukken alles uit elkaar.

Nee, zegt Paulus, het één hoort bij het ander. Zoudt u vast in het geloof zijn en niet geordend? Ziet u, mijn geliefden, wat wenst hij hen toe? Dat zij geworteld en opgebouwd mochten worden in Hem, in Wie zij gekend en uitverkoren zijn. Zuiver geplant in de Wortel des levens. "Gij draagt de wortel niet, maar de wortel u."

Geworteld en opgebouwd, waarop? In de stille eeuwigheid waart u een gekende van de Vader in de Zoon, zijt u van de Vader verkoren in de Zoon.

Zou het genoeg zijn, dat u gebouwd en geworteld werd in wat anders dan Jezus Christus? In doop, belijdenis, in uw geloof of onbewuste wedergeboorte? Neen, Paulus is zuiver. O, gekend en verkoren, en dan opgebouwd en geworteld in diezelfde Christus waarin de Vader u kende, aan Wie de Vader u gaf, opdat gij als een levende steen gebouwd zoudt worden op dat vaste fundament. Sommige stenen liggen laag, andere hoog, maar alle zijn zij verenigd met het fundament. De bouwmeester kijkt de stenen eens na, sommige gooit hij weg; maar o wonder dat doet God niet.

O welk een liefdevolle vermaning. In de eeuwigheid verkoren, in de tijd waarachtige genade verkregen, opgebouwd in Christus, afgebroken in uzelf. Met alles over boord; daar zit het voorschip vast, het kan niet meer voort. Daar gaat het achterschip kapot. Alle mannen in zee en zwemmende land trachten te bereiken. Zo is het geschied. Het schip kon niet meer voor- of achteruit. Alles moest over boord, niets bleef er over dan een arme zondaar. 't Werd omkomen in de stormen en de baren, maar God trok hen uit de macht des duivels en bracht hen over in het Koninkrijk des Zoons Zijner liefde.

Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, aangenomen hebt, wandelt alzo in Hem.

O, geworteld in Hem, die grote Verbondswortel der eeuwige zaligheid. Van eeuwigheid gekend en verkoren en nu uit loutere genade gebouwd in dat dierbare bloed van Christus. Alle stenen klein of groot, laag of hoog worden zuiver op dat fundament gebouwd. Niet er naast.

Geliefden, onderzoekt uw zielen nauw. Wie heeft u er opgelegd? God door Zijn Geest? Gij bedrukten, gij door onweder voortgedrevenen, gij ongetroosten, sprak God tot u: *IK zal uw stenen gans sierlijk leggen?*

Mijn onbekeerde medemens, dat dit jaar voor u het jaar van Gods welbehagen mocht zijn. Opdat het jaar van uw verlossing mocht aangebroken zijn; Hij schenke u de waarachtige wedergeboorte, opdat gij geworteld en opgebouwd mocht worden in Hem, dat onwankelbare fundament, Jezus Christus. De Heere verwaardige u daartoe, want leeft gij er buiten en sterft gij er buiten, dan zal het u gaan als de dwaze bouwer. De stormen zullen uw huisje omverblazen.

Volk des Heeren, mag u bij de aanvang of voortgang, door de zuivere genade des Heiligen Geestes van God ontdekt, weten, dat u gekend was eer u Hem kende? U kende Hem niet, maar gij kent Hem nu. Heeft Hij u geroepen en verkoren in Christus, om nu door Gods genade als verkoren stenen en als gekende stenen, gebouwd in de Bouwer, in het grote Verbondsvermogen, in het van eeuwigheid

gemaakt bestek, maar ook in de tijd verrezen, gelegd en gebouwd te worden op dat Fundament?

Loop niet met een kerk of dominé weg, en heb de wanorde niet lief, ook niet in uw eigen hart. Als gij de ordening ziet wijken, schreit uw hart niet voor God? Zouden wij dan niet als gebukt over de aarde gaan?

Geliefden, niet door een voorgezien geloof of goede werken, maar door Goddelijke genade worden wij gebouwd op het fundament des heils, Jezus Christus. Maar als wij zelf daar op leggen hout, hooi of stoppelen, dat zijn stoffen, die verbranden in de deugden Gods. Wat bouwt men op dat fundament? Stoffen, die het vuur kunnen doorstaan. Een iegelijks werk zal door vuur beproefd worden. Maar die in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel.

De apostel zegt: *Geworteld en opgebouwd in Hem.*

O, dat in Christus te zijn! In Zijn gerechtigheid, in Zijn heiligheid, in Zijn heerlijkheid, in Zijn bewaring, in Zijn wijsheid, in Zijn rijkdom. Hem te kennen in Zijn profetisch, priesterlijk en koninklijk ambt. O, wat zal ik zeggen van dat: In Hem. Mijn tong is te arm. God beware, fundere en bevestig u.

Mijn geliefden, het is een zeer gewichtig stuk, men komt zo dicht bij de afsnijding, dat het er op lijkt, maar het gaat er achterom en men houdt de weldaad voor de Persoon. Men bouwt naast het fundament.

In de tweede plaats zegt Paulus: "En bevestigd in het geloof." Bevestigd in uw staat in het welwezen; bevestigd in uw stand van de praktijk in godzaligheid of bevestigd in het ambt aller gelovigen. U begrijpt dat het hier gaat over het waar zalmakende geloof.

Nu zal ik twee woorden zeggen; de apostel zegt in Romeinen 5: "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof". Dat is gerechtvaardigd niet om het geloof als een verdienste, en niet op het geloof als voorafgaande daad.

Het eerste is een grove dwaling en het tweede hebben velen van onze oudvaders aangekleefd. Zij zeggen dat door het geloof Christus aannemen, voor de toerekening gaat. Maar wij worden niet bevestigd om het geloof, ook niet op de daad des geloofs doch wij worden in de orde des heils in het geloof of door het geloof bevestigd. Het geloof is een instrumentele daad. U kunt uzelf wel bevestigen of een ander kan u bevestigen, maar God moet zijn volk bevestigen. Men kan zover gaan dat men zichzelf verzegelt of bevestigt, maar Rom. 5: 9 zegt: *Veel meer dan, zijnde nu gerechtvaardigd door Zijn bloed, zullen wij door Hem behouden worden van de toorn.*

Het bloed van Christus is niet een instrument waardoor men aanneemt, maar het geloof; maar het bloed van Christus is *de gerechtigheid zelf* die ontvangen wordt. Dan wordt het zegeltje bevestigd door de Heilige Geest. Zij zijn verzegeld door de Heilige Geest. Daar wijst Paulus op. Of hij zeggen wil: Wat is God verheerlijkend, wat is voor uw ziel bevestigend?

Dat gij geworteld en opgebouwd wordt in Hem, en bevestigd in het geloof. Dat ware geloof, hetwelk bestaat in kennis, toestemmen en vertrouwen. De Heere Zelf zal Zijn volk bevestigen. "Van Sion zal gezegd worden: Die en die is daar geboren; en de Allerhoogste Zelf zal hen bevestigen."

U begrijpt als er een gemeente is met een goede ordening en bevestigd in het geloof, daar komen de stormen. Zal het gebouw dan vallen? Zullen de leden van Christus dan afvallen? Ja, zegt de remonstrant. Nee, zegt Gods Woord, zij worden in de kracht Gods bewaard tot de zaligheid. Maar het is nodig om door Christus' bloed en Geest bevestigd te worden in die staat. Het is nodig met een Drieënig God verzoend te worden.

Mijn arme onbekeerde medereiziger, God grijpe u in uw ziel en redde u van de dood. Voeg u bij de Godgezinden, gij mocht er Jezus vinden. O, dat: *In Hem, door het geloof*, de bevestigende daad der ziel in de praktijk der godzaligheid.

Wat is nu het slot? "Gelijkerwijs gij, geleerd zijt, overvloedig zijnde in hetzelfde, met dankzegging."

Paulus wist, dat zij door Eprafas, als middel in Gods hand, overvloedig onderwezen waren. Zegt hij nu, dat zij overvloedig waren geweest tot afval? Nee, dat is rooms. Tot eigengerechtigheid? Nee, tot of in dankzegging.

*Zo Gij in 't recht wilt treden,
O, Heer', en gadeslaan
Onz' ongerechtigheden;
Ach, wie zal dan bestaan?
Maar neen, daar is vergeving
Altijd bij U geweest.*

Daar hebt u de verlossing. En dan het resultaat:

*Dies wordt Gij, Heer', met beving,
Recht kinderlijk gevreesd.*

Volk des Heeren, dat wij in ware dankbaarheid God mochten erkennen in het bloed van Christus.

Gemeente, kerkenraad, elk in zijn kwaliteit, dat wens ik u allen toe. Zijt gij één van de door God gekenden en verkorenen? Hoever is het u door de Heilige Geest van God geleerd? Zijt gij een steen op het fundament Jezus Christus en zijt gij in Hem geworteld? God bevestige deze waarheid.

Zingen wij nu Ps. 119: 72.

*Als 't mij benauwd of bang gevallen is,
Dan heb ik mij vermaakt in Uw geboden;
De zuiverheid van Uw getuigenis
Blinkt altoos uit, zelfs in de zwaarste noden;
Leer mij 't verstaan, zo leeft mijn ziel gewis,
Het naar verderf in eeuwigheid ontvloten.*

Toepassing

Een enkel woord, en wij zullen eindigen. Het is Nieuwjaar 19.. sinds de grote Immanuël op de aarde kwam in Zijn menselijke natuur. Enkele dagen geleden hebben wij gedachtenis gevierd van Zijn nederige geboorte. Wij staan weer aan het begin van een nieuw jaar.

Gemeente, kerkenraad, vaders, moeders, jong en oud, wat zouden wij u beter kunnen toewensen, dan de bede van Paulus in Eféze 3: 17? Hij boog zijn knieën voor de God en Vader van onze Heere Jezus Christus en wenste de gemeente van Eféze toe, dat Christus door het geloof in hun harten mocht wonen opdat zij in de liefde geworteld en gegrond zouden zijn.

Arme onbekeerde mensen, jongens en meisjes, vaders en moeders, zoals u geboren bent ligt u in Adam verdoemelijk voor God; zo kunt u niet sterven, zo kunt u God niet ontmoeten. En het kan elke dag gebeuren. Het zal wat zijn zonder Hem, buiten Hem en eeuwig tegen Hem. God storte over u uit de Geest der genade en der gebeden. Hij zegene de prediking des Woords en de geschriften der vaderen, het

onderwijs in uw huizen en het onderwijs in uw scholen. Hij legge beslag op uw harten en binde u aan Zijn troon. Zoekt u nog uzelf te behagen of zoekt u nog grond in uw verandering, tranen en gemoedelijkheden? Rust u nog op Gods algemene bemoeienissen? God stote u van uw droggronden af, want het zal wat zijn: menen in te gaan en niet te kunnen.

Volk des Heeren, is uw overtuiging overbuiging geworden? Ligt gij daar als een gekrookt rietje, dat kapot is en zichzelf niet meer helpen kan? God mocht in u doorwerken tot een bevestigd werk, tot troost van uw zielen en tot nut van Zijn Kerk. Geoeffend volk, meer geoeffend in uw staat, in uw stand, in uw ambt en praktijk.

Kent u iets van de drie eerste puntjes uit mijn inleiding? De diepte van ons hart, de diepte van de satan en de diepte van de hel? Zullen zij zich dit jaar openbaren in de wereld, in Europa, in steden, dorpen en ambten? God geve, dat wij daar tegenover ook de drie andere punten leren kennen. "O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods."

Om in de ontwikkeling van het Goddelijk ideaal ons de drie eerste punten te leren kennen, maar dan Zichzelf te openbaren. O, die lieve aanbiddelijke Goddelijke Heere Jezus verheerlijke de luister van de Goddelijke deugden en trooste uw zielen. Paulus zegt: Want ik wil, dat gij weet, hoe grote strijd ik voor u heb, en voor degenen, die te Laodicéa zijn, en zovelen als er mijn aangezicht in het vlees niet gezien hebben. Hij was een bidder voor hen; hij rekende niet met zichzelf, maar met de Heere. Wat zegt hij? "Gelijk gij dan Christus Jezus, de Heere, aangenomen hebt, wandelt alzo in Hem."

Gemeente, dat wens ik u toe: *Wandelt alzo in Hem*; statelijk, standelijk, kerkelijk en huiselijk. Hij in ons en wij in Hem, zo gaan wij naar Jeruzalem.

Bent u er eentje van? Bedrukte en bestredene zielen, God, Die helpt in nood, is in Sion groot. Wij mochten geworteld en bevestigd worden in Hem, dat Goddelijke Hoofd, Die ons van God geworden is tot rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing. Buiten Hem zullen wij voor God niet kunnen bestaan.

In de tweede plaats: *In Hem bevestigd te mogen worden of te zijn door het geloof*, om zo de overvloedige dank God in het oordeel nog te geven tot uitbreiding van de eer Zijns Naams.

God zegene de waarheid; Hij moge met Zijn liefde, vrede, barmhartigheid en gunst in ons midden wonen. Hij gedenke onze zieken, onze jongens onder de wapenen hier en elders. Hij spare en beware ons allen, om Christus wil. Amen.

Tot slot wensen wij de gemeente toe de zegenbede uit Psalm 122, het derde vers hetwelk wij staande zullen zingen.

*Dat vreed' en aangename rust,
En milde zegen u verblij';
Dat welvaart in uw vesting zij,
In uw paleizen vreugd en lust,
Om vriend en broed'ren spreek ik nu:
De vrede zij en blijv' in u;
Nooit moet haar nijd of twist verkloeken.
Om 's Heeren Huis in u gebouwd
Waar onze God Zijn woning houdt,
Zal ik het goede voor u zoeken.*

9. Het verbrijzelde Broodkoren en de roem van 't Kruisevangelie (1)

VERKLAARD IN DRIE BIDDAGSPREDICATIËN

OPGETEKEND DOOR EEN OUD-CATECHISANTE

VOORWOORD.

De Heilige Geest heeft ons laten beschrijven van Asaf dat hij in zichzelf zeer ontsteld was. En vanwege de kwellingen die hij onderging, leerde hij zich kennen als een beest, ja een groot beest bij God.

Hij had getracht Gods wegen te doorgronden, maar, toen hij uit het heiligdom kwam sprak hij een andere taal en zag hij ook anders. En nadat hij door genade over kon nemen wat hij zelf was, werd hij er mede verenigd dat de kruisen hier op aarde alleen verwisseld, doch nooit opgeheven zullen worden, eer hij in de heerlijkheid zou ingaan. Toen boog hij er onder, en zag het nut voor hem en het doel, nl.: Gods eer. Toen zong hij: "Al bezwijkt nu mijn vlees en mijn hart, (let wel, eerst zijn vlees en dan zijn hart), zo is God de Rotssteen mijns harten en mijn deel in eeuwigheid. Want zie, die verre van U zijn, zullen vergaan!"

Door de genade van een Drieëinig God, hebben wij van zulke zaken, zij het ook in de minste beginselen, iets geleerd, en zijn door God geroepen om als een nachtpitje onder Zijn knechten in Zijn wijngaard te arbeiden en Zijn groten Naam en wonderwerken het volk bekend te maken.

Als een gelegenheidswoord op de biddagen heeft mijn mond deze prediciën uitgesproken; een ander heeft ze opgetekend.

Mocht de Heere in deze dorre tijden dit werkje zegenen tot nut van Zijn Sion en kon het zijn tot toebrenging dergenen die wel verkoren zijn, doch nog verloren in zichzelf over de aarde gaan, als een middel in Zijn hand, tot een zegen in het ganse land.

Te midden van veel strijd, hoon en spot die Jehovah weet, is dit werk gedaan. Hij alleen weet ook hoe het geringste of voornaamste werktuig dat Hij gebruiken wil, soms moet lijden in- en uitwendig. Hij weet ook alle middelen te gebruiken als nuttig voor het schepsel, ter bewaring voor hoogmoed.

Niet dat die hoogmoed van buiten in de mens moet komen, want onze natuur zelf is hoogmoed, doch Hij weet wat goed is voor ieder in zijn lot en leven.

De Heere mocht dan nog beschamen allen die het bestrijden, en Zijn volk verblijden. Dit is de bede van uw onwaardige dienaar in Christus,

Ds. J. FRAANJE.

Barneveld, October 1935.

Zingen Psalm 119: 63.

Lezen Jesaja 28.

INLEIDING.

Mijne medereizigers naar de eeuwigheid. Wij zijn volgens gewoonte dezen dag bij elkander gekomen en drukken naar de vorm het woord "biddag" uit. Doch, ziende op onszelf en de ganse Kerk, moeten wij wel vragen: waar is het ware karakter, het wezen van onze bededagen gebleven? Niet alleen in ons hart, maar ook in onze

huisgezinnen, in onze gemeenten en ons gehele land?

Evenwel willen wij in verband met het gebruik om in dit jaargetijde een bededag te houden, ook dien vorm niet laten varen, maar voor deze gelegenheid u bij drie zaken bepalen:

1e. Wat het verleden betreft, (de winter is weer geëindigd) zouden wij met Mozes tot u willen zeggen: "Gedenkt en vergeet niet".

2e. Wat het tegenwoordige betreft, (het heden waarin we zijn) dan zouden we met Jeremia willen zeggen: "Het zijn de goedertierenheden des "Heeren, dat wij niet vernield zijn, dat Zijne barmhartigheden geen einde hebben". (Klaagl. 3: 22). Trots alle goddeloosheid, zijn we nog niet verdelgd; Zijne trouw is groot!

3e. Wat het toekomstige betreft, wat zal het besluit baren? De winter is voorbij gegaan, de lente komt; de zomer komt; maar de eeuwigheid komt ook!

David zegt in de psalm die wij zongen: "Ik ben Uw knecht". Dat was hij:

1e. als schepsel, redelijk; 2e. als kind, begenadigd; 3e. als type van Christus, ambtelijk.

Zodanig in drievoudige zin zegt hij nu: "Ik ben Uw knecht". En wat vraagt hij?

"Geef mij dan recht verstand". David was de biddag nog niet te boven mensen! Hij was zijn afhankelijkheid bewust en zegt: "Heere, wees Gij mijn Leraar". En wat is de vrucht van dat onderwijs?

"Zo zal ik Uw getuigenissen leren". Waarom?

Tot Uw eer; tot mijn zaligheid en tot lering om ook anderen te kunnen leren.

Verder zegt hij: 't Is tijd voor de Heere, dat Hij werke!

"Nu is het tijd, dat 's Heeren rechterhand, haar kracht vertoon' in 't godd'loos kwaad te weren". Men zou zeggen, wat is er dan toch te doen?

"O", zegt hij, "men schendt Uw wet zo stout van allen kant, men schroomt niet meer Uw groten Naam 't onteren".

David als kind en knecht was bedroefd over de zonde en had betrekking op God. Betrekking om onder Hem te bukken en de schuld over te nemen. Gods Naam was hem meer waard dan zijn eigen naam en het deed zijn hart zeer dat men niet schroomde dien groten Naam te onteren. Mochten wij zo met David eens biddag houden, ieder persoonlijk in de schuld delend van land en volk en Kerk, dan zou er nog winst in kunnen liggen, volk!

David zegt hier: "Ik ben Uw knecht", als type van dien groten Knecht des Vaders, waarvan Jesaja zegt: "Zie, Mijn Knecht, Dien Ik ondersteun, Mijn Uitverkorene, in Denwelken Mijn ziele een welbehagen heeft", Jes. 42: 1.

Mochten wij dezen Goddelijke Knecht waarlijk eens nodig krijgen om biddag te houden. Vaak zoeken wij naar een gepaste gestalte om biddag te houden, een gelegenheidsgestalte. Graag zouden we dan een biddend hart hebben, om dien dag waarlijk als een bededag door te brengen.

Maar toehoorders, hebt u er wel op gelet, dat we veel meer naar een biddend hart in ons zelf zoeken, dan naar een biddende Hogepriester in de hemel? Hij is toch alleen het grote Middelpunt van ons gebed; hoe zouden we zonder Hem dan biddag kunnen houden? Wat zouden we met een aangenomen gestalte in eigengemaakte vorm en godsdienst ooit voor Gods heilig aangezicht moeten voortbrengen? Dat dan die nooit genoeg verheerlijkte Christus onze grote Voorbidder eens wezen mocht!

O, dat we bij aanvang of voortgang Hem leerden aanbidden, niet buiten Hem konden leven of sterven, maar: ook buiten Hem geen biddag konden houden.

Wij hadden gedacht om bij zulk een Hogepriester uw aandacht voor deze

gelegenheid te bepalen, naar de woorden die u opgetekend vindt in Jesaja 28 en daarvan het 28ste en 29ste vers, waar Gods Woord aldus luidt:

"Het broodkoren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende, noch hij breekt het met het wiel zijns wagens, noch hij verbrijzelt het met zijne paarden. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen; Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad".

Doch eer wij hiertoe overgaan, zoeken we het aangezicht des Heeren.

Zingen Psalm 79:4 en 5.

Mijn toehoorders. Wij wensen dezen tekst vandaag als een gelegenheidswoord op de biddag te behandelen, en noemen hem:

"Gods eer in Zijn werk vertoond".

En zien verder zijn inhoud in vier hoofddelen:

1. In een zegenend vermogen, "Het broodkoren moet verbrijzeld worden".
2. In een bewarend vermogen, "maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende".
3. De oorzaak van dat vermogen, "zulks komt ook voort van den. Heere".
4. De oplossing van het ganse werk, "Hij is wonderlijk van raad en groot van daad", om dan
5. met de waarheid toepasselijk tot onszelf in te keren.

Gave de Heere in spreken en horen Zijnen onmisbare zegen ten leven. Amen.

Wij zien dan hier de profeet Jesaja als schrijver van het boek waarin onze tekst voorkomt.

Ten eerste heeft hij als redelijk schepsel, volgens Gods raad, enigen tijd op aarde geleefd.

Ten tweede, als kind des Heeren was hij hoog begenadigd door het bloed van Christus.

Ten derde was hem ambtelijk als profeet een uitmuntende bediening gegeven.

Wat de persoon van Jesaja betreft, zijn naam betekent: "Heil van Jehovah". Hij was de zoon van Amos (niet dezelfde als de profeet Amos), en profeteerde in de tijden der koningen Uzzia, Jotham, Achaz en Hiskia, koningen van Juda. Als men de ongewijde schriften geloven kan zou hij in zeer hogen ouderdom door Koning Manasse middendoor gezaagd zijn. Wij laten dit in 't midden. Duidelijk is het ons uit zijn profetieën dat hem een zware taak toevertrouwd was.

En wat was die zware taak? Van Gods wege werd hem toevertrouwd om het wel en het wee Zijn volk aan te zeggen. Dunkt u dat geen zware taak?

"Zegt de rechtvaardige dat het hem wel zal gaan". Dat is een verblijdende boodschap, maar: "zegt de goddelozen: wee, het zal hun kwalijk gaan"; dat was een zwaar werk. Van het dertiende kapittel af spreekt de profeet het wee en de verwoesting uit over alle vijanden rondom, en ook tegen het afkerige Israël en Juda.

Nu begint hij in ons tekstkapittel tegen de 10 stammen Israëls, met Samaria als hoofdstad, te zeggen: "Wee de hovaardige kroon der dronkenen van Efraïm, welker heerlijkheid is een afvallende bloem, die daar is op het hoofd der zeer vette vallei".

Zo gaat hij tot het 10e vers door het oordeel aan de tien stammen aan te kondigen. Toch preekt hij in vers 5 en 6 de verlossing der Kerk er tussen door: en zegt als het ware: "Evenwel, al is het oordeel ten volle besloten, zal de Heere Zijn volk niet ver-

geten, maar het erfdeel behouden". Want wat zegt hij in vers 5? "Te dien dage zal de Heere der heirscharen tot een heerlijke Kroon en tot een sierlijken Krans zijn de overgeblevenen Zijns volks". Hij zal Zijn erfenis wel louteren, maar nooit verlaten.

Maar in vers 14 krijgt ook Juda een beurt. Juda was ook gevallen en dus laat God door Jesaja ook haar de oordelen aanzeggen: "Daarom hoort des Heeren Woord, gij bespotters, gij heersers over dit volk dat te Jeruzalem is", enz. Hoort u, toehoorders, hoe ze aangesproken worden? Hij handelt niet zachtjes met hen in mooie, verbloemde woorden, Nee, hij noemt hen ronduit: "bespotters". En waarom doet hij dat?

O, daar was een droeve reden voor. De profeet gaat het ons in het volgende vers verklaren: „Omdat gijlieden zegt: "Wij hebben een verbond met de dood gemaakt, en met de hel een voorzichtig verdrag". En waarmee vleide zich het afdwalende volk? Ze zeiden: "Wanneer de overvloeiende gesel doortrekken zal, zal hij tot ons niet komen, want wij hebben de leugen ons tot een toevlucht gesteld en onder de valsheid hebben wij ons verborgen". Werden het afkerige Israël en Juda dan niet met recht "bespotters" genoemd?

Maar de Heere blijft hun het antwoord niet schuldig maar zegt: "O, gij afkerigen, Ik zal het gericht stellen naar het richtsnoer, en de hagel zal die toevlucht der leugen, waarvan gij gesproken hebt, wegvagen. En die schuilplaats der valsheid, waaronder gij u zoudt verbergen, die zullen de wateren overlopen. Uw voorzichtig verdrag met de dood en de hel zal niet bestaan, en al meent gij dat de doortrekkende gesel tot u niet komen zal, nochtans zult gij van denzelven vertreden worden".

"O volk van Israël, o gij afkerig volk van Juda", wil Jesaja zeggen, "van dien tijd af dat de geselroede Gods doortrekken zal, zal hij ulieden wegnemen, want alle morgen zal hij doortrekken, bij dag en nacht, en zelfs zijn gerucht maar te horen zal enkel beroering wezen. Dan zult gij ondervinden dat het bed te kort zal zijn, waarop ge u had willen uitstrekken, en het deksel te smal om u te bedekken".

En waarom zou hun dit alles overkomen? Ze hadden vreemd gedaan tegen de Heere, hun Verbonds-God. Hun werk tegenover Hem was vreemd geweest, en daarom zou Zijn werk tegenover hen ook vreemd wezen, en Zijn daden vreemd.

Hij zou Zich tegen hen opmaken, gelijk op de berg Perazim, dat was de berg waarop David het geruis in de toppen dier moerbeziën afwachtte om de Filistijnen te slaan. Alzo zou ook nu God Zich opmaken, maar om in plaats van voor hen te strijden, nu tegen hen te zijn. Tot verdubbeling der zekerheid van deze zaak voegt hij er bij: "En Hij zal beroerd zijn als in het dal Gibeons".

Het dal waar Hij met Zijn heirkrachten streed voor Jozua en Israël. Waar de zon en de maan op Zijn bevel moesten wachten, eer zij ondergingen. O, toen was de God der legerscharen beroerd tegen de vijanden, ten gunste van Zijn volk.

Nu zegt Hij hun echter, dat Hij Zich opmaken zal en beroerd zijn evenals op Perazim en Gibeon, Maar nu hun ten kwade. Hij zal Zich opmaken om Zijn werk te doen, en dat zou vreemd zijn, en beroerd wezen om Zijn daad te doen, en die daad zou Gek vreemd zijn.

Als nu de profeet op Gods bevel dit alles aan het volk van Israël en Juda voorgesteld heeft, gaat hij in vers 22 zeggen: "Nu dan gij volk, drijft de spot niet". Waarom niet? Wat zou er dan gebeuren? "Opdat uw banden niet vaster gemaakt worden".

Let er op, gemeente, dat de profeet niet spreekt over spottend denken, of in spot spreken. Nee, hij zegt het in de hoogste graad en noemt het: *de spot drijven!*

Wat hadden Israël en Juda dan toch wel gedaan dat ze zo scherp bestraft werden? Ze woonden in het zeer vruchtbare en wijd beroemde Kanaän, en hadden wijn, olie,

vette tarwe, melk en honing in overvloed. Wat hadden ze echter gedaan? Ze hadden alles misbruikt; hun overvloed was hun verderf geworden. Ze doolden van de wijn en waren verslonden van sterke drank. Hun tafels waren vol uitspuwsels, walgelijk vanwege hun overdaad.

Sommige uitleggers zeggen: Ze hebben het koren vermorst, en lieten de kostelijke granen verrotten, omdat ze van overdaad zat geworden waren, en vrij wilden leven naar hun eigen lust, zonder de Heere raad te vragen. Zo hadden ze met sprekende daden de spot gedreven met alle zegeningen van koren en most en de kostelijke voortbrengselen van het aardrijk, die in groten overvloed hun schuren vulden. Maar, toen ze vet geworden waren, sloegen ze achteruit en hun daden werden vreemd tegenover de Heere der heirscharen.

O gemeente! lees en herlees dat 22ste vers. Is het niet of wij Nederlands toestand in dit kapittel beschreven vinden? Is het niet of onze zonden er woordelijk in genoemd worden?

Zo zegt dan ook nu de Heere door Jesaja: *O Nederland, drijf de spot niet, opdat uw banden niet vaster gemaakt worden! Want ik heb van de Heere der heirscharen gehoord een verdelging, ja een die vast besloten is over het ganse land.*

Maar, al is dat nu vast besloten, toch zegt de Heere: Ach Israël, neem nog ter ore mijn stem, hoor mijn rede, want eer Ik alle oordelen over u breng, wil Ik nog een laatste middel, een uiterste remedie voorstellen.

En nu neemt de Heere een gelijkenis om het diep gezonken volk Zijn weg duidelijk te maken, en begint in vers 24 te zeggen: Als de boer ziet dat de winter voorbij is, en hij wenst in de komende zomer toch weer te oogsten, dan laat hij het land niet zo maar liggen. Nee, hij slaat de hand aan het werk en ploegt de gehelen dag. Hij egt en maakt het land open, en maakt het vatbaar om zaad te kunnen ontvangen. de gehelen dag is hij er mee bezig. En als hij nu het bovenste van de grond effen gemaakt heeft, dan strooit hij wikke of spreidt komijn, hij werpt er de beste tarwe in, of uitgelezen gerst of spelt, elk aan zijn plaats.

Als men die gang van zaken aanziet zou men zeggen: Wel man, wat doe je nu toch? Je hebt daar een zak vol kostelijke tarwe staan, en ga je die over deze ruwe, koude aarde strooien? Nu ben je alles kwijt! En toch doet de boer ieder jaar datzelfde werk. Hoe komt hij aan het verstand op welk een manier hij de aarde beploegen, beëggen en bezaaien moet, om straks onder Gods zegen een goeden oogst te verwachten? Jesaja spreekt hier niet over landbouwscholen en allerlei verenigingen.

Nee, hij kan wel zeggen: hoe de boer aan die uiterlijke wijsheid voor zijn werk komt? Wel mensen, dat zal ik in vers 26 gaan vertellen. *En zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem.*

De Schepper der aarde en van de tarwe, de grote Alzegenaar der gewassen, leert de landbouwer hoe hij de aarde bebouwen moet. En niet alleen over het ploegen en zaaien, maar Hij leert hem ook, hoe te handelen als de oogst binnen is.

Dat gaat hij ons in vers 27 verklaren. Hij onderricht de boer, dat hij alles niet op dezelfde wijze dorst. De wikken niet met een dorswagen en met het wagenrad niet over de komijn. Nee, deze beide slaat men met een staf en een stok. Verstaat ge nu Israël, wil de Heere door Jesaja zeggen, dat dit de laatste remedie is, voor uw welzijn, om Mij te erkennen als de Oorzaak van alle zegeningen? Zijt ge door deze rede en het voorbeeld dat Ik u in de boer geef, nog niet overreed? Hoe hebt ge geleefd met Mijn zegeningen! Gij dronkenen van Efraïm, gij kroon der zeer vette vallei! Ik zal u onderrichten hoe gij met Mijn gaven te handelen hebt!

Gemeente, ligt in deze toeleiding tot onze tekst, als een gelegenhedswoord

voorgesteld, niet een zegenend vermogen?

Maar nu volgt in onze tekstwoorden de eigenlijke voorstelling hoe in de natuurlijke zin de boer door zijnen God onderricht, met het edelste der gaven handelen moet. Het broodkoren, in onze tekst alzo aangeduid, is het beste der tarwe, de z.g. vorstelijke tarwe, waar het onmisbare brood van gebakken wordt, en dat koren moet verbrijzeld worden. Niet zoals de wikken en komijn slechts met een stok geslagen. Nee, dat edele, kostelijkste graan onder alle granen, moet verbrijzeld.

Deze uitgedrukte tarwe wordt, als het onder de dorswagen geweest is, nog tussen zware molenstenen gebracht, eer het vatbaar is om tot brood gebakken te kunnen worden. Is nu de wijsheid aan de boer gegeven om in de natuur alzo te doen, geen zegenend vermogen?

O Israël, o Nederland, hoe hebt gij met die zegen en dat kostelijke koren geleefd? Veracht, vertrap, vernietigd. Zou dan nu het koren niet rechtvaardig ingehouden kunnen worden? Wij zullen onze tekst eerst in de letterlijken zin toelichten en daarna trachten de geestelijken zin er van te bezien.

Hij dorst het niet geduriglijk dorsende, zegt Jesaja.

Let er op gemeente, zijn God onderricht hem. Onze kanttekening van de Staten-Bijbel zegt hierbij: Met deze "hij" wordt weder de boer, de huisvader, of de eigenaar bedoeld. Zijn God leert hem hoe hij met de edele tarwe handelen moet. Hij dorst het wel, maar hij blijft er niet mee aan het dorsen. Nee mensen, dan zou er op 't laatst niets meer van overschieten, wil de profeet zeggen. Hij breekt het ook niet onder het wiel des wagens of de hoeven der paarden. Nee, hij houdt er eens mee op. Eenmaal gedorst zijnde, komt het broodkoren niet meer op de dorsvloer, maar wordt in schuren bewaard totdat het de tijd is om tussen de molenstenen tot meel vermaald te worden. Ziet u gemeente, het zegenend vermogen in de onderrichtingen Gods aan de landman?

Maar ziet ge in deze woorden ook ons 2e punt, n.l. het bewarend vermogen?

O, die bewaring, dat het broodkoren niet vernield wordt op de dorsvloer, niet verbrijzeld onder de wielen of hoeven der paarden! Het wordt op de dorsvloer bewaard om straks te zijner tijd tussen de molenstenen verbrijzeld te worden.

Maar, merkt nu voor de kerke Gods de geestelijken zin in onze tekst. Jesaja zag door het geloof als profeet en Evangelist dat grote Broodkoren, hetwelk eenmaal verbrijzeld zou worden.

O gemeente, dat is het allergrootste zegenend vermogen dat er in opgesloten ligt. "Hoe word Ik geperst totdat het volbracht zij", zegt Hij in Lucas 12: 50. Hij, de enige, eeuwige en natuurlijke Zone Gods, is als het grote Broodkoren op de dorsvloer gekomen, om verbrijzeld te worden tot vernietiging. Nee, niet gans vernietigd werd Hij, de grote Huiseigenaar ontwikkelde Zijn bewarend vermogen. Hij heeft Hem niet gedorst met een gedurige dorsing tot vernietiging toe. Slechts éénmaal behoefde Hij te lijden. Maar toch: Hij moest verbrijzeld worden, opdat de ganse zaak volbracht werd. Het was de heilige wil van de groten Huisvader Hem te verbrijzelen; het behaagde Hem, Jesaja 53. En het was ook de wil van het grote Broodkoren om verbrijzeld te worden. Hij onderwierp Zich vrijwillig er aan.

Ach gemeente, mochten wij vandaag tezamen zo eens biddag houden in vereniging met een verbrijzelde Christus. Dan zouden ook onze harten verbrijzeld worden. O, wat zou het een zegen zijn voor een land in het algemeen en voor ons ieder in het bijzonder. D

e Heere liet deze zaak als een laatste middel aan het wegzinkend Israël voorstellen. Verbrijzeld worden, mensen, dat is de enigste remedie om onder God te bukken. En als nu het volk waarlijk door Hem verbrijzeld is, zijn ze eerst vatbaar voor een

verbrijzelden Christus.

Wat moet de arme mens met het verbrijzelde Broodkoren doen, als ons hart niet verbrijzeld is? Christus Zelf werd verbrijzeld onder Gods deugden, die om voldoening vroegen. Onder de toorn des Vaders, over de zonden, onder het recht der wet, die billijk bleef eisen, en onder de schuld der uitverkorenen, die Hij vrijwillig op Zich genomen had.

Met eerbied gesproken, kwam die Heilige, Goddelijke Christus, tussen de molenstenen van Gods wraak- vorderende gerechtigheid. Hij, het edelste graan van alle granen moest daaronder komen eer Hij, als dat grote Brood des levens voor Zijn volk te eten zou zijn. Door Zich vrijwillig op en dorsvloer en onder de molenstenen te begeven, werd Hij hun tot een spijs die nooit vergaat, maar blijft tot in het eeuwige leven.

Maar hoe had Hij dat voor hen kunnen worden, zo Hij niet eerst onder toezicht van de Huiseigenaar, als edel koren was vermalen, en alzo tot een Brood geworden?

Ziet dan hierin met mij ook het bewarende vermogen - *Hij dorst het niet geduriglijk dorsende*.

Nee gemeente, Hij behoefde niet elk jaar, zoals de Hogepriester onder het Oude Testament, in te gaan en Zich op te offeren. Paulus verklaart het ons waar het in bestond, dat Hij Hem niet geduriglijk dorst. Lees maar in Hebrëen 9: 25 en 26: "Noch ook opdat Hij Zichzelf dikmaals zoude opofferen, gelijk de Hogepriester alle jaar in het heiligdom ingaat met vreemd bloed, (anders had Hij dikwijls moeten lijden van de grondlegging der wereld af) maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen, door de offerande van Zichzelf".

Zijn deze woorden niet in duidelijke aansluiting met onze tekst, toehoorders? Eenmaal is Hij op de dorsvloer van Gods deugden geweest, eenmaal onder het recht Zijns Vaders, vrijwillig verbrijzeld. Maar nu zal de Huiseigenaar Zijn Vorstelijk koren ook nooit meer breken. Eenmaal nu het Brood des levens geworden zijnde, zal Hij Hem nooit meer vermaken. Dat geheim moest ook Mozes zelfs leren. God zeide tot hem: "Sla de steenrots". En Mozes sloeg haar. Maar de tweede keer sloeg hij haar weer.

Toen zei de Heere: Nee Mozes, dat kan niet doorgaan, het is een symbool. Eenmaal zal de wet Die grote Steenrots slaan, Hij moet verbrijzeld worden, maar.... ook slechts één- maal. Hij dorst het niet gedurig dorsende, dan zou alles verloren gaan, en er geen korentje meer overblijven. De tweede keer mocht Mozes wel spreken, maar niet slaan, het was symbolisch bedoeld, en die overtreding kostte hem de ingang in het aardse Kanaän. Hij mocht het wel zien, maar zou het met zijn natuurlijke voeten niet betreden.

O gemeente, merkt u de grote verborgenheid in mijn tekst, het zegenend en bewarend vermogen, dat het Broodkoren slechts eenmaal door de wet geslagen kon worden? Toen was de wet haar kracht verspeeld! Hij heeft met één Offerande in eeuwigheid volmaakt degenen die geheiligd worden.

Volk des Heeren in ons midden, zo zal Hij ook Zijn Kerk niet dorsen met een altijd durende dorsing. Wat zou er toch van u overblijven, zo gij altijd op de dorsvloer moest blijven liggen? Het grote Broodkoren werd gedorst als "Middelaar". In die bediening zal dus nooit een kind van God gedorst kunnen worden. Ook worden ze nooit gedorst om hun schuld te betalen of persoonlijk Gods recht te voldoen. Nee, dat heeft Hij gedaan. Maar, de kerk op aarde wordt gedorst om waarlijk in verbrijzeling des harten vatbaar gemaakt te worden, dat grote Broodkoren te leren eten

en te begeren daar alleen van verzadigd te worden.

Zoo stelt Jesaja door de Heiligen Geest het volk van Israël de zaak voor. Eerst in de letterlijke en ook in de geestelijke zin.

Merkt gij nu hieruit niet, dat het ook in de natuur niet gelijk is, hoe er met de zegeningen des hemels gehandeld wordt? Als God een gelijkenis gebruikt uit de natuur, waar Hij zulke gewichtige zaken mee voorstellen wil, is het dan om het even hoe men zo'n zaak in haar natuurlijke zin opvat? Geeft de Heere ergens in Zijn Woord een voorbeeld van gierigheid om alles op te stapelen of anderzijds een voorbeeld van vermorsen?

Nee, "vergadert de overgeschoten brokken", zeide Hij, "opdat er niets verloren ga". Dat is het voorbeeld van Hem toen Hij op de aarde in Zijn menselijke natuur het aardse brood uitdeelde. O, dat wij het eens ter harte namen, de grote schuld, hoe wij met de zegeningen des hemels op aarde gehandeld hebben.

Maar, de profeet gaat verder. Hij blijft niet alleen bij de zaken staan, om die te verklaren. Nee, hij steekt af naar de diepte en vraagt naar de oorzaak van dit alles. Alsof hij zeggen wil: Vanwaar komt toch dit alles. Het ploegen, zaaien, oogsten, dorsen en vermalen is ons voorgesteld, beide dus het zegenend en bewarend vermogen, maar waar vraagt hij nu naar?

Nu komt hij tot ons derde punt, n.l.: De oorzaak van dat vermogen.

Daar is het de levenden toch om te doen, volk. Zij waarderen de zaken, maar de oorzaak wordt hun het grootst.

De oorzaak nu van dit zegenend en bewarend vermogen ligt in de Drie-enige Verbonds-God. Hier in de oorzaak is de grote Huiseigenaar niet van het Broodkoren te scheiden, dat Hij liet verbrijzelen. De uitvoering van het werk ligt onderscheiden in de Goddelijke Persoon, Maar de oorzaak ligt geheel in het eeuwige, Drie-enige Goddelijke Wezen.

O, als er nu niemand in Israël is die voor Gods eer zorgen wil, maar zij zich geheel aan de wijn en de brooddronkenheid overgeven, de leugen tot een toevlucht nemen en zich met een kleed der valsheid willen bedekken, dan staat Hij op en gaat Zelf voor Zijn eer zorgen.

Dan zegt Hij: "O gij afkerend en dwalend volk, daarom ziet, Ik leg nu Zelf een grondsteen in Sion, een beproefden steen, een kostelijke hoeksteen, die wel gegrondvest is; wie gelooft, die zal niet haasten. Hij zal het gericht stellen naar het richtsnoer en als niemand meer voor het recht strijdt, zal Hij de gerechtigheid stellen naar het paslood". Nooit zal Hij het kostelijke broodkoren vermorsen, maar zal voor Zijn eigen werk en eer zorgen. Zulks alles komt ook van de Heere der heerscharen. O gemeente, mochten wij also in verbrijzeling des harten en liefde tot de ere Gods een biddag houden.

Er zijn in dit kapittel drie dingen op te merken welke niet te scheiden zijn:

1e. God zorgt voor Zijn eigen eer.

2e. Hij zorgt voor de behoudenis van Sion. Want te midden onder het uitspreken der oordelen zegt Hij nog: "Te dien dage zal de Heere tot een heerlijke kroon en tot een sierlijken krans zijn de overgeblevenen Zijns volks". Zijn erfdeel zou Hij te midden der uitgietende oordelen dus niet vergeten. Maar

3e. Zien we in dit hoofdstuk ook de verdelging der vijanden. Deze drie dingen zullen altijd samengaan.

Mijn toehoorders, drijft daarom de spot niet, opdat uw banden niet vaster worden.

Want ik heb van de Heere der heirscharen, Die voor Zijn eer en Zijns volks behoudenis zorgen zal, ook gehoord een verdelging, ja ene die vast besloten is over het ganse land, in vers 22.

Ligt hierin niet duidelijk opgesloten dat Hij, van Wie dit alles voortkomt, niet alleen ten eerste, wonderlijk van raad is, waarin Hij het al besluit, maar dan ten tweede, ook machtig van daad, waardoor Hij het alles uitvoert?

O, volk des Heeren in ons midden, staat toch eens een ogenblik stil bij die raad, die stille Goddelijke raad, dat eeuwige, vaste besluit alleen en geheel tussen de Goddelijke Personen van eeuwigheid genomen, eer nog de tijd was.

Als de Bruid daarin komt, ziet ze alle daden Gods in de tijd, als vruchten van dien eeuwig, wonderlijken raad en daar verliest zij zich in. Dan ziet zij de onderrichting van de boer in zijn werk, en de verbrijzeling van het Broodkoren, beide in dien Goddelijke raad opgesloten liggen. Dan wordt zelfs het zaaien en het maaïen een zegening uit de rechterhand. Dan geeft de boer zich vrijwillig over en.... Zijn God onderricht hem van de wijze, Hij leert hem.

Hebt ge uzelfven ooit zo over mogen geven, toehoorders? Hebt ge uw ziel onder de zware schuld wel eens radeloos, dat wil zeggen zonder raad gevoeld, en uw leven reddeloos? En zijt ge toen ooit met een radeloze ziel en een reddeloos leven in Gods eeuwig raad opgelost?

Misschien zeggen sommige zielen in ons midden: "Ach man, dat is juist het punt. Er zijn ogenblikken in mijn leven geweest dat ik mij van harte over kon geven, maar ik weet niet of ik wel ooit overgenomen ben. Die Goddelijke raad is nog altijd voor mijn ziel gesloten al geloof ik dat hij bestaat!"

Ik kan het verstaan volk, misschien kunt u wel zeggen: "Ik lig gekneld in banden van de dood", maar met de dichter nog niet in de verleden zin: "Ik lag gekneld". De Heere der heirscharen mocht door Zijn grote daden Zijn wonderlijken raad Zich nog eens in uw ziel openbaren. Hij stuurt het toch al op Zijn Goddelijke eer aan.

O, mocht die eer ook voor ons waarde krijgen.

Helaas, hoe ver is het er in de praktijk vandaan! Nederland heeft de ere Gods allang vergeten. Sinds langen tijd wensen wij de onderrichtingen Gods niet meer in onze handelingen. De Heere gaf vruchtbare tijden aan boeren, schippers en handeldrijvenden, alles vloog vooruit, maar, hoe hebben wij ons onder dat alles gedragen? Wat hebben wij in die jaren van voorspoed gedaan mensen?

Vreemde gebruiken en vreemde werken werden gezocht, vreemde zonden binnengehaald.

Nu komt de Heere en legt in beginsel heel zachtjes de banden aan. Maar wij bukken niet voor die banden, willen niet verbrijzeld worden! En nu zegt Hij: "Drijf toch de spot niet, volk van Nederland! Denkt gij dat gij Mij kunt trotseren? Uw banden zullen des te vaster worden! Als gij Mijn eer vergeet, miskent, vertrapt, bespot, zal Ik er aan gedenken!"

O volk, onder alle schuld en dwaasheid van mijzelf, mag ik toch bij ogenblikken de zijde Gods kiezen en zeggen: "Ach Heere, spreek ons arm landje nog eens aan. Laat het gevoelen, dat de banden al vaster en vaster zullen worden". In het midden der oordelen roept en waarschuwt de Heere nog, en geeft nog een zegenend vermogen. Maar Zijn eer zal Hij aan geen ander geven, volk! die zal Hij handhaven. Het grote Broodkoren heeft het te midden van Zijn verbrijzeling voor de eer van Zijn lieven Vader opgenomen. Hij zeide: "Ik eer Mijn Vader, maar gij onteert Mij".

In dat grote Brood dat uit de hemel is nedergedaald hebben wij nu nog een stuk brood en een dronk water, met alles wat wij tot onze nooddrift behoeven. Door de

zonde is het verbeurd, maar door Hem weer gekregen. Zou het ons dan niet betamen om verbrijzeld te worden onder zulk een verbrijzelde Middelaar?

De oordelen rollen daarheen en wij mogen nog biddag houden, ofschoon de gerichten Gods op de aarde zijn. O, mocht er niet langer onder doornen gezaaid worden; ach, dat Hij Zelf het land eens toebereidde voor het levende zaad, dat eeuwig Goddelijk Woord, dat nooit ledig zal wederkeren, maar zal doen wat Hem behaagt. Eén ogenblik een indruk in het hart, hoe het grote Broodkoren geboren is en heeft geleefd, geperst, verbrijzeld en gestorven is, onder 's Vaders deugden die Hij liefhad en onder de wet die Hij in Zijn binnenste droeg, doet de Kerk uitroepen: "Hij is al mijn liefde waardig!"

Daar zien zij Hem als de alleen perstredende Borg, die grote verborgenheid! Nooit echter zullen we Hem kunnen eten, zonder ook zelf door Hem verbrijzeld te zijn. Alleen een verbrijzeld volk kan met een verbrijzelden Middelaar verzadigd worden en omgekeerd kan ook de Middelaar alleen met een verbrijzeld volk verenigd worden. O, nu vloeit er balsem uit Zijne wonden door verbrijzeling, voor Zijn arm, schuldig volk. Zij gebruiken de Verbrijzelde tot hun heling, en als een verbrijzeld volk kunnen zij door Hem geheeld worden.

Iedere uitverkorene zal zeker tweemaal als een verbrijzelde op de aarde komen staan.

1e. Richterlijk, verbrijzeld door de Rechter onder het oordeel der wet, maar ook

2e. Vaderlijk, onder het oordeel der liefde, wegs meltend, verbrijzeld onder de eeuwige liefde. "Want onze God is een verterend vuur" zegt de Apostel. Dat zal de Kerk in de tijd leren, een verterend vuur, beide onder het recht en de liefde.

We lezen van Mefibóseth dat hij de eersten keer toen David hem riep, zeer diep voor hem boog, immers hij wist dat hij uit het geslacht van Saul, Davids vijand, was, en hij wist niet wat David met hem voor had. Zeker verwachtte hij dat het tot zijn oordeel wezen zou, want er staat in 2 Sam. 9: 6: "Als nu Mefibóseth, de zoon Jonathans des zoons Sauls, tot David naderde, zo viel hij op zijn aangezicht en boog zich neder". Hij boog dus onder de Koning en sprak alleen: "Zie hier is uw knecht". Maar toen David gezegd had weldadigheid bij hem te doen, en dat hij gedurig aan 's Konings tafel brood zou eten, toen boog Mefibóseth voor de tweede maal. Maar nu onder de liefde en zeide: "Wat is uw knecht, dat gij omgezien hebt naar een doden hond als ik ben?" Alles kreeg hij terug, hoewel David hem zonder onrecht had kunnen doden, daar hij uit het geslacht van Saul was, maar.... waarom kon David het niet?

O, daar lag een verbond tussen hem en Jonathan, niet om Mefibóseth, maar om Jonathans wil deed hij weldadigheid, en.... dat deed Mefibóseth zo diep voor de tweede maal bukken!

O volk des Heeren, hebt gij ooit onder de liefde van een verbrijzelden Christus gebukt? Is er ook voor u balsem uit die wonden gevloeid? Door Zijn striemen is ons genezing geworden! Hebt gij dat verbrijzelde Broodkoren al eens gevolgd van Zijn kribbe tot Zijn graf? Van Zijn ontvangenis af; de eersten ademtocht die Hij in Zijn menselijke natuur deed; de eerste acht dagen; de eerste twaalf jaar; de eerste dertig jaren en de laatste drie jaren.... alles was Borgtochtelijk voor de Zijnen. Geen woord heeft Hij gezegd; geen zucht gedaan; geen voetstap gezet; of het was niet alleen Goddelijk, maar ook volmaakt Borgtochtelijk voor Zijn schuldige Kerk.

Zet daar tegenover nu eens, dat alles wat wij zijn en bedrijven, van onze eerste ademtocht af tot de laatsten toe, enkel zonde is.

O volk, zou het ons niet betamen in verbrijzeling weg te zinken? Denkt er over in uw ziel, wat het is. Hij was onzondig en werd verbrijzeld, en wij zijn verdoemenis-

waardig en niet verdoemd! De Vader nam geen genoegen ermee dat Hij alleen Borgtochtelijk leefde en onder de dorswagen kwam. Nee, Hij eiste een volle verbrijzeling, opdat de Zijnen nu nooit meer voor eeuwig Rechterlijk verbrijzeld behoeften te worden. Geheel legde Hij de straf op Hem, opdat wij van de straf zouden ontheven worden.

Nu is God de Vader, met eerbied gesproken, gaan rusten in de verbrijzeling van Zijn Zoon, als een volmaakt Offer eenmaal geschied. Zo konden de deugden weer verheerlijkt, de schuld weggenomen, en de harten der uitverkorenen door de Heiligen Geest verbrijzeld worden. Zo konden er twee verbrijzelden bij elkander komen, Christus bij Gods kind en ,dat kind bij Christus.

Is dat geen *zegenend* vermogen?

Maar nu ook het wonder van het *bewarend vermogen*.

"Hij dorst het niet gedurig dorsende". Christus als Middelaar behoefde slechts eens verbrijzeld te worden, en daarna nooit meer. Maar de uitverkorenen?

Ze zullen, als ze door de Heiligen Geest bewerkt worden tot de doorgaande oefeningen des levens, eens in de vierschaar der consciëntie geheel verbrijzeld en verslagen liggen, en zullen bukken onder het vonnis van den. Rechter. Maar.... ook zullen ze dan in de Verbrijzelde hun vrijspraak horen, en kunnen met de Apostel zeggen: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het Die rechtvaardig maakt", enz.

De verbrijzeling in de vierschaar der consciëntie zal dus ook slechts één- maal plaats hebben, maar, straks in de praktijk der heiligmaking zou het betamen dagelijks met een verbrijzeld hart en verslagen geest voor Gods heilig aangezicht te staan. Dan zijn Gods offers toch een gans verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen. Volk des Heeren, dat zal toch wat zijn, als straks nu die twee verbrijzelde partijen verenigd voor den. Vader zullen staan! Christus en Zijn bruid, verbrijzeld en toch verenigd. Dan zullen alle verborgenheden opgelost en alle oordelen opgeheven zijn! Zo hebben wij dan getracht in een korte schets deze woorden, als een gelegenheidswoord op de biddag te behandelen en hebben iets van onze eerste twee punten voor uw aandacht opengelegd. Zo de Heere ons spaart, hopen we met het derde punt in een volgende predicatie te vervolgen.

Zingen we nu een psalm en keren met de waarheid tot onszelf in.
Psalm 40: 4.

TOEPASSING.

Nog een enkel woord en wij zullen eindigen. Jong en oud in ons midden, wij hebben drie woorden beluisterd op dezen biddag:

1e. het verledene is voorbij, het ligt weer achter ons; 2e. het heden daar we in zijn, mogen we nog beleven; en 3e. het toekomstige dat voor ons ligt, en waarvan we niets weten.

Zullen we het al vergeten en niets gedenken? De goddeloosheid in land en kerk staat als bergen om de God des hemels te tergen. En trots al onze trotsheid, zijn het nog de goedertierenheden des Heeren dat wij zijn. Hoewel vernielenswaard, zijn wij nog niet vernield.

Staat gij er wel eens bij stil, toehoorders, of loopt gij er overheen? Past ge uzelf overal bij aan en zeilt gij met alle winden mee? Toehoorders, geeft gij u wel eens rekenschap, waar gij naar toe gaat? De lente, de zomer, maar ook de eeuwigheid tegemoet, en dat onbekeerd en onverzoend?

Landbouwers in ons midden, het voorjaar is gekomen, zult gij straks weer gaan

zaaien en het land bebouwen? Hebt ge ooit in uw leven behoefte gehad om van God onderricht te worden, zoals onze tekst leert? Of zaait gij al vloekende op de banden die al vaster om u geslagen worden? O, staat toch eens stil bij uw werkzaamheden. Want, dat gij nu ploegen en zaaien moogt, en de Heere u het verstand geeft, en uw handen leert hoe dat werk te doen, dat heeft niets minder gekost dan het bloed van de Middelaar. Was Hij eenmaal niet verbrijzeld geweest, dan zouden wij allen eeuwig verbrijzeld moeten worden. Denk niet dat de uiterlijke zegeningen u in de hemel kunnen brengen, mensen, dat is een andere zaak. Daarvoor zult u in persoonlijk contact met het Broodkoren moeten komen, maar, in de hel zullen die uitwendige zegeningen toch niet wezen, gij krijgt ze alleen hier op aarde. Wat zou het ons dan betamen er mee te doen? Ze waarderen en erkennen. Mocht gij verwaardigd worden echter die uiterlijke zegeningen niet uit de linkerhand der algemene genade te ontvangen, maar waarlijk door de verdiensten van het verbrijzelde Broodkoren uit de rechterhand des Heeren.

Mort en klaagt gij wel eens onder de moeilijke omstandigheden waar u onder het oordeel in komt?

Ach, u mocht er God in ontmoeten, dan zou uw hart verbrijzeld worden, u zou overnemen alles, alles verzondigd te hebben. God zou het nog kunnen maken als met Jabes, dat hem het kwade niet smartte. Niet het kwaad der zonde, nee, dat zal tot de laatste snik toe blijven smarten in de harten der levenden, maar God kan de smart van de straf wegnemen, dat dus het kwaad der straf zonder smart is. Dan zou u onder de wentelende oordelen gemakkelijk kunnen bukken en zonder klagen uw last dragen.

Mijn toehoorders, het is een ernstige zaak, om als mens op aarde geboren te zijn, en we leven in een zeer ernstige tijd, hebt gij u al eens nauw onderzocht of uw hart ooit oprecht onder God verbrijzeld geweest is? Niet door wettisch werk a gemoedswerk, dat is niet de ware verbrijzeling door de Geest. Alleen de innerlijke deugden-kennis van een Drieënig God, die zal u leren bukken onder de hoge Majesteit. Hij zou u kunnen onderrichten, niet slechts hoe u het land bebouwen moet, maar ook hoe noodzakelijk het is om waarlijk gedorst en verbrijzeld te worden. Dan zal het overblijfsel loffelijk zijn en de Heere loven, want Hij zal ze niet blijven dorsen. Nee, Hij houdt er eens mee op.

Misschien zijn er onder ons die denken: als God dan slechts éénmaal Zijn Kerk dorst, zoals Hij Christus eens verbrijzelde, en geen tweemaal, hoe komt het dat Gods volk dikwijls zijn levenlang in druk en moeite verkeert?

Wel volk, Hij laat wel toe, dat de vijanden, (de duivel en de wereld en hun eigen bestaan) hen telkens opnieuw dorsen als met een gedurige dorsing. Maar dat is niet tot vernietiging, alleen ter zuivering.

*Hij zal hen lout'ren door het lijden
Gelijk het zilver wordt beproefd.*

Onder Zijn heilig recht zullen ze slechts éénmaal gedorst worden; alleen laat hij de vijanden toe het ter zuivering te doen, maar nochtans liggen zij onder Zijn bewarend vermogen, er zal een overblijfsel wezen!

Wat zien we dus hier in opgesloten!

In de natuur wordt eerst geploegd, geëgd, gezaaid en God laat het groeien. Daarna komt de oogst en later begint het dorsen. Wordt nu het koren, koren omdat het gedorst wordt? Nee, het wordt gedorst omdat het koren is, om het alzo van kaf te zuiveren.

Wordt dus de uitverkorene een kind omdat hij gedorst wordt?

Nee volk, maar gij wordt gedorst omdat gij een kind zijt. Eerst de oogst en dan de zuivering. Ik wens u toe om door die Heilige Geest al meer en meer verbrijzeld te worden onder Zijn heilige deugden. Want wees er zeker van, zo dat hier niet plaats vindt, zult u straks eeuwig verbrijzeld worden onder de last des toorns. Hier wisselen tijden van weelde en armoede, voor- en tegenspoed, elkander af, maar in de hel zal geen druppel gunst meer vallen mensen; daar houdt de algemene genade op, er is geen zegenend of bewarend vermogen meer.

Toehoorders, hoeveel jaren en dagen hebt gij wel biddag gehouden? Landbouwers, hoeveel voorjaars hebt ge uw zaad al in de aarde gestrooid? En misschien nog nooit met dat grote Broodkoren in aanraking geweest, door Wiens verdiensten ge dat steeds mocht doen. Denk er aan, dat juist door Zijn komst alle voorwendsels weggenomen zijn, maar uw verzuim zal als vuur op uw consciëntie branden. Mocht de Geest der uitbranding, der genade en der bekering over u komen, en dat deze lente de laatste eens was dat ge buiten God kon leven.

En zijn er onder ons ook zielen, die de band gevoelen waar ze in gebonden liggen? Hebt ge dikwijls beproefd om die banden zelf los te maken volk, en gelukt u dit niet? Valt ge steeds weer als een gevangene in de boeien terug? O, dat onopgeloste leven! Hij ontbinde u Zelf, en doe u vrij uit gaan. Hij verlost het bedrukte volk, en geeft de gevangene vrijheid in den. Verbrijzelde.

Zijn er ook onder ons toe verwaardigd om dat grote Broodkoren tot hun spijs te hebben, Hij geve u genade dagelijks naar Hem te hongeren, dagelijks onder Hem verbrijzeld te worden.

Zolang er zonde is, zal er vernedering moeten zijn, volk! Maar, de bruid zal niet altijd op de dorsvloer blijven. O nee, Hij zal haar eenmaal in de bruiloftsmaal leiden. Straks zal Hij komen en het kaf van het koren scheiden en de tarwe tezamen brengen in Zijn eeuwige schuur. O, die zalige oplossing.

De Drie-enige God zegene de waarheid in het midden der gemeente aan Zijn bedrukt, verslagen en gevangen volk. Ook tot toebrenging der vreemdelingen, en verlossing dergenen die in boeien geslagen zijn, tot roem Zijns Naams Die heerlijk is. Amen.

Slotzang Ps. 42: 3.

10. Het verbrijzelde Broodkoren en de roem van 't Kruisevangelie (2)

Lezen Johannes 17.
Zingen Psalm 68: 11.

INLEIDING.

Voor de tweede maal zijn wij dan op dezen dag saam- gekomen om ons in een plaatselijke bededag af te zonderen. Wij hebben vanmorgen uitgedrukt, het verleden toch te gedenken en niet te vergeten, het heden waarin we zijn te erkennen: het zijn de goedertierenheden des Heeren dat we nog zijn.

Hoe zullen wij toch biddag houden, toehoorders?

U hebt gehoord uit Johannes 17 het aller-volmaaktste gebed van de Middelaar. Hij alleen kan het Middelpunt van onze gebeden zijn. Hebt u geluisterd naar dat aller-heiligste gebed dat ooit op aarde uitgesproken is ? Nooit heeft een mens gebeden zoals die Christus Gods gedaan heeft. Terwijl Hij dit gebed uitsprak, stond Hij gereed om uit te gaan naar de hof, waar een goddeloos rot samenkwam om Hem als een roof weg te voeren. Maar te midden van die zwarte nacht zegt Hij: "Den drinkbeker dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken?"

O, te midden van dien nacht heeft Hij Gods lof vermeld. "Vader, niet Mijn wil, maar de Uwe geschiede". Hij is opgestaan en heeft met een blij geweten het recht des Vaders en Zijn eer ten breedste uitgemeten. Tot troost van Zijn Kerk en tot spijt der vijanden heeft Hij dat gedaan, volk. Hij is Die grootste Knecht des Heeren, waarvan getuigd wordt:

*"Maar eeuwig bloeit de gloriekroon,
Op 't hoofd van Davids groten Zoon".*

Al werd Hij nu in Gethsémané ten roof gesteld, toch heeft Hij Zijn taak niet vergeten. Zijn taak niet, Zijn gemeente niet, maar ook Zijns Vaders eer niet. Hij voegt deze drie dingen samen. Hebt gij het gehoord, toehoorders, in vers 10? "Al het mijn is Uwe, en het Uwe is Mijne, en Ik ben in hen verheerlijkt".

Hij nam hun natuur aan, nam hun schuld, hun smet en hun personen over. Zo is Hij in Zijn gemeente verheerlijkt, opdat zij in Hem kon verheerlijkt worden. En wat deed Hem na dit heilige, volmaakte gebed opstaan en naar de hof gaan, volk? Het was de liefde tot Zijn Vader en de liefde tot Zijn Kerk, die Hem deden opstaan en uitgaan in de nacht! Het was nacht voor de Borg, want Hij zag Zijn Vader nu als Richter; de rechtvaardigheid en gerechtigheid grepen Hem aan; Hij worstelde in de hof.

O, die Goddelijke worsteling voor een schuldig volk, die door hun zonden waardig waren eeuwig onder Gods toorn te liggen. Maar nu heeft Hij hun krankheden op Zich genomen, en is om hun overtredingen verwond. Het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen, Maar het welbehagen des Heeren, het eeuwige besluit van de Drie-enige God, zal door Zijne hand gelukkiglijk voortgaan, ter verheerlijking van Vader, Zoon en Heiligen Geest, en tot zaliging van een gans grote gemeente.

Over de wijze van Zijn verbrijzeling nu, hebben wij begonnen uw aandacht te bepalen als een gelegenheidswoord op de biddag en wensen nu onder Gods hulp voort te gaan onze tekst nader te verklaren, die u opgetekend vindt in Jesaja 28: 28 en 29, waar Gods Woord luidt:

"Het broodkoren moet verbrijzeld worden, maar hij dorst het niet geduriglijk dorsende, en hij breekt het niet met het wiel zijns wagens, en hij verbrijzelt het niet met zijne paarden.. Zulks komt ook voort van de Heere der heirscharen, Hij is wonderlijk van raad, Hij is groot van daad".

Maar vooraf vragen wij des Heeren onmisbare zegen.

Zingen Psalm 33: 5 en 6.

Wij hebben ter gelegenheid van de biddag onze tekst willen noemen:

"Gods eer in Zijn werk vertoond". En verdeelden hem verder in vier punten:

1. In een zegenend vermogen. De verbrijzeling is een zegen.
2. In een bewarend vermogen. Hij dorst het niet tot vernietiging.
3. De oorzaak van dat vermogen. Het komt alles uit een Drieënig God.
4. De oplossing van het ganse werk. *Hij is wonderlijk van raad en groot van daad.*

De eerste twee punten hebben wij kort toegelicht. Met de hulp des Heeren wensen wij nu verder te gaan, om tenslotte met een woord van toepassing te eindigen.

***Gave de Heere, om het bloed van de verbrijzelden Christus in spreken en horen
Zijnen onmisbare zegen ten leven. Amen.***

Mijn toehoorders, wij hebben aangetoond, dat Jesaja als redelijk mens op aarde, als kind des Heeren, en als profeet onder Israël, een zware taak te vervullen had. God wilde hem gebruiken om als een stukje werk in Zijn Kerk te arbeiden, om beide aan rechtvaardigen en goddelozen te zeggen hoe het hun gaan zou. Voornamelijk wilde God door Jesaja de komst van de Messias onder Israël voorzeggen. Zeer duidelijk komt het in zijn boek uit dat de Heere in, met en door Jesaja werkte, en, de duivel ten spijt, Zijn raad door hem als kind en knecht uitvoert. Niet alleen tot spijt van alle vijanden doet Hij dat, maar ook tot troost Zijner Kerk en opluistering Zijner majesteit.

Wij hebben in onze eerste predicatie gezegd: "Het was een zware taak die Jesaja opgelegd was". Kanaän, beroemd om Zijn vruchtbaarheid, wordt geroemd als een land, vloeiende van melk en honing. Maar Jesaja kreeg last, om het oordeel uit te spreken over de inwoners van dat vette, vruchtbare land! "Wee der hovaardigen kroon, der dronkene van Efraïm", zo begint hij in ons tekstkapittel hen aan te spreken. "De afvallende bloem zijns heerlijken sieraads, die op 't hoofd der zeer vette vallei is, zal zijn als een vroegrijpe vrucht voor de zomer", enz.

Onder Gods zegen, had Israël veel vruchtbare jaren in dit rijke land ontvangen. Maar hoe hadden zij er zich onder gedragen? God erkend in de grote weldaden? Nee, ze waren in miskenning van Hem afgegaan en leefden in zonde en misbruik. God gaf het als een zegen, Maar het werd hun tot een vloek. Hij gaf hun wijn, maar ze werden dronken; brood, maar ze walgden ervan door overdaad. Hij had met hen een verbond gemaakt en zij gingen het verbreken. Al verder en verder zonken ze weg in afval en brooddronkenheid. De Heere zag het en liet hen waarschuwen: "Ik zal gericht stellen naar het richtsnoer", zegt Hij, "en de hagel zal de toevlucht der leugen wegvagen".

Alsof Hij zeggen wil: "O gij afkerig volk, gij hebt Mijn verbond, dat Ik met u maakte, verbroken. Maar weet dat uw verbond met de dood zal te niet worden, en uw voorzichtig verdrag met de hel zal niet bestaan". En wat zegt Hij verder? We

hebben het vanmorgen reeds voor uw aandacht opengelegd, maar zullen het als een toeleiding tot onze tekst herhalen. Nu zegt Jesaja in vers 22 een vermanend woord: "Nu dan, o volk, drijf de spot niet, opdat uw banden niet vaster worden". En nu komt zijn profetische bediening naar voren als hij vervolgt: "Want, ik heb van de Heere gehoord ene verdelging, ja ene die vast besloten is over het gehele land!"

Maar wat zien we in dit hoofdstuk ook uitkomen, zeiden we? Te midden van het Israël dat in volle weelde baadde, en geld, koren, wijn en most, in de zonde doorbracht, was er toch een overblijfsel dat zuchtte en weende onder de wegzinkende natie.

Hoort in vers 5 en 6: "Te dien dage zal de Heere der heirscharen tot een heerlijke kroon en sierlijken krans zijn de overgeblevenen Zijns volks".

En wanneer zou dat overblijfsel zijn stem laten horen? Als de Heere komen zou met bezoeken over het afhoererend volk, als verwoesting in de stad zou wezen en met gekraak de poorten in stukken zouden breken. Dan zou in het midden des volks een overblijfsel wezen, dat zijn stem zou opheffen en vrolijk zingen vanwege de heerlijkheid des Heeren, volgens Jesaja 24.

Wij hebben gezegd: Een zware taak was het, die Jesaja te vervullen had; wat moest hij doen? Twee dingen het volk aanzeggen:

1e. Dat het grote deel, hetwelk nu in weelde en overdaad leefde, zou zuchten onder de oordelen, en

2e. dat het kleinste deel, dat nu zuchtte onder de zonden van land en volk, zou zingen.

De zuchters zouden dus zangers worden, en die nu vrolijk waren, zuchters.

"Mensenkind", sprak de Heere tot Ezechiël, "zet een teken aan de lieden die zuchten". En zou het alleen een zuchten onder hen gebleven zijn?

Nee, ze zouden ook uitroepen! Uitroepen tegen de zonden des volks, zonden der overheid en zonden der Kerk.

Hoe staan wij eronder toehoorders? Tot welk deel des volks behoren wij, u en ik? Tot hen, die in misbruik koren en most, geld en goed doorbrengen en al spelende en drinkende hun weg gaan? Of tot dat kleine overblijfsel dergenen die eronder zuchten en zuchtende uitroepen tegen den Heere: "Onze ongerechtigheden gaan boven ons hoofd, als een zware last zijn ze ons te zwaar geworden"?

O, als dan straks de oordelen al lager en lager komen, en God het land met de roede bezoeken zal, dan komt ook de tijd dat de Heere tot een sierlijken Krans en heerlijke Kroon zal zijn, dat overblijfsel Zijns volks!

Volk des Heeren, zijt gij waarlijk in de praktijk van uw leven zo'n zuchter die uitroept tegen de zonde, tegen den afval en het verre afwijken van de Heere? Weten ook uw familie en burens dat gij een zuchter zijt?

Of leeft u zonder onderscheid in handel en wandel met het volk des lands voort, en zucht noch protesteert tegen de grote Godsmiskening?

Hier ziet gij in het slot van ons tekstkapittel de laatste remedie die God Israël voorhoudt, als aan een bijna verzonken land. Alsof Hij zeggen wil: Hoort nu voor het laatst nog Mijn stem, Israël, dan zal Ik het u met een natuurlijk voorbeeld duidelijk maken.

En dat voorbeeld staat in onze tekstwoorden. *Ploegt de ploeger den gehele dag?* Blijft hij aan de gang om het land open te maken?

Nee toch, nietwaar? Is het niet alzo, wanneer hij lang genoeg geploegd en geëgd heeft, dat hij eindelijk begint te zaaien? Hij doet alles op Zijn tijd, want Zijn God onderricht hem. Die geeft den boer verstand het broodkoren te verbrijzelen onder het

wiel des dorswagens, maar het toch niet te breken; hij blijft het niet verbrijzelen. Nee, er is een *bewarend* vermogen. En hoe komt dit alles, dat het zo gaat?

We hebben ons derde punt genoemd: "De oorzaak van dat zegenend en bewarend vermogen". Zulks alles komt ook voort van den Heere der heirscharen.

Mijne toehoorders, mochten wij daarop dezen biddag eens terecht komen! In de oorzaak van alles, in dien wonderlijken raad van den Heere der heirscharen. O, dat het land van onze ziel eens vatbaar gemaakt werd voor dat eeuwige Woord, de vruchten zouden niet achterblijven.

Het zou niet slechts bij een zuchten in het hart blijven, maar het zou tot een uitroepen komen. Welk een voorrecht zou het zijn op onze bededagen, om van Koningin en overheidspersonen af, tot de armste arbeider toe, zelf de man onder God te worden!

Helaas, hoe is het onder ons mensen? De een scheldt de ander uit, onderdanen vloeken op de overheid, en de overheid onderdrukt de onderdanen. Alles zucht tegen elkander, in plaats van voor elkander. Waar zijn de tollenaars onder ons, die de hand op hun eigen borst slaan en zichzelf als de schuldige overnemen? Hebt ge er wel op gelet mensen, dat hij de hand niet op zijn buurman legde?

Nee, de tollenaar sloeg op zijn eigen borst en zei: "Wees mij, zondaar, genadig!" Waar zijn de Ezra's, die ten aanhore van al het volk uitriep: "Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood geworden om mijn aangezicht tegen U op te heffen", Ezra 9: 16.

Hij legde de schuld niet op een ander. Nee, hij was in de dadelijkheid overtuigd van de breuk in zijn eigen hart: "Ik ben beschaamd", zei hij.

En wist hij ook waarom hij schaamrood was? Luister, welke reden hij er voor opgeeft. Het was geen ijdele klank van woorden, die hij voortbracht, zoals het bij ons al te vaak is. Geen klank zonder grond, geen dorre, koude belijdenis zonder gevoel. Nee, het was waarheid in Ezra; het was een biddag uit het hart, niet alleen in vorm.

O, hoe vaak noemen wij de woorden "schuld" en "strafwaardig" zonder het minste waarachtige schuldgevoel onder God. Wij noemen het met de klank der woorden omdat wij weten, dat het zo behoort en wij het ook door anderen zo horen noemen. Maar, dat is niet het waarachtig schuldig kennen zoals Ezra. Ezra was door God waarlijk schuldenaar geworden onder God, en wist daarom ook de reden voor zijn beschaamdheid. "Want", zegt hij in vers 6: "onze ongerechtigheden zijn vermenigvuldigd tot boven ons hoofd, en onze schuld is groot geworden tot aan de hemel. Van de dagen onzer vaders af zijn wij in grote schuld tot op deze dag toe, en om onze ongerechtigheden zijn wij overgegeven, wij, onze Koningen en onze Priesters".

Wat voor profijt ligt er nu in dit zich schuldig kennen, volk?

O, daar is een Goddelijke belofte voor: "Als Mijn volk zich zal schuldig gekend hebben, dan zal Ik aan Mijn verbond gedenken". Dan, maar ook dan alleen, want al waagt er een land en volk Gods eer aan, de Heere zal er Zijn eer nooit aan wagen mensen! Hij zal Zijn eigen eer handhaven, ook al heeft Zijn volk het vergeten.

Zie het maar van het begin der schepping af, de gehele Bijbel door, hoe onder alle omstandigheden, in tijden van afval en verval, Hij steeds getrouw gezorgd heeft voor Zijn eer! Ziet het in de aller-donkerste uren, die er sinds de schepping op aarde geweest zijn. De uren toen de Zone Gods uitgerekt aan een vloekhout hing, en er duisternis over de gehele aarde werd van de zesde ure aan tot de negende ure toe! Niet één predicaat werd er in die uren op de gehele wereld gedaan! Het scheen met

Gods eer afgedaan te zijn mensen. De oude Joodse kerk nagelde de lang verwachten Messias aan het kruis, en de jonge, Nieuw Testamentische Kerk keek niet achter het geheim van Gods Raad.

Alles scheen nu voorbij. "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Het grote Broodkoren werd verbrijzeld onder des Vaders recht tot in de natuurlijke dood toe. Maar, de grote Landman wist wel wat Hij deed! Hij dorste Hem niet ter vernietiging, Nee, ontwikkelde Zijn bewarend vermogen. Hij kwam van tussen de molenstenen der Goddelijke rechtvaardigheid met vollen glans in triomf naar buiten. Hij werd verbrijzeld, Maar in hetzelfde ogenblik kwam de vrucht van die verbrijzeling openbaar; wat gebeurde er? Hij nam een moordenaar tegelijk mee naar Zijn Koninkrijk, als een zichtbare overwinning op zonde, duivel, wet en dood.

En wat was de vrucht van die overwinning?

Dadelijk begint de moordenaar ook te preken en kwam door God, voor de ere van Christus op; hij ging Hem verdedigen.

Toen de Zone Gods als Middelaar daar hing, lijdende en stervende aan een kruis voor een schare uitverkorenen, zweeg de ganse aarde, maar een moordenaar, die door genade een schuldenaar geworden was, nam het voor de ere Gods op en zeide: "Vreest ook gij God niet, daar gij in hetzelfde oordeel zijt?" En meteen neemt hij zijn eigen schuld over; hoort maar: "En wij toch rechtvaardig, want wij lijden straf, waardig hetgeen wij gedaan hebben". Houdt hij daarmee nu op?

Nee, luister hoe hij ook Gods recht en heiligheid overgenomen heeft: "Maar Deze heeft niets onbehoorlijks gedaan!" O die gulle belijdenis! Die is vrucht van genade! Ook nam hij op hetzelfde moment de Godheid van Christus over en noemt Hem een Koning. "Heere, gedenk mijner, als Gij in Uw Koninkrijk zult gekomen zijn".

En wat antwoordt de Koning? Het grote Broodkoren, verbrijzeld als Hij daar hangt onder Gods heilige deugden en de wet, neemt direct daadwerkelijk, als in triomf, zo dit eerste zaad van de Nieuw Testamentische Kerk mee en zegt: "Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn!"

O, volk, het is voor de moordenaar maar een korte biddag geweest, en toch mocht hij eeuwig dankdag gaan houden! Dat is toch wat geweest, het wonder der vrije genade.

Het Broodkoren, onschuldig verbrijzeld, opdat schuldige zondaren voor eeuwig het Brood des levens zullen genieten. Hij, de Bron van alle leven, ging vrijwillig sterven, opdat God door Zijn dood, het leven zou geven aan des doods schuldigen! Hebt gij er wel eens bij stil gestaan toehoorders, wat een zegen het nog in een land is, dat de verbrijzeling van de Zone Gods, tot vergeving der zonden nog verkondigd wordt? Wij hebben gezegd: Iedere uitverkorene op de aarde zal hier eens verbrijzeld worden en in zijn hart verslagen door de Geest der uitbranding.

Hoe zal ooit anders een zondaar heerlijkheid in het verbrijzelde Broodkoren zien, als hij zelf niet verbrijzeld van hart is? Dan alleen kan hij door Hem verzadigd worden. Al Gods volk zullen in meer of mindere mate heerlijkheid in die verbrijzeling zien, en het wonder dat zulks alles komt van de Heere der heirscharen. Leest er de godzaligen Durham over in zijn verklaring van Jesaja 53.

Het Broodkoren moest, volgens de eeuwige raad, noodzakelijk gedorst worden; de uitvoering van die daad lag in Gods wil opgesloten. Christus heeft Zich volgens het eeuwige verbond gesteld in de vierschaar van Gods rechtvaardigheid en aldus onze schuld op Zich genomen. De rechtvaardigheid Gods heeft Hem voor onze schuld achtervolgd, de betaling is van Hem gevorderd, de drinkbeker die wij hadden moeten drinken, wegens onze afval van God, is in Zijne hand gesteld. Hij heeft die moeten drinken, en heeft hem ook gedronken.

Is dat niet duidelijk in ons 3e punt? "Zulks alles komt ook van de Heere der heirscharen".

Het zwaard van Gods rechtvaardigheid is tegen Hem ontwaakt, en heeft Hem geslagen. En... wat heeft die Goddelijke Christus tegen dit alles gedaan? Hij heeft volgens Zijn onderneming de vollen eis aangenomen en het rechtvaardig oordeel gedragen. En, hoe is het afgelopen, volk? O, moet nu uw hart in diepe verootmoediging niet breken onder zulk een Middelaar, Die voor u verbrijzeld is? Even alsof Hij de schuldige was, heeft Hij Zijn heiligen mond niet geopend om Zichzelf te rechtvaardigen! Hij zeide niet: "Dat zijn Mijn zonden niet".

Nee, maar als een schaap dat stom is voor het aangezicht Zijner scheerders, alzo deed Hij Zijnen mond niet open. Hij gaf Zich gewillig over om als koren gedorst te worden, dat gaf de waarde aan Zijn lijden.

Een godgeleerde uit Schotland zegt ervan: Weet gij wat de twee zuilen of pilaren zijn, waar onze vrede en verzoening met God op rusten?

Antwoord: 1e. Dat Christus tot zonde gemaakt, en als een zondaar behandeld is, schoon er geen kiem van zonde in Hem was.

2e. Dat de uitverkoren zondaren, die van nature vaten des toorns zijn, gelijk ook de anderen, uit kracht van Zijn voldoening verlost worden.

En dit alles naar besluit van ,dat eeuwige genadeverbond, waarin deze overeenkomst gemaakt is, en Hij in het voornemen Gods reeds verbrijzeld was. "Zie, Ik kom o God, om Uwen wil te doen". Komt dan nu zulks alles niet van de Heere der heirscharen? *Hij is wonderlijk van raad en groot van daad.*

Is er nu een volk in ons midden, jong of oud, dat met deze verbrijzelde Christus kennis gemaakt heeft?

O, voor dezulken zal de eeuwigheid niet te lang wezen om het grote werk te bewonderen, niet alleen dat Hij kon of mocht verbrijzeld worden onder de toelating Gods, maar dat het moest. Het was een heilige noodzakelijkheid, mensen. Alleen door recht kon de liefde overwinnen. Alleen door het vergieten van dat reine bloed, was de reiniging van alle zonden mogelijk. Is er dan geen oorzaak voor dat zegenend en bewarend vermogen in onze tekst? De grote Huiseigenaar spaarde Zijn edelste koren niet; zwaard, ontwaak tegen uw herder, en tegen de man die mijn metgezel is! Doch, Hij zeide het slechts eenmaal. De Apostel had het overgenomen dat het langs zulk een weg gegaan is, want hij zegt in Hebr. 10, nadat hij voorgesteld heeft, dat het de wil des Vaders was dat Christus zou lijden, en de wil des Zoons Die het op Zich nam, zoals hij in vers 9 zegt: "Zie, Ik kom o God, om Uw wil te doen", laat hij er in vers 10 op volgen: "In welken wil wij geheiligd zijn door de offerande des lichaams van Jezus Christus, éénmaal geschied".

Wat is nu de vrucht van die gewillige overgave des Zoons?

De Vader neemt volkomen genoegdoening in deze één Offerande, want het was een gewillig Offer. Nu kan Hij de Zijnen van Gode worden tot wijsheid, heiligmaking en volkomen verlossing. Nu kan de Heilige Geest, uitgaande van de Vader en de Zoon, heengaan in het hart der uitverkorenen, en hen gaan verbrijzelen door hun de heilige wet en Goddelijke rechtvaardigheid voor te houden. En welke vrucht is nog meer?

Nu kan, nadat er door de Heiligen Geest plaats gemaakt is, Christus komen in het hart, en de wonden, in de ziel geslagen, helen. Zij liggen met en in Hem, in dat verbond vast, dat betere dingen spreekt dan het bloed van Abel, het bloed dat om wraak riep. Nu mogen bergen van bevinding wijken en heuvelen van gestalten wankelen, maar het verbond des vredes, bekrachtigd door het verbrijzelen van het grote Broodkoren, zal nooit wijken of wankelen. Nooit is nu de Vader Rechter meer

in de uitvoerende daad, voor een volk dat in de wonden van Christus een schuilplaats voor zijn schuldige ziel vond.

Toehoorders, hebt u ooit in waarheid kennis gemaakt met de Middelaar Die Zich vrijwillig overgaf? Door het recht werd Hij verbrijzeld, éénmaal, maar in de Liefde bewaard. Zo zal ook Gods volk bij de aanvang verbrijzeld van hart en verslagen van geest worden, maar: ook zij worden op grond van Christus' verbrijzeling door recht verlost en uit liefde gezaligd! Zulks alles komt ook voort van de Heere. Daarin ligt de oorzaak ook van hun zegenend en bewarend vermogen.

O, hoe zou het ons dan betamen, volk des Heeren, in diepe verootmoediging te buigen onder die liefde van de Drie-enige God. Als schuldigen vrij verklaard, verdoemeniswaardig en niet verdoemd! Waardig om eeuwig onder het heilig recht verbrijzeld te worden en nu door de liefde des Verbrijzelden geheeld! Dat zal toch wat zijn, als straks eenmaal het grote Broodkoren op de wolken verschijnen zal. Dan niet meer in de gedaante van een gans verbrijzelde, in Zijn menselijke natuur gebukt onder een kruis, met een bebloed hoofd en een doornenkroon.... Nee, maar dan als een heerlijk Overwinnaar. En dan?

Dan zullen alle vijanden op aarde, met de duivel en zijn hellemachten, voor eeuwig onder Zijn heilige voeten verbrijzeld worden. Het heilige recht, dat op Hem was aangekomen, en dat Hij voor de uitverkorenen gedragen heeft, zal hen verpletteren. Maar, dan zal Hij in de volste zin des woords tot een heerlijke Kroon en sierlijke Krans zijn, de overgeblevenen des volks!

Dan wordt het nooit biddag meer gemeente, maar zal het eeuwig dankdag blijven.

1e. "Dankende de Vader", zegt de Apostel, "Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht".

2e. Dankende de Zoon, Die door Zijn vrijwillige verbrijzeling deze bekwaammaking verwierf, en

3e. Dankende de Heiligen Geest Die het ganse werk in onze ziel wilde toepassen.

Volk des Heeren, zouden we toch in betrekking tot dien laatsten dag niet zeggen met onze voorvaderen in Artikel 37 van onze geloofsbelijdenis: "Daarom verwachten wij dien groten dag met een sterk verlangen, om ten volle te genieten de belofte Gods in Christus Jezus. Amen".

Om dan eenmaal met Hem als Koningen te heersen in de zalige gewesten der heerlijkheid.

Is het niet de moeite waard mensen, om dan een ogenblik stil te staan bij ons 4e punt, namelijk, ***om na de oorzaak van dat zegenend en bewarend vermogen aangetoond te hebben, nu de oplossing van het ganse werk te bezien?***

Want, hoe wordt het toch verklaard, dat alles van de Heere voortkomt? De tekst geeft er ons zelf In het slot een antwoord op: "Hij is wonderlijk van raad en groot van daad".

Wij zeiden met de opening van onze predicatie onze tekst te noemen: "Gods eer in Zijn werk vertoond". En komen die werken door Zijn grote daden niet naar buiten? Jesaja had daar ondervinding van; lees zijn boek maar eens door. Hij heeft het meegemaakt ten tijde van Koning Hiskia, dat Jeruzalem door de Assyriërs omsingeld werd en de Koning Sanherib door Rabsaké de God Israëls hoonde, en Hem gelijk met afgoden op één lijn stelde, die hun landen niet uit zijn hand hadden kunnen verlossen. En kon Hiskia dat kalm aanhoren mensen, zoals wij het kalm aanhoren dat onze medemensen de God des hemels vloeken en miskennen?

Nee, Hiskia droeg dat zo gemakkelijk niet, maar hij scheurde zijn klederen, bedekte

zich met een zak en ging naar het huis des Heeren. Ook zond hij de oversten naar de profeet Jesaja en zeide: „Deze dag is een dag der benauwdheid, der scheiding en der lastering. Hef dan een gebed op voor het "overblijfsel" dat gevonden wordt, misschien zal de Heere horen de woorden van Rabsaké, om de levenden God te honen". Merkt ge wel toehoorders, dat het Hiskia niet om het even was, hoe er over zijn God gesproken werd? Hij riep op hetzelfde ogenblik een biddag uit, want, zegt hij, deze dag der scheiding is een dag der benauwdheid. Jeruzalem is in nood, want Israëls God wordt gehoond. En wat gebeurt er? Zwijgt de Heere? Bevestigt Hij door Zijn zwijgen de woorden van Rabsaké, dat Hij inderdaad gelijk is aan de afgoden die niet helpen zullen?

Hoort, welke boodschap de knechten van Hiskia van Jesaja mee terug krijgen in Jes. 37: 6: "Zo zult gij tot Hiskia zeggen: "Zo zegt de Heere, vreest niet voor de woorden waarmee Mij de dienaars van Sanherib gelasterd hebben, want Ik zal een geest in hen geven dat zij een gerucht zullen horen, en weder naar hun land keren, en Ik zal hen door het zwaard doen vallen". Toen voer de engel des Heeren uit en sloeg in het leger 185.000 man. En toen de Assyriërs zich des morgens vroeg opmaakten, zie deze allen waren dode lichamen. Mogen wij dan niet zeggen: Gods eer in Zijn werk vertoond? En dat Hij voor Zijn eigen eer zal zorgen, al zouden de vijanden Hem die willen ontnemen, en Zijn volk machteloos geslagen is?

O Nederland, waar zijn nu onze Vorsten, hofmeesters en kanseliers, die met gescheurde klederen naar Gods huis opgaan als des Heeren Naam gevloekt wordt? Die de dag waarop Godsmiskening en Godslastering doorbreekt een dag van grote benauwdheid noemen? Hiskia verborg het niet, maar wilde het wel weten dat, als God hem verliet, het de benauwdste dag van zijn leven zou zijn.

Toehoorders, is dat ook voor ons de slechtste dag? Of leeft gij liever zonder God door en viert uw vlees de vrijen teugel? Dan zult ge wel een dag der benauwdheid beleven, maar dan zal wederkeren onmogelijk zijn! Evenals de engel de 185.000 sloeg, zult ook gij geslagen worden, afgesneden uit het land der levenden, het heden der genade. Ach, dat we tezamen in schuld en schaamte met Hiskia eens biddag mochten houden, zoals hij het waarlijk uit de nood der ziele deed.

Nood, zeg ik, niet omdat de oogst mislukt was, of het geld minder waarde kreeg en er niet zoveel meer verdiend werd, Nee, maar nood, omdat Gods Naam gelasterd werd en men de Heiligen Israëls op één lijn met de stomme afgoden stelde! Wordt dat in ons diep zinkend vaderland ook niet al te vaak gedaan?

Mochten we toch onder alle slagen en inkortingen aan de zijde Gods leren vallen. Alleen onder Hem is onder de zwaarste oordelen een plaats om adem te halen.

Volk des Heeren, alleen waar God is, kunt u wezen. O, mocht het dan gegeven worden Hem achteraan te kleven. In elk levendgemaakte ziel is bij aanvang die wens ingestort om onder God te vallen, het Hem gewonnen te geven. Maar, als ze bij de voortgang in de ontdekking zichzelf leert kennen, dan gaat zij leren hoe het zonder God onmogelijk is, ook slechts eenmaal onder Hem te bukken.

Hoe pijnlijk is het voor de ziel gewaar te worden, dat zij in plaats van Gods eer alleen zichzelf zoekt. Ledeboer had die ondervinding ook opgedaan, hij zegt: "Doorgaans, als het over Gods eer gaat, slaap ik, maar, als het over mijn eer gaat, ben ik wakker". Hoe kan het ook anders, dan dat de Heere soms vreemde wegen gaat gebruiken om Zijn volk te doen wederkeren?

Van de honger hen doet wederkeren naar het levende Brood dat uit de hemel nedergedaald is. De discipelen, terwijl zij met de Heere drie jaren rondwandelden, kenden Hem in Zijn werken en geloofden dat Hij de Messias was. Zij kenden Hem

onder de wet, maar hadden nooit met Zijn verbrijzeling kennis gemaakt.

Zo is het ook vaak met vele zielen. Wel kennis aan een Christus onder de wet, in wonderen en uitreddingen, daar leven zij soms lang bij. Maar als de lieve Heilige Geest hen gaat inkorten, en alle vorige weldaden gaat bedekken, denken zij dat het nu verkeerd zal aflopen. Hun bed van doorleefde genade, waarop zij waren gaan rusten wordt te smal, en het deksel van bevinding waaronder zij zich dekten wordt te kort. De borsten der vertroosting drogen op, en alles, alles schijnt afgesneden! Maar wat is het doel van de Heiligen Geest?

Zo moet er kennis gemaakt worden met de noodzakelijkheid van een verbrijzelden Christus. Zo moeten ze leren: *U dan, die gij gelooft is Hij dierbaar*. De heilsorde van het Goddelijk werk wordt in al Zijn werken openbaar. Alles wat eenmaal Zijn raad besloot, wordt in de tijd op Zijn tijd, door Zijn Goddelijke almacht uitgevoerd; daarom zegt onze tekst in het slot: *Hij is wonderlijk van raad en groot van daad*.

*Geen ding geschiedt er ooit gewisser,
Dan 't hoog bevel van 's Heeren mond.*

Is het nu in de natuur zoo, dat zelfs de handelingen van de landbouwer in zaaien en oogsten door Goddelijk onderricht geschieden, hoeveel temeer de vernedering voor een mens in het bijzonder, en voor een land in het algemeen? Hoe moeten wij niet in verwondering stil staan bij die heilige, Goddelijke raad van Vader, Zoon en Heilige Geest! Wondere God, wondere eeuwigheid, wondere raad en wondere uitvoering! O, volk, mijn tong is veel te kort en mijn woorden veel te arm om slechts een stipje van dien raad uit te dragen.

Hoe zal ik, als het kleinste nachtpitje in Gods Kerk, toch kunnen uitdragen die Heere der heirscharen, Wien Jesaja, de grote profeet, blinkende als één der voornaamste sterren aan Gods Kerkhemel, voorstelt als een God Wiens raad zo wonderlijk van daden zó groot zijn? Moeten wij niet zwijgend 'in aanbidding wegzinken onder deze verborgenheid, volk?

1e. Onder het Goddelijk Wezen; het is eeuwig.

2e. Onder de Goddelijke raad; die is wonderlijk.

3e. Onder de Goddelijke deugden; deze zijn volmaakt.

4e. Onder de Goddelijke zaligheid; die zonder einde wezen zal.

Als een vrucht uit die wonderlijke raad, uitgewerkt door het Goddelijk Wezen, voor de vrijgekochten des Heeren te Sion. Als dan de Schepper, de Oorsprong aller dingen, zo groot, zo onpeilbaar wonderlijk in Zichzelf is, hoe groot zijn dan ook Zijn zegeningen en oordelen niet!

*Hij schenkt uit goedheid zonder peil,
Ons 't eeuwig zalig leven.*

Helaas, wij merken in onze blindheid de grootheid niet van Hem, noch van Zijn werken. Ach, dat er meer een verbrijzeling des harten onder Hem was. Want dit is vast mensen: zo zeker als Christus verbrijzeld is, zo zeker zal elke ziel verbrijzeld moeten worden, zal zij ooit profijt van Zijn verbrijzeling kunnen hebben. Hoe zullen wij anders ooit van het Broodkoren kunnen eten en verzadigd worden?

Paulus zegt in Efése 1: 11: "Die alle dingen werkt naar de raad van Zijnen wil". Maar, In dien raad was mede besloten de wijze waarop Hij Zijn wil zou uitvoeren. "Die het van de Vader hoort en leert, die komt tot Mij".

De Vader voert Zijn raad uit door het zenden van Zijn Woord en het zenden van Zijn Geest. Met eerbied gesproken gaat Hij door ,den ,Zoon en de Geest tot de zondaar, en de levendgemaakte zondaar gaat wederom door de Geest en de Zoon tot Hem. O,

die verborgenheid van de raad Zijns willens! "Want door Hem bidden wij beide de toegang door één Geest tot de Vader", Ef. 2: 18.

Hoe weinigen kennen die wonderlijke raad en haar uitvoering in de daden naar buiten! Wat wordt er doorgaans meer op bijzaken dan op de hoofdzaken gelet. O, hoe gevaarlijk is het uit ervaringen en verschillende toestanden te besluiten, dat men een gekende uit de Goddelijke raad is. Hoe vaak hoort men bespreken deel te hebben aan de verdiensten van Christus, zonder dat men ooit in de dadelijkheid een verbrijzelde van hart geweest is. Dat is het verschil tussen een huichelaar en een kind Gods. De naam-Christen zoekt de grond zijner zaligheid in Zijn eigen doen en laten; hij geeft zichzelf over, maar wordt nooit overgenomen. Zij grijpen God en Christus aan, eer ze zelf door God gegrepen zijn. Maar een zondaar die waarlijk door de Heiligen Geest aangeslagen is, wordt eerst gegrepen en kan daarna (door genade) eerst teruggrijpen. Hij geeft, door de Goddelijke genade in zijn ziel, zich onvoorwaardelijk over, maar wordt ook overgenomen.

Mochten wij op dezen biddag eens in contact met die eeuwige raad en haar uitvoering komen. Om also deel te krijgen aan de vier zaken in onze tekst, het zegenend en bewarend vermogen, de oorzaak ervan en ten slotte de oplossing van het ganse werk, waarvan wij getracht hebben in een korte schets u iets te zeggen. Onze tijd is omgegaan, keren wij nu ten slotte nog met een woord van toepassing tot onszelf in.

Zingen Psalm 139: 9, 10.

TOEPASSING.

Mijn toehoorders, nog een enkel woord en wij zullen afbreken. We hebben vanmorgen beluisterd hoe David als type van de Middelaar gezongen heeft:

*"Te middernacht heb ik Uw lof vermeld,
Dan sta ik op, om met een blij geweten,
Het recht dat Uw gerechtigheid vermeldt,
Tot Uwen roem ten breedste uit te meten".*

Tot Uwen roem. Dat was het doel van de Middelaar. Des Vaders eer was Zijn wil en werd Zijn werk. Hebt gij het gehoord, toehoorders, wat u voorgelezen is uit Joh. 14? "Vader, de ure is gekomen, Ik heb U verheerlijkt op de aarde, Ik heb voleindigd het werk dat Gij Mij gegeven hebt om te doen".

Behoort gij ook onder degenen voor wie Hij dat werk op Zich nam? Of zijt gij nog vreemdeling van de verbonden der belofte, geen hoop hebbende en zonder God in de wereld? Arme wereld, arme onbekeerde mensen, als gij niet behoort tot degenen voor wie dat Broodkoren verbrijzeld is, hebt ge geen deel noch lot in dit woord. Hebt gij op de wereld een huis om in te wonen met een dak boven uw hoofd om u te bedekken? En brood om uw natuurlijke honger te stillen?

O, als de dood komt, zult ge uit dat huis gedragen worden, en hebt ge geen brood meer nodig. Maar, zult gij dan een dak boven het hoofd van uw ziel hebben? Als ge nooit met een verbrijzeld hart onder God terecht gekomen zijt en kennis met het gedorst Broodkoren gemaakt hebt, dan zult gij met een gans verslagen ziel voor uw Richter staan, Maar dan zal er geen heling meer mogelijk zijn. O, nu komt gij tussen de winter en de zomer nog op, om biddag te houden, maar daar zal nooit lente meer op dien eeuwigen winter volgen!

Jongelingen en jongedochters in ons midden, hoe brengt gij de zomers en winters

door tussen biddag en biddag? Verlaat ge de raad van vader en moeder, en zoekt gij uw eigen lust op te volgen? Gaat gij op Gods dag en de andere dagen uw eigen gang? Kan geen vermaning uw hart meer verbrijzelen, en moet het met geweld door alle teugels heen? De tijdszonden, de grote nationale landszonden in mode en sport en allerlei losbandigheid, hebben zij u geheel in beslag genomen?

O, denk er aan, nog geeft God van de hemel regen en vruchtbare tijden. Nog wordt er in naam bid- en dankdag gehouden; Hij laat u, zij het ook door geringe knechten, toch waarschuwen. Maar als gij onwedergeboren blijft, zult gij met een aanklagende consciëntie verpletterd voor uw Rechter staan! Ach, dat er vandaag nog eens een enige gegrepen werd uit de kaken des doods, en gereinigd door het bloed Desgenen, Die nu aan des Vaders rechterhand staat en bidt.

Niet alleen bidt voor Zijn toegebrachte Kerk, maar ook voor de schapen die tot de zichtbaren stal nog niet behoren, want deze zal Hij ook toebrengen, (n.l. die onder het zegel der verkiezing liggen) en het zal worden één kudde en één Herder. Nooit heeft een mens gebeden zo Hij gebeden heeft, volk, maar ook nooit heeft één schepsel geleden wat Hij leed! Maar nu rust Zijn voorbede ook juist op grond van Zijn voldoening. "Vader, Ik wil, dat ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt, opdat ze Uw heerlijkheid zouden zien die Gij Mij gegeven hebt".

De duivel zou willen zeggen: "Ze zijn mijn eigendom want ze zijn mij vrijwillig toegevalen". En dat is ook zoo. Maar wat antwoordt de verbrijzelde Middelaar? "Niemand kan ze rukken uit de hand Mijns Vaders, Ik en de Vader zijn één".

Merkt ge toehoorders de eeuwige raad Gods in deze woorden?

Hun namen waren allang door de Vader in het Boek des Levens opgenomen eer de duivel kwam en hen door de zonde verleide. O, die wonderlijke raad! Doch, dat zullen ze zeker in de tijd door genade gaan overnemen, dat hun recht niets minder dan in de verdoemenis is. Alleen voor de hel deugen zij, mensen, dat leren de levendigen van harte toestemmen. Daarom juist nu het eeuwige wonder, want: "Om Uw goedertierenheid en Uw waarheid wil, zal ik Uw Naam loven, o Heere", Psalm 138. Wat zal het dan aan de andere zijde uitmaken gemeente, die aangeboden verlossing niet aangenomen te hebben! Nog staan wij hier in het midden van u en roepen: "Heden, terwijl gij Zijne stemme hoort, verhardt u niet". Nog eet gij op de akker der wereld mee van de kruimels die er onder de algemene genade vallen uit de verdiensten van de Middelaar. Nog deelt gij in algemene gunsten, vloeiende uit de verbrijzeling van het grote Broodkoren. Maar weet: Eénmaal zult gij hier voor ter verantwoording geroepen worden.

Jonge en oude mensen in ons midden, hebt gij in uw leven geleerd voor de ere Gods uit te komen, beide in uw dorp of stad en onder uw familie? "Deze vermelden van wagens en gene van paarden", zegt Ps. 20, "maar wij zullen vermelden de Naam des Heeren onzes Gods". Weet toch, dat de oordelen vast besloten zijn, ook zijn zij alreeds uitgesproken; waar wacht het dus alleen nog op? Op de uitvoering ervan. Het wacht alles op de vastgestellen tijd, de dag en het uur, ook in de eeuwigen raad vastgelegd. Dan zal door de daad, de raad bekend worden.

Nog vragen wij om een zegen voor de landbouw en ons vee, maar wat zullen we er straks mee doen mensen? Zijn niet de zegeningen ons tot oordelen geworden? Maar, omdat het oordeel niet haastelijk over de boze daad geschiedt, daarom is het hart der mensen in zich vol om kwaad te doen. Maar - uitstel is geen afstel!

O, mocht dan de goedertierenheid en de lankmoedigheid Gods u tot bekering leiden. O Nederland, drijf de spot niet langer, opdat uwe banden niet vaster worden! Te midden van alle spotternij en verachting durf ik toch het livrei van mijn Koning dragen, mensen, en in Zijn Naam u prediken, dat Hij op weg is om Nederlands

banden vaster te maken!

Ik weet zeker als ge er dezen zomer zelf iets van mocht beleven, zou u zeggen: "Man, gij hebt er nog veel te weinig van gezegd". Door de zonde zijn de banden gemaakt, maar door doorzondigen zullen ze vaster gemaakt worden. De enigste 'en laatste remedie is nu nog: verbrijzeling.

O, dat daarom de nationale schuld ook eens een nationale verbrijzeling mocht worden! Wij hebben het verzondigd. De Heere mocht het verheerlijken, dat wij eenparig gedreven werden, ieder persoonlijk onze schuld te kennen, dat het niet meer was: de omstandigheden hebben het gedaan; of allerlei bij-oorzaken, Nee, maar dat ik het eens gedaan had, en zelf als een veroordeelde de persoon onder God kon worden.

En zijn er onder ons die rusten op hun meeleven onder Gods volk, op uitreddingen in tijdelijke omstandigheden? Ach mensen, het is groot voor de tijd, maar het is de wortel der zaak niet. Uw lamp van belijdenis zal uitgaan als straks de dood komt. Hoe gedraagt gij u onder de oordelen die al lager en lager daarhenen wentelen? Hebt u in dagen van uiterlijke voorspoed en weelde wel over Gods goedheid gesproken, maar gaat gij nu in tegenspoed een kwaad gerucht uitbrengen over het land?

O, u mocht eens leren aan God genoeg te hebben, ook al zou Hij u Zijn zegeningen onthouden.

En volk des Heeren, behoort gij onder de lieden die zuchten? Tot dat kleine overblijfsel des lands te midden van de bespottingen der Assyriërs? Mocht gij dan ook met Hiskia verwaardigd worden aan de zijde Gods te vallen. Zit ge nu vaak tussen ketels en kolen zwart in oneer verstoken, en zegt gij met de dichter niet: *Ik lag gekneld, maar ik lig gekneld in banden van de dood?* Hij doe Zijn licht in uw duisternis opgaan, en geve u de persoonlijke toepassing van het verbrijzelde Broodkoren.

Misschien zijn er zielen die zeggen: Onder alle bezwaren en duisternissen zijn er toch ogenblikken dat ik niet los ben, maar mijn ziel uitroept:

*Ik zal, in al mijn noden, angst en pijn,
U al mijn liefde waardig schatten!*

Maar ach, het is even genoten, Maar dan weer weggesloten. Soms kan de betrekking in de uitgangen des levens zo groot zijn, dat de ziel denkt nu opgenomen te worden; ze zou zichzelf in die gestalte wel over kunnen geven, maar Ze wordt niet overgenomen, dat is de hapering. Het is de tijd nog niet. O, mocht die tijd rijp worden, dat uw ziel van de dorsvloer opgeraapt en weggevoerd werd naar de poort, en dat de wet zijn zwaarden voor de Losser moest neerleggen, en Hij u uit zichzelf onvoorwaardelijk overnam, met al uw schuld en schande, en voeren naar Zijn binnenste kamer!

Als dan het oordeel geheel opgeheven was, zou u uitroepen: ,Wat is het dat Gij mij kent, daar ik een vreemde ben". Zou u Hem kennen volk, als Hij tot u komen zal? "Ja", zegt de Kerk, "Deze is de Heere onze God, wij hebben Hem verwacht, Hij zal ons zalig maken". Simeon kende Hem en zeide: "Nu laat Gij Heere Uw knecht heengaan in vrede". Van die gunst maakt Hij klein en groot deelgenoot; geen klauw zal er achterblijven. Hij is het Hoofd en zij zijn de leden; hoe zou Hij dan ooit rusten eer het gehele lichaam volmaakt verenigd zal zijn?

Ach, zeggen sommige zielen, de wateren der verdrukking gaan soms zo diep, ze raken tot aan de lippen; zou ik nog ooit verlost worden? De Heere gebruikt wegen en middelen om het land der ziele te bereiden, volk.

In de winter zijn de velden dor, geen scheutje is er op te vinden, maar, dan komt het voorjaar! O, dan worden de voren wel eens lang getrokken, maar al is de weg pijnlijk voor het vlees, God gebruikt deze wegen om de ziel al meer en meer vatbaar te maken om het Broodkoren te ontvangen!

En gij, geoefend volk des Heeren, loopt uw zandloper zachtjes aan leeg? Hij geve u aansluiting om veel met een verbrijzelden Christus te leven. Hij is de Pottenbakker en gij het leem. Mocht uw leven een Gode-verheerlijkend leven zijn; en dat de ere Gods in uw leven de hoogste waarde toch bleef houden. Dan zou het met de dood straks alleen een verandering van plaats wezen, en geen verandering van werk. Hij verbindt ons tezamen in Hem, aan Hem en elkander, tot de tijd zal aanbreken, dat het nooit biddag meer wezen zal, maar eeuwig dankdag blijven.

Hij verzoene het onze met het Zijne en zegene de waarheid in het midden der gemeente. Amen.

Slotzang Psalm 138: 2.

11. De eer en de leer der waarheid, of 't Kruisevangelie waarin Paulus roemt.

Biddagpreek

Lezen Galaten 6.

Zingen Psalm 86: 6.

INLEIDING.

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid.

Wij zijn deze dag weder samengekomen om biddag te houden. Wat zou het een voorrecht zijn als ieder voor zichzelf, in ware behoefte des harten de stand beleefde, waarvan wij uit Psalm 86 gezongen hebben: "Leer mij naar Uw wil te handelen".

Er staat slechts een zeer kort opschrift boven dezen psalm, n.l.: "Een gebed Davids". Het was voor David geen vreemd werk om biddag te houden mensen! Mochten wij door genade in zulk een gestalte als een behoeftige leerling vragen of God ons leiden mocht. Hij was zich bewust geworden van zijn ellendigheid, en de noodzakelijkheid om van God geleerd te worden, was diep in zijn ziel gezonken.

"Heere", begint hij te vragen, "neig Uw oor en verhoor mij, want ik ben ellendig en nooddruftig".

U zult zeggen: "Zijn we dat allen niet?" Van nature zijn wij zonder onderscheid allen ellendig en nooddruftig, maar van nature nemen we het niet over, en zijn geen levende leerlingen. Wij liggen vijandig dood in zonden en misdaden, en daarom kan alleen vrije genade ons levendige, biddende leerlingen maken.

David had door de Heilige Geest geleerd, dat alle godsdienst zijn oorsprong moet hebben uit God, en dat alle godsdienst buiten God ontsproten, door de vlammen van Gods eeuwige deugden verteerd zal worden. David was een levende bidder, maar ook een naakt uitgestroopte bidder, die geleerd had niets over te houden dan God alleen.

"Leer mij Heere, Uw weg", zegt hij. Hij vraagt niet om zijn weg, ook zegt hij het de Heere niet voor hoe Hij het doen moet; Nee, hij vraagt nederig, uit behoefte des harten, om geleerd te worden. En eenmaal geleerd zijnde, zou hij in Gods waarheid wandelen, daar was hij zeker van. O, dat kostelijke gebed van een arme leerling: "Verenig mijn hart tot de vreze Uws Naams".

Toehoorders, mochten wij tezamen op die plaats gebracht worden! (Dan zou het geen biddag naar de uiterlijke vorm, slechts in gewoonte zijn. Maar oprecht, door waarheid in het binnenste. Dan zou niet een ander, maar wij zelf, ieder persoonlijk voor zich de schuldige voor en onder God worden.

Wij hadden gedacht (in verband met de biddag) uw Christelijke aandacht te bepalen bij 't gedeelte der Heilige Schrift dat u voorgelezen is, n.l. Galaten 6, en daarvan het 16e en 17e vers.

"En zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid, en over het Israël Gods.

Voorts, niemand doe mij moeite aan, want ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam".

Vragen wij vooraf de Heere om Zijn zegen.

Zingen Psalm 79:

Mijn toehoorders.

Wij noemen onze tekst:

"De eer en de leer der waarheid, of 't kruisevangelie waarin Paulus roemt".

En zien daarin: Het Evangelie

1. In een vaste regel gepredikt.
2. In zijn uitwerking vertoond.
3. In zijn autoriteit voorgesteld.
4. In een bevestiging bewezen, om dan
5. Aan de hand der waarheid met een woord van toepassing te eindigen.

Gave God door Zijn eeuwige Geest en de verdiensten Zijns Zoons, een alles verbeurde zegen in spreken en horen. Amen.

De woorden van dezen tekst lezen wij in de zeer gewichtige zendbrief van Paulus aan de Galaten. Een- en andermaal Galatië bezocht hebbende, schrijft hij vanuit Rome dezen brief naar de pas gevormde gemeenten, daar er na zijn prediking Joodse leraren gekomen waren, die probeerden haar af te trekken van het geloof in Christus, en haar weder terug te brengen onder de dienst van Mozes.

Daar we bij een vorige gelegenheid over een en ander uitgeweid hebben, zullen we nu niet langer bij de uitwendige omstandigheden waaronder Paulus dezen brief schreef, stilstaan, maar terstond tot de behandeling van onze tekstwoorden overgaan.

Deze brief kunnen wij in drie delen bezien:

- 1e. In hoofdstuk 1 en 2 vinden wij een verhalend gedeelte waarin de Apostel verslag uitbrengt van zijn bekering en strijd tegen de Joden.
- 2e. In hoofdstuk 3 en 4, een redenerend gedeelte, waarin hij uit het oude Testament aantoonst, hoe de wet de voorbereiding was voor het Evangelie.
- 3e. In hoofdstuk 5 en 6 een praktische vermaning om de vrijheid des Evangeliums te gebruiken tot beoefening der ware godzaligheid.

Het werd de Apostel gegeven, in dezen brief op een doorluchtige wijze de waarheid te verdedigen, verklarende dat de zaligheid der kerk onafgescheiden aan de ere Gods verbonden ligt. Die eer maakt hij tot de roemtaal van het Evangelie, hartversterkend en zielsontdekkend.

Nadat hij in zes kapitelen de regels der Goddelijke waarheid voorgesteld heeft, zegt hij in vers 16: "En zovelen als er naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid".

En welke regel had hij de gemeenten in Galatië voorgesteld?

- 1e. de regel der eeuwige verkiezing, zijnde de vaststelling van de staat dergenen, die zalig worden.
- 2e. Het genadeverbond, waarin de weg vast gesteld is, waardoor de uitverkorenen zullen zalig worden.
- 3e. Het Oude en Nieuwe Testament waarin de uitvoering van dien weg verklaard wordt. "Zovelen dan, die naar dezen regel zullen wandelen, over dezelve zal zijn vrede en barmhartigheid".

Let er op toehoorders, de Apostel zegt niet: die over dezen regel zullen praten.

Nee, maar die naar dezen regel zullen wandelen, door de kracht van Christus, over diegenen zal zijn "vrede". Geen valse vrede, zoals de Joodse leraren voorspiegelen, uit de werken der wet, maar de ware vrede met God, in uw consciëntie bevestigd. Paulus had kennis gemaakt met dien vrede. "Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het

geloof, hebben vrede met God, door onze Heere Jezus Christus. Dezen vrede had hij leren kennen als de enigen waren vrede.

In de heidense wereld, waarin de Galatiërs tot hun bekering toe geleefd hadden, was geen vrede, en in offeranden die de Joodse leraren hun voorschreven ook niet; maar in de gevangenis te Rome, waarheen Paulus gebracht werd. Daar was het Woord Gods niet gebonden!

Krachtig weerlegt Paulus de dwaalleraars, die leerden dat door ceremoniën en besnijdenis de barmhartigheid Gods te vinden was, stappende zo over het heilig recht heen. Hij maakt duidelijk, dat de rechtvaardigheid Gods slechts één offer eist. "En dat Hij met die één offerande in eeuwigheid volmaakt heeft, degenen die geheilgd worden". Door dat één Offer kan nu God barmhartig zijn, wie Hij barmhartig is. In deze weg is de rechtvaardigheid bevredigd, en is de barmhartigheid oorzaak van de vrede der uitverkorenen. Wat al de duizenden offeranden onder het Oude Testament gebracht, niet konden doen, heeft Hij met één Offer gedaan, vrijwillig komende om Zijn wil te doen, en alzo de uitverkorenen verlost van de vloek der wet, opdat de zegeningen Abrahams ook tot de heidenen komen zouden!

En bij die heidenen wil Paulus zeggen, waart ook gij, o Galatiërs. O gij, die toegebracht zijt, uit de stam van Jafet, ziet toch het wonder in dit heerlijk kruisevangelie: God zwijgt niet alleen als Hij uw schuld door Christus weggenomen heeft, Nee, Hij geeft u ook een recht ten eeuwigen leven en roept u de vrede toe, door Zijne grote barmhartigheid en het bevredigde recht.

Maar wat zegt Hij aan het slot van de tekst?

Vrede en barmhartigheid over alle mensen die uit eigen beweging en eigenliefde deze zoeken? Of vrede over al de besneden Joden, al de nakomelingen van Abraham, Izak en Jacob?

Nee Galatiërs, al willen de Jeruzalemse leraren u dit wijsmaken, onze regel volgens Gods Woord is anders; "vrede en barmhartigheid, doch: over het Israël Gods". 't Is niet alles Israël wat uit Israël is. Er predikten er veel meer dan er gezonden waren, maar alleen over het Israël Gods zou vrede zijn. De geestelijke kinderen Abrahams, de uitverkorenen hadden het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden.

Toen Jezus in Zijn omwandeling op aarde dezen regel ging prediken, werden de farizeeën zeer vertoornd, want Hij tastte hun hart-ader aan. Hij zeide tot hen: "Zo gij geweten had, wat het zij: "Ik wil barmhartigheid en niet offerande, u zou de onschuldige niet veroordeeld hebben".

Maar de farizeeën uitgegaan zijnde, hielden op deze rede tezamen raad tegen Hem hoe zij Hem doden mochten, Matth. 12. Deze regel konden noch de farizeeën in Jezus' tijd, noch de Joden in Paulus' tijd verdragen.

Daarom maakt Paulus de nieuwe Christen-gemeenten het verschil duidelijk tussen kinderen van het Nieuwe Verbond en kinderen der uitwendige kerk. God noemt Zichzelf duidelijk de God der uitverkorenen die in Christus in het Genadeverbond begrepen zijn. "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijnlof vertellen".

Hierin ligt het fijne verschilpunt tussen de leer van Paulus en die der Joden. Maar hij schaamt zich voor die leer niet, er is ook geen twijfelachtigheid in hem omtrent de waarheid van deze leer. Hij is zo vast overtuigd dat deze regel de enige, vastgestelde, Goddelijke regel is, dat hij zegt: "Maar het zij verre van mij, dat ik zoude roemen anders dan in het kruis onzes Heeren Jezus Christus, want in Christus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel".

Hij spreekt over deze zaak als boven alle tegenspraak verheven, even of hij zeggen wil: Spreek er mij niet meer in tegen, het is een bevestigd feit. "Voorts", zegt hij,

"niemand doe mij (over deze waarheid meer) enige moeite aan".

Onze kanttekening zegt: De Apostel spreekt hier met gezag; hij wil zeggen: Ik behoef hierover niet te zwijgen, want het is een zaak die nooit meer veranderen zal. Wilt ge er een bewijs van? "Ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam". Gemeenten in Galatië, ik ben voor deze waarheid gestenigd, gezeseld en in de gevangenis geworpen, alles omdat ik dezen regel in mijn hart geloof en met mijn mond predik. Ik draag de littekenen in mijn lichaam, omdat ik er zeker van ben, dat noch de wet, noch de besnijdenis enige kracht tot zaligheid heeft.

Toehoorders, dragen wij ook de littekenen om de zaak van Christus? Is de eer en de Naam van de Drie-enige God ons meer waard dan onze eigen eer of naam?

Nu houden wij biddag voor het gewas, dat dienen moet tot ons dagelijks brood, maar een iegelijk onzer onderzoeken eens: is dit kruisevangelie ons meer waard dan ons tijdelijk bestaan? Mensen, is de prediking van de Apostel ook in ons leven ooit hoofdzaak geworden?

Paulus kon met vrijmoedigheid zeggen: "Het zij verre van mij, dat ik anders zou roemen dan in het kruis van Christus, door welke mij de wereld gekruist is, en ik der wereld". Met andere woorden uitgedrukt wil hij zeggen: De wereld is dood voor mij, en ik ben dood voor de wereld.

Een zeker godgeleerde zegt ervan: "Zoals dode honden niet meer bijten kunnen en onthoofde moordenaars ongevaarlijk voor de maatschappij zijn, zo was de wereld dood voor Paulus en Paulus dood voor de wereld".

Wie heeft onder ons deze uitlening in de praktijk van de wereld, volk? Door eeuwige, vrije genade was Paulus niet slechts een prediker des Evangeliums, maar ook een voorbeeld van godzaligheid. Helaas, waar vindt men in onze tijd de voorbeelden van een godzalg leven? Zijn wij niet zwart van zonde en dienstbaarheid, in plaats van de littekenen van Christus te dragen?

Door onze zonde zijn wij waardig voor eeuwig de littekenen van Gods wraak te dragen! O, wat zal het dan zijn, dat Christus voor de Zijnen de littekenen van de wraakvorderende gerechtigheid wilde dragen, zichtbaar door de nagelen van het kruis in Zijn heilig lichaam achtergelaten, om nu door zulk een weg Zijn volk blank en ongeschonden de Vader te kunnen voorstellen. Door één Offerande heeft Hij al de littekenen Zijner schuldige Kerk voor eeuwig uitgewist. Zou het u niet betamen, volk des Heeren, om met Paulus een voorbeeld te zijn? Hoe brengen wij onze dagen van biddag tot biddag door? Niet alleen in onze gemeenten, maar ook in onze huisgezinnen en binnenkameren?

Wat mij aangaat, ik behoorde wel onder in plaats van op de predikstoel vanwege de verren afstand en schuld in hart en leven. Daarom is de predicatie van de Apostel een beschamende predicatie, volk! Het was geen ijdele hoogmoed van hem dat hij durfde roemen in het kruis van Christus.

Deze roem kon de toets doorstaan, en met vrijmoedigheid mocht Paulus door genade zeggen: "Voorts, niemand doe mij moeite aan, ik draag de littekenen der vervolging in mijn lichaam om de naam en de ere Gods".

Dat was iets anders dan met holle, lege klanken over een Christus te prediken, maar tegelijk volop van de wereld genieten en niet een vinger voor de zuivere leer der waarheid over hebben! O, waar zijn de Paulussen in Gods Kerk, die geld, goed noch lichaam ontzien, maar alles veil hebben voor de eer en het kruis van Christus. Ik sluit er mij zelf niet buiten mensen, ik sta voor uw aangezicht als de grootste schuldenaar, Maar ik wenste dat we op dezen biddag in diepe zelfverfoeiing, wenende voor Gods heilig aangezicht mochten vallen en in een levende klacht met Jeremia uitroepen:

Ach, dat mijn hoofd water ware en mijn oog een springader van tranen om de breuk tussen God en onze ziel, onze gemeenten en ons land te bewenen. Hoe gaan wij de zomer tegemoet?

Toehoorders, wordt gij in uw tijdelijke omstandigheden ingekort en kunt gij niet meer doen wat gij voor dezen gedaan hebt? De profeet vraagt: *Wie zal Hij de kennis leren, is het niet de gespeenden van de melk en de afgetrokkenen van de borsten?* Mocht het daar eens toe leiden. Het speenmaal is ook een maal. De oefening van het spenen is echter zeer pijnlijk, volk! Dat heeft ook Izak ondervonden; hij moest gespeend worden en werd door Ismaël nog bespot ook.

Hoeveel weldaden zijn ons niet toebedeeld, maar wat hebben we er mee gedaan? Die zoete Middelaar hing voor vloekelingen aan het kruishout en Hij kreeg edik met gal gemengd voor Zijn heiligen mond, waaruit nog nooit onrecht gegaan was. Wat zijn wij dan waard volk? Wij hebben eenmaal het beeld Gods gedragen. Maar nu vertonen wij het beeld des duivels. O, mochten wij door vernieuwende genade in Christus Zijn beeld in onze wandel weer vertonen en het rijk des satans afbreuk doen. Het is zichtbaar dat Gods oordelen allerwegen op aarde zijn, al zijn ze nog niet geheel ontrold.

Wij zien in Gods Woord en in de geschiedenis der wereld, dat God de oordelen, die Hij van eeuwigheid reeds besloten heeft, in de gewonen zin eerst aankondigt en ze door Zijn knechten en profeten laat voorzeggen. Wij zien dit duidelijk in Noach, onder Israël en later met de zeven steden in Azië, hoe de oordelen hun aangezegd werden.

Tussen het besluit en de uitvoering der besluiten ligt dus de aankondiging. Toehoorders, is het dan niet duidelijk waaronder wij nu leven?

Ten volle zijn de oordelen besloten; reeds lang zijn ze aangekondigd. Alleen zijn ze nog niet geheel uitgevoerd. Waarbij leven we nu dus?

O, volk, nu leven we bij uitstel. Onder het uitstellen der oordelen hebben wij nog brood en water en wonen in onze huizen. Maar weet, dat op dit uitstel geen afstel volgen zal.

Nee, er zal een doortrekken komen. Ik profeteer niet gemeente, en stel geen paal of perk, maar toch moet ik u aanzeggen: *Er ziet een kwaad uit van het Noorden!* Onderzoekt toch uw ziel hoe gij onder het uitstel leeft. Ontvangt gij onder het oordeel uw dagelijks brood en alle tijdelijke weldaden uit de linkerhand der algemene genade, of uit de rechterhand der bijzondere genade?

O, mochten wij tezamen verwaardigd worden onder de laaghangende oordelen, naar de regel te leren wandelen, ons door de Apostel voorgesteld; te kunnen vallen voor dien kostelijke regel, dien de Heilige Geest heeft laten beschrijven, dat Hij de Pottenbakker is en wij het leem. Hebt u ooit door genade geloof mogen oefenen in de regel der eeuwige predestinatie toehoorders? Paulus was er verenigd mee geworden. "Jacob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat". Dat was geen stuk van barmhartigheid of rechtvaardigheid. Nee, dat was soevereiniteit.

De Goddelijke Christus was heilig verenigd met dezen regel der verkiezing en verwerping: Hij dankte er de Vader voor. Hebt gij het ooit opgemerkt in Mattheüs 11? In vers 20 lezen wij: "Toen begon Hij de steden in dewelke Zijn krachten meest geschied waren te verwijten, zeggende: Wee u Chorazin, wee u Bethsaïda! want zo in Tyrus en Sidon de krachten waren geschied, die in u geschied zijn, zij zouden zich eertijds in zak en as bekeerd hebben". Maar Ik zeg u, dat het Sodom verdragelijker zal zijn in de dag des oordeels dan u".

En wat volgt er dan? Onmiddellijk op deze woorden volgt er: "In dien tijd antwoordde Jezus en zeide: Vader, Heere des hemels en der aarde, Ik dank U, dat

Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze de kinderkens 'geopenbaard, ja, Vader, want also is geweest het welbehagen voor U'.

De Engelsen vertalen dit laatste: "Zo was het welgevallig voor Uw aangezicht".

Mijne toehoorders, gevoelt gij de diepgang in deze woorden? Christus als God en Middelaar dankt de Vader en verheugt Zich heilig in het werk der verkiezing en der verwerping. O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijne oordelen en onnaspeurlijk Zijne wegen! Wie heeft Hem in dien regel als raadsman onderwezen? Romeinen 11: 33.

Mochten wij zo met Paulus die regel leren bewonderen en aanbidden, ons verliezende in God en Zijn heilige deugden. Nooit zullen de levende kinderen Gods, Gods besluiten willen uitvoeren; alleen zullen zij er ingeleid en mee verenigd worden. Hoe helder blonk dit in de Apostel uit, God Gód te kunnen laten in verkiezing en verwerping, Hem te aanbidden in Zijn heilige soevereiniteit verkoor niet, omdat Hij met ons lot bewogen was. Nee, God was in God bewogen. "Ik doe het niet om uwentwil, maar om Mijns heiligen Naams wil". Hij geeft geen reenschap van Zijn daden. "Wie toch o mens zijt gij, die tegen God antwoordt? Zal het vat tegen hem die het gemaakt heeft zeggen: "waarom hebt gij mij also gemaakt?"

Ieder, in wiens hart het ware geloof ingestort is, al was het slechts als een mosterzaadje zo klein, zal voor dezen regel vallen. Geen antinomiaan of wettisch huichelaar zal in dit punt zuiver zijn, alleen degene in wien de zuivere grondslag der zaligmakende genade gelegd is, zal hier God Gód kunnen laten.

Maar ook na ontvangen genade kan het een zware strijd worden in de ziel, om in vereniging met Gods wil naar dezen regel te wandelen. O, wat al slingeren en strijd kan er soms in het hart van de armen zondaar zijn, om God in Zijn soevereiniteit te laten wat Hij is en zelf te moeten worden, wat hij door de zonde is. Dan kan het in zijn ziel zo onmogelijk worden dat hij uitroept: Hoe zal ik ooit zalig kunnen worden? De uitverkiezing zegt wie er zalig zullen worden, maar hoe zullen die uitverkorenen zalig worden?

Dat zegt het Verbond des Vredes, waarvan Christus het Middelpunt was, en waarvoor Paulus de littekenen droeg. Daarin werd vastgesteld, niet wie er zalig werden, maar hoe zij zalig zouden worden. Als de uitverkoren zondaar daarin geleid wordt, dan weidt zijn ziel met een verwond'rend oog!

In onze dagen leert men dat een mens door zijn vrije wil en goede werken in het verbond opgenomen is, dat hij onbewust wedergeboren wordt, en zijn onberispelijk leven in trouw waarnemen der godsdienstige plichten, een kenteken van zijn verkiezing is.

Maar Paulus leert in onze tekst anders. Hij heeft het volgens ons le punt in een vaste regel gepredikt. Hij stelt Adam en Christus, dood en leven, het verbond der werken en der genade lijnrecht tegenover elkander. Dit is de enige weg waardoor God Gód kan blijven en de uitverkoren, maar des doods- schuldige zondaar, zalig wordt.

O, volk des Heeren, toen de weg hoe het kon in mij verklaard werd, mijn ziel sprong op, ja, nu kon ik naar deze regel wandelen, en er kwam vrede en barmhartigheid over mij. Het was de regel des Vaders in Zijn verkiezing, de regel des Zoons in Zijn verlossing, de regel des Heiligen Geestes in Zijn toepassing. Zou het ons dan niet betamen naar die Goddelijke regel te wandelen?

Misschien zijn er zielen onder ons die zeggen: "Ach, ik wandel nog steeds onder de wet, die staat met al haar volmaakte geboden in blinkende heiligheid voor mijn ogen te eisen en ik gevoel me aan elk der geboden tot de laatsten tittel schuldig. Hoe zal ik ooit in dien heerlijke regel des geloofs in het kruis van Christus kunnen wandelen?"

Ik kan er nog niet in kruipen".

Ik kan het verstaan zielen, Hij mocht uw verstand en hart eens openen dat gij de Schriften verstond. Deze regel lag in de eeuwigheid besloten, maar God openbaarde hem en liet hem in Zijn Woord al verder openbaren. Van een besluitend God in de eeuwigheid werd Hij een sprekend God in de tijd. Van eeuwigheid besloot hij het Middel voor de mens, maar in de tijd bracht Hij het Middel tot en in de mens, en de mens tot en in het Middel, en de Heilige Geest is de Toepasser der ganse zaak.

Mensen, heeft die zoete regel, in dat dierbare Woord verklaard, ook in uw hart een plaats gekregen? Dan is de wet u geen tuchtmeester meer, maar een vermaak naar de inwendige mens. De bruid zegt in het Hooglied: "Mijn Liefste is mij een bundeltje mirre, dat tussen mijn borsten vernacht".

Dat werd van Christus gezegd, Die alleen is de grote Liefste voor de ganse Kerk. Maar in geestelijkheid van het woord zal ook de wet niet meer als een schrik, maar als een vermaak voor de bruid als een bundeltje mirre zijn; hebt u dit onderscheid leren kennen? O, in dezen stand kunnen ze overal wandelen, in armoede en ellende; in voor- en tegenspoed, geen gebruik makende van menselijke macht. Maar wachtende en steunende op de levenden God.

Laten wij nu het gevolg van dezen wandel nader bezien in ons tweede punt, n.l. deze regel in haar uitwerking betoond.

Kundig en bondig verklaart de Apostel aan de Galatiërs de luister van het kruisevangelie. Door het geloof spreekt hij in de roemtaal des geloofs hen toe: "Want in Christus Jezus heeft noch besnijdenis enige kracht, noch voorhuid, maar een nieuw schepsel".

Hij stelt deze regel lijnrecht tegenover de regel der Joodse leraren, die de besnijdenis en onderhouding van Mozes' geboden als enigen regel ten leven predikten. Hij was een dergenen wiens voeten door genade geschoeid waren met bereidwilligheid des Evangeliums. En wat was nu de vergelding van dit werk? Hij zegt: " over dezelve zal zijn: vrede en barmhartigheid".

Men zou zeggen: Is dat in Paulus wel uitgekomen? Hij wandelde naar dezen regel en toch zegt hij in vers 17: "Ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam", dat is heel iets anders dan "vrede" te hebben, wat is hem om het prediken van dezen regel al niet overkomen! Bespotting, vervolging en gevangenis, hoe moet ik het dan verstaan? "Dat is waar", zou Paulus zeggen, "maar toch zal over dezelve "vrede" zijn. De vrede Gods, de geestelijke en eeuwige vrede, door de gerechtigheid van Christus, zal over u zijn. Staat dan in de vrijheid met welke Christus u vrijgemaakt heeft en wordt niet wederom met het juk der dienstbaarheid bevangen. Geen antinomianse vrijheid, die Christus tot een dekmantel neemt om het vlees uit te leven.

Nee gemeente, dat is goddeloos. Maar in heilige vrijheid des Evangeliums, die de vloek der wet weg nam. Niemand, die eens waar zaligmakend kennis maakte met de regel des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes, van eeuwigheid uitgedacht en in de tijd uitgesproken, zal deze vrijheid in Christus kunnen of willen gebruiken als een oorzaak voor het vlees. Allen die niet naar dezen regel, Maar er tegen gewandeld hebben, zullen geen vrede zien. Al zou het hier in de tijd een poosje schijnvrede lijken, er zal een eeuwige onvrede op volgen.

O, dat wonder, om door het geloof een ogenblik aansluiting met onze tekst te mogen hebben: "Over dezelve zal zijn "vrede". In dezen vrede lag de zaligheid der uitverkorenen. Dewelke

1e. lag verklaard in de gedachten Gods,

2e. is uitgesproken in de woorden Gods,

3e. is in daden uitgewerkt door de Goddelijke personen.

4e. Beantwoordt aan de ere Gods.

Maar, wat heeft het de Zone Gods gekost om dien vrede en die barmhartigheid te verwerven!

O volk des Heeren, hoe moesten wij dan niet in altijddurende onvrede met de zonde leven! Deze vrede heeft niets minder dan het bloed van de eeuwigen Zone Gods gekost. Zou het ons niet betamen de zonde te schuwen en te haten die Hem aan het kruis bracht? Wij waren de vloek waard, en Hij moest sterven. Wij begingen de misdaad, en Hij droeg de straf. Wij wekten Gods toorn op, en Hij bukte er onder! Als de Apostel daarover gaat denken, zinkt hij zo diep weg en zegt uit de volheid zijns harten: "Voorts, niemand doe mij moeite aan, want ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam". Hij was onder de slagen der wet, bij wijze van spreken, niet als ijs in stukken geslagen. Nee, de liefde Gods in dezen vrede en in die barmhartigheid betoond, had hem doen smelten en verteren. O, dat zalige wegsmelten onder de liefde van een stervende Jezus.

En voor wie is die vrede nu bestemd, voor allen, die menen Hem uit een vrije wil te begeren? Of die het in de wet en onderhouding der ceremoniën zoeken?

Nee Galatiërs, vrede en barmhartigheid, doch: over het Israëls Gods. De bij naam gekende, in de eeuwige gedachte Gods vastliggende personen, die zullen in de tijd eerst onvrede in hun hart vinden. De vrede in de zonde, in de wereld, in hun eigen leven zal hen door de Heiligen Geest opgezegd worden. Al zouden ze zelfs enkel voorspoed in hun tijdelijk bestaan hebben, dan nog zouden ze geen vrede in hun ziel vinden. Dezulken worden gewaar dat ze God kwijt zijn en lopen in diep besef van dat ongeluk over de aarde. Geen vrede of barmhartigheid is in hun ziel. Maar enkel onvrede, veroordeel en het drukkend gevoel der Goddelijke rechtvaardigheid.

O, 't is niet te zeggen wat voor regel er in de gedachten van zulke schepselen ligt! Als het God belijft (in Zijn vrije handeling met de uitverkorenen) hen tot het enig Slachtoffer te brengen, en hun ziel in de zaligmaker vrij te spreken - wordt hun alles afgesneden wat hun tot dien tijd toe enige hoop gaf. de dood, enkel de dood vinden zij in alles buiten Christus.

Maar, als het dan op een gezette tijd Gode behaagt Zijn Zoon in hen te openbaren, (zoals de Apostel het uitdrukte in kapittel 1: 16) dan nemen zij welgevallen in de straf hunner ongerechtigheid. Dan wordt Gods recht, hun behoud, want door dat recht kunnen zij nu vrede bekomen in Christus: de heilige deugden Gods worden hun leven in plaats van hun dood. En zo vinden zij vrede en barmhartigheid in de eeuwige Goddelijke regel der verlossing.

God had hun ziel doen naderen tot de dingen die doden, de heilige, verterende deugden Gods, maar Christus had voor hen de angsten der hel geleden. De helse angsten zijn in Zijn Goddelijke ziel geweest, en daarom zal hun ziel nu niet in de wanhoop bezwijken, want Hij haalt ze op en zegt: "Ik heb de pers alleen getreden". Door Hem vinden zij nu weer een heilige overeenstemming in de eigenschappen Gods. De Vader zal dan ook niet zwijgen, Maar daar zegt Hij: Ik heb verzoening gevonden in het offer van de Zoon".

O, dan daalt er vrede in dien, die verre en dien, die nabij was, door het bloed des Middelaars van het Nieuwe Testament! Nooit is die vrede uit te spreken, dien zulk een ziel gewaar wordt. Zich des doods schuldig gemaakt en geworpen op de vlakke des velds, en nu toch vrede met God en barmhartigheid ontvangen door onze Heere Jezus Christus. Dat zegt wat. Het is een vrede die alle verstand te boven gaat. En al is het, dat de ziel gebonden lag onder verdrukking, kruis en ellende, toch zal, er vrede over haar zijn want ze zijn "het Israëls Gods."

Nu hebben zij niet alleen vrede met God, maar ook vrede met de wet, vrede met de rechtvaardigen eis Gods, vrede met de consciëntie, vrede met God als een heilig, volmaakt Richter, door de Zoon en de Heiligen Geest. Vrede nu in leven en sterven tot in de eindeloze eeuwigheid toe.

Toehoorders, is het u duidelijk, hoe Paulus in het tweede lid van de tekst, de uitwerking van deze regel aan de gemeente voorstelt? Met één slag snijdt hij in deze voorstelling de prediking der Joodse leraren af. Zijt gij ook wel eens van uw zoeken naar vrede onder de wet, door God afgesneden, mensen? Of werkt gij liever alleen met Gods barmhartigheid op uw eigen behoud en voordeel aan, zeggende: "Is God dan niet barmhartig?" Denkt gij de barmhartigheid Gods als een reddingsboot te kunnen gebruiken om in de haven te komen?

"Nee", zegt de Heidelbergse onderwijzer, "God is wel barmhartig, maar Hij is ook rechtvaardig, daarom zo eist Zijne gerechtigheid dat de zonde, welke tegen de allerhoogste majesteit Gods gedaan is, ook met de hoogste, dat is met de eeuwige straf aan lichaam en ziel gestraft worde", Vraag 11.

De farizeeërs kenden geen andere weg tot verkrijging der barmhartigheid, dan het nauwkeurig volbrengen der ceremoniën. Ze waren vreemdelingen en vijanden van het enige Offer dat genoeg was om veler zonden weg te nemen. Zij beseften niet de grootheid der zonde, en daarom beseften zij ook niet de rijkdom der genade. Zij berstten van vijandschap tegen Jezus toen Hij zeide: "Hebt gij niet gelezen dat er geschreven is: Ik wil barmhartigheid en niet offerande?"

De Middelaar wilde hun zeggen: Dit is de bron. Met behoud van alle eisen der Goddelijke rechtvaardigheid, ontsluit zich de eeuwige soevereine liefde en barmhartigheid Gods, als de bron, de fontein van allen vrede bij God voor schuldige zondaren. "Gemeente van Galatië, laat ons dan naar dezen regel wandelen", wil Paulus vermanen.

Misschien zijn er onder onze toehoorders zielen die zeggen: "'t Is mij wel gebeurd dat ik in de Fontein gekeken heb, met de overreding in mijn hart dat de Heere recht en ik schuldig was - heb ik de waarde in dat één Offer gezien, een waarde zó groot en zó volkomen genoegzaam voor al mijn zonden, dat ik er voor dien tijd in wegzonk, het was of de schuld een ogenblik wegviel en ik mijzelf geheel aan Hem overgaf. Maar nu is het weer voorbij en ik bemerk, dat ik mij wel heb overgegeven maar dat ik niet ben overgenomen. Mijn ziel is door de Richter niet vrijgesproken, ik heb geen nieuwe naam ontvangen en ben dus niet van staat verwisseld. Wel de vrede en barmhartigheid door en in Christus van verre gezien - een ogenblik geloofd. Maar niet in de dadelijkheid omhelsd.

Ziet ge mijn toehoorders, dat is in veel zielen de hapering, in de ruimte zien is nog niet in de ruimte gaan! De Apostel had door genade in het Offer niet slechts een oog mogen slaan, maar was er voor tijd en eeuwigheid in overgenomen! "Zovelen als er door de Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods". Want, zegt hij op een andere plaats: "Gij hebt niet ontvangen de Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze, maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen door Welken wij roepen: *Abba, Vader!*"

Door die Geest werden nu Joden en Heidenen deelgenoot van de vrede en barmhartigheid Gods. Let nu, hoe de Apostel geen Remonstrant is, die ieder, zonder onderscheid de vrede toeroept. Door alles heen, houdt hij de Goddelijke regel der predestinatie vast en zegt zo nadrukkelijk: "En, over het Israëls Gods".

Niet de rustzoekers, maar de oprechte God-zoekers zullen vrede vinden. Die vreemde nieuwe gemeenten in Galatië zouden kunnen vragen: Is het dan alles geen

Israël wat uit Israël is, Paulus?

Nee zou hij zeggen, dat zal ik u anders leren. Lees dan eens wat ik aan de gemeente van Korinthe geschreven heb, in 1 Cor. 10: 1-6. "Ik wil niet broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren, en allen door de zee doorgedaan zijn, en allen in Mozes gedoopt zijn in de wolk en in de zee; en allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben; en allen dezelfde geestelijken drank gedronken hebben".

Er was dus niet het minste onderscheid. Maar .. (nu komt het) "in het merendeel van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn in de woestijn terneder geslagen", enz.

Bemerkt gij wel toehoorders dat Paulus geen voorstander van de veronderstelde wedergeboorte is? Het is duidelijk nietwaar? Hij was met hart en ziel gevallen voor de eeuwige regel der soevereine verkiezing. Maar, hierdoor verloor hij de voorrechten niet uit het oog, om uiterlijk onder het verbond te behoren.

Nee, want hij zegt: "Welk is dan het voordeel van de Jood of de nuttigheid der besnijdenis? Veel in alle manier, en dit is wel het eerste dat haar de woorden Gods zijn toebetrouwd". Want hoewel dit voorrecht de geestelijken en eeuwigen vrede niet geeft, toch is het niet klein te achten.

Zullen ook wij het verachten dat wij uitwendig onder het Evangelielicht geboren zijn?

Mijne toehoorders, hebt gij uzelf er ooit rekenschap van gegeven, hoe groot het is onder de middelen der genade geboren te zijn? Het voordeel is zeer groot, maar daarom zal ook de verantwoording groot zijn. God heeft de middelen der genade ingesteld opdat wij er gebruik van zouden maken, en het verzuim daarvan zal zwaar tegen ons getuigen. "Dewijl Ik geroepen heb", zegt Hij in Spreuken 1: 24, "en gijlieden geweigerd hebt; mijn hand uitstreckte en daar niemand was die opmerkte, zo zal Ik ook in uw verderf lachen, Ik zal spotten wanneer uwe vreze komt".

Wat is dan nodig?

Het is nodig dat wij in dezen regel aan twee dingen vasthouden:

1e. Dat wij de uiterlijke voorrechten en van God ingestelde genademiddelen niet verzuimen of verachten; ze zijn door God ingesteld. Doch

2e. Dat we er niemand in zaligspreken als zou het genoeg zijn, want dat doet God in Zijn Woord ook niet. *Vrede en barmhartigheid. Maar - over het Israël Gods.*

Een levende wandelaar in de regels ons door Paulus verklaard zal ook nooit van de algemene genade, bijzondere genade kunnen maken.

Nee toehoorders, de Geest der uitbranding zal hem bewaren geen pakhuis van de hemel te maken, om er zichzelf en allen die Hem lief zijn in te willen onderbrengen.

De oprecht van God aangeslagenen zullen nooit het recht in de poort kunnen ontlopen en door de ingestorte genade zullen zij het niet willen ook. Zij zullen door het geloof Christus alleen zien als die Poort des Heeren, waardoor het rechtvaardig volk zal trêen.

Over alles wat heerlijk is zal Hij, een beschutting wezen! O, die volmaakt heilige en alleen veilige beschutting der Kerk in de Zone Gods! Over dezelve zal nu zijn vrede en barmhartigheid, over het uitverkoren erfdeel Israëls. Hij zal zeggen: *Gij zijt Mijn volk en het zal zeggen: De Heere is mijn God!*

Het was God niet om een stukje van Zijn volk te doen, Nee, het was om hen zelf te doen. Dat was van eeuwigheid Zijn heilig Goddelijk doel. Hij zou Zichzelf een volk heiligen, dat naar ziel en lichaam Zijn eigendom zou zijn. Hoe zouden dan ook onze zielen ooit voldaan kunnen zijn met een stukje van God, of alleen met algemene

genade, al is het groot?

Nee, nooit zal een uitverkoren zondaar vervulling voor zijn ziel kunnen vinden; nooit zal de geslagen wond geheeld kunnen worden, eer hij met een drie-enig God verzoend is. Wij zijn niet uit de hemel gevallen mensen, of alleen uit een Heere Jezus.

Als dat zo was zou de arme mens nog voldoening kunnen vinden in slechts zekerheid te bekomen dat hij in de hemel komt. Maar, we zijn uit God gevallen, en zijn door de zonde de gunst van het drie-enig Goddelijk Wezen kwijt. Nooit kan het heil der ziel nu meer volkomen worden, eer die breuk hersteld, en die scheiding weggenomen is. Het is de Heere om het gehele hart van Zijn volk te doen, en het is de Kerk door God om God te doen. Ieder kind Gods zal vroeg of laat een tijd leren kennen dat hij zegt: *"Mij dunkt, was ik Gods eigendom, Dan gaf ik nergens om"*.

Kunt gij u wel iets groter voorstellen mensen dan het wettig eigendom van een Drie-enig God te zijn? De Psalmist vond het zeker het grootste van alles, want hij zegt: "Welgelukzalig is de mens wiens sterkte in U is".

Hij noemt het niet zalig of welzalig, maar hij voert het woord tot de allerhoogste graad op en zegt: "Welgelukzalig". O, wie zal het hem tegenspreken?

Mochten wij in zulk een stand met elkander eens biddag houden, dat het onze hoogste blijdschap was, al onze sterkte in God te vinden.

Mijn toehoorders, wij hebben in een korte schets u iets van onze eerste drie punten voorgesteld, n.l.:

- 1e. Het kruisevangelie in een vasten regel gepredikt.
- 2e. Dit Evangelie in zijn uitwerking vertoond, en
- 3e. in zijn autoriteit voorgesteld.

Zeggen wij nu in het kort nog iets van het 17e vers, dat wij in ons 4e punt noemden: "In haar bevestiging bewezen".

"Voorts, niemand doe mij moeite aan, want ik draag de littekenen des Heeren Jezus in mijn lichaam".

Oppervlakkig beschouwd, zou men zeggen: Was dit toch geen grootspreken van Paulus tegenover de Galaten? Alsof hij zeggen wilde: Spreek mij niet tegen, het is voor mij een uitgemaakte zaak, ik draag om de belijdenis van mijn Koning de littekenen in mijn lichaam! Nee, dit was geen grootspraak. De Apostel mocht hier heilig roemen; hij spreekt met gezag. Wij zien hem in zijn brieven op tweeërlei wijze zo spreken. Ten eerste als kind, ten tweede ambtelijk.

1e. In 1 Tim. 1: 2 spreekt hij als kind de roemtaal des geloofs: "Ik weet in Wien ik geloofd heb en ben verzekerd dat Hij machtig is mijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag".

2e. In onze tekst spreekt hij ambtelijk als Apostel. Hij schaamde zich des Evangeliums van Christus niet.

Met vrijmoedigheid had hij de heidense gemeenten de regel der waarheid, de vrede en de barmhartigheid Gods in Christus voorgesteld. En allen vijanden ten spijt, zowel Joden als Heidenen, al zit hij in Rome gevangen, hij is nog niet van gedachten veranderd. Nog durft hij schrijven, met zijn eigen hand ondertekend, dat hij door het geloof steeds aan dezen regel vasthoudt.

Hij wil zeggen: "Mensen, ik behoef het niet meer te proberen of het geloof de proef wel kan doorstaan, het is reeds beproefd". Hebt gij er wel acht op geslagen dat de

Apostel in de tegenwoordige en niet in de toekomstige tijd spreekt?

Hij zegt niet: Ik zal de littekenen dragen. Nee: *Ik draag de littekenen*. Het bewijs was geleverd; stenigingen, geseling en gevangenschap had hij reeds ondergaan. Het was er op aangekomen: allerlei soort vervolging was zijn deel geweest.

Hebt gij wel opgemerkt in 2 Cor. 11, wat er over zijn hoofd gegaan was? In slagen en gevangenis, doodsgevaar, koude, naaktheid, honger en dorst, schipbreuk en allerlei gevaren onder valse broeders, Joden en Heidenen! Wie is er zwak, zegt hij, dat ik niet zwak ben? "En de God en Vader onzes Heeren Jezus Christus, Die geprezen is in der eeuwigheid, weet dat ik niet lieg", zo besluit hij in vers 31.

Mocht hij dan door genade niet roemen: "Voorts, niemand doe mij moeite aan".

Hij had toch de goeden strijd gestreden en bijna de loop voleindigd, voorts was hem nu weggelegd, de kroon der rechtvaardigheid.

In zijn laatste verantwoording was niemand bij hem geweest. Ze hadden hem allen verlaten, maar de Heere had hem bijgestaan. Zou hij zich nu dan schamen, een dienstknecht van het Evangelie Gods te zijn?

Nee gemeente, zou Paulus zeggen, ik hoop mij op de aarde voor geen littekenen van Christus te schamen. Straks in de hemel ben ik ze kwijt, daar zal ik eeuwig de veldtekenen der overwinning dragen. Niet één der martelaren die hier hun lichamen overdekt met wonden en littekenen moesten achterlaten, zal straks in de hemel een litteken meer dragen, volk! Ze zullen blank en ongeschonden, volmaakt gelijkvormig worden het heerlijk lichaam van hun Hoofd Jezus Christus.

Is u en mij de ere Gods ook zoveel waard geworden toehoorders? Wij zullen Paulus als Apostel niet vergoden; hij was een mens, dood in zonden en misdaden, evenals wij, Maar door genade was hij, die hij was, en door vrije genade werd hij tot een voorbeeld ter navolging gesteld. "Wees mijn navolgers, gelijkerwijs ik van Christus", zeide hij. Liggen ook onze zielen zo onwankelbaar op het enige fundament gezonken? Predik het Woord, vermaande hij Timotheüs, houd aan, tijdig en ontijdig, wederleg, vermaan, bestraf.

Hier geldt geen eigengemaakte godsdienst; geen vrome praatjes in tijden van voorspoed en weelde. Nee mensen, hier staat of valt alles bij. De Apostel streed niet voor zijn bekering of Apostelschap, maar het gold hier: de ere Gods en de leer der waarheid, die hij verdedigt door de Heiligen Geest tegenover de Judese leraren en de gemeenten in Galatië. Hij stond van die leer niets af; geen woord liet hij vallen, al nam keizer Nero, die bloedhond, hem gevangen - hij liep niet weg, het was geen deserteur, mensen!

Door genade was hij een ware navolger van Christus; niet als Middelaar, dat kon en behoefde niet, Maar in de geestelijken strijd tegen de vijanden. Christus stond als Middelaar aan de spits van het front, in de volle vuurlinie, en de vijand heeft nooit Zijn rug gezien. Geen duim breed is hij achteruit gegaan. Hij durfde de strijd wel aan op leven en dood. O, Hij stond als een Held aan de spits, en ontving de volle laag van de toorn Gods. Hij moest de beker tot de bodem ledigen.

Maar Hij doordroeg het en dronk hem ook leeg tot de laatste druppel toe. Hij gaf Zijn wang dengene die Hem sloeg, en deed Zijn heiligen mond ter verdediging niet open. Nu stond Paulus als een uitverkoren kind en knecht, geroepen en gezonden in het strijdperk, om dezen Christus uit te dragen, en de leer der waarheid van aangezicht tot aangezicht tegenover de vijand te verdedigen. Het was verre van hem, dat hij de leer dezer waarheid nu door vervolgingen zou prijsgeven. Ook hij liet de vijanden wel zijn borst maar nooit zijn rug zien; was een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Maar het was ook verre van hem, dat hij zou roemen anders dan in Jezus Christus, zegt hij in vers 14. En welke vrucht had nu deze roemtaal?

Niet alleen gaf hij God de eer en behaalt hij door God de overwinning op de vijanden, maar het is ook tot troost der ganse gemeente. Door Goddelijke genade werkzaam, ontwikkelt hij zo de luister van het kruisevangelie, dat hij de Kerk opscherpt en aanspoort om in verdrukking onder kruis en smart niet kleinmoedig of lafhartig te worden en in ongeloof de Naam des Heeren te verloochenen.

Al zou het zijn eigen naam, eer of leven kosten wil hij zeggen: 'Gemeente, werp uw belijdenis niet weg en speel niet met de eer der waarheid, al zou het uw tijdelijke welvaart, ambten of bezittingen kosten, houd aan de waarheid vast, en spreek met ontzag voor het kruisevangelie van Christus.'

Ik heb er de littekenen voor over, bezie ze maar, ik draag ze met ere in mijn lichaam. Hij voegt er verder nu niets meer bij, het is genoeg gezegd. Maar sluit de brief alleen met de wens: "De genade onzes Heeren Jezus Christus, zij met uwen geest, broeders, Amen".

Gemeente, hoe staan wij onder deze zaak? Wij zijn in deze donkere, kommervolle tijd weer bij elkander gekomen om biddag te houden.

Zouden wij ook vrijwillig de littekenen in ons lichaam willen dragen om de waarheid Gods?

Helaas, wat is onze praktijk anders dan het voorbeeld ons in Paulus gegeven. Wij kunnen doorgaans nog geen zwart gezicht, nog geen woord tegenspraak verdragen, hoe zouden wij dan ooit littekenen kunnen dragen? O, mochten wij toch buigen voor de hoge majesteit Gods!

Nederland is zonder twijfel van zeer veel zaken beroofd, maar het allermeest is het wel beroofd van voorbeelden der godzaligheid. Misschien denkt gij: Zijn er dan geen kinderen Gods meer in Nederland? Dat gelukkig nog wel. In het openbaar nog en misschien ook in het verborgen nog wel, maar helaas zijn de meesten van Gods volk geen voorbeelden meer.

O, waar zijn ze in ons land, die zonder hoogmoed met Paulus mogen en kunnen zeggen: Weest mijn navolgers, gelijkerwijs ik van Christus? En waarvan ten allen tijde, huiselijk en in het openbaar, gezegd kan worden: *zie hij bidt!* Een volk, dat te midden der zware oordelen, armoede en ellende, in een vastklemmend geloof aan de gekruiste Middelaar met vrijmoedigheid mag zeggen: "Voorts, niemand doe mij moeite aan"?

O Nederland, waar zijn de getrouwe wachters op uw vervallen muren, de Evangeliepredikers op uw kansels, die u uw lauwe godsdienst voor ogen stellen en het Woord der Waarheid recht snijden? Als wij deze predicaat van Paulus aan de Galaten beluisteren, moest het onze koude en verflauwde harten, beide van leraar en gemeente niet doortintelen, en wij in schaamte uitroepen: "Dat is het"?!

Niet alleen in een tijd van voorspoed geloven, maar ook lijden om de Naam en de zaak van een gekruiste Christus.

O gemeente, ik ben geen profeet, noch een profeten zoon, maar ik vrees dat er zware tijden voor Nederlands volk te wachten staan. Wie weet hoe onze belijdenis nog eens voor die vuurproef komt. Preken terwijl er vrijheid van godsdienst in het land is, gaat wel, maar hoe zullen we het maken, als we de tijd beleven zullen, dat degenen die Godzalig willen leven, zullen vervolgd worden? Johannes zag een engel met een grote stem roepende tot Hem die op de wolk zat, zeggende: "Zend Uw sikkel en maai, want de ure om te maaien is voor u gekomen, dewijl de oogst der aarde is rijp geworden", Openb. 14: 15.

Maar wat gebeurde er na de oogst der aarde? Na de wereld kwam de valse Kerk aan de beurt. Want dadelijk daarop lezen wij: "En een andere engel kwam uit van het altaar, die macht had over het vuur, en hij riep met een groot geroep tot dengene die

de scherpe sikkkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkkel en snijd af de druiventakken van de wijngaard der aarde, want Zijne druiven zijn rijp. En de engel sneed de druiven af en wierp ze in de groten wijnpersbak van de toorn Gods. En de wijnpersbak werd buiten de stad getreden, en daar is bloed uit gekomen tot aan de toornen der paarden, duizend zeshonderd stadiën ver".

O, dat viel niet mee, toen de tijd des oogstes kwam en de wijngaard gesnoeid werd! Eerst mat God de wereld en toen de valse kerk, mensen. Daar zal het op aan komen, of ons geloof de vuurproef kan doorstaan. De Apostel mocht zeggen: Ik draag reeds de littekenen; het is beproefd; dit is de weg waardoor God verheerlijkt, de Kerk vertroost, de vijand beschaamd en mijn ziel gezaligd wordt. Hij roemde in God, hoewel hij als de gevangene om het Evangelie, in een eigengehuurde woning te Rome blijven moest; dat was genade.

Maar hoe staat het met ons? O volk, met al ons geld en goed, mooie huizen en weelderig leven, eer en aanzien, kunnen wij nog de ellende in hart en huis niet ontlopen. Ach, dat wij in schaamte wegzonken tegenover zulk een voorbeeld van godzalig leven. Wij lezen van Mozes in de woestijn dat er twaalf verspieters gezonden werden naar 't beloofde land. Maar er waren tien beroerders bij. Zij brachten een slecht gerucht en zochten door ongeloof geheel Israël af te trekken.

Maar Jozua en Kaleb brachten een goed gerucht en stilden de beroerte in het leger. Zij brachten een tros druiven mee en leefden veertig jaar in geloof op de belofte. Veertig jaren dwaalden die twee mannen in de onherbergzame woestijn en zagen een geheel geslacht voor hun ogen sterven. En toch zijn die twee mannen door het naakte geloof Kanaän binnen gegaan. Maar ook slechts die beiden alleen van de duizenden, die uit Egypte geleid zijn. En waarom alleen Jozua en Kaleb? Omdat er een andere geest in hen was. Het naakte geloof kan niet elke dag Kanaän zien en druiven eten toehoorders, Nee, zij hebben slechts éénmaal een vrucht uit Kanaän gezien en gesmaakt en moesten toen *veertig jaar in geloof op de belofte leven*, eer ze de volle oogst binnen mochten halen.

Hoe staat het met ons geloof, volk? Zijn er van de twaalf godsdienstige verrichtingen niet al te vaak tien verspieters bij, die in ongeloof een kwaad gerucht van het land uitbrengen? O, hoe weinig wordt er waarlijk oprecht geloof geoefend in dat dierbare en aller-beminnelijkste Voorwerp des geloofs! En toch zal alleen het naakte geloof de belofte vervuld zien en eenmaal het goede land binnengaan, maar al die verspieters zullen in de woestijn één voor één moeten sterven. Dat is de ware genade des geloofs, die zich alleen op het Voorwerp des geloofs vestigt en niet op de omstandigheden.

"Op U stond vast, der vaderen betrouwen".

Paulus had oefening hierin. Zeer duidelijk blinkt het in al zijn brieven uit, dat hij statelijk met bewustzijn voor zichzelf onder Gods recht gevallen en er onder afgesneden was; van harte had hij de zijde Gods leren kiezen. "Heere, wat wil Gij dat ik doen zal?" zo riep hij.

Maar, daar was het niet bij gebleven, al was het voor zijn persoon voldoende. Hij was met de schuld der Kerk en de schuld van zijn volk, de gehele Joodse natie, eveneens onder God gevallen. Want hij zegt duidelijk dat 't hem een grote droefheid en zijn hart een gedurige smart was, vanwege zijn broederen die zijn maagschap waren naar het vlees, welke Israëlieten zijn en welker was de aanneming tot kinderen.

Maar, onder het oordeel had hij zijn volk voor het oordeel over gekregen, zoals hij zichzelf door genade voor het oordeel over gekregen had.

Is ons dat ooit gebeurd, volk des Heeren? Zijn wij met de schuld van land en kerk onder God terecht gekomen, alsof het onze eigen schuld was? O, dat wij op deze biddag verwaardigd mochten worden op die plaats te komen, dan zouden wij gewaar worden dat over zovelen als er naar deze regel wandelen zal zijn vrede en barmhartigheid, want dat is het Israël Gods.

Onze tijd is nu omgegaan, wij hebben in alle zwakheid getracht een korte schets van de prediking van Paulus te geven, mocht het zijn om ons tot jaloersheid te verwekken.

Zingen wij nu een psalm, en keren met de waarheid tot onszelf in.

Psalm 141: 5.

TOEPASSING.

Jong en oud, nog een enkel woord en wij zullen eindigen. Wij hebben beluisterd hoe David als een man naar Gods harte, de biddag nog niet te boven was; hij zeide met al de genade die hij ontvangen had: "Leer mij naar Uw wil te handelen".

Zo kort als ons doenlijk was, hebben wij voorgesteld hoe Paulus als een kruisgezant onder de banieren van Christus, de vasten regel der Waarheid aan de gemeenten voorstelt en haar aanspoort naar denzelfden te wandelen.

Mijn toehoorders, hoe staat het met u en mij op weg en reis naar de eeuwigheid?

Jongelingen, jongedochters, ouders en ouden van dagen, zijt gij opgekomen om vandaag naar de vorm biddag te houden. Maar is het ooit uit de nood van uw ziel, biddag in uw hart geweest? Wandelt u nog naar de regel van uw oude natuur en de regel der zonde?

Arme onbekeerde mensen, hebt gij in uw leven wel eens één ogenblik geloofd, dat alles, wat gij hier boven de verdoemenis krijgt, algemene genade is, om Christus' verdiensten u gegeven? En, dat nu te moeten waarderen en niet te kunnen waarderen, o, dat mocht u nog eens in verootmoediging onder God brengen en met David als een levende leerling vragen: "Heere, leer mij Uw weg".

Onze harten zijn door de zonde totaal onbuigzaam geworden, mensen. Er is niets meer aan te doen, dan dat de Goddelijke almacht het kan breken. Dan alleen is het vatbaar, dat Hij het neigen kan tot Zijn wil.

Leeft u misschien in opstand tegen de moeilijkheden die gij in uw werkzaamheden ondervindt? Mochten wij zelf de oorzaak van de straf eens worden, dan zouden wij gemakkelijker ons lot dragen.

O, volk, laat ons eerlijk handelen tegenover God en elkander. Is ons leven, geld, goed en eer ons niet meer waard dan de ere Gods? Nochtans zal God voor Zijn zaak zorgen. Het is tijd voor de Heere dat Hij werke. Nu zal Hij opstaan en Zijn Kerk gaan louteren. Paulus had geen last van de vervolging: al ontnam men hem alles wat hij bezat, tot zijn vrijheid toe, hij bleef welgemoed het kruis-Evangelie preken en zegt aan het slot: "Niemand doe mij moeite aan".

Hij had er nog geen spijt van, maar droeg met blijmoedigheid de littekenen in zijn lichaam. Als wij op dezelfde plaats waren waar Paulus in de stand van zijn leven was, zouden wij op zijn best de tekst verstaan.

Toehoorders, ligt er een hoop in uw hart, dat het wel met u zal aflopen? Ik zou willen vragen, op welken grond rust die hoop? Steunt gij op een verandering in uw leven, op kennelijke gebedsverhoringen of enkele ervaringen? Gaat u met Gods volk om en leeft ge met hen in alles mee? Het is groot en goed op zichzelf, maar bedenkt, het kan alles nog algemene genade zijn, die tot de dood duurt, maar langer niet.

De Apostel heeft u in onze tekst een andere grond voorgesteld. Alleen de regel door

God in Zijn Woord verklaard kan als de enig houdbare grondslag voor uw en mijn zaligheid dienen. Een nieuw schepsel in Christus Jezus, zult gij moeten worden, minder kan het niet.

Ik wens dat God u bewaart voor alle valse gronden die straks met de dood als moeras onder uw voeten weg zullen zinken. Eigengerechtigheid en onbewuste werkheiligheid is een weg, die iemand soms lang recht schijnt, maar het einde ervan zal toch de dood wezen. Het schijnsel van deze lamp zal straks door de adem van Gods recht voor uw stervende voeten uitgeblust worden. O, wat zal het dan een vreselijke duisternis op uw weg zijn! Zonder vrede, zonder barmhartigheid en zonder God zal uw wandel eindigen. Mocht de schrik des Heeren u nog bewegen tot het geloof.

Ik stond eens aan het bed van een stervende, die mij als laatste woord zeide: "Predik toch nooit een leven buiten de ware afsnijding in zichzelf; leg geen remonstrantse grondslag dat wij zelf aan kunnen nemen; maar predik eerst afsnijding, daarna inlijving, daarna aanneming, want minder zal het niet kunnen!"

O gemeente, ik hoop in alle schuld en zwakheid, door God getrouw gemaakt te worden, u geen kussens onder de okselen te naaien, en u rustbankjes toe te schuiven, waar geen rust mag zijn. Nee, ik hoop de volle raad Gods uit te dragen.

Er is een volk in ons midden dat zegt: "Ach, ik zie de Apostel met de gehele Kerk wandelen naar dien Goddelijke regel, en ik geloof, dat de vrede Gods in hun ziel en de barmhartigheid over hen is, maar, hoe zal ik er ooit naar kunnen wandelen? Ik gevoel mij als een vervloekte over de aarde gaan die om eigen schuld God kwijt is en alle ellende waard. De rechtvaardigheid Gods drukt in mijn ziel; de wet en mijn consciëntie veroordelen mij dag en nacht, hoe zou ik ooit verenigd met God kunnen worden?"

Het mocht vandaag de dag eens zijn, waarop gij, als die vrouw die achttien jaar gebonden was, losgemaakt werd; de Zone Gods mocht uw boeien eens verbreken en u vrij doen uitgaan.

En zijn er onder ons in waarheid zulke verdrukten, door onweder voortgedrevenen, ongetroosten? Hij geve u genade niet te kunnen rusten waar Hij niet rusten kan. Uw ziel mocht al meer en meer naar die enige Vrijstad gedreven worden. "Die Mij vindt, vindt het leven", zegt Hij, "en trekt een welgevallen van de Heere". Buiten Christus kan de Vader nooit een welgevallen in de zondaar hebben, en moeten wij allen in de drievoudige dood blijven liggen.

O, dat dan uwe ziel een wandeling kreeg in deze heilige regel. Hij beware u, dat gij Persoonskennis voor geen Persoonsverzekering houdt, want een gezicht op de Middelaar is geen inlijving in de Middelaar.

En volk des Heeren, die met bewustheid voor u zelf zeggen moogt: "Het zij verre van mij dat ik anders zou roemen dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus", de Heere sterke en oersterke u, en vermeerderde al meer en meer uw geloof. Hij geve u genade om als een getuige tegen de zonde en tegen de wereld uw loopbaan ten einde te lopen. Hij verwaardige u als een schijnend licht en zoutend zout, de tijd uwer inwoning door te brengen. Het oog der wereld is op u gericht volk, zou het u dan niet betamen om als een levend getuige tegen de zonde naar de Goddelijke regel te wandelen?

"Gijlieden zult mijn getuigen zijn", ook dat staat in het testament van uw oudste Broeder. En dat niet voor een enkelen keer, of met buitengewone gelegenheden. Nee, dagelijks als een levend getuige te wandelen, de tijd die overig is om in het vlees te leven. Hij geve u ook veel gebedsleven, want wees er zeker van: óf het

gebed zal u de zonde doen nalaten, óf de zonde zal u verlokken het gebed te doen nalaten.

Hij geve u veel oefening in het naakte geloof op de belofte. Elke voetstap gezet door het geloof, is een stap in de rust. Een levendig wandelen door het geloof, is een wandelen in vrede, maar een wandel buiten God is enkel onvrede.

Gaan wij dan nu met elkander de zomer weer tegemoet? De God des vredes heilige u geheel en al, en uw geheel oprechte geest en ziel en lichaam worde onberispelijk bewaard door Hem in de liefde.

God mocht de waarheid aan jong en oud nog zegenen, de zwakken tot versterking, de onbekeerden tot bekering, de huichelaar tot ontdekking en het ware Sion tot bevestiging en fundering in Christus, om Zijns Naams wil. Amen.

Slotzang Psalm 84: 4.

12. De opstanding van Christus

Psalm 118: 11

Lezen Mattheüs 28

Psalm 138: 3 en 4

Psalm 69: 13 en 14

Psalm 103: 9

Mijn medereizigers naar de eeuwigheid,

Heden gedenken wij het grote wonder van het Goddelijk Alvermogen: de opstanding van Jezus Christus uit de doden.

En wijzen uw christelijke aandacht op Rom. 1: 4: "Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zoon Gods, naar de Geest der heiligmaking uit de opstanding der doden, namelijk Jezus Christus onze Heere".

Tegelijkertijd gedenken we in het midden van een boze tijd; de Wereld, Europa en Nederland in nood, gelijk Ezechiël vermeldt als een kokende pot, hoe alles kookt en bruist; wie zal het einde zien.

Maar ondanks alle zonden en ongerechtigheden zijn de wateren van Gods lankmoedigheid nog niet uit die ziedende pot, en springt ze daardoor nog niet uiteen. Ook zien we nog tegelijkertijd in het rijk der natuur dat God nog aan Zijn Verbond gedenkt; dat dag en nacht, zomer en winter, herfst en lente nog op haar gezette tijd zijn; zoals we zien in Genesis 9: het Verbond met Noach. En zien we dan een bewolkte troon, soms zo donker dat het gebed er haast niet meer door zou kunnen, om die bewolkte

troon zien we nog steeds het teken des Verbonds; de boog in de wolken, bij het schijnen der zon en ook is de weerkaatsing dan duidelijk te zien.

Mocht het zo ook eens in ons hart zijn; God aan Zijn Verbond gedenken zo wij het teken zien, maar wij door God ook aan God mogen gedenken; als onze Schepper, maar ook als onze Richter en ook als onze Vader in Christus.

Zijn trouw en onveranderlijkheid te geloven, te beleven en te belijden; om zich in God met ootmoed te verblijden.

Zo dan zien we dat Gods Verbond in de natuur niet wankelt, noch wijkt; veel minder in het Verbond der Genade; al moet dan ook Johannes naar Patmos toe en is dat Patmos klein of groot, langdurig of kort. Daar ziet Johannes een andere troon, die onbewolkt was, waar de boog om de troon was, zie Openbaringen 4: 1: "Na deze zag ik en zie een deur was geopend in de hemel en de eerste stem die ik gehoord had als van een bazuin, met mij sprekende, zeide: Kom hier op, en Ik zal u tonen hetgeen na deze geschieden moet. En terstond werd ik in de geest geleid; en zie, daar was een troon gezet in de hemel, en er zat één op de troon".

Hier zien we de wonderen van Gods soevereine genade; geen deur in de hel voor Johannes geopend, ook niet in de wereld; maar in de hemel.

Ten tweede dat op die troon geen ledigheid was en er maar Eén op zat. En wie moest die Ene toch wezen: Jezus Christus, de Zoon des Vaders.

Maar nu de vraag: hoe zit Hij op die troon?

Verheerlijkt met een blik op de stilte der nooit begonnen Eeuwigheid en tevens met een blik op het Verbond der Verlossing, tussen God de Vader, vertegenwoordigende als Verbonds Gods de beledigde Drie-eenheid en Christus als de Verbonds Middelaar, vertegenwoordigende alle uitverkorenen in dat eeuwig Welbehagen Gods. De verheerlijking van God en al Zijn Deugden en aan de andere zijde de

zaligheid van Zijn volk. En dit langs een weg waarin God verheerlijkt wordt, de uitverkorenen gezaligd worden en dat door in de staat Zijner vernedering te voldoen aan de goddelijke rechtvaardigheid, door het doen van de wet en het lijden van de straf. Daar Hij ontvangen was van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, drieëndertig jaar geleefd, waarachtig mens, rechtvaardig mens en nochtans sterker dan alle creaturen; dat is waarachtig God; de angsten der hel geleden, gekruist, gestorven en begraven. De Waarheid en de gerechtigheid eisten Zijn dood; het graf bewijst Zijn dood, Zijn ziel in de hemel. Zijn lichaam in het graf en Zijn godheid overalomtegenwoordig en niet gescheiden van Zijn menselijke natuur.

Nu komen we tot Romeinen 1: 4; daar ziet u eerst: de schrijver, Paulus, mens, kind en apostel.

Ten tweede: het geschrevene door de Heilige Geest gedreven; de brief aan de Romeinen, de sleutel der Heilige Schrift. Hij wijst ons op het Evangelie Gods, die blijmare der zaligheid of blijde boodschap, niet aan engelen in de hemel; die hebben het niet nodig, ook niet aan de gevallen engelen in de hel; maar aan een gevallen wereld van mensen, ja zelfs ook aan de Romeinen. En dat Evangelie heeft God zelf eerst geopenbaard in het paradijs, Gen. 3: 15: "En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad: dat zal u de kop vermorzelen en gij zult het de verzenen vermorzelen."

En ook heeft God het door de profeten en patriarchen laten voorstellen en verkondigen; van Zijn Zoon die geworden is uit het zaad Davids naar het vlees. Zo zien we dan vervolgens in het vierde vers van Romeinen 1: het grote werk des Vaders; als Zoon is Christus gegenereerd en als grote Knecht des Vaders verkoren, geroepen, gezonden, Gods eis en eer door Christus aanvaard, gekend, betracht, bewaard, betaald en verworven voor Zijn bruid.

Wat doet nu de Vader?

Hij wekt Hem op uit de doden. Hij heeft voldaan en nu is Hij verheerlijkt opgewekt, want Zijn opstanding zegt: dat Hij leeft; Zijn hemelvaart: waar Hij is; Zijn zitten aan de rechterhand: wat hij doet; en Zijn wederkomst ten oordeel wijst op Zijn hoogste Triomf: *God in Christus voldaan, de wet van vloek en eis ontheven, de wet in haar natuur verhoogd en verheerlijkt.*

O dierbare Vader, in dit grondeloze vermogen stelt U Uw gezegende Zoon voor ogen, waarin U met ons zijt verzoend en in het offer des Zoons rust het hart des Vaders en onze harten mogen ook daarin rusten met lusten.

In de tweede plaats: de Zoon, de Middelaar, stond op door Zijn eigen Goddelijke kracht als Overwinnaar van dood, graf, hel en duivel; ons tot gerechtigheid. Door Hem verworven en nu wedergegeven tot een nieuw leven en tot een Pand onzer zalige opstanding, zijnde de opstanding en het leven. *Die in U gelooft zal leven al ware hij ook gestorven.*

Dan ten derde: in de Geest der heiligmaking.

Nu getuigt de derde Persoon die de mens overtuigt en wederbaart, maar ook getuigt van dat grote werk der opstanding.

Gods Kerk gaat leren, hoe de dood in Adam is en het leven in Christus en men met alles buiten Christus en zonder Christus, zich zelf leert kennen: *God kwijt, Zijn beeld kwijt.* Zo zegt Adam, toen God hem riep, niet: ik was naakt, en ook niet: ik word naakt; maar ik ben naakt. En dat door eigen schuld Gods beeld verloren en nu werken de eis en de vloek der wet, die God de sterveling zet, een droefheid; niet naar

de wereld en niet direct over hetgeen God mij doet, want dat is rechtvaardig; ik ben het ergste rechtvaardig waardig. Maar een blik op Gods recht en deugden, het verliezen voor God, God het hoogste Woord, het eerste en het laatste Woord doen de zondaar buigen onder dat recht; waarop volgt de ontsluiting van de weg, de openbaring van het middel en een kijkje buiten zichzelf. Door een belovend God een blik op die Middelaar te mogen slaan. Maar met al wat er gebeurd is: een onopgeloste ziel in de staat voor de Eeuwigheid, maar met Christus gekruist, gestorven en begraven in de doop, in de dood, één plant met Hem in de gelijkmaking van Zijn dood.

O dat met die Christus begraven te zijn, maar nu ook met die Christus opgewekt en één plant met Hem in de opstanding, door recht met een Drieëinig God verzoend. Dan drie gewichtige zaken, zo we u zo juist vermeldde: tot rechtvaardigmaking, tot een nieuw leven en tot een pand onzer eeuwige, zalige opstanding.

O, Pasen, o, dat Lam, o, Hemelvaart, o, Pinksteren, o, zalig worden, o, volk van God zijt U er één van die gekenden, gekochten, verlost, bewaarden en die eeuwig verheerlijkt zullen worden?

Maar o arme wereld, jong en oud, wat zal het zijn daar onder verloren te gaan om eigen schuld, meegedeeld, een vreemdeling gebleven, een bijwoner geweest en zoveel roepstemmen en lokstemmen gehoord.

Vaders, Moeders, jong en oud, waar ge zijt in de grote wereld, God zegene nog en beware dit korte woord eer het te laat zal wezen; rust niet op zandgronden, ge moet met God verzoend worden.

Wat is er tussen Pasen en Pasen gebeurd: Gods volk en knechten gestorven en die aanschouwen nu met hun ziel de verheerlijkte Middelaar; maar aan de andere zijde die verloren zijn gegaan om eigen schuld: te laat, ja eeuwig te laat.

Ge leeft nog, verzuimt de tijd en de middelen toch niet, maar mocht ge ze nog gebruiken en waarderen. God mocht ze zelf zegenen aan uw hart. Nu wensen we u te bepalen bij Mattheüs 28 vers 1:

"En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen de eerste dag der week, kwam Maria Magdalena, en de andere Maria, om het graf te bezien."

We zetten boven deze tekst: "De opstanding van Christus».

- Ten eerste wijzende op een besloten tijd,
- ten tweede op een geopenbaarde tijd,
- ten derde op een verachte tijd,
- ten vierde op een verwachte tijd,
- en ten vijfde op een vervulde tijd.

Doch vooraf zingen we Psalm 138: 3 en 4.

Aan de opstanding van Jezus Christus gedenk ik op mijn ziekbed, om uit liefde tot God, Zijn deugden, Zijn wil en Zijn raad, Zijn woord en werk, Zijn eer en gunst en uit liefde tot Zijn kerk of gemeente tot troost en zaligheid, tot spijt van Zijn vijanden te bewijzen: de volkomen voldoening, de volstreekte verzoening en overwinning over hel, dood, duivel, wereld en zonde; maar ook over het graf, dewijl Hij hetzelfde voor Zijn kerk geheiligd heeft.

De opstanding van Christus is ook op Zijn tijd vervuld; niet te vroeg en niet te laat. God is anders dan wij; zijn wij soms in Gods uitlatingen gemakkelijk gesteld, dan trekken we de vervulling van de tijd wel eens nabij; en zijn we erg donker en in

verberging van des Heeren aangezicht; ja komen we soms zelfs tot het punt van verlating, maar toch niet volstrekt verlaten; en is het bestreden, dan denken we soms: de tijd van vervulling komt niet, zou God vergeten genadig te zijn?

Maar zo is het bij de Heere niet. Hij houdt ook rekening met de tijd, zowel als met de zaak, zelfs al zou de vijand ook menen de tijden te veranderen, maar dat is onmogelijk, want in den beginne schiep God de hemel en de aarde, dus is Hij ook de Schepper van de tijd, zowel als van de wereld.

Laat ons niet twisten wat we het eerste zullen noemen of het tweede: de wereld of het begin, want we zouden ook kunnen lezen: *God schiep in den beginne*.

God Zelf is van eeuwigheid, zonder begin, zonder vervolg van tijd en zonder einde. Ziet Mozes in Psalm 90: "Van eeuwigheid tot, eeuwigheid zijt Gij God". En Jesaja getuigt: "In dezelve is de Eeuwigheid, opdat wij behouden werden".

Zo zeggen onze vier evangelisten zakelijk hetzelfde, al verschillen ze soms iets van elkander, echter niets tegen of boven elkander, maar met elkander ten volle verklarend. Dus zegt Mattheüs in onze tekst: "En laat na de sabbat, als het begon te lichten, tegen de eerste dag der week".

Marcus 16: 1 zegt ons: "En als de sabbat voorbijgegaan was".

En Lucas zegt ons in hoofdstuk 24: 1: "En op de eerste dag der week, zeer vroeg in de morgenstond". Johannes echter in hoofdstuk 20: 1 zegt: "En op de eerste dag der week ging Maria Magdalena vroeg, als het nog duister was". o zien we aldus: rusten naar het gebod op de sabbat, specerijen hadden ze bereid reeds voor de sabbat, doch tevergeefs want de oude sabbat was voorbij, Christus had gerust van Zijn grote arbeid voor ons en was nu opgestaan op de eerste dag der week. Die nieuwe sabbat het voorportaal van de grote sabbat om die hier in dit leven reeds te mogen aanvangen.

Maar ze gingen, ten eerste: toen het nog duister was, ten tweede: toen het begon te lichten; en ten derde: wie zal ons de steen afwentelen?

Maar de zon gaat op en de steen is afgewenteld en Jezus is opgestaan, en wel verheerlijkt opgestaan. Nu wijst ons de Heilige Schrift door Paulus in Romeinen 8: 33 op de onschuld der uitverkorenen; dat noemt hij ons als volgt: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het die rechtvaardig maakt. Wie is het die verdoemt?"

En nu volgen de vier bewijzen; ten eerste: Christus is gestorven; ten tweede: dat meer is, Die ook opgewekt is; ten derde: Die is aan de rechterhand Gods, en ten vierde: Die ook voor ons bidt.

Dit alles wijst op het eerste punt van onze tekst: "Een besloten tijd".

En dat in de stilte der nooit begonnen Eeuwigheid. Artikel één van uw belijdenis zegt: "Wij geloven allen met het hart en belijden met de mond, dat er is een enig en eenvoudig geestelijk Wezen, hetwelk wij God noemen: eeuwig, onbegrijpelijk, onzienlijk, onveranderlijk, oneindig, almachtig, volkomen wijs, rechtvaardig, goed en een zeer overvloedige Fontein aller goeden".

Mochten we het zo met onze wandel tonen, wie wij God mogen noemen!

Dat zou ons doen getuigen:

ten eerste: dat eeuwig, Goddelijk, ongeschapen Goed dat in Zijn alvermogen, ook dat grote feit, die doorluchtige tijd dat Jezus zou opstaan besloten had en dat daaraan niet was af te doen noch toe te doen;

ten tweede: de orde van dat vermogen, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, die enige, eeuwige en Drieënige God; te geloven en te aanbidden al ligt dan Jezus in het graf, de steen erop, het zegel eraan en de wachters erom.

Maar de tijd ligt vast door God besloten. Van dat besluit zingt de psalmdichter van Psalm 33: 6 in de oude berijming: "Dat Hij eens besluit te Zijner ere, zal zonder hinderling voortgaan". En waarvan de nieuwe berijming zegt in datzelfde vers: "Niets kan Zijn hoog besluit ooit keren".

Wij moeten dus Zijn raad niet vergeten, Zijn welbehagen niet verdenken, Zijn Woord niet verachten; maar door de mond van Jesaja lezen we in hoofdstuk 46: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen".

Als nu de engelen ervan getuigen, de vrouwen en discipelen het mogen aanschouwen en geloven, hoewel ze Hem straks naar het vlees hier niet meer zullen zien, toch het te mogen geloven, dan zegt die tijd: voor hen, in hen en door Hem; dat ze die eeuwige God mogen bewonderen en zich verheugen met een onuitsprekelijke vreugde. Waar alles hier verdwijnt, maar God Zich Zelf openbaart, Christus Zich verheerlijkt verklaart en die Geest dat volk die eeuwige zaken doet geloven, smaken en zien. Ja dat ook de tijden in Gods hand zijn, maar ook zichzelf in Gods hand zijn. Dan gaat die zon op en al hun verdenkingen, misvattingen, vertwijfelingen des mensen en het menselijk verstand moeten hier volkomen verdwijnen.

Zo dan ook Paulus komt te getuigen: "Die vrede Gods, die alle verstand te boven gaat en de harten en zinnen bewaart in Christus Jezus".

Alle onopgeloste zielen met al uw onopgeloste raadsels, hoeveel tijd is er voorbijgegaan, dat u het wel eens hebt mogen geloven, dat die blijde tijd nog eens komen zal? Of hebt u het ook wel eens verdacht, dat het nooit meer gebeuren zal? Heeft God mij vergeten, verlaten of gaat Zijn recht aan mij voorbij? Zijn dat uw overdenkingen?

Neen mijne geliefden; Gods liefde, wijsheid en genade heeft ook betrekking op de tijd, zowel als op het feit. Maar Hij wacht om genadig te zijn en Gods tijd is de beste, al kiezen wij ze vaak het laatst. Ja, nu op 's Heeren tijd onopgeloste zielen; opgelost in Vader, Zoon en Heilige Geest en in dat ene eeuwige Wezen.

Dan mogen de discipelen nog weer eens verblijd zijn dat ze de Heere zien. Hier hebt u een klein stukje van een besloten tijd, die zijn grondslag vond in de Eeuwigheid, zijn openbaring in de tijd, maar ook zijn volle oplossing wederom in de Eeuwigheid. Dan horen we: *O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods.*

Ja, hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog.

O, arme wereld, arme medereizigers ziet nu dat hier geen voor- gezien geloof, geen goede werken van de mens voor de bekering ja niets van de mens uitgaat in zijn oorzaak, noch zijn gedachten noch zijn woorden. Want wie heeft Hem als een raadsman onderwezen en met wie heeft God raad gehouden, en wie heeft Hem eerst gegeven en het Hem daarna vergolden? *Maar het is uit Hem, door Hem en tot Hem, Hem zij de eer.*

Het zal wat zijn om verloren te gaan met al wat u zijt, hebt, denkt en doet! Veracht de tijd en de middelen niet; maar denkt erom dat u zonder waarachtige bekering en verzoening met God, in zijn echtheid te missen; u dan twee dingen mist, namelijk een nieuw hart en een nieuw doel, en zonder dat nieuwe hart en nieuwe doel te leven en zo te sterven; dan wordt het ook eeuwigheid! Maar hoe?

O, jong, en oud wat zal dat wezen een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven en dan: geestelijk dood, natuurlijk dood en eeuwig dood, daar de worm niet sterft en het vuur niet wordt uitgeblust. Wij bidden en vermanen u: "Heden dewijl gij Zijn stem hoort verhardt uw hart niet. Want o, wat zal het zijn eeuwig verloren, eeuwig gescheiden van Gods gunst, de tijd voorbij en de middelen weg en dan eeuwigheid en ook eeuwig rampzaligheid. God beware u voor alles waarvoor gij te

bewaren zijt. De deur is nog niet gesloten, ge mocht nog bekennen wat tot uw eeuwige vrede is dienende.

Maar gij volk des Heeren, hetzij klein of groot in de echte toepassing van de genade, denkt eens om de tijd, die uit de eeuwigheid getuigt van de God aller genade en die God die Eén is in Wezen, eeuwig, waarachtig, volzalig; dat die God ook uw tijd van geboren worden, van sterven, maar ook uw tijd der minne heeft besloten, ja ook dat Christus voor u is opgestaan tot gerechtigheid en een nieuw leven, maar ook tot een pand uwer zalige opstanding.

Des Vaders liefdehart, Christus' Middelaarsliefde en des Geestes liefde zijnde de oplossing der verborgenheid in de opstanding van Christus. Ja, volk des Heeren, u in Zijn raad, in Zijn welbehagen, in Zijn besluitsvermogen en in des Vaders hart, des Zoons bloed en des Geestes getuigenis ingeleid, met Christus gestorven, begraven in de dood in de doop en ook met Hem opgewekt tot een nieuw leven en een Pand uwer zalige opstanding. Ja, dan geen tijd meer, maar eeuwigheid en te blijven in gemeenschap met een Drieëinig God, de ganse kerk en al de heilige engelen; ja het heerlijk lichaam van Christus gelijkvormig te zijn.

Daar is de hoogte, de breedte, de lengte en de diepte der eeuwige zaligheid. Hier zwemt en laaft zich mijn ziel in dat eeuwig Welbehagen, hetzij dat ik sterf, hetzij dat ik zwak of ziek ben of uit en in mag gaan. God weet het.

Maar ik wens u toe Pasen te mogen houden, jonge en oude toehoorders; echter niet als een Jood, niet als een Griek en ook niet als het juichend christendom zonder God. Maar dat ge nog eens mocht verwaardigd worden als een Maria, als een Petrus en anderen, uw stenen afgewenteld, alle zegels verbroken en de vijanden gevloten; maar Jezus verschenen en engelen aanschouwd. Dat is mijn wens en bede.

Zingen Psalm 69: 13 en 14.

Toepassing

Nu nog een enkel woord van toepassing, mijn toehoorders.

Bij gelegenheid van deze Pasen hebben wij u gewezen op het woord van de tijd van Christus' opstanding. Hieromtrent wil ik nog even uw christelijke aandacht bepalen bij Jesaja 30; in dat hoofdstuk bestraft God het ongelovig hulp zoeken en ziet nu eens in het achttiende vers van dat hoofdstuk: "En daarom zal de Heere wachten, opdat Hij u genadig zij, en daarom zal Hij verhoogd worden, opdat Hij zich over ulieden ontferme, want de Heere is een God des gerichts: welgelukzalig zijn die allen, die Hem verwachten".

Mijn toehoorders hierin bemerken we: een wachtend God, een ontfermend God, een God des gerichts, een God die zaligt en een God die de verwachting van Zijn volk niet beschaamt.

Zo is het nu ook in de opstanding van Christus; zij is Gode verheerlijkend, der vijanden nederlaag, der engelen vreugde en de kerk tot troost en zaligheid.

Hierbij ontvangt u dit korte woord van uw oude leraar, mocht het zijn tot stichting der gemeente, tot waarachtige bekering van onbekeerden en tot ontdekking van hen die zichzelf zouden bedriegen. Want de bouwer kan bouwen en het fundament kan goed zijn. Maar wat wordt erop gebouwd? Hout, hooi, stoppelen, maar dat is brandbaar en kan de proef van het vuur niet doorstaan en zal eeuwig moeten vergaan.

Maar kostelijke stenen, goud en zilver: voor het vuur en in het vuur, die komen er zuiver uit. Zo zie een iegelijk voor zichzelf toe.

Mijn toehoorders denkt wat God in Zijn Woord komt te getuigen door de mond van de profeet Zefánja 2: 1 en 2: "Onderzoek uzelf nauw, ja doorzoek nauw, gij volk, dat met geen lust bevangen wordt: Eer het besluit bare (gelijk kaf gaat de dag voorbij), terwijl de hittigheid van des Heeren toom over ulieden nog niet komt, terwijl de dag van de toom des Heeren over ulieden nog niet komt".

En in het eerste hoofdstuk van deze profeet lezen we dat Jeruzalem met lantaarns doorzocht zal worden. Stel u eens even voor; u ligt in de nacht in een stik donkere kamer te slapen en u hoort een stem en u ontwaakt, zie daar staat een man met een groot licht voor u; daaraan is dat woord ontleend. En dan zo voor God te moeten verschijnen, want ziet de grote dag des Heeren komt, Hij is nabij en zeer haastende. Ja, u zult geen voorwendsel hebben; want Jezus is opgestaan, de steen is afgewenteld, het zegel is verbroken, de wachters zijn gevloten, de engel in het witte kleed is verschenen, door vrouwen en discipelen aanschouwd, maar ook is Jezus zelf verschenen.

Al belijdt u dit alles historiëel met de mond, ja met grote algemene genade, veel gaven en een zuivere belijdenis, maar toch een bijwoner geweest en een vreemdeling gebleven; wat zal dat dan wezen. Een verzuimde tijd achter u, een gapende afgrond beneden u en de Rechter boven u; ja de deur voor eeuwig gesloten en dat met een begin van voren, maar zonder einde van achteren. Met een eeuwig: Had ik, had ik ... Daarom vermaan ik u nog langs deze weg uit liefde: *laat u met God verzoenen*. O, dat te laat, eeuwig te laat. Och dat een ernstig woord van vermaan nog door God gezegend mocht worden en u onderwerpelijk een gezaligde zondaar door Hem, voor Hem wordt gesteld. Opdat de schrik des Heeren u nog mocht bewegen tot de zaligheid!

Aan de andere zijde volk des Heeren, van God in Christus verkoren, aan Christus gegeven, door Christus' bloed gekocht en door Zijn Geest wedergeboren tot een levende hoop. Ook tot u nog een woord; mocht deze Pasen bij aan- of voortgang bij u wezen zoals we het reeds verklaard hebben. Hebt u het gehoord wat het Christus heeft gekost om voor u te betalen en te verwerven, dat in en door Zijn dood verdiend is, om door Zijn verhoogde staat u weder te geven om met een Drieëinig God verzoend, bevredigd, gerechtvaardigd, geheiligd en eeuwig verheerlijkt te worden. Zo Pasen te mogen houden, waarbij uw geloof versterkt, uw hoop niet beschaamd en u in de liefde bevestigd wordt. Ja, dan gaan straks al uw stenen van bezwaren weg, als de Zon der gerechtigheid over u opgaat; om dan eeuwig met de Vader, de Zoon, de Heilige Geest, al de geheiligden en alle de heilige engelen verenigd te worden. Dan zijn alle bezwaren voor eeuwig opgelost.

Hoort hier nu de leiding van Gods majesteit in Gods Woord beschreven, door Zijn Geest Zijn kinderen geleerd, door de engel verkondigd de ontvangenis van Christus aan Maria, ja Zijn geboorte en Zijn naam.

Bij Zijn geboorte zongen de engelen; in de woestijn na Zijn verzoeking kwamen ze en dienden Hem; in Gethsémané stond er een engel bij Hem; maar toen Hij aan het vloekhout des kruises hing leest men van geen engelen. Maar bij Zijn opstanding zien we ze verschijnen, ja zelfs zijn ze in Zijn graf geweest en ziet nu bij Zijn hemelvaart verschijnen ze weer. In de hemel der heerlijkheid dienen en loven de engelen Hem en met de grote dag des oordeels zullen ze wederom met Hem op de wolken des hemels komen.

Maar ook dit nog volk des Heeren, deze heilige engelenschaar legert zich rondom degenen die God vrezen. O, gemeente, daar zou ik iets van kunnen getuigen gelijk een zeer oude vriend en broeder mij schreef; hoe mijn ziekenhuis mij was als een wijnhuis en hoe de liefde de banier over mij was en is.

Ja, die geestelijke wijn in het oneigenlijke vermogen uitgedrukt, in haar zoet vermogen gaat ze alle zoet te boven, in haar vreugdevol vermogen. Dat wonder is nooit te verklaren, wat God Zijn volk wil openbaren.

O, kinderen Gods is uw druk, kruis, zwaard en de verberging soms groot en veel; het on- en bijgeloof soms zo geweldig, en uw onopgeloste zielen met al die knopen en raadsels, dat af en omzwerven, ja de macht van de troon des satans briesend.

Wat ligt er soms al niet tussen een belovend God en een vervullend God? Het is niet allemaal te verklaren hoe menige bezwaren dat wel kunnen zijn.

Maar kijk dan eens hier in Gods Woord omtrent de opstanding van Christus, hoe dicht bij de vervulling van die tijd kwam, hoe donkerder en onmogelijker het scheen.

Jezus in Gethsémané, Jezus veroordeeld, Jezus gekruist, Jezus begraven! Waar zijn de jongeren?

O, ik schatte mij geheel verloren, zal het nu eeuwig kwijt zijn? Nee volk des Heeren, hoe korter bij de verlossing, hoe af gesnedener het wordt. Maar dan verheerlijkt God Zich Zelf doorluchtig en lost de verborgenheden op. Mocht het u ook zo nog eens gaan!

Ziet kerkenraad, gemeente, jong en oud, een ieder in zijn ambt en kwaliteit, ja zieken en gezonden met uw rampen en bezwaren, bent u in rouw over uw geliefde doden; God zij u om Christus wil genadig.

Zijn er hier onder ons die verstand van bidden hebben gekregen, och mocht u dan ons zaad nog in uw gedurig gebed leren opdragen aan de troon der genade.

Dat de Heere hen nog mocht sparen, bewaren en bekeren.

En waar er ook leden onzer gemeenten zijn en anderen die onder de zuivere bediening van de Waarheid zijn opgevoed die nu verstrooid liggen over de aarde, hetzij ver of nabij, omringd door de zuigkracht van de wereld en de zuigkracht van de valse godsdienst, och dat we ook hen in onze gebeden mochten opdragen.

En gedenkt mijner als het kan in uw gebeden, wij mogen ook u gedenken; maar bovenal God mocht ons allen tezamen gedenken.

Catechisanten onder u, de Heere beware en spare ook u en verzuimt toch de middelen en de tijd niet, God wil degenen die in de ambtelijke bediening staan nog voor u gebruiken, mocht het zijn tot zegen en heil uwer onsterfelijke zielen.

Zo leg ik hierbij mijn wens en bede neer, mocht het mijne worden verzoend en dat van God is, worden gezegend. Amen.

Psalm 103: 9.

Drietal Dankdagpredicaties

13. De luister van het soevereine Evangelie Gods

Dankdagpredicatie — 24 November 1948 te Goes

Psalm 85: 1 Lezen Galaten 1

Psalm 33: 6 Psalm 25: 3 en 4

Psalm 40: 3 Psalm 27: 7

Mijn geliefde medereizigers naar de eeuwigheid,

Zeer opmerkelijk zijn de woorden, die wij lezen in Spreuken 8: 35: *"Want die Mij vindt, vindt het leven, en trekt een welgevallen van de Heere"*.

Slaan Wij een blik in het achtste hoofdstuk van Salomo, dan lezen wij in vers 1: "Roept de Wijsheid niet" en in vers 12: "Ik, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid", en in vers 22: "De Heere bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, vóór Zijn werken, van toen aan." En in vers 32: "Nu dan, kinderen, hoort, naar Mij."

Dit alles kan niet op Salomo toegepast worden, want als u Salomo vindt, vindt u het leven niet. Salomo is de zoon van David en hij spreekt tot de zoon zijner lendenen, waarvan hij vader is en tot de zonen van zijn rijk, waarvan hij koning was.

Als profetische mond snelt dat woord door 't wereldrond. Salomo spreekt hier als type van Christus. En denk dan eens om Jona en de mannen van Ninevé, die zich bekeerd hebben op de prediking van Jona. De koningin van Scheba is gekomen om te aanschouwen de heerlijkheid van Salomo. En ziet meer dan Salomo is hier. Hier hebt u de stem van de Zone Gods.

Wat zien wij dan in het vijf en dertigste vers: Wij zullen er u iets van zeggen op deze dankdag, wat de Opperste Wijsheid ons leert.

1. Wat wij kwijt zijn,
2. Wat wij zoeken,
3. Wat wij vinden,
4. Wat wij krijgen.

In de staat der rechtheid, voor de val, was Adam het representerend hoofd van alle mensen; hij was God niet kwijt en hij was Zijn beeld niet kwijt. Hij stond met God in geschapen, zuivere gemeenschap. God kwam met hem in een verbond en Adam heeft bewilligd. O, die doorluchtige harmonie.

Ten tweede, in de staat der natuur of de staat der ellende is de mens door de zonde God kwijt, Zijn gunst kwijt en Zijn beeld kwijt. En wat is nu het ergste van de zaak? Dat de mens zijn ellende niet kent, niet gevoelt en niet gelooft. En dat hij rijk en verrijkt is en geens dings gebrek heeft; dat hij rein in zijn ogen is en van zijn drek niet gewassen is. Het ergste is, dat hij een weg heeft, die in zijn ogen recht is, maar het einde van die is de dood.

Wie was de eerste, die een verzekeringswet maakte zonder God? De duivel leerde het en Adam deed het. Gen. 3: 4, 5 en 6.

Wie was de eerste zelfverzorger? Adam; toen hij God kwijt was, maakte hij een kleedje en ging zichzelf verzorgen. Maar o, God zorgt.

Dus, wat is nu het ergste? De mens zoekt God niet. Hij is een hemeljager.

Wat is de eerste weldaad op deze dankdag? Dat God Zijn redenen uit de stille eeuwigheid in de tijd openbaart; dat Hij de mens met het tijdelijke woord zoekt,

vindt en roept: *waar zijt gij?* God overtuigt en ontdekt de mens, dat hij God en Zijn beeld kwijt is en dat door eigen schuld. Dat heeft God niet gedaan, hij heeft het gedaan. O, daar staat hij, hoe godsdienstig ook, hij kan het niet goedmaken. Hij is God kwijt. Hij is Hem door eigen schuld kwijt. Rechtvaardig is de mens alles kwijt en nu kan hij buiten God nooit recht God zoeken. Dan kan hij slechts een hemeljager zijn, want buiten God is alles verkeerd.

O, daar ligt de zondaar! "Ik lag gekneld in banden van de dood." Daar is hij niet veel, maar daar is hij alles kwijt.

Zijn wij door de spiegel van Gods wet door de Heilige Geest overtuigd geworden dat dit waar is? *O, nu ben ik mijn rust kwijt, o nu ben ik mijn God kwijt, waar zal ik mij bergen.* Hij houdt niets over dan schuld en schande. Hij zet alles op alles. Het is zo bitter: God wil dat aan Zijn gerechtigheid genoeg geschiede. Kijkt de zondaar in zichzelf, fiasco, niets te vinden, alles kwijt. Daar ligt hij en met die schuld valt hij onder het oordeel. Het is net als met een boom, van boven de reep en van onder de bijl. De zonde drijft hem in de dood, hij weet geen uitweg meer. Hij moet naar God toe, maar dat kan niet, want al wat buiten Christus is, wordt door God verteerd.

Kent u rechtsverheerlijking van de Goddelijke deugden? Als de zondaar dan voor dat recht geplaatst wordt is hij als een schip in een Engelse mist, het komt in aanraking met steenrotsen of andere verpletterende elementen. Het wordt verslagen, verpletterd met al zijn hebben en houden.

Maar ziet, daar krijgt hij liefde tot de wet, liefde tot de deugden Gods, liefde tot Zijn dienst, liefde tot Zijn dag, volk en eer. Maar hoe dichter bij dat lieve Wezen hoe ongelukkiger hij wordt Hij wordt, achteraf bekeken, wel eens bemoedigd, opdat hij niet voor eeuwig wankelt.

Ziedaar mijn eerste punt: *Wat wij kwijt zijn.*

Dat is wat mensen. Bent u en ben ik daar wel eens onderwerpeijk bij bepaald geworden? En dan een plekje te krijgen buiten de verdoemenis in de tijd onder de middelen der genade en een plekje te krijgen voor de deugden Gods, om daar te bukken, te omhelzen en een welgevallen te krijgen aan de straf der ongerechtigheid: "Gij zijt volmaakt, Gij zijt rechtvaardig, Heer."

En als het God behaagt om hem zoekende te maken, zoekende te leren, zoekende te houden, bij-blijvende overtuiging, doorwerkende overtuiging, krachtadige overtuiging, dan wordt het ook een zoeken buiten zichzelf en een zoeken zonder zichzelf. Dan krijgt hij door de liefde Gods betrekking op God.

Hier is dus het tweede punt: *Wat wij zoeken.*

De ziel, die naar God zoekt, is van God gevonden; en God is gevonden van degenen, die naar Hem niet zochten. En die naar Hem niet vraagden zullen naar Zijn Naam genoemd worden. De zondaar gaat God zoeken, en zegt: *Ik leef nog, ik lig nog niet in de hel; ik kan nog zalig worden.* Hij krijgt God lief, maar zijn zoeken is onvoorwaardelijk, niet conditioneel, want zijn zoeken verdient niet en zijn billijken van de straf is geen koopgeld. Geef daar acht op. Let er op of er nog roerselen bij u zijn van de dwaze maagden of van de dwaze bouwer.

Hoe kunt u dat weten? De oprechte zoekt naar God onvoorwaardelijk, onconditioneel. Hij legt geen gewicht op de natuur van de gevallen mens; hij legt geen gewicht op de vrije wil, op een voorgezien geloof, of goede werken voor de bekering. Hij werkt onvoorwaardelijk. O, dat zalige, waarachtige door God onvoorwaardelijk naar God zoeken, in de weg Zijner inzettingen, op grond van vrije genade.

In dat zoeken zijn grote én vele gebeurtenissen, die wij heden niet zullen noemen. Maar kent u er iets van?

In dat zoeken ziet u mensen, die innerlijk verplaatst zijn, maar niet opgelost, en mensen, die opgelost worden, maar geen plaats waar ze komen moeten. Want, ten derde, (bij de één duurt het langer, bij de ander korter), zij moeten allen sterven.

Maar het is een groot verschil of we door het zwaard of door de honger sterven. De hongerdood is een langzame dood.

Als de weg ontsloten wordt, dan is het: *Ik leef nog, ik kan nog zalig worden*. In de ontsluiting is er ruimte. Daar krijgen zij moed, maar bij de ontsluiting van de weg moeten zij verloren gaan. Dat wordt niet door iedereen geloofd. En ze gaan zich versterken en naar het Avondmaal. Maar toch, bij de ontsluiting moeten wij verloren gaan. We kunnen veel zoeken en veel vinden, maar er is veel goeds, dat geen nut doet ten dage der verbolgenheid.

Daar komen wij, mijn geliefden, voor het Goddelijk recht en die deugden verteren alles. Want alles wat buiten Christus is, verheerlijkt de deugden Gods niet en zaligt de zondaar niet. En de deugden Gods wegen zwaarder dan de zaligheid.

Sommigen zeggen, *de schaal blijft gelijk*, maar dat is Remonstrants. De zaligheid weegt niet zo zwaar als de deugden Gods. Die deugden Gods krijgen de hoogste plaats in de harten van Gods volk. O, die liefde tot de Goddelijke deugden van een verslagen, verloren mens; dat omhelzen, dat waarachtig verheerlijken van de deugden Gods en daar Jezus Christus geopenbaard vanuit de Raad des Vredes; Jezus Christus, vierduizend jaar onder de belofte, gekomen onder de wet. O, dat einde der wet tot rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing, allen, die geloven. Dan zegt de Schrift: "Die Mij vindt".

Wat wij vinden

O, die grote Mij, Die Gegevene van de Vader. Hij sprak in de stille eeuwigheid: "Zie IK kom." O, Hem te vinden na de val in de moederbelofte. O, Hem te vinden in de volheid des tijds: "Geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren verlossen zou," en zij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden.

En dan Christus te vinden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing, als het Middelpunt van de zaligheid. *Want, die Mij vindt, zegt de tekst, vindt het leven*. Dat geestelijke en eeuwige Leven in oorsprong de Vader, verdiend door de Zoon, toegepast door die lieve Heilige Geest.

Mijn geliefden, Hem te mogen vinden in de vierschaar der consciëntie, afgesneden in de zonde, afgesneden in de wereld, afgesneden in de eigengerechtigheid en godsdienst, daar afgesneden in de Rechterlijke daad, als God de vierschaar spant in de consciëntie. Hem daar te mogen vinden, dan zegt Gods Woord: "Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen Gods? God is het, Die rechtvaardig maakt. Wie is het, die veroemt? Christus is het, Die gestorven is; ja, wat meer is, Die ook opgewekt is, Die ook ter rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt."

O, welk een voorrecht Hem daar te vinden en in Hem het leven te vinden. O, dat zoeken en vinden en dan in Hem, met Hem, met een Drieënig God verzoend. Nu niet alleen verplaatst, nu niet alleen opgelost, maar een thuiskomen in het hart des Vaders, in het Wezen Gods. O, die schoenen aan de voeten, die trouwring aan de vinger, die kus van die lieve Vader, gelijk de verloren zoon, te mogen ontvangen. Hem daar te mogen vinden in Zijn volle bediening! Waar zal ik beginnen, waar zal ik eindigen? O, die breuk wordt geheeld, die zondaar wordt gezaligd. O, Hem te mogen vinden als de Volmaaktheid. In Hem zijn wij volmaakt.

"Die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere." Hem te vinden als het Hoofd van het Genade-Verbond, dan geeft God twee weldaden. God de Vader doet de zondaar dan zien de armoe van zichzelf en de rijkdom van

Christus. Hij doet Hem zien de arme partij en de rijke partij. Daar zwijgen de meesten liever over, ze willen hun armoe niet weten.

Maar volk van God, als God u uw armoe laat zien en de rijkdom van Christus, dan bent u blij met uw armoe. Dan loopt u niet met uw bekering door de wereld, maar met Christus. Dan moogt ge in Hem roemen: "Als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Dan moogt ge met David zeggen: "Ik ben wel ellendig en nooddruftig, maar de Heere denkt aan mij."

"Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer." Dan trekt dat volk een welgevallen niet van zichzelf, maar van de Heere, de Heere onze Gerechtigheid. Zalige zaligheid. De toestand is verschrikkelijk, maar God is verkwikkelijk.

Wij zouden uw christelijke aandacht willen bepalen bij Galaten 1: 4 en 5:

"Die Zichzelfen gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld, naar de wil van onze God en Vader; Dewelke zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen."

Vragen wij vooraf des Heeren zegen.

Zingen Psalm 25: 3 en 4.

*Denk aan 't vaderlijk meêdogen,
Heer', waarop ik biddend pleit;
Milde handen, vriend'lijke ogen,
Zijn bij U van eeuwigheid.
Sla de zonden nimmer ga.,
Die mijn jonkheid heeft bedreven;
Denk aan mij toch in genâ,
Om Uw goedheid eer te geven.*

*'s Heeren goedheid kent geen palen;
God is recht, dus zal Hij door
Onderwijzing hen, die dwalen,
Brengen in het rechte spoor.
Hij zal leiden 't zacht gemoed
In het effen recht des Heeren;
Wie Hem need'rig valt te voet,
Zal van Hem Zijn wegen leren.*

Wij plaatsen boven onze tekst: *De luister van het soevereine Evangelie Gods.*

- Ten eerste werpen wij een blik op de zondaarsliefde van Christus, Die Zichzelf gegeven heeft.
- Ten tweede werpen wij een blik op de trekking van de zondaar, het oogmerk en het werk.
- Ten derde werpen wij een blik op de soevereine liefde, wil en reden.
- Ten vierde besluiten wij met een blik op de soevereine liefde Gods, leer en eer.

Om met een enkel woord van toepassing te eindigen.

Heere, God des hemels en der aarde, laat in spreken en horen een alles verbeurde zegen vallen. Amen.

Paulus, een mens redelijk, een kind van God begenadigd en een apostel ambtelijk.

Ten tweede, Paulus schrijft aan .de gemeente van Galatië.

Ten derde, Paulus heeft in die gemeente gearbeid, maar is nu die gemeente uit. Hij is thans te Rome en schrijft van daaruit een brief aan de onstandvastige Galaten. Zij waren onstandvastig in de praktijk, want zij waren afgeweken van het Evangelie, dat zich in de luister van de zaligheid openbaart. Lees zelf maar: "Ik verwonder mij, dat gij zo haast wijkende van degene, die u in de genade van Christus geroepen heeft, overgebracht wordt tot een ander Evangelie."

Paulus noemt in dit eerste hoofdstuk zijn naam, zijn ambt, zijn opschrift en groet en in vers 3: Genade zij u en vrede van God de Vader, en onze Heere Jezus Christus.

Het grote doel en de practicale inhoud van zijn brief ontwikkeling staan in vers 4 en 5: *De soevereine luister van het Evangelie Gods tot zaligheid.*

Door de zonde van Adam, en wij in Adam, hebben wij al Gods deugden ontluisterd, naar beneden getrokken en geschonden.

Ten tweede, niet door de engelen, niet door Mozes, niet door de wet, niet door de mensen, zijn die Goddelijke deugden opgeluisterd, maar Jezus Christus, Gods Zoon, heeft die deugden gekend, aanvaard, bewaard, uitgevoerd en opgeluisterd: "Vader, IK heb u verheerlijkt op de aarde; IK heb voleindigd het werk, dat Gij Mij gegeven hebt om te doen." En in de luister van dat vrije Evangelie der genade wordt de luister van Gods deugden beluisterd.

Jezus Christus heeft alle deugden Gods versierd, de schuld verzoend en een eeuwige gerechtigheid verworven. God is, verheerlijkt geworden; en de mens kan zalig worden.

Is dat zo? Ja, gemeente van Galatië, en dan moet ik u allen onstandvastig verklaren. Dus niet uit de wet, niet uit de besnijdenis, niet uit de voorhuid, maar alleen Jezus Christus en Die gekruist.

"O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd."

Wat zegt nu vers vier en vijf? "Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden."

Wie is dat? In de ruimste zin ligt de zaligheid in het Wezen Gods. "Die God is onze zaligheid." Maar in de orde ligt het wezen van de zaligheid in de verkiezing des Vaders, in de koping des Zoons en in de toebrenging des Heiligen Geestes.

Wat zegt onze Griekse Bijbel? Genade en vrede. Van wie? Van God onze Vader, en onze Heere Jezus Christus.

En dan volgt er direct op: *Die Zichzelf gegeven heeft.* Minder kon het niet en meer was het niet. Die Zichzelf gegeven heeft tot een offer, tot een priester. Waarvoor? Voor onze zonden. Hij gaf Zich tot in de dood, want Jezus Christus heeft eens geleden, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen, opdat Hij hen voor God zou leiden als een reine maagd zonder vlek of rimpel of iets dergelijks.

Uit zuivere liefde tot des Vaders deugden en tot des Vaders Kerk, gaf Christus uit liefde, in liefde, door liefde Zichzelf; met ziel en lichaam als die enige Hogepriester, want er staat: "Die Zichzelven gegeven heeft voor onze zonden." Dus Hij gaf Zichzelf in de Raad des Vredes, Hij gaf Zich in Gods wil, maar ook Hij gaf Zichzelf in de dood. Hij behoefde het geen roof te achten God evengelijk te zijn, maar Hij heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende. Hij was gehoorzaam tot de dood des kruises.

Staan wij nu eens even stil bij de orde, want God is een God van orde ook in de eeuwigheid. En dan zeggen wij:

a. De verkiezende liefde des Vaders. Hij verkiest uit soevereine liefde Zijn Zoon, als de Eerste van Zijn verkiezende liefde, tot Middelaar. Jes. 42 1: Ziet, Mijn Knecht, Die Ik ondersteun, Mijn uitverkorene, in Dewelke Mijn ziel een welbehagen heeft. IK heb Mijn Geest op Hem gegeven; Hij zal het recht de heidenen voortbrengen. Dus slachtofferen en brandofferen worden verworpen, zij zouden het rantsoen niet kunnen zijn.

b. Hij verkiest ook engelen. "Ik betuig voor God en Zijn uitverkoren engelen," zegt Paulus.

c. Hij verkoor mensen ten eeuwigten leven. De verkiezing is een daad van Gods wil. Goed hadden de verkorenen niet gedaan en kwaad ook niet, dus er was geen deugd of ondeugd, maar er was in God een vrije wil. En die soevereine wil verkiest. Efése 1: 4: Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde.

Wie zijt gij, o mens, durft gij tegen God antwoorden?

Maar om bij mijn tekst te blijven, de Raad des Vredes of het Verbond der verlossing zegt *hoe* zij zalig worden. "IK zeide wel, hoe zal IK u onder de kinderen zetten en geven het gewenste land? Wie zal er met zijn hart borg worden en tot Mij genaken?" Maar in die stille eeuwigheid, in het Verbond der Verlossing, is Christus niet alleen van de Vader gegeven, (want Zijn Zoonschap vloeit uit Zijn generatie, maar Zijn Middelaarschap uit Zijn predestinatie, Hij is van eeuwigheid af gezalfd geweest; van de aanvang, van de oudheden der aarde aan), maar Hij heeft ook Zichzelf gegeven. Leest het in Psalm 40, en Hebr. 10. "Toen zeide IK: Zie, Ik kom; in de Verbondsrol, in de Bijbelrol is van Mij geschreven." Hij heeft Zichzelf gegeven als gift des Vaders; als Hoofd en Middelaar representerend alle uitverkorenen. Hij gaf Zichzelf vrijwillig. O, die liefde van Christus, die de kennis te boven gaat. Hij gaf Zich voor de zonde.

Dus, ik zeg u, gemeente, er bestaat in de Bijbel een eeuwig omgeschapen Goed, dat is God, en er bestaat volgens de Bijbel een ongeschapen kwaad, dat is de zonde.

De zonde heeft in haar oorsprong geen schepper, maar in haar openbaring is zij een schrikkelijk kwaad. Gods doel en des duivels doel staan tegenover elkaar.

O, Hij gaf Zichzelf vrijwillig en bekwaam. Dan roept Paulus uit: "En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat."

"Want indien Eén voor allen gestorven is, zo zijn zij allen gestorven. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Die, Die voor hen gestorven en opgewekt is."

Zij leven die Christus. Zullen wij dan dankdag houden, dan zeggen wij: *Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave*. God gaf Zijn Zoon, de Zoon gaf Zichzelf, de Heilige Geest zal ze toebrengen.

Mijn Geliefden, nu ziet u met korte woorden, dat in die gift van Christus twee partijen zijn. Aan de ene zijde de Goddelijke partij, Hij is de Man, is Gods Metgezel, en aan de andere zijde vertegenwoordigt Hij Gods uitverkorenen. Hij is de Herder. O, denk eens door, nu staat Hij bij wijze van spreken tussen de beledigde Godheid en de (verloren) zondaar. Met een Bijbelwoord: nu legt Hij Zijn ene hand op de beledigde Godheid als medebeledigd, en de andere op de mens, als Hogepriester Zichzelf offerende. Wat zien wij nu? Christus is ons geworden tot wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en verlossing: "Want Die, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid

Gods in Hem." Daar ligt nu het fundament gegrond.

Maar hoe staat het nu met onze ziel? Jong en oud, hebben wij dit jaar met zijn zomer zomaar weer voorbij zien gaan? Heeft God Zich onbetuigd gelaten? Miljoenen liggen reeds in de hel, verloren gegaan onder de bediening van het Evangelie van vrije genade. Ons gedoopt voorhoofd en onze uitwendige belijdenis betalen niet, dat doet alleen het bloed van Jezus Christus. Hoe staat het met uw onsterfelijke ziel? Is het woord van de apostel ook op u van toepassing: "Onstandvastige Galaten?" Legt u gewicht op de natuur van de mens, legt u gewicht op de vrije wil, legt u gewicht op goede werken voor het geloof? Legt u gewicht op de eis Gods, die streng is? Die bedekte ketterij, om de mens nog iets goeds toe te schrijven en God de schuld te geven? Verbaasd lopen zij de kerk uit, zij prediken anderen de schuld, maar komen er zelf niet in.

Hier zegt Paulus: Galaten, heeft Christus Zich voor u en mij als Offer aan Zijn Vader gegeven en zult u daarmee gaan zondigen? Ik teken u de eis Gods, maar tegelijk de doodstaat van de mens en het rantsoen van de Middelaar. Dat is wat, dat Christus Zich gaf. O, die liefde van Christus, die de kennis te boven gaat.

Gemeente, jong en oud, vaders, moeders, gaat u onder dat Evangelie verloren? Wee u, wee u. "Brengt ze hier en slaat ze voor Mijn voeten dood, die niet gewild hebben, dat IK Koning over hen zijn zou." Vandaag uw jasje zo, morgen anders; maar u krijgt God tegen, Christus is dan onze Rechter. Maar nu wordt Hij u nog getoond als profeet, Priester en Koning. Daar hangt Hij. De Heere mocht de Waarheid zegenen en heiligen.

Volk, is Hij voor u en mij de Weg geworden? Is Hij u en mij bekend gemaakt? Hebben wij Hem van de Vader ontvangen voor onze zonden? Ligt gij daar vaders en moeders op uw dank- en bededagen? Zijt gij het met God eens geworden?

Zijt u verplaatste zielen? Is de weg ontsloten, hebt u een oog geslagen op Christus? Hebt u veel uitkomsten, maar moet u de oplossing, de toepassing voor uzelf missen? Is de zomer voorbij en nog niet verlost. Loopt u daar met een heilige wonde: *O, die zonde?* Of heeft Christus Zich voor uw zonden gegeven en bent u daar uw pak kwijt geworden? O, wat een dierbare plaats, dat kruis van Christus! Toen dat plaats greep zei ik: Mijn ziel is gered, Christus is mij geopenbaard als het einde der wet. Niet er onder, niet er boven, maar het einde. "Het is volbracht."

Dan haalt Hij de ziel uit. O, dan in de vierschaar der consciëntie, God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende. O, die rijkdom, die eeuwige weldaad, die Christus voor onze zonden! Daar roept de Vader: "IK delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk." "Bergen zullen wijken, en heuvelen wankelen; maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, en het verbond Mijns vredes zal niet wankelen, zegt de Heere, uw Ontfermen"

O, die gezegende Christus te mogen leren kennen! Wat denkt u, dat zij daar zeggen?

Gij hebt Uwe Naam gemaakt groot,

Als Gij in nood

U toont waarachtig.

Als ik u aanroep, Heere, Gij

Verhoret mij

En troost mij krachtig.

O, die ruimte! Ik zei: God heeft een breuk geslagen, die nooit meer dicht kan. Maar wat zei Ds. Hofman kort voor hij sterven ging? Hij pakte mijn handen vast en zei: Broeder, de Heere heeft vannacht twee dingen tot mij gezegd in de oude rijm uit

Psalm 103: 6: *zonde en schande*. Geen zonde en geen schande meer.

O, die Christus, Hij gaf Zichzelf, Hij is tot zonde, slachtoffer en schande geworden. Gemeente, wij hebben u een boodschap te brengen: Het is noodzakelijk met God verzoend te worden. Hij laat het nog regenen, Hij doet u nog eten en drinken, maar het is noodzakelijk met Hem verzoend te worden. Nu kom ik tot mijn tweede punt: Het doel en het werk.

Wat was dat? Opdat Hij ons trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld. Daartoe heeft Hij Zichzelf gegeven. D.w.z. Mozes verhoogde de koperen slang, maar Christus hangt daar verhoogd aan het Kruis. Rutherford schreef: "Een verhoogde Christus, zondaren tot Zich trekkende." Geliefden, daar hangt Hij aan het kruis. Jezus, Zijn Hebreeuwse naam, Christus, Zijn Griekse Naam, Joden en heidenen zaligt Hij.

Daar sterft Hij uit liefde aan het kruis, smadelijk, smartelijk en vervloekt. O, "kom herwaarts tot Mij en Ik zal u rust geven." Paulus zegt in Col. 1: 12: "Dankende de Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erven der heiligen in het licht." Ik dank de Vader, die mij bekwaamheid gegeven heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht. Die ons getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht en overgezet heeft in het Koninkrijk van de Zoon Zijner liefde.

De Vader trekt van Zichzelf door de Zoon, Zijn Geest en Zijn Woord. En de Zoon trekt door de Vader, door Zijn bloed, Geest en Woord en de Geest trekt door de Vader en de Zoon, door Zichzelf in het woord. Dus zeg ik: *Een Drieënig God, Abba, lieve Vader*.

Zijn volk te trekken uit deze tegenwoordige boze wereld, dat is het Goddelijk oogmerk en ideaal. God werkt niet zonder idealen. Nee, Hij gaf Zijn Zoon, opdat die Christus ons trekken zou uit de macht der zonde, uit de macht des doods en der hel en de Zoon gaf Zichzelf.

Al Gods volk moet verlost worden van de macht der zonde. Justus Vermeer en Ledeboer zijn beiden niet getrouwd geweest, maar toch gingen zij gebukt onder de macht en heerschappij der zonde.

Kent u er ook wat van? Hij gaf Zichzelf en het doel of oogmerk was: *Opdat Hij mij zou trekken*. Hij trekt met koorden der liefde. Zijn bloed voor de troon, Zijn bloed in het Woord en Zijn bloed in mijn hart. "Hoeveel te meer zal dat bloed de consciëntiën reinigen."

Hij trekt ze in de inwendige roeping: "Geroepen heiligen in Christus Jezus." Hij trekt ze in de wedergeboorte door waarachtige genade en Hij trekt ze in de vierschaar der consciëntie. Hij trekt ze in de dood en in de heerlijkmaking. Daar zullen zij komen zonder zonde voor de troon Gods.

Bent u er ook eentje van? Hebt u het mogen verliezen voor God? Is de Heere nog bezig, houdt Hij u nog vast?

De wereld der mensen, het is een boze wereld en boze harten.

Kindertjes, wordt u nog wel eens vermaand door uw vader of moeder, meester of juffrouw, of ouderling: Zo kunt u niet sterven, zo kunt u God niet ontmoeten. U moet wederomgeboren worden. Wederbaren is Gods werk. De mens werkt niet mee. Pelagius zegt van wel. Sommige mensen vergelijken de werken van Pelagius bij die van Boston. Ze hebben nog niet zoveel verstand dat zij die ketter van die Baruch onderscheiden.

O Gods volk wordt gekweld door duizend zorgen, duizend doden: "Een der dagen zal ik nog omkomen in de hand van Saul." Ik zal nog verdrinken tussen kade en schip.

Maar God is goed voor een slecht mens. Hij trekt hen uit de boze wereld. Wat zal dat

eens zijn. Dan houden ze dankdag.

*Uit hen zal altijd komen iemand voort,
Om de nakomers te leren Uw woord,
Ende de goedigheid hoog geprezen,
Van u bewezen.*

Nu kom ik tot mijn derde punt: "De wil van God de Vader."

Hellenbroek was een lieve man, maar hij ploegde met een nieuw-modisch ploegje en een licht paard. Hij zegt *dat Christus als Profeet ons de wil van God leert*. Dat is waar. Maar de Catechismus zet drie paarden voor de ploeg. Sla het maar eens op. Hij zegt, dat Christus als Profeet Zijn volk Gods wil, Gods raad en hun verlossing volkomen openbaart. Hellenbroek weet het wel, maar het in woorden uit te drukken is wat anders.

Christus openbaart de wil des Vaders: "En dit is de wil Des- gene, Die Mij gezonden heeft, dat al wat Hij Mij gegeven heeft IK daaruit niet verlieze, maar hetzelfde opwekke ten uitersten dage."

Dus Hij maakt ze door Zijn Woord en Geest in Zijn doorluchtige bediening Gods wil bekend.

Vragen zij dan: Waarom maakt U mij zalig?

Dan krijgen zij ten antwoord: IK doe het niet om uwentwil, o huis Israëls, het zij u bekend, maar om Mijns groten Naams wil.

En door deze wil zullen zij geheiligd zijn door de offerande van Christus.

Ten tweede, maakt Hij Zijns Vaders raad bekend. "Mijn raad zal bestaan en IK zal al Mijn welbehagen doen." "Raad en wezen zijn Mijne." Hij leidt ze tot die raad, in die raad en door die raad.

Een juffrouw zei eens tot mij: Toen Asaf in het heiligdom ging deed hij dat toch zelf; u hebt zeker een andere Bijbel dan wij, want zo staat het er toch.

Ik zeg, Juffrouw, Asaf ging zomaar niet in het heiligdom. Weet u wat Asaf zei? "Gij hebt mijn rechterhand gevat, Gij zult mij leiden door Uw raad." Asaf werd door Gods rechterhand geleid. Die juffrouw zei, daar heb ik zo niet aan gedacht.

Ik zeg, dan wordt het tijd, dat u het doet. God leidde hem, hij ging niet alleen en de deur stond open. O dan valt het zo mee.

Wat is nu Mijns Vaders wil en raad? Dat IK Mij geef, sterf, opsta en verhoogd wordt. Dat is een volmaakt werk, de grondslag van Christus' Kerk. Die wil is, dat IK altaar, priester en offer zij. Met een offerande heb IK in eeuwigheid volmaakt degenen, die geheiligd worden. IK geef dat offer aan de Vader en de Vader zegt: Dat offer is goed. "Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen, die Gij Mij gegeven hebt, want zij zijn Uwe."

Wij hebben in een andere gemeente dankdag mogen houden over Joh. 7: 10. Daar zegt de Heere Jezus: *En al het Mijne is het Uwe, en het Uwe is Mijne; en IK ben in hen verheerlijkt*. Daar hebt u de verheerlijking en daar hebt u het eigendom. Christus geeft Zichzelf als offer aan de Vader en de Vader aanvaardt het. Christus heeft door Zijn priesterlijk werk de zaligheid verworven. Hij is Zijn volk geworden een oorzaak der eeuwige zaligheid. Als verdienende oorzaak gaat Hij eisen, en bidt: "Vader! IK wil, dat waar IK ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt."

Dan komt Hij als Koning. Dan gaat Hij het toepassen door de krachtadige werking van, de Heilige Geest. Dan gaat Hij hen bearbeiten. En dat alles naar het eeuwig welbehagen Gods. Als Gods Kerk daar mag komen zeggen zij:

*Leer mij naar Uw wil te handelen,
Zal dan in Uw waarheid wandelen.*

Ik heb kort geleden nog een brief gekregen van een arme ouderling; zijn jongen moest naar Indië. Wat viel dat zwaar. Maar om acht uur kwam God over. Toen heeft hij enkele dagen niet kunnen werken, hij mocht het met God eens worden. Het dorp getuigt van hem en hij getuigt van God. Hij schreef: *Ik stond met God alleen op de wereld. God kon mij geen kwaad meer doen.* O, dat is alles naar de wil des Vaders, des Zoons en des Heiligen Geestes. Zo wordt God verheerlijkt door de prijs van Christus dierbaar bloed.

In Papendrecht heeft God een kaartlegster de volle zaak geleerd en in Londen werd een danseres door Hem getrokken.

O, mijn God! U zal ik eeuwig prijzen omdat Gij het gedaan hebt.

Lief volk van God, dat is nu de wil des Vaders. Wat is nu het slot?

Want het is te laat om door te gaan, maar straks mag ik eeuwig doorgaan. Mijn sterfdag zal mijn blijdeste dag zijn. Dan mag ik eeuwig tot God ingaan. Dat is de wil van Mijn God en Vader, dat is de wil des Zoons, Die dierbare Borg, dat is de wil des Heiligen Geestes, Die lieve Toepasser. O, zoete verborgenheid Gods. En dat alles naar de wil des Vaders.

De Heere zij ouderlingen en diakenen in hun werk nabij. Wat is nu mijn slot? Dan zegt Paulus: Hem, dat lieve Wezen, die lieve Vader, Zoon en Heilige Geest zij alle heerlijkheid, kracht en lof, van nu aan tot in de eindeloze eeuwigheid.

Dankdag, amen. O, die vrije gunst. Het zal waar en zeker zijn. Voor het minste wat zij krijgen boven de hel zeggen zij dank. Dank lieve Vader voor alle druk en kruis. O, die zoete suiker op die lieve kruizen.

O, arme onbekeerde mensen, vaders en moeders, keert gij uw jasje om, vandaag dit en morgen wat anders? O, onstandvastige Galaten. Wie heeft u betoverd? Hebt u er geen erg in dat u schrikkelijk misdaan hebt tegen de God des hemels en der aarde? Denkt u dat God het niet ziet en zoekt?

Een kort ogenblik hebben wij de Waarheid onder u neergelegd. Wij zullen het voor deze ure hierbij laten en zingen nog een versje. Ps. 40,: 3.

Mijn God, Gij hebt Uw wond'ren groot gemaakt:

Wie is 't, die 't onbepaald getal

Van Uw gedachten melden zal?

Wat geest zo vlug, wat tong zo welbespraakt?

Geen slachtvee, geen altaren,

Vol spijs ten offer, waren

Het voorwerp van Uw lust;

Gij hebt mij, naar Uw Woord,

Mijn oren doorgeboord,

En 't lichaam toegeerust.

Toepassing

De Waarheid heeft ons vanmorgen geleerd, wij hebben vandaag Dankdag. Waar is ons huis, waar is ons land, waar is Gods Kerk, waar is onze praktijk? O, bekeerd te zijn, bekeerd blijven, vasthouden en niet laten varen, maar waar is onze praktijk?

Over God hebben wij toch niet te klagen. Hij heeft Zich deze zomer niet onbetuigd gelaten. O, onstandvastig Nederland, zult u dan voor geld en goed de Heere

verloochenen? Zult u het Evangelie der zaligheid verachten? U krijgt met God te doen. O gij uitzinnige Galaten, wie heeft u betoverd? Wij mochten wel van vorstin tot bedelaar op een hoop kruipen en zeggen: O God! Wij hebben U verlaten, U, de Springader des levenden waters.

Dan heb ik het gedaan, dan kijk ik niet lelijk op een ander.

O, die Goddelijke deugden, het heeft Christus Zijn bloed gekost. Wat zegt die meerdere Salomo? "Die Mij vindt, vindt het leven en trekt een welgevallen van de Heere."

Wij zijn God kwijt door eigen schuld en dwaasheid en toch nog zoveel algemene zegeningen, zon en maan, zomer en winter, zaaiing en oogst. U moogt nog verkeren onder de middelen der genade. Gaat u er onder verloren, dan zal het den lande Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels dan ulieden. God vernedere en verootmoedige u.

Volk des Heeren, hier hebt gij de vier punten der zaligheid gezien.

Hebt u van God mogen leren: Kwijt, geloofd en beleefd? Het is geen aanmaning, maar het is krachtdadig. Dan gaat u met alles verlóren. Dan heeft God u leren zoeken. Dan heeft Hij u gegrepen. Dan heeft Hij u wedergeboren.

Vaders en moeders, jong en oud, dat zoeken leert de duivel niet. Hebt u Hem mogen vinden? Hoever is dat vinden ontdekt, verzekerd en toegepast? Want er zijn in dat vinden trappen; er zijn kinderen, jongelingen, mannen en vaders.

Een juffrouw zei: Dominé, ik kan niet ontkennen verplaatst te zijn, wel veranderd, maar niet opgelost.

O, een onopgeloste ziel, nog veel minder een thuiskomen. Zitten er hier van die ellendige gasten? Of loopt u maar hoogmoedig met uw gaven, bediening en bekering te pronken? Of verstaat u mijn tekst?

Vaders, moeders, zucht u voor uw kinderen? Ik heb ook kinderen. *Heere, Gij mocht ze gedenken.*

Mensen legt toch geen gewicht op iets wat buiten Christus is. Wij brengen u de eis Gods. O, die eeuwige soevereiniteit Gods.

Wij zeggen u: *Hier hebt u de luister van de soevereine genade of het Evangelie Gods.*

O, die gift van Christus Zelf, o dat doel en werk! Des Vaders wil en raad! Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid.

Arm volk, mochten wij zo dankdag houden in die dankende Hogepriester. O, het minste wat ik heb boven de verdoemenis, heb ik van mijn lieve Vader, om het bloed van mijn Oudste Broeder. Dan zeg ik: *Loof de Heere, mijn ziel! Loof Hem te midden van de oordelen.*

God zegene en bevestig de Waarheid, om Christus' wil. Amen.

Slotzang Psalm 27: 7:

*Had Gij mij die troost niet laten verwerven,
Dat ik nog in dit leven zou ontvaán
't Gebruik Uwer goederen voor mijn sterven,
Ik waar onder de last des druks vergaan.
Daarom lankmoediglijk de Heer' verwacht,
Zijt altijd welgetroost en onversaagd;
God zal eindelijk helpen u die nu klaagt,
Verbeid de Heer', op Zijn toekomst hebt acht.*

14. De luister van Gods soevereine ware, zaligmakende genade

Dankdagpredicatie — 24 November 1948 te Goes

Psalm 85: 2

Lezen Titus 2

Psalm 28: 5 en 6

Psalm 67: 1 en 3

Psalm 42: 1

Psalm 89: 7 en 8

Mijn toehoorders,

In Psalm 28: 6 leert ons de. Waarheid zo opmerkelijk: "Geloofd zij de Heere, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord."

Deze acht en- twintigste Psalm is één van de honderdvijftig Psalmen. Zij draagt de naam: Een Psalm Davids. En onze doorluchtige vaders noemden deze Psalm: De parel der Psalmen. En wat doet de parelzoeker? Hij staat voor de diepte, hij gaat in de diepte en hij komt uit de diepte.

Wat is zijn doel? Een parel zoeken. En nu gebeurt het, dat die parelzoeker een schelp ontdekt waarin zich een parel bevindt. In de diepte der zee vindt hij soms een kostbare parel. We zullen er niet verder over uitwijken. Maar lees nu Psalm acht en twintig eens na. David kende door God een besluitend God. En hij kende een belovend God en in sommige opzichten een verlossend God en hij kijkt uit naar een vervullend en bevestigend God.

Wij lezen in deze drie eerste verzen: *Houd u niet als doof, zwijg niet, trek mij niet weg.* Hij stond voor de diepte en kwam in de diepte. Het was er bang en benauwd. Maar in vers vier en vijf raakt hij de vijanden van binnen en buiten kwijt in de oordelen Gods. Het recht zal zijn loop hebben. In het zesde vers zien wij de parelzoeker uit de diepte en de schelp geopend en de parel verklaard. Hij zegt: "Geloofd, gedankt, gezegend zij JEHOVAH."

Wat is er aan de hand? De Heere heeft mijn smekingen gehoord en verhoord. Het is alsof hij zeggen wil, nu zal ik de parel eens verklaren.

Wat is er dan gebeurd? Heeft de Heere zijn stem gehoord? Ja, luister dan: *De Heere is mijn sterkte en mijn schild.* Dus voor de strijd, in de strijd en door de strijd. Hij zwak, de vijand machtig. "Ik schatte mij geheel verloren." Maar de Heere Jehovah in Christus was zijn sterkte en was zijn schild ter bedekking. En hoe is dat gegaan met die parelzoeker? Hij zegt: "Mijn hart heeft op Hem vertrouwd." Dus niet op vlees en bloed en niet op zijn eigen hart, maar zijn hart vertrouwd door het geloof op God.

Wat zegt die parelzoeker dan verder? "Ik ben geholpen." Hebt u het verstaan? Zijn sterkte was vergaan, hoe zal het dan gaan? Zijn schild was hem ontvallen, maar Christus was zijn sterkte, zijn schild en zijn hart zag buiten hemzelf. "Als mijn vlees en hart bezwijkt, dan is God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid." Zijn hart mag in de strijd in het geloof op God vertrouwen, daar zakken, zinken en rusten. Waar Gods volk red- en radeloos wordt daar schenkt God Zijn hulp voor tijd en eeuwigheid. "Er is hulp besteld bij de Held, Die verlossen kan."

Dies springt mijn hart op van vreugde. De parelzoeker is uit de banden. De Heere heelt de gebrokenen van hart, Hij maakt de gevangenen los. De Psalmist springt als van vreugde op in zijn God, de God van zijn heil. Wat denkt u, dat hij zegt?

Ik zal Hem met mijn gezang loven. Daar hebt u een dankdag-man. O, Christus met gezangen loven en door het geloof te aanschouwen. Een vernederde en verhoogde

Christus.

Wat staat er in de Messiaanse negen en zestigste Psalm? Daar zegt de Heere Jezus: "Doch IK ben ellendig en in smart." Dit zegt Hij als Borg in de staat van Zijn vernedering. Maar dan staat er verder: "Uw heil, o God, zette mij in een hoog vertrek." Dat is de staat van Zijn verhoging. Daar hebt u de verhoogde Christus.

Wat doet Hij? Door God, God groot maken en met Psalmen prijzen. Daar hebt u de dankende Hogepriester.

Dat doet David ook. Hij is geen egoïst, hij leeft niet alleen voor zichzelf. Wat denkt u dat hij zegt? "Hij is ulieder Sterkte." Dus voor de hele Kerk. Niet alleen voor mij.

"En Hij is de Sterkheid der verlossingen Zijns Gezalfden." David is het gezalfde voorbeeld, Christus het evenbeeld.

Wat doet nu David, die wonderlijke man? Hij kan zijn Psalm niet eindigen of hij moet een gebed voor de Kerk doen. U ook? God danken en bidden in Christus. Daar hebt u de parelzoeker. Nu zegt hij: *verlos Uw volk, en zegen Uw erve en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.*

Het is Gods volk; het is Gods erve.

Zo ziet u ons inleidend woord voor deze ure.

Kent u er ook iets van, Gemeente? Een besluitend God, een belovend God op grond van vrije genade? Soevereine gunst om Christus wil? Weet u wat het is daar bid- en dankdag te houden, zodat uw gebed geen vorm blijft. Maar dat het is: *Trek mij niet weg, houd U niet als doof.*

Kijk die drie eerste versjes eens na. Is dat de stand van uw leven? En dan vers vier en vijf, hij raakt van de berg en krijgt zich voor het oordeel over: "Omdat zij niet letten op de daden des Heeren, noch op het werk Zijner handen, zo zal Hij hen afbreken en zal hen niet bouwen." O, daar voor dat recht, onder dat recht en door dat recht! En dan ... de parel van eeuwige waardij. Daar hoort u hem: Geloofd, gedankt zij de Drieënige verbonds-God, want Hij heeft de stem van zulk een parelzoeker in kruis en druk verhoord.

Hij legt de schelp open en de parel zit er in. Hij is mijn Sterkte, mijn schild en Hij heeft mij geholpen. Dies springt mijn hart van vreugde en ik zal Hem met mijn gezang loven.

O, door Christus God de eer te geven en een bidder voor Gods Kerk te worden. De strijd ter verlossing van Zijn ganse Kerk in de Gezalfde Messias en dan te besluiten met een gebed.

Land en volk, de zomer is voorbij, wij gaan de winter tegemoet en zo gaan wij naar de eeuwigheid. In welke betrekking staat u nu tot God? Zijn we geldjagers, hemeljagers? Of verstaat u de psalmist? Kent u de drie eerste versjes? Een verbergend God: *'k Schatte mij geheel verloren?* Daar wordt de zondaar het met God eens. Hij komt op de plek.

Toen Gideon de droom en uitlegging van het geroosterde gerstebrood verstond zag hij de tent der Midianieten omver rollen. Hij kreeg zichzelf te verliezen en zijn hart mocht op de Heere vertrouwen.

O, die Parel van grote waarde te mogen zien. U begrijpt wel in elke schelp zit geen parel. Het gebeurt wel eens van niet. Elk verdrukt kind van God leert niet elke keer zulke zaken. Hoe dikwijls is het maar voorbijgaand, maar er zijn ogenblikken, dat zij die parel eens mogen zien.

Nu zeggen wij, onze oude vorstin van de troon en de jonge vorstin de troon bestegen. God houdt nog bemoeienissen met Nederland.

Jong en oud, Holland en Indië, wij reizen naar de eeuwigheid. Hollands zonen zijn in

druk en kruis. Hebt u nu in de middag van deze dankdag te vertellen: Geloofd zij de Heere, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord? Springt uw hart op van vreugde en looft u de Heere met gezangen? En bidt u dan niet alleen voor uzelf, maar voor de ganse Kerk?

Zie hier onze inleiding.

Gemeente, kent u de waarde van die grote Parel niet? Is zij u niet alles waard? Moet u zo leven en sterven? Zo God ontmoeten? Meeleven en bijleven, maar nooit inleven? God zegene en heilige deze woorden.

Volk des Heeren, wij hadden gedacht uw christelijke aandacht te bepalen bij Titus 2: 12:

En onderwijst ons, dat wij de goddeloosheid en de wereldse begeerlijkheden verzakende, matig en rechtvaardig, en godzalig leven zouden in deze tegenwoordige wereld.

Vragen wij vooraf des Heeren zegen.

Zingen Psalm 67: 1 en 3:

*D' algoede God zij ons genadig,
En zegen' ons met overvloed;
Hij doe Zijn aangezicht gestadig
Ons lichten, en Hij zij ons goed;
Opdat elk genegen
Zich aan Uwe wegen
Op deez' aarde wenn';
En de blinde Heiden,
Nu van God gescheiden,
Eens Uw heil erkenn'.*

*De volken zullen, Heer', U loven,
O Heer, U loven altemaal,
Die d'aarde vruchtbaar maakt van boven,
Dat z' ons op haar gewas onthaal'.
God is ons genegen;
Onze God geeft zegen.
Hij, Die alles geeft,
Hij zal zijn geprezen;
Hem zal alles vrezen,
Wat op aarde leeft.*

Boven deze tekst plaatsen wij vanmiddag: ***De luister soevereine ware zaligmakende genade.***

Ten eerste: Hoe zij ons onderwijst.

Ten tweede: Hoe zij ons leert verzaken.

Ten derde: Hoe zij ons leert de godzaligheid.

Ten vierde: Het leven in zulk een boze wereld.

Ten vijfde: Een enkel woord van toepassing.

Getrouwe God, laat in het spreken en horen een zegen vallen ten leven. Amen.

Paulus schrijft deze doorluchtige zendbrief aan zijn geestelijke zoon Titus, die tevens zijn geestelijke ambtsbroeder is.

Paulus was van huis uit een Jood en dan was zijn naam Saulus, maar hij is een uitverkorene, geroepene, wedergeborene en gerechtvaardigde en een apostel. Nu is zijn naam Paulus. Hij zegt: "Paulus, een dienstknecht Gods, en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is. In de hoop des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft, voor de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft ter Zijner tijd."

Paulus schrijft deze brief aan Titus, die van huis uit een Griek was, maar hij was een verkoren dienaar en was op het eiland Kreta, bij de Kretenzen. Dat waren lastige mensen, luie buiken en leugenaars.

Nu zegt Paulus aan het begin van ons teksthoofdstuk: Doch gij, (trots de valse dienaars) spreek hetgeen de gezonde leer betaamt. En dan gaat hij hem onderwijzen. Hij gaat hem de leer voorschrijven en dan komt hij bij jongen en ouden, moeders en vaders, mannen en vrouwen, onderdanen en overheden. Dan zegt hij in vers 11: Want de zaligmakende genade Gods is verschenen aan alle mensen.

Wat betekent dat?

De ganse wereld ligt in Adam verdoemelijk. "Zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods." En er is in de volste zins des woords tweeërlei genade. Ten eerste: Algemene genade. "Wordt de goddeloze genade bewezen, evenwel bedrijft hij onrecht in een gans richtig land."

Maar daar is in Christus Jezus in het Verbond der Genade uit het hart des Vaders, particuliere waar zaligmakende genade.

Denk eens kalm na. Die waar zaligmakende genade, die vanuit de eeuwigheid tekent, was in zijn orde van Adam tot Noach geopenbaard bij de Sethieten: Adam, Seth, Enos. Abel was in de hemel, Kaïn in de hel. Als Noach uit de ark gaat, zien wij de wereld bevolkt met acht mensen. Toen was in zijn orde de waar zaligmakende genade verschenen bij de Joden. Zij verscheen ook aan enkele heidenen, Rachab en Ruth, maar dat was geen regel.

In ons teksthoofdstuk zien wij beiden Jood en heiden; Paulus een Jood, Titus een Griek.

Wat schrijft Paulus nu aan Titus? Schrijft hij: U moet maar weglopen, wat moet u daar langer doen? Nee, hij zegt: In het Nieuwe Testament is die zaligmakende genade van God in Christus door woord en Geest verschenen alle soorten van mensen; alle standen, zowel heidenen als Joden. Want Paulus zegt in Romeinen 9 dat de verkiezing loopt over de Joden en heidenen. En in vers 24, dat God de uitverkorenen roept niet alleen uit de Joden, maar ook uit de heidenen.

Wat schreven wij boven onze tekst? Dankdag! *De soevereine luister van de zaligmakende genade Gods.*

Wie is nu de bewegende oorzaak van die zaligmakende genade? God de Vader. "Dankende de Vader, die ons bekwaam gemaakt heeft om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht." Wie is de verdienende oorzaak? De Zoon. "Allen, die geloven is Hij een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden."

Wie openbaart haar? God in Christus door de Heilige Geest in Zijn Woord.

De waar zaligmakende genade is verschenen alle mensen. Dit betekent niet algemene genade tot de zaligheid, maar bijzondere genade voor mannen en vrouwen, voor Joden en Grieken, voor alle rangen en standen. Zij heeft een verschijnend vermogen en het karakter van een werkend vermogen.

Gemeente, zult u daar uw zomer en winter in doorbrengen en er onder verloren gaan? Dan zal het den lande Tyrus en Sidon verdraaglijker zijn in de dag des oordeels, dan ulieden.

Wat was nu ons eerste punt? *Hoe zij ons onderwijst.*

Wie onderwijst uit God in de alleen wijze God? Hoort! Gemeente, de Heere, onze God is een enig Heer. Wie onderwijst in de persoon des Vaders? "Die alle dingen werkt naar de raad Zijns willens."

Wat onderwijst God in de Persoon des Zoons? "IK, Wijsheid, woon bij de kloekzinnigheid."

God in de Persoon des Heiligen Geestes onderwijst door Zijn Geest en eeuwig Woord.

Dat is nu de vrijmachtige wil en het werk Gods.

En wie onderwijst Hij? De goede engelen hebben het niet nodig, die zijn niet gevallen en de duivelen krijgen er niets van. Zij, die in de hel zijn vallen eeuwig buiten dat Goddelijk onderwijs. Zij zijn God en alles kwijt.

Mensen, wij onderwijzen God niet, maar Hij ons. Hij onderwijst ons, Zijn uitverkorenen. Zijn gekochten, Zijn geroepenen. Dat onderwijs is middellijk, Hij kan het wel onmiddellijk doen, maar het is Zijn welbehagen het middellijk te doen door Zijn Woord en Geest.

Hij onderwijst ons in de weg der bekering ter zaligheid. Dan zeggen wij: "O diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods, hoe ondoorzoekelijk zijn Zijn oordelen, en onnaspeurlijk Zijn wegen."

Denk eens door, als een moeder, als een meester of als een leraar, zo onderwijst de Heere Zijn kinderen. Dat doet Hij soeverein, rechtvaardig en wijs, daartoe van eeuwigheid redenen nemende uit Zichzelf.

Ik zeide eens: "Heere mocht U nog eens redenen uit Uzelf willen nemen."

Iemand zei echter: "Zo moet je dat niet zeggen. Je moet zeggen: Heere, U hebt van eeuwigheid redenen uit Uzelf genomen, mocht U die nu eens bekend maken. Anders ben je Remonstrants."

Ik was er niet kwaad om, want ik kende die persoon. Hebt u het ook zo geleerd ouderlingen en diakenen?

Ik zei: "Je hebt gelijk, God nam van eeuwigheid redenen uit Zichzelf. Het komt uit de eeuwigheid in de tijd en keert terug naar de eeuwigheid."

God onderwijst ons uit en door Zijn waar zaligmakende genade. Dat is een particulier werk.

Hoe zit dat nu in elkaar? Heeft God mij dan zo dwaas en dom geschapen? Nee, Hij heeft mij goed, oprecht en wijs gemaakt, maar ik ben door de zonde moedwillig Hem kwijt. Ik ben door de zonde Zijn beeld en gunst kwijt. O, nu zijn wij allen onwetend! God getuigt dit van een iegelijk onzer. Hij zag van de hemel neder om te zien of er iemand was, die God zocht, maar er was er niet één.

Doch Gods Zoon was Boven en Hij nam het op voor God en Zijn. Kerk. Beneden was niemand, die naar God vraagde, maar Hij heeft God verheerlijkt op de aarde. Hij gaat Gods uitverkoren Kerk onderwijzen. O, dan zijn wij leerjongens Christi! God gaat ons onderwijzen, Zijn waar zaligmakende genade is verschenen alle mensen!

Titus, zult u dan weglopen? Nee, God gebruikt u nog een poosje. U moet niet

moedeloos worden, maar verheerlijk God, Die door uw ambtelijke bediening Zijn waar zalmakende genade bekend wil maken.

Ouderlingen, is uw werk zwaar, zegt u 's Maandags wel eens: Wat ben 'k toch moe? Het is toch zo'n groot voorrecht als God ons nog wil gebruiken in Zijn dienst. O, dat dierbare eeuwige Woord!

Het is dankdag vandaag. Gemeente, erken, dat God u nog onderwijst, dag en nacht. "Het ruime hemelrond vertelt met blijde mond Gods eer en heerlijkheid."

Er is wat meeleven en bijleven, maar zijn we onderwezen geworden aangaande dat grote wonder, dat God in de stille eeuwigheid redenen uit Zichzelf genomen heeft?

Deugden waren er niet en zonden ook niet. "Want als de kinderen nog niet geboren waren, noch iets goeds of kwaads gedaan hadden, opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit de Roepende."

O, dat vrije werk!

De wereld is in nood al is zij groot. Nederland is uw ondergang besloten? De pot staat te koken. Het gaat niet goed, ook niet in Nederland, en toch, ondanks alles, gaat de Heere met Zijn onderwijs door. Hij gaat door met het onderwijs van Zijn waar zalmakende genade, zodat hier en daar nog gehoord wordt, dat iemand in zijn ongeluk gezet werd. Hier een jongen, daar een meisje.

Kerkenraad, ziet u het nog wel eens?

De Heere werkt nog, ook door de geschriften van onze doorluchtige vaders.

Zijt u al onderwezen door zalmakende genade, dat is vrije en niet Remonstrantse genade? Dan kent u iets van voorkomende, inwerkende, doorwerkende en bijblijvende genade.

O God. Wat zal ik u toebrengen?

O Nederland! Nederland! Vaders, moeders, kinderen, het wordt u nog toegeroepen. IK wil u nog onderwijzen.

Arm volk, wie waren wij, onze vader een Amoriet en onze moeder een Hetietische. De Heere zegt: "IK heb u gevonden op het vlakke des velds, vertreden zijnde in uw bloed." Niets bleef er over dan schuld en oordeel, maar God schonk ons het leven. Hij bevrijdde ons van de dood. Nu mogen wij met de oude dichter heilig onbezorgd zijn:

*Met hoop onbezorgd;
Op Hem wij ons gronden,
Hij is 't allen stonden
Onze Schild en Borgt.*

Iemand zei: We mogen heilig onbezorgd zijn, want Hij is onze Schild en Borg. Ik zeg, waar heb je dat geleerd?

Ze zegt: Hier heb je het versje, het staat in Psalm 33.

O, onderwezen te worden uit die eeuwige soevereiniteit Gods! "Al uw kinderen zullen van de Heere geleerd zijn." En de vrede uwer kinderen zal groot zijn.

"God heeft de smid geschapen, die de kolen in het vuur aanblaast, en die liet instrument voortbrengt tot zijn werk ook heeft Hij de verdere geschapen om te vernielen." Doch Hij roept Zijn volk toe: "Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des Heeren, en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere."

Mannen en vrouwen, waar ligt uw dankdag? God moge u onderwijzen door Zijn Woord en Geest en Hij verzegde u wat ware zalmakende genade is.

Hoever heeft dat onderwijs u gebracht? Hebt u de oorsprong van die God? Als uw

ziel daar komt zegt de nieuwe dichter: "Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog."

Hoort wat God doet; Hij onderwijst ons. Er is nog mogelijkheid, er is nog een middel, er is nog een weg om weer met God verzoend te worden.

O, die met God verzoenende genade! "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende; en heeft het woord der verzoening in ons gelegd." God leert en ik word geleerd en ik ben geleerd en ik blijf verkeerd.

De dichter zegt: "*Slecht, recht ben ik, mij behoedt.*"

O, ons als een leerling van de vrije genade Gods in Christus te vinden, dat is stof voor onze dankdag.

Maar wee u, wee u, Nederland, als IK van u geweken zal zijn. Wee onzer, als God met Zijn particuliere genade van ons weggaat.

Heeft God u en mij nu onderwezen hoe God Gód blijft en wij nog zalig kunnen worden? *O, vriendelijke Vader, zoete Heere Jezus. Dierbare Geest.*

O, mensen, heeft God u onderwezen hoe God onderwijst, verkiest en zaligt?

Ik blijf niet in deze gemeente komen, gelukkig niet, straks mag ik eeuwig gaan rusten. Maar, Gemeente, hoe staat het nu met uw zielen? Weigert gij des Heeren stem en rede te horen? Zult gij uw hart verharden? Hebt u nog uitvluchten en voorwendsels?

Arme zielen, God zou u nog kunnen onderwijzen uit Zijn Woord, door Zijn Geest, waar zaligmakende genade, hoe God u verkiest, zoekt, vindt en zalig maakt. Dan zingen wij: *Komt, maak God met mij groot.*

Straks zal de hemel galmen, de hel zal roken.

Van nature zijn wij allen in zonden ontvangen en geboren. We leven in de zonde als een vis in het water en als een vogel in de lucht. Maar particuliere, waarachtige genade leert ons de eis der wet, de schuld der zonde. Zij leert ons dat wij God beledigd hebben. Zij onderwijst ons dat wij God mishagen. Maar wat staat er nu van Henoeh, de zevende van Adam? Dat hij God behaagd heeft. Dus de wereld mishaaagd.

Van Nehémia lezen wij hoe hij in Jeruzalem kwam toen een kamertje, gemaakt in het voorhof van het Huis des Heeren, vol zat met het huisraad van Tobia. Tegenwoordig zouden we wellicht zeggen: Vooruit dan maar, het geeft een goede huishuur, maar Nehémia wierp de boel er uit. God kreeg door Zijn eigen onderwijs in het leven van Nehémia door Zijn eigen recht de overwinning te behalen.

Het Goddelijk onderwijs leert ons dat wij de zonde en de wereld zullen verzaken, d.w.z. mishagen. Een mishagen in ons zelf, dat leidt ons tot de dankdag.

Hoe luidt vraag 81 in Zondag 30, van de Heidelbergse Catechismus? Voor wie is het Avondmaal des Heeren ingesteld?

En het antwoord is: Voor degenen, die zichzelf vanwege hun zonden mishagen.

Dus als u God behaagt en de zonde mishaaagt, hoe zullen die twee dan samen kunnen gaan? Alleen door Jezus Christus?

O, mijn lieve Borg. "Voor degenen, die zich vanwege hun zonden mishagen, en nochtans vertrouwen, dat dezelve hen om Christi wil vergeven zijn, en ook dat de overblijvende zwakheid met Zijn lijden en sterven bedekt zij."

O, dat dierbare Offer. Mishagen leert God door Zijn vrije genade. Zodra particuliere genade binnenkomt geeft zij u een nieuwe natuur, dan krijgt u de zonde te haten; zij wordt voor u de dood. Gods Kerk ontvangt een heilig mishagen, dus krijgt zij God te behagen. Als die Noorden- en Zuidenwind van Gods bijzondere genade begint te waaien, krijgen zij de zonde en de wereld een scheidbrief te geven.

Jongens en meisjes, ganse gemeente, hebt u nog nooit door vrije, soevereine genade

twee dingen mogen doen, de heersende zonde te verzaken en God te behagen? Is de zonde u nog niet de dood geworden?

O, verlost van hetgeen mij de dood is en gezaligd in hetgeen mijn lust is, .dat leert particuliere genade.

Jongens en meisjes, erkent uw vader en moeder. Kinderen, ik was ook als gij, ge kunt nog bekeerd worden. Zult gij zo verder leven en met de dwaze maagden zeggen: God wat en de wereld wat?

Jong en oud, ik wens u van harte toe, dat ge eens met de dichter zult mogen getuigen:

*Weg wereld, weg schatten,
Gij kunt niet bevatten
Hoe rijk dat ik ben.
'k Heb alles verloren
Maar Jezus verkoren
Wiens eigen ik ben.*

Arm volk, kent u daar iets van? Moogt ge zo dankdag vieren? Zweeft u wel eens tussen het behagen en mishagen? Is de zonde u de dood en de genade u het leven? Zegt u: Hoe word ik van het ene verlost en hoe kom ik tot het andere? Het is vrije genade, door Jezus Christus. Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn.

*Ik roem in God, ik prijs 't onfeilbaar woord;
Ik heb het zelf uit Zijne mond gehoord.*

Bedrukte zielen, daar is een fontein van water, vloeiende uit de Libanon.

Gods soevereine ware zaligmakende genade leert ons de zonde en de wereld mishagen, maar dan zegt de Heere Jezus: "Vader, IK bid niet, dat Gij hen uit de wereld wegneemt, maar dat Gij hen bewaart van de boze."

Dus dat Goddelijk onderwijs leert ons *matig, rechtvaardig, godzalig leven*. Daar hebt u de praktijk, maar wat is dan mijn huis en hart.

U zult zeggen: Wat is dat nu: matig?

Dat is niet wettisch, maar naar de mate der volheid van Christus. Matig in de heiligmaking, matig in het Evangelie, matig in Uw gedachten, matig in uw wandelen, slapen, eten, drinken. Dat leert ons de genade Gods, dat leert ons de God der genade. Hij alleen leert ons sterven aan wet en zonde. Hij leert ons heilig en godzalig wandelen in Christus Jezus voor God en onze naaste.

Gods ware zaligmakende genade leert ons verzaken. Daar krijgt u de behaging.

Matig in Christus Jezus onze verzoening Gods, Hij uw man; Gods oprecht bekommerde volk, geroepen heiligen, die in Christus Jezus zijn en wedergeboren in de engere zin tot een levende hoop en wedergeboren in de ruimere zin gerechtvaardigd en verzoend met God in de vierschaar der consciëntie, spreekt en handelt niet wettisch, maar godzalig. Ledeboer sprak en bad.

Op de straten van nieuw Jeruzalem zullen oude mannen zijn, maar ook spelende kleine kinderen. Een klein kind zal zijn handje steken in het hol van een adder. Dat noemen wij met Huntington: *Het onschuldig spel in dat zalige Jeruzalem*.

Wat kennen wij daar nu van en wat beleven wij er van? Wat is het in de Kerk soms vreemd dat matig en godzalig leven en wandelen.

Mijn arme onbekeerde mens, u wandelt naar de hel.

Arm volk, de Heere geve u op de straten van Jeruzalem te spelen in heilige onnozelheid.

*Dat lieflijk spel der snaren
Wil uit mijn zin niet varen.*

Wat is nu het slot? U begrijpt wel, dat de woorden uit onze tekst niet gericht zijn tot de triomferende Kerk, die is in de hemel. Ook niet tot hen, die in de hel zijn, die zijn alles kwijt, maar tot Gods volk, dat verkeert in deze tegenwoordige boze wereld. Het oordeel is van het Huis Gods begonnen en de verzoeking komt over de gehele wereld. Verzekeringswetten, fondsen, hier uw naam voor zetten, daar uw naam voor schrijven, anders kunt ge niet kopen of verkopen in deze tegenwoordige boze wereld. Weg met God, weg met Zijn dag, weg met Zijn volk! En de Kerk zover van de praktijk.

God zegene deze korte predicatie om in zulk en tegen zulk een krom en verdraaid geslacht te getuigen. Noach getuigde tegen zijn tijd, in zijn tijd en boven zijn tijd. Volk van God, getuigt in en tegen deze tijd. God verzorge u. Zegt de Antichrist: *Kopen en verkopen is voor jullie uit*, welnu, dat wij dan in zulk een tijd door genade verwaardigd werden tot een godzalige wandel.

God zegene de Waarheid, om Christus' wil.

Zingen wij nu Psalm 42: 1:

*'t Hijgend hert der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen,
Dan mijn ziel verlangt naar God.
Ja, mijn ziel dorst naar den Heer';
God des levens, ach, wanneer
Zal ik naad'ren voor Uw ogen,
In Uw huis Uw Naam verhogen?*

Toepassing.

Jong en oud, rijk en arm, leest Psalm 28 eens na. Zij is de parel der Psalmen. Zij beschrijft ons de parelzoeker voor de diepte, in de diepte en uit de diepte.

Mist u die Parel van grote waarde nog? Bent u nog niet alles buiten Hem kwijt? Waar uw schat is, daar zal uw hart zijn. Is Hij uw schat of is uw schat een schat, die de mot en roest verteren zullen of die de dieven zullen wegnemen. Wat zal u buiten Christus baten? Daar gaat uw lente, uw zomer, uw herfst en winter en dan ... afgesneden. Daar ligt u.

In de drie eerste versjes vindt u wat Gods Kerk en knechten doen. Zij roepen en schreien uit de diepte: *Zwijg niet, houd u niet als doof*. Zij zuchten: *O, mijn arm land en volk, vrouw en kroost*.

Maar in het vierde en vijfde vers worden zij het met God eens. "Omdat zij niet letten op de daden des Heeren." Zij gaan zwijgen en zeggen met Aäron: "Hij is de Heere." Arme gemeente, als God met Zijn bijzondere genade van u zal wijken. God beware en bekere u.

Maar als David uit de diepte der ellende opkomt en uit de banden en boeien wordt losgemaakt, dan verheerlijkt hij God, zeggende: *Geloofd zij de Heere, want Hij heeft de stem mijner smekingen gehoord. De Heere is mijn sterkte en mijn schild*.

Kom hemel en aarde, kom, help mij mijn God groot maken, want de Heere heeft de stem mijner smekingen gehoord. Dan doet hij de schelp open en laat de parel zien en getuigt: De Heere is mijn Sterkte en Schild geweest.

Is het u van de zomer ook zo gegaan? Bent u door God geholpen? In God is ruimte. O, die ruimte in God! In de wereld en de zonde komt u om. David mocht eindigen met een gebed voor de ganse Kerk: *Verlos uw volk en zegen Uw erve, en weid hen, en verhef hen tot in eeuwigheid.*

Het kan elke keer de laatste keer zijn, dat ik hier kom, maar het kan ook voor u de laatste keer zijn. Wij wensen u toe: "Doch gij, spreek hetgeen de gezonde leer betaamt."

God gedenke Zijn knechten, Hij verheerlijke Zich in hun ambtelijke bediening op aarde en Hij versiere Zijn volk met Zijn beeld in de doorluchtige bediening, want de zaligmakende genade Gods is verschenen alle mensen.

Nederland, dat betekent niet een algemene verzoening, maar alle soorten van mensen. De middelmuur des afscheidsels is weg. Zult u daaronder verloren gaan? God zende Zijn Noorden- en Zuidenwind. Hij schenke de Geest der genade en der gebeden, opdat u uit genade zalig mocht worden en God onze tekst in uitvoering mocht brengen.

Dat vele jongeren en ouderen nog door de particuliere, bijzondere genade onderwezen mochten worden, krachtdadig, bijblijvend, doorwerkend en verlossend. Dan leren zij God behagen.

De waar zaligmakende genade Gods lere u verzaken, maar ook in Christus matig wandelen, godzalig wandelen en betamelijk wandelen, opdat gij als lichten mocht schijnen in deze tegenwoordige boze wereld. Wees matig en heilig in uw gedachten.

*Al wat ik spreken zal
En mijn gedachten al
Laat u Heer wel behagen.*

Matig in het Evangelie in Christus in uw gedachten en woorden, in uw schrijven, in uw bidden en danken. Ook in uw wandel, in uw leer, leven en in uw sterven. Dat is mijn hartewens en bede.

Ruimte in God. O, die vrije gunst! En dat in deze tegenwoordige boze wereld. Gemeente, God zegene de arbeid der liefde. God sta op in de strijd en Hij verheerlijke Zijn genade, om Christus wil. Amen.

Slotzang Psalm 89: 7 en 8.

*Hoe zalig is het volk, dat naar Uw klanken hoort!
Zij wannen, Heer', in 't licht van 't Godd'lijk aanschijn voort;
Zij zullen in Uw Naam zich al de dag verblijden;
Uw goedheid straalt hun toe; Uw macht schraagt hen in 't lijden;
Uw onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen,
Maar Uw gerechtigheid hen naar Uw woord verhogen.*

*Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;
Uw vrije gunst alleen wordt d'ere toegebracht;
Wij steken 't hoofd omhoog, en zullen d'eerkroon dragen,
Door U, door U alleen, om 't eeuwig welbehagen;
Want God is ons ten schild in 't strijdperk van dit leven.
En onze Koning is van Israels God gegeven.*

15. In Zijn tempel

Dankdagpredikatie — 24 November 1948 te Goes

Psalm 29, het laatste gedeelte van het 9^e vers:

Maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer.

Psalm 85: 3 en 4

Lezen Psalm 29

Psalm 68: 14 en 17

Psalm 29: 5 en 6

Psalm 68: 1 en 2

Psalm 42: 5

Mijn Toehoorders,

Wij lezen zeer opmerkelijk in Psalm 68: 25: O, God, zij hebben Uw gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom. ,

Psalm acht en zestig is één van de triomfpsalmen van David. Zij draagt het karakter of de naam: Een psalm, een lied van David. En dan zegt de Kerk bij monde van David: "De Heere zal opstaan." Dat is hun triomflied. En zij staat in verband met de Oorsprong der Psalmen, dus zij vindt haar grondslag in de stilte der nooit begonnen eeuwigheid. "Gode zijn al Zijn werken van eeuwigheid bekend."

Maar ten tweede vindt zij haar openbaring en haar uitvoering door de rol der eeuwen in de tijd. Want God voert in de tijd Zijn besluiten uit door Zijn werken in natuur en in genade, en zij vindt haar volle oplossing in de eindeloze eeuwigheid. Daar ligt de vijand voor eeuwig verslagen. En daar triomfeert de Kerk met haar grote Triomfator.

Ten andere, die acht en zestigste Psalm kijkt eens even achteruit. Wat is er bij de Rode Zee gebeurd, wat is er in de woestijn gebeurd en wat is er bij de Jordaan gebeurd? Daar kleurt Gods majesteit. Daar rees Zijn lof op stem en snaren.

Ten vierde kijkt zij eens even naar het opbrengen van de Ark des Verbonds.

Ten vijfde blikt zij naar de hemelvaart van de Middelaar. Een vernederde Koning ziet zij als verhoogd en machtige vijanden overwonnen, rijke gaven verworven en een geopende hemel. Wij kunnen er om des tijds wille niet verder over uitwijden.

Wat zien wij nu in deze psalm? Dan zegt David tegen God in de Godsspraak der majesteit: "O God, zij hebben Uw gangen gezien, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom." Wat zegt Habakuk? "De gangen der eeuw zijn Zijne."

Dus de eeuwige gangen Gods en de geopenbaarde gangen Gods hebben zij gezien. Die gangen hebben gezien Zijn volk, Zijn Sion, Zijn gemeente, want zij zagen de Ark des Verbonds als het onderpand van het Goddelijk Alvermogen.

Maar letten wij er ook op, dat David zegt: "Mijns Gods, mijns Konings. Dus hij mijnt in het geloof, in hoop en liefde. Dat geloof overwint de wereld. De hoop wordt nooit beschaamd en de liefde drijft de vreze buiten.

O, dat mijnen! "De gangen mijns Gods, mijn Konings." Waar zagen zij die gangen? In het heiligdom.

En nu zullen wij drie woordjes kiezen, n.l. dat alles getuigt van Gods eer, dat alles getuigt tot troost voor de Kerk en tot spijt voor alle vijanden.

Gaan wij nu even verder, dan lezen wij: "Looft God in de gemeenten, de Heere, gij, die zijt uit de springader van Israël." Israël houdt dankdag, lofdag; daar moet u zijn. Dan zegt de nieuwe dichter ervan: "Daar rees Zijn lof op stem en snaren, nadat Hij ons beveiligd had."

Wat zegt David verder? "De zangers gingen voor, de speellieden achter, in het midden de trommelende maagden."

Daar ziet u de zangers vooruit, de trommelende maagden in het midden en de speellieden achter. Dan zeggen zij, met korte woorden: "Sterk, o God, wat Gij aan ons gewrocht hebt."

Zij zeggen: "Om Uws tempels wil, o Heer'."

O, die tent! Die tabernakel!

Zo hebben wij dan een klein schetsje gegeven van de dankdag.

Gemeente, wij mochten verwaardigd worden om bij de verwisseling van de zomer met de winter, de lente met de herfst, ja, bij de verwisseling van de tijd met de eeuwigheid die gangen, namelijk die eeuwige gangen Gods te zien, door geloof, hoop en liefde. En straks in heerlijkheid eeuwig vergund te worden te zingen: "Om Uws tempels wil, o Heer'."

Zo hadden wij gedacht heden uw christelijke aardacht een ogenblik te bepalen bij zulk een woord, en wel uit Psalm 29, het laatste gedeelte van het 9e vers:

Maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer.

Doch vooraf vragen wij des Heeren zegen.

Zingen wij nu Psalm 29: 5 en 6.

s Heeren stem ontbloot het woud;
Maar hij, die op God vertrouwt,
Buigt zich veilig, Hem ter eer,
Juichend in Zijn tempel neér.
't Is de Heer', Wiens wenk de stromen,
In hun woede kon betomen;
Die, in macht nooit af te meten,
Eeuwig is ten troon gezeten.

Looft de Heer', die wond'ren werkt;
Israël, Zijn volk, versterkt;
Hem, die Jakobs heilig kroost
Zeeg'nen zal met vreed' en troost.

Wij plaatsen boven deze tekst: *In Zijn Tempel.*

1. De verkorenen Gods.
2. De geroepenen Gods.
3. De bewaarden Gods.
4. De verheerlijking.

Tenslotte willen wij met een enkel woord van toepassing eindigen.

Heere, Gij God der heirscharen, hoor en verhoor en schenk in het spreken en horen een alles verbeurde zegen. Amen.

De negen en twintigste Psalm is één van de Psalmen Davids. En David staat voor het onweer, midden in het onweer of er na, of hij neemt het in zijn hand als een feit of een bewijs.

In het eerste gedeelte van deze Psalm heeft David het woord tegen de machtigen der aarde; tegen de overheden der wereld. Hij zegt in vers 1 en 2 driemaal: "Geef de Heere eer en sterkte, geeft de Heere de eer Zijns Naams, aanbidt de Heere in de heerlijkheid des heilighdoms."

God maakt door de psalmist en Zijn woord bemoeienissen in de dank- en bededagen en op alle dagen, met de overheden der wereld. Hij zegt: "Denkt er om, aardse machten, wie gij zijt, geeft God de ere; staat er niet boven en ook niet tegen."

Ten tweede, mijn geliefden, wijst hij ze op de Schepper Zelf. Dat is de drie-enige God, de Schepper van al het geschapene en de God van de Voorzienigheid.

Wat ziet u dan? "De stem des Heeren Heeren is met kracht en heerlijkheid; zij is op de wateren, op de grote wateren." Ja, zegt hij: "De Heere dondert." Daar stelt hij het onweer voor. En mijne geliefden, daar ziet u de woestijn Kades beven. Dat onweer in het rijk der natuur ontbloot de wouden. Daar liggen de cederen, de takken, de stammen, zij splijten vaneen. En wat zegt hij nog: "De hinden" (waar zijn de vogelen?) "werpen haar jongen." Zij zouden wel onder het stof der aarde kruipen of zich in de hollen der spelonken verbergen voor God. Hebt u het gehoord?

In de derde plaats, dat onweer, die bliksemschichten en die macht en heerlijkheid is een type van de heerlijkheid van de toekomstige jongste dag. Dan staat de wereld in vuur en vlam. O, die grote dag! O, aardse machten! beeft voor God.

In de vierde plaats, mijn geliefden, is dat onweer een getuige van de Sinaï. Hoort de Heidelberger: "Waaruit kent gij Uw ellendigheid?" En dan luidt het antwoord: "Uit de Wet Gods.» Kent gij het donderen en bliksemen van Sinaï's 'Wet'?

En nu kom ik tot een ander stukje. In dit negende vers van Psalm 29 zijn twee delen. Het eerste deel zegt: "De stem des Heeren doet de hinden jongen werpen, en ontbloot de wouden." En dan staat er: "Maar (het is geen Mara) in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer." Zo slaat de smid de hamer op het aambeeld, het is een maar, dat eeuwig waar is. Hij maakt onderscheid tussen de wereld en de Kerk. Daar hebt ge de wereldlijke macht en de autoriteit Gods.

In Zijn tempel, tabernakel of synagoge, dat was niet de tempel gebouwd door Salomo, want die was nog niet gebouwd, maar hij spreekt van Jezus Christus en Die gekruist. Dat is de eeuwige tempel, dat is God Zelf.

Als David het heeft over de macht der wereld en de macht van God, wiens macht is er dan sterker? Wiens macht is er sterker als de wouden staan te branden en mens en beest moeten omkomen? Zijn het de overheden met al hun verzekeringen en fondsen? De Heere der heirscharen verplettert ze allen. O, de stem des Heeren is met macht en heerlijkheid.

Deze Psalm maakt een scheiding. Hij zegt: "Maar" wat nu? Nu heeft hij het ,over de verkorenen Gods. "Maar in Zijn tempel." De wereldlijke machten (de goeden niet te na gesproken), de antichristen, staan er buiten; die staan tegen die tempel Gods en willen er boven komen.

Luistert antichristen: *in Zijn tempel*.

Die tempel is niet van de 'duivel, niet van de antichristen, maar van God. In die tempel zijn de uitverkorenen Gods. Zij zitten daar niet dood, niet blind en niet stom,

maar een iegelijk van hen roept daar luid uit: "Heilig, heilig, heilig, is de Heere der heirscharen."

Wilt u een verzekering zien of horen, of er over praten, ga dan eens even mee naar de Kerstdag en dan gaan wij eens even in de tempel des Heeren. Daar zien wij de profetes Anna en de oude Simeon. Hij heeft het kindeke Jezus in zijn armen; hij zegt: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede: naar. Uw woord; want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

Voelt U nu de tekst in zijn verband?

Luister eens, als overheden en ook onderdanen door God bekeerd worden en zij gaan loven in de tempel, waar zij door genade God de eer mogen geven, dan komt de vijand van binnen en van buiten: "Dat zal u berouwen."

Toen, Abraham met de vijand ging vechten en geen draad of schoenriem van hem wilde hebben, zei de vijand van binnen: "Nu zult ge ook niets hebben met al uw praatjes." Maar de Heere zeide: "Vrees niet, Abraham. Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot." Zodra overheden en onderdanen met alles breken en met God in een Verbond komen, komen zij in Zijn tempel, én zeggen hoorbaar: "Hem zij de eer."

Dan zegt de vijand: Straks komt de watervloed van verdrukking, dan krijgt ge koningen en overheden tegen u:

Maar wat staat er dan? Dat Jehovah was, is en blijft gezeten boven de wateren. Er is nog nooit zoveel water geweest als in Noachs tijd. Daar drijft de ark zonder roer en zonder mast, maar de Heere gedacht aan Noach en die met hem in de ark waren.

O, volk! Spreekt in Zijn tempel goed van God. De antichrist zegt: Kopen en verkopen mogen jullie niet meer als je niet overal je naam onder zet. De vijand zegt, dat moet u verantwoorden: Koningen noch overheden geven God de eer. Zie Psalm twee. Maar de Heere staat boven hen, Hij zegt in vers zes: „IK toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, de berg Mijner heiligheid." Zo komt God Zijn Kerk te hulp.

De vijand zegt: Nu hebt ge geen sterkte om te kopen of te verkopen, uw krachten verteren; maar de Heere zal Zijn volk sterkte geven, weet u het nu, duivel?

De vijand zegt, dat is een arm zaakje, op God vertrouwen in Zijn tempel, misschien hebt u in eeuwigheid geen vrede meer.

Maar God houdt Zijn Woord, mijn toehoorders. Hij zit boven de grote wateren, Hij loopt niet weg, Hij is niet bang, Hij zit als Koning tot in eeuwigheid. Hij gaat Zijn volk sterkte geven, Hij gaat hen zegenen met vrede. O, die vrede Gods! Weg met alle antichristen, hun verzekeringen zijn uit de hel. O, zij zijn zelfverzorgers, maar God is Verzorger. Hij gaat Zijn Kerk zegenen met vrede.

Daar hebt u de Waarheid in de volste zin des woords gezien. Lees die acht en zestigste Psalm eens kalm na.

Maar er is nog wat, Nederland. De oude vorstin kwam van de troon en de jonge vorstin mocht die troon bestijgen, God roept nog tegen Nederlands aardse machten: Geeft de Heere eer en sterkte, want Hij is een eeuwig en heilig God.

O, die vermaning! Hoort u het wel? Wie zult u de eer geven? Een man? Een vrouw? Verzekeringswetten? Al deze dingen zoeken de heidenen en de volkeren der wereld. Zult gij zelfverzorger zijn? Zult gij God de zorg ontnemen?

Hoort! Hoort! Hoort! gij Nederlands volk, kerk en staat, hoort wat de stem van God u zegt.

Hoort gij Zijn stem? Zij is met macht en heerlijkheid, zij doet de grote wateren beven.

Zult u op fondsen en verzekeringen bouwen? Hij verbreekt de Libanon. Daar liggen die sterke cederen. Zo zal straks de jongste dag komen. En dan?

Maar wij moeten verder, want wij kunnen maar kort zijn. Dan staat er zo eigenaardig in het negende vers: "Maar." O, dat maar, dat eeuwig waar is. Het is krachtig en waarachtig waar. "Maar in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer."

Christus is de ware Tempel en straks God haar Tempel; een stad zonder tempel, en nooit meer tegen of buiten de tempel. De duivel zegt: Buiten, tegen en boven, weg met God, weg met Zijn Naam, weg met Zijn dag, weg met Zijn dienst, weg met Zijn volk. Wie is de Heere?

Doch al Gods volk is in die ware tempel Jezus Christus en de duivel zal ze er nooit meer uit krijgen. Zij zullen eeuwig in Hem leven. Het is geen dode Kerk meer. Van nature liggen wij allen in Adam dood in de zonden en misdaden, maar Eféze twee zegt van het volk des Heeren: "En u heeft Hij mede levend gemaakt." Jezus Christus heeft geen stomme bruid. Sommigen van hen zwijgen, maar in Zijn tempel, in Christus, zeggen zij: Toen ik geloofd heb, sprak ik; was Uw woord er niet geweest, ik was vergaan in al mijn druk.

"Een iegelijk," dat betekent alle uitverkorenen. Hem geven zij de eer. Dat is hun liefste werk. Dan krijgt God de eer en de zondaar de zaligheid.

De vijand zegt: Straks komen de wateren der verdrukking, dan heb je geen paard en geen brood. Doch, zoals we reeds zeiden, er is nog nooit zoveel water geweest als met de zondvloed, maar de Heere zat er boven. Hij spotte met het gedoe der wereld. Hebt u Hem wel eens zien zitten in Zijn majesteit? Hebt u Hem wel eens gezien, zittende op Zijn troon als Koning tot in eeuwigheid? Is dat uw Koning en mijn Koning? "Zo wij sterk zijn, daarvan hebt Gij alleen de eer."

O, het zijn geen revolutionairen, die kinderen Gods, maar de Heere geeft Zijn volk sterkte in Hem. Die God prediken wij u. Hij is niet arm of dood. Hij bemoeit zich niet met het antichristelijke rijk, dat verslaat Hij. Maar Hij zal Zijn volk sterkte geven en zegenen met vrede.

O, de wereld is groot, maar in grote nood. Ook Europa en Nederland. Gemeente, "in Zijn tempel", d.w.z. tent of tabernakel Gods symbolisch, maar zien wij op onze geestelijke tempel Jezus Christus, dan zien wij op de eeuwige tempel Gods. O, "in Zijn tempel". Leeft u er nog buiten? Ge leeft onder het Verbond; maar hebt ge niet meer dan uw doop en belijdenis, dan zijt u er buiten. Tegenwoordig zegt men: Wij zijn allen kinderen des verbonds. Maar weet dat Gods Woord zegt, dat wel allen uit Egypteland getogen zijn, maar niet allen zijn in Kanaän gekomen.

Denk er om, onder het verbond te leven, mee te leven, is nog niet in het verbond opgelost.

O buiten te zijn, dat zal wat zijn. Daar zal het hagelen en stormen, daar zult gij sidderen en beven vanwege Gods heilige wet. O buiten Christus te zijn betekent zonder Evangelie te zijn. Dan zult gij met de dwaze maagden buiten moeten staan.

Uw doop, uw school, uw belijdenis, veracht ze niet, maar het is geen grondslag voor de eeuwigheid. U moet in Zijn tempel zijn. "Indien iemand in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel."

Dus, volk des Heeren, bent u er eentje van? Hebt u de donder van Sinai gehoord? Zijn de wouden ontbloot geworden? Was Gods stem met kracht en heerlijkheid? Bent u gevallen? Hebt u Christus als het einde der wet leren kennen?

O, die tempel vol heiligheid, daar zegt een iegelijk Hem eer.

"In Zijn tempel," dat is een symbool van Jezus Christus, want Hij is de ware Tempel. Breek Hem maar eens af. O, dat lichaam en die ziel!

"Indien iemand in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel." Niet in belijdenis, maar in beleving.

Tegenwoordig praat men over kinderen Gods te zijn, maar ze hebben nog nimmer kennis gemaakt met de wet van Sinaï. Waaruit kent gij uw ellendigheid? Uit de wet Gods.

Dat leert al Gods volk. En wat zegt de Heere dan van hen? Lees het in Psalm acht en zestig: "Al laagst gijlieden tussen twee rijen van stenen, zo zult gij toch worden als vleugelen ener duive, overdekt met zilver en welker vederen zijn met uitgegraven géluwen goud."

Gods uitverkorenen liggen tussen twee rijen van stenen, nochtans zullen zij worden als het zilver en goud van de vleugelen ener duif. Ziet u het zilver en het goud? Pronkt u met de juwelen van het Genadeverbond?

Nu zal ik naar mijn tekst gaan.

Daar houden zij dankdag. Gods volk houdt daar dankdag. En dan worden wij teruggeleid naar de stilte der eeuwigheid. Tijd was er niet, ondeugden of deugden evenmin, maar: "Opdat het voornemen Gods, dat naar de verkiezing is, vast bleve, niet uit de werken, maar uit de Roepende."

O, in die Christus waren zij verkoren in de stilte der eeuwigheid. "Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in Hem, voor de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde." Niet omdat zij het waren, maar opdat zij het worden zouden.

En wat zijn nu de kentekenen der verkiezing? Geloof, hoop en liefde. Als Gods volk zo dankdag mag houden in Gods Huis: Mij verkoren, eer ik was geboren, wat worden ze dan klein. Wat een verwondering en aanbidding, dat zij in de stilte der eeuwigheid uitverkoren zijn tot de zaligheid naar het welbehagen Gods.

O, *Hij mijn Vader in Christus*. Daar ligt de troost en vastigheid. Gemeente, zoudt u dan uw ziel op een zandgrond bouwen? Zou u de nadruk willen leggen op de natuur van de mens? Zult u de nadruk leggen op een voorgezien geloof of op goede werken voor de bekering?

Gods kinderen komen buiten en zonder die Tempel nooit in de verwondering van de eeuwige verkiezing. Maar o, welk een "sterkte als zij daartoe verwaardigd mogen worden in kruis, druk en vervolging, in de verzoeking, die over de gehele wereld komt. Die tijd waarin men zegt: Hier, eerst uw naam op dit papier anders kunt gij niet verkopen en u krijgt van ons ook niets. Die tekenen zijn er al volop, als we onze ogen maar open hebben. Maar de uitverkorenen hoeven niets van de wereld te krijgen, zij hebben het al verkregen.

O, dat te geloven, dat ik in Christus van eeuwigheid verkoren ben. Dan zingen die uitverkorenen: *In de tempel vol heiligheid heeft Hij Zijn woonst' eendrachtig*.

O, God mij verkoren, eer ik was geboren. *Eer er iets van mij begon te leven, was mijn naam al in Zijn boek geschreven*. Zalige verborgenheid.

Zie, gemeente, daar ligt nu mijn schetsje. Hoe staat het met uw ziel? Zijn we sabbatschenders, kermisgangers? Kunnen we met al onze godsdienst toch aan alles meedoen? Nederland is godsdienstig, maar er zijn er misschien wel negentig van de honderd die met hun godsdienst buiten, tegen en zonder die Tempel over die Tempel praten. En hun leiders zijn verleiders, die de mensen met armen en benen in de hemel willen stoppen, maar alleen armen, kreupelen en verminkten krijgen een plekje.

Zie toch die vrije gunst, daarin alleen ligt de troost en roem. Jong en oud, gaat u daar onder verloren? Stoot U zich aan de verkiezing? O, was er geen verkiezing, dan

werd er geen mens zalig. Sommige mensen zeggen: Jullie zijn net van die dood-predikers.

Maar wij waarschuwen u in des Heeren Naam toch niet buiten die Tempel te bouwen. Hoe zult gij buiten Hem uw verkiezing vastmaken? Maar o, als u dat eens geloven mag, dat u in die Tempel van eeuwigheid in de verkiezende liefde zijt opgenomen. Dat wil wat zeggen, opgenomen te zijn in het verbond der verlossing. De verkiezing zegt wie er zalig worden, het verbond der verlossing zegt hoe zij zalig worden.

Wat is het wezen der Kerk in die Tempel? Dat is des Vaders verkiezende liefde. Hier zwemt, eet, drinkt en groeit mijn ziel in druk en kruis naar het eeuwig Vaderhuis.

Het verbond der verlossing zegt hoe zij zalig worden. Hoe? In Christus verkoren, in Christus geroepen en gerechtvaardigd en eeuwig verheerlijkt. "God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende." Ik roem in de rijkdom Gods in Zijn tempel. O, dan zeggen wij, daar is geen tekort.

Deze ganse wereld ligt in Adam verdoemelijk voor God, want: "Zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods." Daar hoeven we niet verder over te redeneren, zoals sommige mensen, die zeggen dat er twee soorten mensen zijn. Zij durven niet zeggen dat alle mensen van Adam zijn. Ze zijn nog gekker dan gek, want ze gaan uit van de mogelijkheid dat God ook nog een ander geslacht geschapen heeft.

Nee, wij liggen van nature allen buiten die tempel. God zag van de hemel neder om te zien of er iemand was die God zocht, maar er was er niet één. Zij hebben het allen verdorven.

De mens heeft God van Zijn eer beroofd, werd zelfverzorger en ging schorten maken. Maar terwijl er niet één beneden was, was er toch Boven Eén. O, die grote Christus, die ik als de Vader eer. Die is in de stilte der eeuwigheid met Zijn hart borg geworden en is gekomen in de volheid des tijds. Hij is de waarachtige, eeuwige Tempel, namelijk, de schuilplaats of woning der heiligen.

Mijn geliefden, God gaat door het onweer van Zijn heilige wet Zijn uitverkorenen overtuigen en ontdekken. O, dat donderen van Sions wet! Kent u die bliksemstralen? Wie zal klimmen op de berg Sinaï als God de wouden ontbloot en de hinden haar jongen werpen? Daar liggen zij, buiten en tegen God. Verduisterd is het verstand, maar God vindt ze op de vlakte des velds en maakt ze los.

Daar liggen zij buiten God en buiten Christus en zonder hoop. in de wereld. Dat geldt voor hen die ver en voor hen die nabij zijn. Maar wat is nu het voorrecht van een christenkind bij een heidenkind? Het voorrecht van een christenkind is, dat het onder de middelen der genade is.

Het is dus in dit opzicht nabij, terwijl een heidenkind ver is. Maar die ver en die nabij zijn, zijn beiden buiten. Laat u geen kunstjes wijs maken. Het zijn openbare verleiders, die u met armen en benen in de hemel willen stoppen. Alleen kreupelen en verminkten zullen er komen. Gods arme volk ligt buiten die Tempel onder de donderslagen van Gods heilige Sinaï. Daar worden zij het met God eens. En als zij het daar met God eens geworden zijn, wat zegt dan de Bijbel? "De Naam des Heeren is een sterke toren, de rechtvaardige zal daar henen lopen en in een hoog vertrek gesteld worden."

Die rechtvaardigen, dat zijn de uitverkorenen. Zij worden getrokken en gegrepen naar die Naam des Heeren. "Men zal van Mij zeggen: In de Heere zijn gerechtigheden en sterkte, tot Hem zal men komen."

Er zijn sommigen, ook wel leraars, die zeggen, dat er nog een draadje vast blijft en zo hangt de uitverkorene boven de hel.

Maar dat is fantasie. Kijk die lui eens achterna. God zal een afgesneden zaak op de aarde doen. Het is in of buiten. Daar liggen zij in hun bloed te wentelen, maar God zegt: "Leef in uwen bloede, leef."

Dan zeggen zij: Leef ik nog? Wat is het, dat Gij mij kent, daar ik een vreemde ben? Als dan die dag de bazuin van het Evangelie geblazen wordt, duidelijk, met heldere klank, een zuivere melodie van de hemel, een deur van de hemel gaat open, de klokken luiden, dan zullen zij uit Syrië en Egypte als vogelen tot haar vensters komen.

O, dan wedergeboren tot een levende hoop; de deur van eeuwige liefde open; de deur der Waarheid. Ze mogen eens .binnen kijken. O, van verre gezien, geloofd en omhelsd. Zijn er van die zielen in ons midden? O, dat suizen van een zachte stilte! O, dat komen tot de Heere en Zijn gerechtigheid!

"Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in de Heere zijn gerechtigheden en sterkte."

Voor de Poort, in de Poort en door de Poort. Voor de Christus gesteld en in de Christus geleid en door de Christus in de Tempel. Hij is de gerechtigheid, die Gods kind verhoogt, de heiligheid, die hem versiert en de heerlijkheid, die hem verzadigt.

O, in Zijn Tempel geroepen, wedergeboren en gerechtvaardigd. Kent u de gangen, die God met Zijn volk houdt? Kent u er iets van om als een dorpelwachter te verkeren aan de voeten van die dierbare Christus? Kent u die gezegende Heere Jezus? Al wat aan Hem is, is gans begerlijk.

Hebt u Christus leren kennen als het einde der wet? Hij heeft de wet gestild en nu het suizen van een zachte stilte. O, dat half uur stilzwijgen in de hemel, als Gods volk daarin eens mag kijken, in mag wonen en in schuilen als die wet niet meer vloekt en niet meer eist. Dan is de duivel weggejaagd, de consciëntie gereinigd en de Vader verheerlijkt. Wie zal hen verdoemen? O, die zoete harmonie als zij daar mogen verkeren als geroepen, wedergeboren, gerechtvaardigden en geheiligden in de gerechtigheid van Immanuël. Wat zij daar zien en horen, geloven, hopen en lieven, laat mijn tijd niet toe om te zeggen. O, die rijkdom van dat kapitaal! Sieraad voor as! Het gewaad des lofs voor een benauwde geest!

Dan houden zij dankdag in Zijn tempel, want: *Bergen mogen wijken en heuvelen wankelen, maar Mijn goedertierenheid zal van u niet wijken, zegt de Heere, uw Ontfermer.*

Wat denkt u dat zij daar horen in Zijn tempel?

Aan de armen wordt het Evangelie verkondigd.

Toen ik dat mocht beleven, zei ik: *Moeder houd mijn hoofd eens even vast, want ik hoor het Evangelie, zalig! zalig!*

Kent u die Evangelische Godsspraak?

En wat zegt dat volk daar? Gij zijt volmaakt, gij zijt rechtvaardig, Heere; Uw oordeel rust op d' allerbeste wetten. Als zij daar dat Kindeke Jezus tot waarachtige wijsheid, rechtvaardigmaking, heiligmaking en heerlijkmaking in de armen des geloofs mogen hebben, zeggen zij: "Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien."

Dan komen zij Kerstdag houden in Zijn tempel, om God te loven, te prijzen en te danken.

O, het zal wat zijn als u daar buiten moet leven en sterven. Arme kindertjes, jong en oud, met uw eigengerechtigheid blijft u eeuwig buiten. En buiten zal het stormen en hagelen. Daar ligt u met uw fondsen en verzekeringen in het water. Al het uwe zal weggevaagd worden. Maar in Zijn gerechtigheid, in Zijn tempel, daar komt de zondvloed nooit, daar is het stil. Geen hond verroert zijn tong. Dat Bloed van die

dierbare Christus reinigt uw consciënties.

O, dat te mogen ondervinden, dan zingt Gods volk: "Het is door U, door U alleen, om 't eeuwig Welbehagen."

Als zij dat zeggen komt er een vloed van ketterijen en verdrukkingen, maar de Heere zit boven de wateren. O, Hij zit als Koning. Alle koningen moeten vallen, maar Hij geeft Zijn volk sterkte. Hij verkwikt hen en zegent hen met vrede. O, die vrije gunst! In Zijn tempel geeft Hem een iegelijk eer. Dat is het liefste werk van Gods volk. Of zij iets zijn of niets zijn, of zij iets hebben of niets hebben, als zij God maar mogen verheerlijken.

In Zijn tempel worden zij bewaard, in de kracht Gods door het geloof tot de zaligheid.

Elia, die oude, lieve man, zeide: "Zij hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken en Uw profeten met het zwaard gedood; en ik alleen ben overgebleven." Maar wat zegt de Heere? "Ik heb er nog zeven duizend." Zij waren door Hem gekend, geteld en bewaard. Obadja wist er nog meer van dan Elia; hij dacht dat hij alleen overgebleven was en dat God Israël verlossen zou in stormen of onweders. Neen, dat doet God in het suizen van een zachte stilte. Dat is de stem van het Evangelie.

O, die zaligheid, armen wordt het Evangelie verkondigd, en ze worden niet geërgerd aan een naakte Christus. Daar spoelen de wateren, want de Heere Jezus zegent hen. Hij vermaakt Zijn moeder Maria aan Johannes, Zijn ziel aan Zijn Vader en Zijn lichaam aan Jozef van Arimathéa.

Hij zegent hen met vrede: "Deze dingen heb IK tot u gesproken, opdat gij in Mij vrede hebt."

Hij zegent hen met de vrede Gods. En laat er op volgen: "In de wereld zult gij verdrukking hebben (Dat is een geschenk, een belofte aan de Zijnen), maar hebt goede moed. IK heb de wereld overwonnen."

Zij worden bewaard in druk en kruis en in de oordelen, die in het ganse wereldrond worden waargenomen. De ure der verzoeking is gekomen, maar de Koning van Zijn Kerk getuigt in Zijn tempel: "Binnen uw muren wonen zal: liefde, vrede met enigheid."

O, te mogen weten, dat Hij ons bewaart! Bent u ook één van die door God bewaarden? Dan zal Hij u op grond van Gods Woord eenmaal brengen in Zijn eeuwige heerlijkheid, om eeuwig Zijn vrede te proeven en te smaken.

Ik heb nog wat. Dat is: "In Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer." In die tempel worden zij eeuwig verzadigd en verheerlijkt. Daar gaan zij sterven, daar komt de jongste dag, dan staat de wereld in vuur en vlam. Alle verzekeringen vliegen in de lucht, al uw wetten, die niet waren tot Gods eer.

Toen zag Johannes een stad waar geen tempel in was. God was haar tempel. God zal mijn tempel zijn. Daar zal ik altijd wonen in Gods gunst en tegenwoordigheid. En het Lam zal onze kaars zijn.

*Daar zal dat volk komen te zaam,
De stammen Israëls meteen,
Om God te prijzen in 't gemeen,
Naar Zijn liefelijk gebod bekwaam.*

O, eeuwig te loven in Zijn tempel! Dan, boven de watervloed. De zee is niet meer en, de koningen zijn weggeslagen.

Met sterkte heeft de Heere Zijn volk aangegord, maar dan zullen zij Hem eeuwiglijk aanschouwen en van Hem gezegend worden met eeuwige vrede. O, die kostelijke,

Goddelijke, doorluchtige vrede! Eeuwig in de vrede en de vrede eeuwig in ons.
 Daar ziet u de grondslag van onze tekst. Hoe staat het met u? O dat genadeverbond rust niet op de werken, niet op de wet, maar op het Evangelie.
 Maar leeft u nu buiten die Tempel en sterft u buiten die Tempel, dan zult u eeuwig buiten zijn. Buiten zullen de honden zijn. Daar zal het stormen, daar gaat men af naar het woud. Ontzettend! die eeuwige storm en donder.

Arme gemeente, land en volk: *Wij bidden u van Christuswege, laat u met God verzoenen.*

En u, arm volk van God, u is een beter lot bereid, uw heilzon is aan 't dagen. Uw heilzon gaat op over de stad. Abraham zag de rook van Sodom en de zon over Zoar. O, wat zal het zijn als de zon opgaat over die Tempel.

God zegene de waarheid. Jonge kindertjes: Zo kunt u niet sterven. Mocht ook van u nog eens gezegd kunnen worden: "Uit de mond der jonge kinderen en der zuigelingen heb IK Mijn lof toebereid."

Arm volk, dat nu met een zwijgende mond en een gebogen rug over de aarde gaat, in die zalige tempel zult gij vol zijn van Zijn zaligheid.

O die Tempel vol heiligheid en zaligheid! Daar zullen wij eeuwig Hem mogen verheerlijken.

Wij zingen nu en keren met de Waarheid tot onszelf in. Psalm 68: 1 en 2.

*De Heer zal opstaan tot de strijd;
 Hij zal Zijn haters, wijd en zijn,
 Verjaagd, verstrooid doen zuchten:
 Hoe trots Zijn vijand wegen moog',
 Hij zal, voor Zijn ontzaglijk oog,
 Al sidderende vluchten.
 Gij zult hen, daar G' in glans verschijnt,
 Als rook en damp, die ras verdwijnt,
 Verdrijven en doen dolen.
 't Godd'loze volk wordt haast tot as;
 't Zal voor Uw oog vergaan, als was,
 Dat smelt voor gloënde kolen.*

*Maar 't vrome volk, in U verheugd,
 Zal huppelen van zielevreugd,
 Daar zij hun' wens verkrijgen;
 Hun blijdschap zal dan onbepaald,
 Door 't licht, dat van Zijn aanzicht straalt,
 Ten hoogsten toppunt stijgen.
 Heft Gode blijde psalmen aan:
 Verhoogt, verhoogt voor Hem de baan:
 Laat al wat leeft Hem eren!
 Bereidt de weg, in Hem verblijd,
 Die door de vlakke velden rijdt;
 Zijn Naam is Heer der heren!*

Toepassing

Nog een enkel woord en wij zullen eindigen.

U hebt vanavond met mij een ogenblik stilgestaan bij Psalm 68, het vijf en twintigste vers, waar David uitroept: "O God, zij hebben Uw gangen gezien, de gangen mijns

Gods, mijns Konings, in het heiligdom."

En dan gaan we eens eventjes terug naar de Rode Zee en Jozua. Daar rees Gods lof op stem en snaren. Daar werden Gods gangen gezien en die gangen Gods vertellen Gods eer. Het zijn eeuwige gangen, Goddelijke gangen, doorluchtige gangen en de gangen der eeuwen zijn Zijne. Hij maakt de heidenen los en Hij verjaagt de duivel.

O, de gangen mijns Gods, mijns Konings, in het heiligdom! Wat is het een eer voor God, Zijn gangen vol van roem, glorie en Majesteit. Maar wat is het voor de vijand? Farao's wagenraderen stieten tegen elkander. Toen zei hij: "God strijdt voor Israël," maar dat erkende hij te laat, hij is voor eeuwig weggezonden.

Arme wereldling, als u die gangen zult zien op uw sterfbed en op de jongste dag, en dan buiten die Tempel, wat zult u beven en sidderen. O, laat u toch met God verzoenen. O, dat volle onweer! *Heden, zo gij Zijn stem hoort, verhard u niet, maar laat u leiden.*

Rust niet in uw eigen gerechtigheid en in uw godsdienst zonder God. U kunt niet met armen en benen, doop, belijdenis en avondmaal, al zijn ze instellingen Gods, zomaar de hemel in lopen. Neen, gij moet wedergeboren worden, onderwerpelijk moet u dit beleven.

Arm volk van God, hebt u genade, zijt ge kreupel en verminkt? Ge zijt rijk bevoorrecht, want gij mocht door genade uw behoudenis vinden in die Ark Jezus Christus.

Maar straks komt mijn tekst in zijn volle waarheid. Lees Psalm negen en twintig eens goed na. God heeft een woord aan de overheden. Hij zegt: "Geef de Heere, gij kinderen der machten, geeft de Heere eer en sterkte. Geef de Heere de eer Zijns Naams, aanbidt de Heere in de heerlijkheid des heilighdoms."

Tot driemaal toe maant de dichter de aardse machten om de Heere eer te geven.

De Heere doet Zijn stem horen op de wateren, in de wouden en in de woestijnen. Zult u daaronder verloren gaan?

Dan lezen wij verder: "Maar (o dat maar, dat eeuwig waar is) in Zijn tempel zegt Hem een iegelijk eer."

God maakt een onderscheid waar geen onderscheid was. Daar zag Hij op Zijn Kerk. Zijn dat de uitverkorenen Gods? Ja, dat zijn de geroepen, de gerechtvaardigden, die bewaard worden ten eeuwigen leven. "Maar in Zijn tempel". Bent u er nog buiten? Jong en oud, welk een kostelijke ziel hebt u: Heden, indien gij Zijn stem hoort, verhardt u niet, maar laat u leiden. De deur is nog niet dicht, maar gij moet er binnen zijn. Het is noodzakelijk met God verzoend te zijn, neem dit eens mee naar huis.

Arm volk, hebt u daar nu een plekje? Amen.

Slotzang Psalm 42: 5:

*Al de grote waterstromen
Zijn, Heer over mij gegaan,
En mij over 't hoofd gekomen;
Maar Gij hebt mij bijgestaan.
's Daags toont Gij mij Uw goedheid
En 's nachts Uw barmhartigheid;
Dies zal ik U, Heer', belijden;
Gij hoedt mijn ziel 't allen tijden.*